

**SPRAWOZDANIE ZARZĄDU
Z DZIAŁALNOŚCI KGHM POLSKA MIEDŹ S.A.
ORAZ GRUPY KAPITAŁOWEJ KGHM POLSKA
MIEDŹ S.A. W 2018 ROKU**

Lubin, marzec 2019 r.

Spis treści

Słownik pomocnych terminów i skrótów	4
Zestawienie syntetyczne danych dotyczących Spółki i Grupy Kapitałowej za lata 2010-2018.....	6
Istotne zdarzenia w 2018 r. i do dnia sporządzenia sprawozdania.....	7
1. Wprowadzenie	9
2. Struktura Grupy Kapitałowej.....	9
2.1. Struktura Grupy Kapitałowej	9
2.2. Struktura organizacyjna KGHM Polska Miedź S.A.	11
2.3. Główne aktywa.....	11
2.4. Proces produkcyjny	16
2.5. Zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej, inwestycje kapitałowe i ich finansowanie.....	18
3. Podstawowe produkty Grupy Kapitałowej.....	20
4. Analiza światowego rynku handlu podstawowymi produktami Grupy Kapitałowej	21
4.1. Miedź	21
4.2. Srebro	23
4.3. Uwarunkowania makroekonomiczne w 2018 r.	24
5. Strategia KGHM Polska Miedź S.A.....	28
5.1. Podstawowe elementy i realizacja Strategii KGHM Polska Miedź S.A.	28
5.2. Realizacja strategii w 2018 r.	30
6. Wyniki ekonomiczne Grupy Kapitałowej.....	35
6.1. Wyniki produkcyjne	35
6.2. Struktura skonsolidowanych przychodów ze sprzedaży.....	36
6.3. Koszt C1 w Grupie Kapitałowej.....	36
6.4. Wyniki finansowe.....	37
6.5. Realizacja założeń Budżetu w 2018 r. i założenia Budżetu na 2019 r.	42
6.6. Finansowanie w Grupie Kapitałowej.....	43
7. Wyniki ekonomiczne KGHM Polska Miedź S.A.	46
7.1. Wyniki produkcyjne	46
7.2. Sprzedaż	49
7.3. Koszty.....	50
7.4. Wyniki finansowe.....	52
7.5. Nakłady inwestycyjne	57
8. Wyniki ekonomiczne KGHM INTERNATIONAL LTD.	59
8.1. Wyniki produkcyjne	59
8.2. Przychody	60
8.3. Koszty.....	60
8.4. Wyniki finansowe.....	61
8.5. Wydatki inwestycyjne	61
9. Wyniki ekonomiczne Sierra Gorda S.C.M.	63
9.1. Wyniki produkcyjne	63
9.2. Sprzedaż	63
9.3. Koszty.....	64
9.4. Wyniki finansowe.....	64
10. Wyniki finansowe pozostałych segmentów	66
11. Struktura właścicielska i notowania akcji Spółki KGHM Polska Miedź S.A.	66
11.1. Spółka na giełdzie papierów wartościowych	66
11.2. Relacje inwestorskie	67
11.3. Dywidenda	68
11.4. Informacja o strukturze właścicielskiej i wyemitowanych akcjach Spółki.....	68
12. Zarządzanie ryzykiem w Grupie Kapitałowej.....	69
12.1. Kompleksowy System Zarządzania Ryzykiem w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.	69
12.2. Ryzyko korporacyjne – kluczowe ryzyka i mitygacja	70
12.3. Ryzyko rynkowe, kredytowe i płynności	73
12.4. Zarządzanie ryzykiem rynkowym.....	73

13. Zasoby ludzkie w Spółce i Grupie Kapitałowej	77
13.1. Zatrudnienie.....	77
13.2. Projekty w zakresie HR.....	78
13.3. Relacje ze związkami zawodowymi.....	79
13.4. Bezpieczeństwo pracy.....	79
14. Umowy znaczące dla działalności Spółki i Grupy Kapitałowej	81
14.1. Transakcje z podmiotami powiązаныmi na warunkach innych niż rynkowe.....	81
14.2. Informacja o umowach z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych	81
14.3. Informacje o odbiorcach i dostawcach.....	82
15. Sprawy sporne	82
16. Ochrona środowiska	83
16.1. KGHM Polska Miedź S.A.	83
16.2. Grupa Kapitałowa KGHM INTERNATIONAL LTD.	84
16.3. Pozostałe krajowe spółki Grupy Kapitałowej	84
17. Zarząd i Rada Nadzorcza Jednostki Dominującej	85
17.1. Biogramy oraz zakres obowiązków członków Zarządu	85
17.2. Biogramy członków Rady Nadzorczej.....	88
17.3. Zmiany w składzie władz Jednostki Dominującej	90
17.4. Wynagrodzenia członków organów Jednostki Dominującej i pozostałego kluczowego personelu kierowniczego Grupy Kapitałowej.....	92
18. Etyka i Ład Korporacyjny	94
19. Informacja o raportach bieżących opublikowanych po dniu bilansowym	95
Załącznik 1 Oświadczenie o stosowaniu Ładu Korporacyjnego	96
Załącznik 2 Struktura Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.	104
Załącznik 3 Struktura Grupy Kapitałowej KGHM INTERNATIONAL LTD.	105
Załącznik 4 Przedmiot działalności podmiotów zależnych i wspólnych przedsięwzięć KGHM Polska Miedź S.A. ...	106
Spółki krajowe.....	106
Spółki zagraniczne (oraz Future 1 Sp. z o.o.)	107
Spis tabel, wykresów i schematów	108
Tabele	108
Wykresy	108
Schematy.....	109

Korzystając z Art. 49b pkt 9 Ustawy o Rachunkowości „Sprawozdanie Zarządu z działalności KGHM Polska Miedź S.A. oraz Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. w 2018 roku” nie zawiera oświadczenia na temat informacji niefinansowych, ze względu na fakt sporządzenia i publikacji odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych.

Słownik pomocnych terminów i skrótów

BAT (ang. Best Available Technique)	Najlepsza Dostępna Technika, zgodnie z definicją zawartą w Dyrektywie 96/61/WE, to najbardziej efektywny i zaawansowany etap rozwoju i metod prowadzenia danej działalności, który wskazuje możliwe wykorzystanie poszczególnych technik jako podstawy dla dopuszczalnych wartości emisji mający na celu zapobieganie powstawaniu, a jeżeli nie jest to możliwe, ogólne ograniczenie emisji i oddziaływania na środowisko naturalne jako całość
BGP	Bloki Gazowo-Parowe
BREF	„BAT REference document” dokument referencyjny o najlepszych dostępnych technikach (BAT)
Całkowity jednostkowy koszt produkcji miedzi ze wsadów własnych	Suma kosztów wydobycia, flotacji, przerobu hutniczego przypadającego na katodę, funkcji wsparcia (COPI, JRGH oraz Centrala) wraz z kosztami sprzedaży katod skorygowana o wartość zapasów półfabrykatów i produkcji w toku i pomniejszony o wycenę szlamów anodowych podzielona przez wolumen produkcji miedzi elektrolitycznej ze wsadów własnych.
Dług netto	(ang. Net Debt) Wartość zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek pomniejszona o wartość środków pieniężnych i ich ekwiwalentów
Drut OFE	Produkowany w HM Cedynia drut z miedzi beztlenowej w oparciu o technologię UPCAST
EBITDA	(ang. Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization) – wynik na sprzedaży netto powiększony o wartość amortyzacji
EBITDA skorygowana	Wartość EBITDA skorygowana o odpisy/odwrócenia odpisów z tytułu tytułu utraty wartości aktywów trwałych ujęte w kosztach podstawowej działalności operacyjnej
Elektrorefinacja	Proces elektrolizy z rozpuszczalną anodą, wykonaną ze stopu poddawanego rafinacji. W czasie procesu na katodzie, dzięki specjalnie dobranym warunkom, następuje selektywne wydzielanie metalu rafinowanego, a zanieczyszczające go domieszki pozostają w elektrolicie w postaci stałej lub rozpuszczonej
Filar (górnictwo)	Nietknięta część górotworu, pozostawiona do podparcia stropu i podtrzymania go przed zawaleniem
Flotacja (wzbogacanie flotacyjne)	Proces rozdziału rudy na frakcje o zróżnicowanej zawartości składników użytecznych wykorzystujący różnice zwilżalności ziaren poszczególnych minerałów. Minerale dobrze zwilżalne opadają na dno komory flotacyjnej, natomiast źle zwilżalne (te, których zwilżalność obniża się dodatkowo za pomocą odczynników zwanych kolektorami, np. ksantogenianów) unoszą się na powierzchni zawiesiny rozwiniętej dzięki odpowiednim odczynnikiem pianotwórczym
HM	Huta miedzi
ISO	Międzynarodowa Organizacja ds. Standaryzacji (ang. International Organization for Standardization)
Katody miedziane	Podstawowa postać miedzi elektrolitycznie rafinowanej, produkt elektrolitycznej rafinacji miedzi
Koncentrat miedzi	Produkt powstały przez wzbogacenie niskoprocentowych rud metali miedzi
Koszt produkcji miedzi w koncentracie (C1)	Jednostkowy gotówkowy koszt produkcji miedzi płatnej w koncentracie uwzględniający koszty wydobycia i przerobu urobku, koszty transportu, podatek od wydobycia niektórych kopalni, koszty administracyjne fazy górniczej oraz premię hutniczo-rafinacyjną (TC/RC) pomniejszony o wartość produktów ubocznych
Kopalina	Surowiec o znaczeniu gospodarczym wydobywany z ziemi np. węgiel, ropa naftowa, sól, rudy metali
Metal płatny	Wolumen wyprodukowanego metalu pomniejszony o upust związany ze stratami w dalszym przetwarzaniu produktu do postaci czystego metalu
Miedź elektrolityczna	Produkt elektrolitycznej rafinacji miedzi
Miedź ekwiwalentna	Łączny wolumen produkcji wszystkich metali przeliczony na miedź w oparciu o notowania rynkowe
Miedź płatna	Wolumen wyprodukowanej miedzi pomniejszony o upust związany ze stratami w dalszym przetwarzaniu produktu do postaci czystego metalu
NBP	Narodowy Bank Polski
Odpady flotacyjne (końcowe)	Produkt końcowy procesu wzbogacania, będący przedmiotem utylizacji lub składowania
OUOW	Obiekt unieszkodliwiania odpadów wydobywczych
rdr	„Rok do roku” - skrót oznaczający porównanie wartości w dwóch kolejnych latach
REACH	Registration, Evaluation, Authorization and Restriction of Chemicals - rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) dotyczące bezpiecznego stosowania chemikaliów, poprzez ich rejestrację i ocenę, oraz w niektórych przypadkach udzielanie zezwoleń i ograniczenia handlu i stosowania niektórych chemikaliów
Ruda	Kopalina, z której uzyskuje się jeden lub więcej składników. Rudy dzieli się na monometaliczne (zawierające jeden metal) i polimetaliczne (zawierające więcej niż jeden metal)
Skała płonna	Skała, która przy wydobywaniu ze złoża określonej kopaliny jest uważana za nieużyteczną
Sprzężony jednostkowy koszt produkcji miedzi elektrolitycznej ze wsadów własnych	Suma kosztów wydobycia, flotacji, przerobu hutniczego przypadającego na katodę, funkcji wsparcia (COPI, JRGH oraz Centrala) wraz z kosztami sprzedaży katod skorygowana o wartość zapasów półfabrykatów i produkcji w toku podzielona przez wolumen produkcji miedzi elektrolitycznej ze wsadów własnych
Technologia elektrolitycznej rafinacji miedzi	Proces elektrorefinacji metali w zastosowaniu do miedzi. Okresowo wycofywane partie elektrolitu stanowią warunek utrzymywania zanieczyszczeń na dopuszczalnym poziomie, współdecydującym o jakości miedzi rafinowanej elektrolitycznie. Zanieczyszczony elektrolit i szlam jest surowcem do odzyskiwania niektórych metali towarzyszących miedzi, takich jak: srebro, złoto, selen czy nikiel

Technologia wytopu i elektrolitycznej rafinacji srebra	Składa się z: przygotowania wsadu (mieszanie składników wsadu, suszenie), wytopu metalu Dore'a i odlewania anod (topienie wsadu w piecu Kaldó celem ożużlowania lub odpędzenia do fazy gazowej składników zanieczyszczających, zakończone odlaniem produktu [99% srebra] w postaci anod), elektrorafinacji srebra (osad katodowy o zawartości min. 99,99% Ag), przetopu w indukcyjnym piecu elektrycznym i odlewania srebra rafinowanego w postaci handlową (sztabki lub granulaty).
TPM (ang. Total Precious Metals)	Metale szlachetne (złoto, platyna, pallad).
Uncja trojańska (troz)	Jednostka masy używana głównie w krajach anglosaskich. Uncja trojańska (w skrócie troz) jest powszechnie stosowana w jubilerstwie i handlu metalami szlachetnymi. Dokładna masa 1 uncji trojańskiej odpowiada masie 31,1035 grama.
Urobek	Materiał skalny wybrany w przodku górniczym. Obejmuje zarówno kopalinę jak i skałę płoną.
Walcówka miedziana	Walcowany pręt miedziany, najczęściej o średnicy 6-12 mm, powszechnie stosowany jako surowiec dla przemysłu kablowego.
Wyrobisko	Przeźreń powstała w wyniku robót górniczych.
Wskaźnik LTIFR	Wskaźnik ilości wypadków na milion godzin przepracowanych
WTR	Węzeł Topielno-Rafinacyjny
ZG	Zakłady górnicze
Złoże	Naturalne nagromadzenie kopalin w obrębie skorupy ziemskiej, powstałe w wyniku różnorodnych procesów geologicznych.
ZWR	Zakłady Wzbogacania Rudy

Zestawienie syntetyczne danych dotyczących Spółki i Grupy Kapitałowej za lata 2011-2018

(dane za lata 2011-2016 zgodnie z raportami rocznymi za te okresy)

		2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Podstawowe elementy sprawozdania skonsolidowanego									
Przychody ze sprzedaży	mln PLN	20 526	20 358	19 156	20 008	20 492	24 110	26 705	22 107
Wynik netto	mln PLN	1 658	1 525	(4 449)	(5 009)	2 451	3 033	4 803	11 064
Suma bilansowa	mln PLN	37 237	34 122	33 442	36 764	40 374	34 465	33 616	30 554
Zobowiązania i rezerwy	mln PLN	18 012	16 337	17 531	16 350	14 844	11 401	11 906	7 172
Wynik netto na akcję (EPS) ¹	PLN	8,29	7,84	(21,86)	(25,06)	12,25	15,18	24,01	55,02
Wartość rynkowa akcji Spółki ²	PLN	88,88	111,20	92,48	63,49	108,85	118,00	190,00	110,60
Dług netto/EBITDA ³		1,6	1,3	1,6	1,4	0,9	0,4	-	-
Produkcja miedzi płytnej ⁴	tys. t	634	656	677	718	663	666	676	571
Produkcja srebra płytanego ⁴	t	1 205	1 234	1 207	1 299	1 258	1 164	1 274	1 260
Koszt produkcji koncentratu C1 ⁴	USD/funt	1,81	1,59	1,41	1,59	1,89	1,85	1,59	0,63
Wydatki na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	mln PLN	2 875	2 796	3 251	3 939	3 434	3 188	2 402	1 859
Podstawowe elementy sprawozdania jednostkowego									
Przychody ze sprzedaży	mln PLN	15 757	16 024	15 112	15 939	16 633	18 579	20 737	20 097
Wynik netto	mln PLN	2 025	1 323	(4 085)	(2 788)	2 414	3 058	4 868	11 335
Suma bilansowa	mln PLN	34 250	30 947	30 100	33 120	32 312	29 038	28 177	29 253
Zobowiązania i rezerwy	mln PLN	15 205	13 691	14 200	12 841	8 035	5 740	6 254	6 118
Wynik netto na akcję (EPS)	PLN	10,13	6,62	(20,42)	(13,94)	12,07	15,29	24,34	56,68
Produkcja miedzi elektrolitycznej	tys. t	502	522	536	574	577	565	566	571
Produkcja srebra metalicznego	t	1 189	1 218	1 191	1 283	1 256	1 161	1 274	1 260
Koszt produkcji koncentratu C1	USD/funt	1,85	1,52	1,30	1,47	1,82	1,78	1,34	0,63
Wydatki na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	mln PLN	1 907	1 991	2 604	2 481	2 203	2 174	1 647	1 406
Dane makroekonomiczne (średniorocznie)									
Notowania miedzi wg LME	USD/t	6 523	6 166	4 863	5 495	6 862	7 322	7 950	8 811
Notowania srebra wg LBMA	USD/troz	15,71	17,05	17,14	15,68	19,08	23,79	31,15	35,12
Kurs walutowy	USD/PLN	3,61	3,78	3,94	3,77	3,15	3,17	3,26	2,96

¹ Przypadający na akcjonariuszy Jednostki Dominującej² Na koniec okresu³ Wartość skorygowana EBITDA za rok, bez uwzględnienia EBITDA wspólnego przedsięwzięcia Sierra Gorda S.C.M.⁴ Obejmuje Sierra Gorda S.C.M. odpowiednio do posiadanych udziałów (55%)

Istotne zdarzenia w 2018 r. i do dnia sporządzenia sprawozdania

Data	Zdarzenie	Rozdział
Zmiana warunków makroekonomicznych		
2018	Wzrost średniorocznych notowań miedzi, molibdenu i niklu odpowiednio o 6%, 48% i 26% przy obniżeniu notowań srebra o 8%	4.3
2018	Zmiany średniorocznych kursów walutowych: USD/PLN o -4%, USD/CAD o -0,2% i USD/CLP o -1%	4.3
KGHM Polska Miedź S.A. na Giełdzie Papierów Wartościowych		
2018	Spadek ceny akcji KGHM Polska Miedź S.A. o 20% z poziomu 111,20 PLN do 88,88 PLN	11.1
11 lipca 2018 r.	Zwiększenie udziału w ogólnej liczbie głosów w Spółce powyżej 5% przez Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva BZ WBK.	11.4
12 października 2018 r.	Zwiększenie udziału w ogólnej liczbie głosów w Spółce powyżej 5% przez Otwarty Fundusz Emerytalny PZU „Złota Jesień”.	11.4
19 lutego 2019 r.	Zmniejszenie udziału w ogólnej liczbie głosów w Spółce poniżej 5% przez Otwarty Fundusz Emerytalny PZU „Złota Jesień”.	11.4
Zmiany w składzie organów KGHM Polska Miedź S.A.		
10 marca 2018 r.	Odwołanie ze składu Zarządu Spółki Prezesa Zarządu Radosława Domagalskiego- Łąbeckiego oraz Wiceprezesa Zarządu ds. Aktywów Zagranicznych Michała Jezioro. Powierzenie, do dnia powołania Członków Zarządu wyłonionych w wyniku przeprowadzenia postępowania kwalifikacyjnego, Rafałowi Pawełczakowi - Wiceprezesowi Zarządu ds. Rozwoju obowiązki Prezesa Zarządu oraz Stefanowi Świątkowskiemu - Wiceprezesowi Zarządu ds. Finansowych obowiązki Wiceprezesa Zarządu ds. Aktywów Zagranicznych	17.3
3 kwietnia 2018 r.	Rezygnacja Wojciecha Andrzeja Myśleckiego z funkcji Członka Rady Nadzorczej KGHM Polska Miedź S.A.	17.3
22 czerwca 2018 r.	Powołanie z dniem zakończenia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia KGHM Polska Miedź S.A. zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za rok obrotowy kończący się w dniu 31 grudnia 2017 r. w skład Zarządu X kadencji Marcina Chłudzińskiego, Katarzyny Kreczmańskiej-Gigol oraz Radosława Stacha.	17.3
6 lipca 2018 r.	Powołanie przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie w skład Rady Nadzorczej X kadencji: Leszka Banaszaka, Jarosława Janasa, Andrzeja Kisielewicza, Janusza Marcina Kowalskiego, Bartosza Piechotę, Marka Pietrzaka, Agnieszki Winnik – Kalemby, Józefa Czyzerskiego, Ireneusza Pasisa oraz Bogusława Szarka.	17.3
6 lipca 2018 r.	Objęcie przez Marcina Chłudzińskiego stanowisko Prezesa Zarządu, Katarzynę Kreczmańską-Gigol – stanowiska Wiceprezesa Zarządu ds. Finansowych oraz Radosława Stacha – stanowiska Wiceprezesa Zarządu ds. Produkcji.	17.3
23 lipca 2018 r.	Powierzenie (do dnia powołania Członków Zarządu KGHM Polska Miedź S.A., wyłonionych w wyniku przeprowadzenia postępowania kwalifikacyjnego) Marcinowi Chłudzińskiemu Prezesowi Zarządu obowiązków Wiceprezesa Zarządu ds. Aktywów Zagranicznych, Katarzynie Kreczmańskiej - Gigol Wiceprezesowi Zarządu ds. Finansowych obowiązków Wiceprezesa Zarządu ds. Rozwoju.	17.3
24 sierpnia 2018 r.	Powołanie w skład Zarządu Adama Bugajczuka na stanowisko Wiceprezesa Zarządu ds. Rozwoju oraz Pawła Gruzy na stanowisko Wiceprezesa Zarządu ds. Aktywów Zagranicznych.	17.3
Realizacja projektów		
27 czerwca 2018 r.	Negatywna decyzja rządu Kanady dotycząca realizacji projektu Ajax ze względu na przewidywane, znaczące niekorzystne skutki projektu dla środowiska.	2.3
29 listopada 2018 r.	Wyrażenie wstępnego zainteresowania sprzedażą udziałów w PGE EJ1 sp. z o.o., których właścicielem jest Spółka, w związku z wyrażonym przez PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. wstępnym zainteresowaniem nabyciem wszystkich udziałów w PGE EJ1 sp. z o.o.	2.5
Utrata wartości aktywów		
19 stycznia 2018 r.	Informacja o wystąpieniu przesłanek do weryfikacji wartości odzyskiwalnej zagranicznych aktywów górniczych	6,7
21 lutego 2018 r.	Informacja o wynikach przeprowadzonych testów na utratę wartości	6,7
11 stycznia 2019 r.	Informacja o wystąpieniu przesłanek do weryfikacji wartości odzyskiwalnej zagranicznych aktywów górniczych	6,7
5 marca 2019 r.	Informacja o zakończeniu zasadniczych prac związanych z weryfikacją wartości odzyskiwalnej zagranicznych aktywów należących do Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. oraz stanowiących wspólne przedsięwzięcie inwestycyjne, tj. Sierra Gorda SCM.	6,7
Dywidenda		
22 maja 2018 r.	Rekomendacja Zarządu w sprawie podziału zysku za 2017 r. poprzez przekazanie całości wypracowanego zysku na kapitał zapasowy Spółki.	11.3
6 lipca 2018 r.	Decyzja Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia KGHM Polska Miedź S.A. o przekazanie całości wypracowanego zysku na kapitał zapasowy Spółki.	11.3

Data	Zdarzenie	Rozdział
Znaczące umowy		
6 listopada 2018 r.	Zawarcie ramowej umowy na sprzedaż produkowanych przez Spółkę katod miedzianych w latach 2019-2023, pomiędzy Spółką a China Minmetals Nonferrous Metals Co. Ltd. (firmą należącą do grupy China Minmetals Corporation).	14
27 lutego 2019 r.	Zawarcie z Bankiem Gospodarstwa Krajowego umowy niezabezpieczonego kredytu obrotowego na okres finansowania do 84 miesięcy, w formie odnawialnej linii kredytowej w kwocie 450 mln USD na okres 60 miesięcy, z opcją przekształcenia w kredyt nieodnawialny po upływie 60 miesięcy.	6.6, 14
Pozostałe		
22 maja 2018 r.	Zatwierdzenie przez Radę Nadzorczą Budżetu KGHM Polska Miedź S.A. oraz Budżetu Grupy Kapitałowej KGHM na 2018 r.	6.5
19 grudnia 2018 r.	Przyjęcie przez Radę Nadzorczą przedłożonej przez Zarząd Strategii KGHM Polska Miedź S.A. na lata 2019 - 2023.	5
10 stycznia 2019 r.	Zatwierdzenie przez Radę Nadzorczą Budżetu KGHM Polska Miedź S.A. oraz Budżetu Grupy Kapitałowej KGHM na 2019 r.	6.5

1. Wprowadzenie

KGHM Polska Miedź S.A. – Jednostka Dominująca Grupy Kapitałowej jest czołowym światowym producentem miedzi i srebra z blisko 60-letnim doświadczeniem w branży wydobywczej i przetwórczej rud miedzi. W Polsce KGHM Polska Miedź S.A., eksploatuje jedno z największych na świecie złóż miedzi, o zasobności pozwalającej na kontynuowanie produkcji w Polsce przez kolejne kilkadziesiąt lat. KGHM Polska Miedź S.A. produkuje również m.in. srebro, złoto, molibden, ołów i sól kamienną i jest jednym z czołowych eksporterów w kraju i jedną z największych spółek w Polsce.

Grupa KGHM Polska Miedź S.A. jest globalną oraz innowacyjną organizacją, która prowadzi zaawansowaną technologicznie działalność poszukiwawczo-wydobywczą oraz hutniczą i posiada geograficznie zdywersyfikowane portfolio projektów górniczych. Model biznesowy KGHM podzielony jest na 7 obszarów poprzez które Grupa zapewnia pełny łańcuch tworzenia wartości od eksploracji po sprzedaż gotowych produktów:

Zagospodarowanie złóż	Przeróbka	Sprzedaż
<ul style="list-style-type: none"> - poszukiwanie i rozpoznanie - eksploatacja - rekultywacja 	<ul style="list-style-type: none"> - wzbogacanie rudy - hutnictwo i rafinacja - przetwórstwo 	<ul style="list-style-type: none"> - sprzedaż produktów

KGHM aktywnie wspiera świat nauki, kultury i sportu. Poprzez założoną w 2003 r. Fundację KGHM Polska Miedź angażuje się w działalność charytatywną.

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A. liczy 75 podmiotów. Spójność tak złożonej organizacji zapewniają wartości KGHM – bezpieczeństwo, współpraca, zorientowanie na wyniki, odpowiedzialność i odwaga. Od blisko 60 lat są one biznesową busolą firmy, wyznaczającą kierunek rozwoju i sposób operowania na międzynarodowym rynku.

Spółka od ponad 20 lat jest notowana na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Spółka jest uwzględniana indeksach WIG20 i WIG30.

2. Struktura Grupy Kapitałowej

2.1. Struktura Grupy Kapitałowej

Na 31 grudnia 2018 r. w skład Grupy Kapitałowej wchodziła Jednostka Dominująca – KGHM Polska Miedź S.A. i 75 jednostek zależnych (w tym pięć funduszy inwestycyjnych zamkniętych aktywów niepublicznych), zlokalizowane na czterech kontynentach: w Europie, Ameryce Północnej, Południowej i Azji. Część jednostek zależnych tworzyło własne grupy kapitałowe. Największa z nich, zarówno pod względem liczebności podmiotów, jak i wysokości kapitałów, to Grupa Kapitałowa KGHM INTERNATIONAL LTD., której główne aktywa zlokalizowane są w Kanadzie, USA i Chile. W jej skład wchodziło 25 jednostek zależnych. Na dzień kończący okres sprawozdawczy, Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A. posiadała udział w dwóch wspólnych przedsięwzięciach - Sierra Gorda S.C.M. i NANO CARBON Sp. z o.o.

Szczegółową strukturę Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A., wraz z powiązaniem pomiędzy podmiotami, umieszczono w Załącznikach nr 1 i 2.

Główne podmioty Grupy Kapitałowej, zaangażowane w branżę wydobywczą, tworzą trzy podstawowe segmenty sprawozdawcze, które podlegają odrębnej ocenie przez organy zarządcze. Należą do nich: KGHM Polska Miedź S.A., KGHM INTERNATIONAL LTD. i Sierra Gorda S.C.M. Pozostałe spółki, z wyłączeniem Future 1 Sp. z o.o., Future 2 Sp. z o.o., Future 3 Sp. z o.o., Future 4 Sp. z o.o., Future 5 Sp. z o.o., Future 6 Sp. z o.o., Future 7 Sp. z o.o., wchodzą w skład segmentu pod nazwą Pozostałe segmenty.

Na poniższym schemacie zaprezentowano istotne aktywa produkcyjne oraz projekty realizowane w ramach segmentów sprawozdawczych: KGHM Polska Miedź S.A., KGHM INTERNATIONAL LTD., Sierra Gorda S.C.M. oraz Pozostałe segmenty.

Schemat 1. Główne segmenty sprawozdawcze Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.

	KGHM Polska Miedź S.A.	KGHM INTERNATIONAL LTD.	Sierra Gorda S.C.M. wspólne przedsięwzięcie KGHM INTERNATIONAL LTD. i spółek Grupy Sumitomo	Pozostałe segmenty
Przedmiot działalności	- produkcja górnicza i hutnicza metali – Cu, Ag, Au	- produkcja górnicza metali - Cu, Ni, Au, Pt, Pd	- produkcja górnicza metali - Cu, Mo, Au, Ag	W ramach tej pozycji uwzględniono pozostałe spółki Grupy Kapitałowej (każda spółka stanowi oddzielny segment operacyjny).
Najistotniejsze aktywa produkcyjne	- kopalnie podziemne - ZG Lubin - ZG Polkowice-Sieroszowice - ZG Rudna - huty miedzi - HM Legnica - HM Głogów I i HM Głogów II - walcownia HM Cedynia	- kopalnia Robinson w USA (odkrywkowa)	- kopalnia Sierra Gorda w Chile (odkrywkowa)	
Najważniejsze projekty rozwojowe	- Głogów Głęboki-Przemysłowy - projekty przedprodukcyjne i eksploracyjne w południowo-zachodniej Polsce	- projekt Victoria w ramach Zagłębia Sudbury w Kanadzie - budowa kopalni podziemnej miedzi i niklu - projekt Sierra Gorda Oxide w Chile		

Do żadnego z wyżej wymienionych segmentów nie zostały zaklasyfikowane spółki:

- Future 1 Sp. z o.o., która pełni funkcje holdingowe w stosunku do Grupy Kapitałowej KGHM INTERNATIONAL LTD.,
- Future 2 Sp. z o.o., Future 3 Sp. z o.o., Future 4 Sp. z o.o., Future 5 Sp. z o.o., Future 6 Sp. z o.o., Future 7 Sp. z o.o., które funkcjonują w ramach struktury związanej z utworzeniem Podatkowej Grupy Kapitałowej.

Spółki te nie prowadzą działalności operacyjnej mającej wpływ na wyniki osiągnięte przez poszczególne segmenty, w związku z czym ich uwzględnienie mogłoby zaburzać dane prezentowane w ramach tej części skonsolidowanego sprawozdania finansowego, z uwagi na istotne wartości rozrachunków wewnętrznych z pozostałymi podmiotami Grupy Kapitałowej.

Zmiany w podstawowych zasadach zarządzania Grupą Kapitałową

W 2018 r. wprowadzono do umów/statutów spółek Grupy Kapitałowej zapisy, przyznające pracownikom tych podmiotów prawo do uczestniczenia w wyborze lub odwołaniu przedstawicieli pracowników w Radzie Nadzorczej Jednostki Dominującej, tj. KGHM Polska Miedź S.A.

Ponadto, w 2018 r. w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. nie miały miejsca istotne zmiany w zasadach zarządzania Grupą. W ramach funkcjonującego modelu zarządzania prowadzone były działania mające na celu wzmocnienie nadzoru nad spółkami i ujednoczenie rozwiązań stosowanych w ramach Grupy. Wdrażane były w spółkach Grupy rozwiązania przyjęte przez Jednostkę Dominującą, bądź spójne z nimi. Wdrożono „Politykę Zarządzania Płynnością Finansową w Grupie”, która opisuje procesy i reguły wspomagające proces zarządzania płynnością w Grupie KGHM i stanowią część kultury korporacyjnej Grupy. Wprowadzono również zasady dokonywania płatności przy zastosowaniu mechanizmu podzielonej płatności, które regulują m. in. kwestie płatności pomiędzy spółkami Grupy.

Przyjęta Polityka i procedura KGHM Polska Miedź S.A. dotycząca wyboru firmy audytorskiej do badania sprawozdań, uwzględnią w tym procesie również Spółki kluczowe Grupy.

W ramach regulacji implementowanych przez Jednostkę Dominującą w podmiotach Grupy, znalazły się również rozwiązania dotyczące takich obszarów jak: etyka, działania antykorupcyjne, antydopingowe, ujawniania nieprawidłowości, bezpieczeństwa i przeciwdziałania stratom.

Zmiana w Statucie Spółki

W dniu 26 czerwca 2018 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki podjęło uchwałę w sprawie zmiany Statutu KGHM Polska Miedź S.A., która stała się skuteczna z chwilą wpisu do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, tj. 27 lipca 2018 r. Zmiana w Statucie Spółki dotyczyła dodania postanowienia który wskazuje, iż Rada Nadzorcza przyjmuje tekst jednolity Statutu Spółki przygotowany przez Zarząd.

2.2. Struktura organizacyjna KGHM Polska Miedź S.A.

W 2018 r. w skład wielooddziałowego przedsiębiorstwa Spółki, działającego pod firmą KGHM Polska Miedź S.A., wchodziła Centrala Spółki i 10 Oddziałów.

Schemat 2. Struktura organizacyjna Spółki według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r.

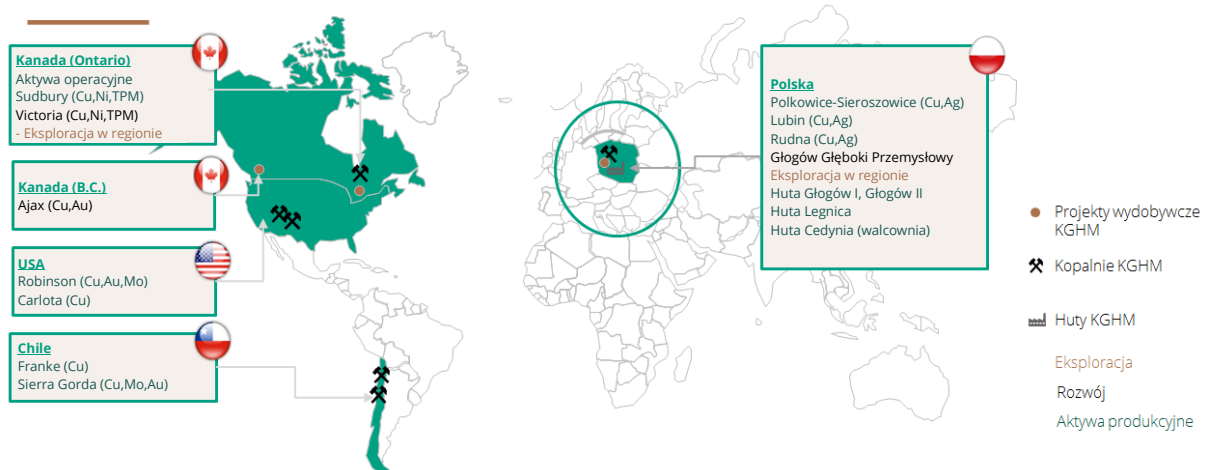

2.3. Główne aktywa

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A. posiada zdywersyfikowane geograficznie aktywa górnicze w krajach niskiego ryzyka. Należące do Grupy Kapitałowej kopalnie miedzi, srebra, molibdenu, niklu i metali szlachetnych zlokalizowane są w Polsce, USA, Chile i Kanadzie. Kluczowe aktywo zagraniczne – kopalnia Sierra Gorda, będąca wspólnym przedsięwzięciem KGHM INTERNATIONAL LTD., Sumitomo Metal Mining oraz Sumitomo Corporation, zlokalizowana jest w Chile. Ponadto, w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. znajdują się projekty górnicze w fazie przedoperacyjnej (Victoria, Sierra Gorda Oxide), jak i projekty eksploracyjne.

Główne aktywa Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. pokazane są na poniższym schemacie.

Schemat 3. Lokalizacja aktywów górniczych Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.

Polska:

ZG Polkowice-Sieroszowice

Lokalizacja	Dolny Śląsk, Polska
Własność	Oddział KGHM Polska Miedź S.A.
Typ kopalni	podziemna
Kopalina główna	ruda miedzi
Kopalina towarzysząca	Srebro, ołów, sól kamienna, złoto
Typ złożeń	stratoidalne
Produkt końcowy	ruda miedzi
Wydobycie miedzi w urobku w 2018 r.	195,7 tys. t

Kopalnia ZG Polkowice-Sieroszowice położona jest na Dolnym Śląsku na zachód od granic miasta Polkowice. Obecnie prowadzi eksploatację złożeń w obrębie czterech obszarów górniczych: „Polkowice”, „Radwanice Wschodnie”, „Sieroszowice” i części obszaru „Głogów Głęboki-Przemysłowy”.

W obszarze górniczym „Sieroszowice”, ponad serią miedzionośną, występują też bogate pokłady soli kamiennej.

Eksploracja złożeń prowadzona jest systemami komorowo-filarowymi z ugięciem stropu, z zastosowaniem techniki strzałowej. Aktualna zdolność produkcyjna ZG Polkowice-Sieroszowice wynosi około 12 mln t rudy rocznie.

ZG Rudna

Lokalizacja	Dolny Śląsk, Polska	Kopalnia Rudna jest zlokalizowana na Dolnym Śląsku, na północ od miasta Polkowice. Eksploatuje złoża rud miedzi w obszarach górniczych „Rudna” oraz w części obszarów górniczych „Sieroszowice”, „Lubin-Małomice” i „Głogów Głęboki-Przemysłowy”. Głębokość zalegania eksploatowanego aktualnie złoża wynosi od 844 do 1250 m. Eksploatacja złoża prowadzona jest systemami komorowo-filarowymi z ugięciem stropu oraz z podszadką hydrauliczną, z zastosowaniem techniki strzałowej. Obecna, średnia zdolność produkcyjna wynosi około 12 mln t rudy rocznie.
Własność	Oddział KGHM Polska Miedź S.A.	
Typ kopalni	podziemna	
Kopalina główna	ruda miedzi	
Kopalina towarzysząca	srebro, ołów, złoto	
Typ złoża	stratoidalne	
Produkt końcowy	ruda miedzi	
Wydobycie miedzi w urobku w 2018 r.	186,2 tys. t	

ZG Lubin

Lokalizacja	Dolny Śląsk, Polska	Kopalnia Lubin zlokalizowana jest w Polsce na Dolnym Śląsku na północ od granic miasta Lubina. Eksploatuje złoża rud miedzi w obszarze górniczym „Lubin-Małomice” na głębokości od 368 do 1006 m. Eksploatacja złoża prowadzona jest systemami komorowo-filarowymi z ugięciem stropu oraz z podszadką hydrauliczną w filarze ochronnym ustanowionym dla miasta Lubina, z zastosowaniem techniki strzałowej. Aktualna zdolność produkcyjna kopalni wynosi około 8 mln t rudy rocznie.
Własność	Oddział KGHM Polska Miedź S.A.	
Typ kopalni	podziemna	
Kopalina główna	ruda miedzi	
Kopalina towarzysząca	srebro, ołów, złoto	
Typ złoża	stratoidalne	
Produkt końcowy	ruda miedzi	
Wydobycie miedzi w urobku w 2018 r.	70,1 tys. t	

HM Głogów

Lokalizacja	Dolny Śląsk, Polska	Kompleks zakładów hutniczych z lokalizacją w Głogowie, obejmujący dwa ciągi do przetopu koncentratów miedzi w oparciu o jednostadialny zawieszinowy przetop koncentratów bezpośrednio do miedzi blister. Oprócz miedzi elektrolitycznej Oddział HM Głogów produkuje ołów surowy (do 30 tys. t rocznie), srebro (około 1200 t), złoto (około 2,6 t) oraz kwas siarkowy (ponad 507 tys. t).
Własność	Oddziały KGHM Polska Miedź S.A.	
Typ huty	surowcowa	
Produkt końcowy	miedź elektrolityczna	
Produkcja miedzi elektrolitycznej w 2018 r.	387,3 tys. t	

HM Legnica

Lokalizacja	Dolny Śląsk, Polska	Huta zlokalizowana w Legnicy o aktualnej zdolności produkcyjnej rzędu 120 tys. t miedzi elektrolitycznej. Eksploatowana od lat 50. XX wieku w oparciu o proces szybowy. Huta oprócz miedzi elektrolitycznej produkuje też wlewki okrągłe, ołów rafinowany w ilości około 30 tys. t rocznie, a także kwas siarkowy – około 115 tys. t, siarczan miedzi oraz siarczan niklu.
Własność	Oddziały KGHM Polska Miedź S.A.	
Typ huty	surowcowa	
Produkt końcowy	miedź elektrolityczna	
Produkcja miedzi elektrolitycznej w 2018 r.	114,5 tys. t	

HM Cedynia

Lokalizacja	Dolny Śląsk, Polska	Walcownia Miedzi Cedynia zlokalizowana w okolicach Orska swoją produkcję opiera na miedzi katodowej pochodzącej w 75% z HM Głogów oraz w 25% z HM Legnica. Podstawowym produktem HM Cedynia jest walcówka miedziana otrzymywana na linii Contirod produkowana w ilości około 250 tys. t rocznie oraz drut z miedzi beztlenowej produkowany w ilości około 18 tys. t rocznie na linii UPCAST, w tym druty z miedzi beztlenowej z dodatkiem Ag.
Własność	Oddziały KGHM Polska Miedź S.A.	
Typ huty	przetwórcza	
Produkt końcowy	walcówka miedziana, druty z miedzi beztlenowej	
Produkcja w 2018 r.	248,8 tys. t walcówki miedzianej i 17,6 tys. t drutów z miedzi beztlenowej	

Stany Zjednoczone:**Kopalnia Robinson**

Lokalizacja	Nevada, USA
Własność	100% KGHM INTERNATIONAL LTD.
Typ kopalni	odkrywkowa
Kopalina główna	ruda miedzi
Kopalina towarzysząca	złoto i molibden
Typ złożeń	porfirowe/ skarnowe
Produkt końcowy	koncentrat miedzi i złota, koncentrat molibdenu
Produkcja płatnej miedzi w 2018 r.	48,0 tys. ton

Kopalnia zlokalizowana jest w hrabstwie White Pine, w stanie Nevada, około 11 km na zachód od Ely (około 400 km na północ od Las Vegas), w paśmie górskim Egan, na średniej wysokości 2130 m n.p.m., w pobliżu autostrady nr 50.

Kopalnia obejmuje 3 duże wyrobiska: Liberty, Tripp-Veteran oraz Ruth. Obecnie eksploatowane jest wyrobisko Ruth. Wydobyta za pomocą konwencjonalnych metod ruda jest następnie przerabiana w zakładzie przeróbki na koncentrat miedzi i złota oraz osobno koncentrat molibdenu.

Kopalnia Carlota

Lokalizacja	Arizona, USA
Własność	100% KGHM INTERNATIONAL LTD.
Typ kopalni	odkrywkowa
Kopalina główna	ruda miedzi
Typ złożeń	porfirowe
Produkt końcowy	katody miedziane
Produkcja płatnej miedzi w 2018 r.	3,2 tys. ton

Kopalnia Carlota znajduje się w zachodniej części Stanów Zjednoczonych w regionie górniczym Miami-Globe, w stanie Arizona na poziomie 1 300 metrów (4 200 stóp) n.p.m. Otoczenie kopalni to górzysty, pustynny teren.

Wydobycie rudy miedzi z kopalni Carlota odbywa się konwencjonalnymi metodami typowymi dla kopalń odkrywkowych metali, tj. urabiania skał za pomocą materiałów wybuchowych i transportu urobku z wykorzystaniem wozów odstawczych. W 2018 r. wznowiono eksploatację górniczą w obszarze Eder South.

Kanada:**Zagłębie Sudbury**

Lokalizacja	Sudbury, Ontario, Kanada
Własność	100% KGHM INTERNATIONAL LTD.
Typ kopalni	podziemna
Kopalina główna	ruda miedzi, niklu, platyny, palladu i złota
Typ złożeń	spągowe (footwall)/ kontaktowe Ni
Produkt końcowy	ruda miedzi i niklu
Produkcja płatnej miedzi w 2018 r.	7,4 tys. ton

Zagłębie Sudbury położone jest w środkowym Ontario w Kanadzie, ok. 400 km na północ od Toronto. KGHM INTERNATIONAL LTD. posiada tam szereg aktywów wydobywających rudę miedzi i niklu wraz z metalami szlachetnymi. Do najważniejszych aktywów należą kopalnie podziemne Morrison/Levack i McCreedy West, prowadzące eksploatację z wykorzystaniem szybu Craig i Levack oraz upadowej. Eksploatacja prowadzona jest przy pomocy technik górniczych uzależnionych od geometrii złożeń - głównie jest to zmechanizowana metoda selektywnego wybierania z podszadaniem kolejnych poziomów od dołu do góry oraz z wydzielaniem podpoziomów. Całość rudy wydobywanej z kopalń jest przerabiana w zakładzie Clarabelle w Sudbury, należącym do Vale.

Projekt Victoria

Lokalizacja	Zagłębie Sudbury, Ontario, Kanada
Własność	100% KGHM INTERNATIONAL LTD.
Typ kopalni	podziemna
Kopalina główna	ruda miedziowo-niklowa
Metale towarzyszące	złoto, platyna i pallad
Czas życia kopalni	13 lat
Produkt końcowy	ruda miedzi, niklu i metali szlachetnych
Prognozowana produkcja roczna	17 tys. t Ni, 19 tys. t Cu

Projekt zlokalizowany jest w kanadyjskiej prowincji Ontario, w odległości około 35 km na zachód od miasta Sudbury. W 2002 r. nabyto prawa do złóż mineralnych na obszarze Victoria i rozpoczęto prace poszukiwawcze na tym terenie. Całość rudy wydobywanej z kopalni będzie przerabiana w zakładzie Clarabelle w Sudbury, należącym do Vale. Obecny scenariusz rozwoju projektu zakłada udostępnienie złożeń przez 2 szyby (szyb eksploatacyjny oraz szyb wentylacyjny). Przeprowadzone dotychczas prace eksploracyjne potwierdzają ciągłość oraz charakterystykę mineralizacji do poziomu około 2200 m poniżej poziomu terenu.

Na podstawie przeprowadzonych prac analitycznych w 2017 r. bazowy scenariusz zakłada dwie fazy rozwoju projektu Victoria obejmujące głębienie pierwszego szybu przy jednoczesnym wykonaniu dodatkowych prac eksploracyjnych oraz w dalszej kolejności głębienie szybu produkcyjnego.

W 2018 r. dokonano weryfikacji wymaganych pozwoleń dla projektu oraz rozpoczęto prace związane z przygotowaniem aplikacji o ich uzyskanie, głównie w aspekcie zaplanowanych prac dotyczących budowy wybranych elementów infrastruktury projektu. Zespół projektowy prowadził również prace związane z zabezpieczeniem istniejącej infrastruktury i obszaru projektu, rozwojem formalno-prawnym projektu oraz utrzymaniem relacji z ludnością rdzenną w Ontario w Kanadzie.

Projekt Ajax

Lokalizacja	Kamloops, Kolumbia Brytyjska, Kanada
Własność	KGHM INTERNATIONAL LTD. 80%; Abacus Mining and Exploration Inc. 20%
Typ kopalni	odkrywkowa
Kopalina główna	ruda miedzi
Metale towarzyszące	metale szlachetne (złoto i srebro)
Czas życia kopalni	19 lat
Produkt końcowy	koncentrat miedzi
Prognozowana produkcja roczna	53 tys. t Cu, 114 tys. oz Au

Projekt Ajax zlokalizowany jest w Kolumbii Brytyjskiej w Kanadzie, w odległości 400 km na północny-wschód od Vancouver w bliskim sąsiedztwie miasta Kamloops. Projekt zakłada budowę kopalni odkrywkowej miedzi i złota oraz zakładu wzbogacania rud wraz z towarzyszącą infrastrukturą. W styczniu 2012 r. spółka Abacus Mining and Exploration Inc. przygotowała studium wykonalności, na podstawie którego określono wstępne warunki ekonomiczne tego przedsięwzięcia. Ze względu na istotne ryzyko nieotrzymania pozwolenia środowiskowego w oparciu o przyjęte założenia technologiczne projektu, w tym lokalizację podstawowych obiektów infrastruktury zakładu górniczego, przystąpiono do przeglądu założeń studium wykonalności z 2012 r. względem zidentyfikowanych ryzyk oraz możliwości zwiększenia wartości projektu.

W styczniu 2016 r. opublikowano Zaktualizowane Studium Wykonalności, zastępujące wcześniejszą jego wersję datowaną na dzień 6 stycznia 2012 r. Zaktualizowane Studium Wykonalności uwzględnia zmiany w projekcie, zgodnie z którymi infrastruktura kopalni została oddalona od zabudowań miasta Kamloops, wprowadzono ulepszenia do rozwiązań technologicznych i zwiększono dzienną zdolność produkcyjną zakładu przerobczego z 60 do 65 tys. t. rudy.

W grudniu 2017 r. Ministrowie Środowiska oraz Energii, Górnictwa i Zasobów Ropy Naftowej Kolumbii Brytyjskiej (władze prowincjonalne) zdecydowali o nieprzyznaniu Certyfikatu Oceny Środowiskowej (EA Certificate) dla projektu Ajax. W czerwcu 2018 r. rząd Kanady, poprzez Governor-in-Council (Gabinet), wydał negatywną decyzję dotyczącą realizacji projektu Ajax ze względu na przewidywane, znaczące niekorzystne skutki projektu dla środowiska.

Decyzje zostały podjęte w procesie oceny oddziaływania na środowisko, uwzględniającym istotne zaangażowanie prowincjonalnych i federalnych agencji rządowych, grup ludności rdzennej oraz szerokiego grona interesariuszy, w tym tysięcy przedstawicieli społeczności lokalnych.

W 2018 r. prowadzone były prace związane z niezbędnym monitoringiem oraz zabezpieczeniem istniejącej infrastruktury.

Chile:

Kopalnia Sierra Gorda i projekt Sierra Gorda Oxide

Lokalizacja	Region II, Chile
Własność	55% KGHM INTERNATIONAL LTD, 45% spółki grupy Sumitomo: -Sumitomo Metal Mining Co., Ltd. (31,5%) -Sumitomo Corporation (13,5%)
Typ kopalni	odkrywkowa
Kopalina główna	ruda miedzi
Metale towarzyszące	molibden, złoto
Czas życia kopalni	25 lat dla obecnego złoża w oparciu o I fazę inwestycji wraz z działaniem usuwania wąskich gardeł. Dodatkowo istnieje możliwość wydłużenia eksploatacji z uwzględnieniem nowych złóż
Produkt końcowy	koncentrat miedzi, koncentrat molibdenu
Produkcja płatna w 2018 r.	96,9 tys. t miedzi w koncentracji, 26,7 mln funtów molibdenu w koncentracji – dane dla 100%, udział KGHM Polska Miedź S.A. wynosi 55%

Kopalnia Sierra Gorda zlokalizowana jest na pustyni Atacama, na obszarze administracyjnym Sierra Gorda w regionie Antofagasta, na północy Chile około 60 km na południowy zachód od miasta Calama. Kopalnia położona jest na poziomie 1 700 m n.p.m., w odległości 4 km od miejscowości Sierra Gorda.

Z rudy wydobywanej w kopalni Sierra Gorda wytwarzany jest koncentrat miedzi oraz koncentrat molibdenu.

W kwietniu 2015 r. rozpoczął produkcję zakład przeróbki molibdenu, a od 1 lipca 2015 r. kopalnia Sierra Gorda rozpoczęła produkcję komercyjną (od tego momentu sporządza sprawozdanie z zysków lub strat z działalności). W 2018 r. prowadzono prace związane z optymalizacją procesu przerobu rudy siarczkowej. Podejmowane działania były ukierunkowane na stabilizację wolumenu oraz parametrów technologicznych prowadzonego procesu przerobu rudy, a także na stabilizację pracy zakładu przerobczego oraz zwiększenie poziomu uzysków metalu.

Obecnie prace ukierunkowane są na rozwój kopalni w oparciu o pierwszą fazę inwestycji wraz z działaniami mającymi na celu optymalizację ciągu technologicznego, którego konsekwencją ma być zwiększenie zdolności produkcyjnych.

Projekt Sierra Gorda Oxide zakłada ługowanie tlenkowej rudy miedzi Sierra Gorda na hałdzie permanentnej oraz produkcję wysokiej jakości katod miedzi w instalacji ekstrakcji i elektrowydzielania (SX-EW), w okresie 10 lat. Średnia produkcja miedzi wynosić będzie ok. 30 tys. ton/rok. Obecnie większość zakładanych w projekcie zasobów rudy tlenkowej znajduje się na placu magazynowym, w pobliżu planowanej lokalizacji hałdy, na terenie kopalni Sierra Gorda. W 2018 r. prowadzono prace mające na celu minimalizację potencjalnych ryzyk projektu i zwiększenie jego efektywności, głównie poprzez analizę opcji wstępnego kruszenia rudy przed skierowaniem jej do procesu ługowania. W ramach analizy przeprowadzono również testy kruszenia. Ponadto rozpoczęto testy ługowania pokruszonej rudy w kolumnach. Dokonano także wstępnej weryfikacji procedury związanej ze zmianą wymaganych dla projektu pozwoleń.

Kopalnia Franke

Lokalizacja	Region Antofagasta, Chile	Kopalnia jest zlokalizowana na pustynnym obszarze w północnym Chile, w regionie Altamira, blisko południowej granicy regionu Antofagasta, w pobliżu drogi publicznej łączącej kopalnię z autostradą Pan-American.
Własność	100% KGHM INTERNATIONAL LTD.	
Typ kopalni	odkrywkowa	Wydobycie prowadzone jest konwencjonalnymi metodami odkrywkowymi. Przeróbka rudy ze względu na jej charakter odbywa się poprzez ługowanie na hałdzie, ekstrakcję uzyskanego roztworu oraz elektrolizę miedzi metalicznej ze stężonego roztworu. Produktem końcowym jest miedź elektrolityczna w postaci katod.
Typ złoża	IOCG (typ złoża zawierający żelazo, miedź i złoto)	
Produkt końcowy	katody miedziane	
Produkcja płytnej miedzi w 2018 r	20,2 tys. ton	

Pozostałe aktywa

Z punktu widzenia zabezpieczenia pracy ciągu technologicznego KGHM Polska Miedź S.A., istotne są inwestycje w spółki krajowe działające głównie na jego rzecz, w tym m.in.:

- PeBeKa S.A. – wykonawca robót górniczych,
- KGHM ZANAM S.A. – dostawca i serwisant maszyn górniczych, świadczy również usługi utrzymania ruchu w wybranych obszarach i uczestniczy w realizacji zadań inwestycyjnych,
- KGHM Metraco S.A. – dostawca złomów miedzi,
- „Energetyka” sp. z o.o. – spółka zabezpiecza część potrzeb energetycznych KGHM Polska Miedź S.A.

Pod względem wysokości zaangażowanego kapitału, istotną inwestycją stanowią akcje spółki TAURON Polska Energia S.A., notowanej na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

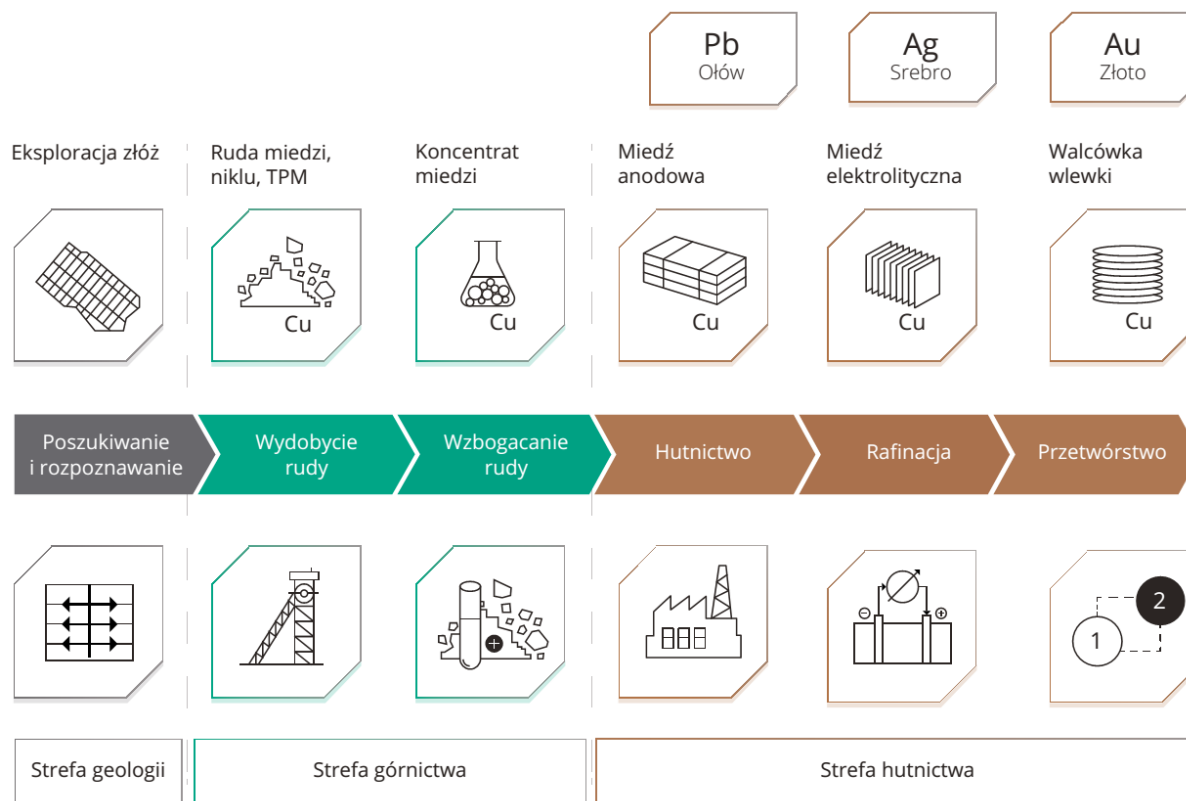
Inwestycje w ramach funduszy inwestycyjnych zamkniętych są narzędziem dywersyfikacji ryzyka inwestycyjnego KGHM Polska Miedź S.A. Realizując strategię Grupy Kapitałowej, pełnią rolę w zarządzaniu wybranymi aktywami non core i są narzędziem realizacji projektów nakierowanych na wzrost wartości. Znaczącą część aktywów Funduszy stanowią inwestycje z obszaru szeroko rozumianej ochrony zdrowia.

Ponadto, wśród spółek zagranicznych, pod marką DMC Mining Services, funkcjonuje grupa spółek FNX Mining Company Inc., Raise Boring Mining Services S.A. de C.V., DMC Mining Services Corporation, DMC Mining Services Colombia S.A.S. oraz DMC Mining Services (UK) Ltd., które świadczą usługi w zakresie głębinia szybów, robót przygotowawczych, budowy naziemnych i podziemnych obiektów kopalń, wiertnictwa górniczego, drażenia tuneli na potrzeby budownictwa ogólnego oraz usług inżynierskich.

2.4. Proces produkcyjny

W Grupie Kapitałowej procesy produkcyjne przebiegają według dwóch zaprezentowanych poniżej schematów:

Schemat 4. Zintegrowana działalność geologiczno-górnicza i hutnicza w KGHM Polska Miedź S.A.

Produkcja KGHM Polska Miedź S.A. jest w pełni zintegrowanym procesem produkcji, w którym produkt końcowy jednej fazy technologicznej stanowi wsad (półprodukt) wykorzystywany w następnej fazie. Górnictwo KGHM Polska Miedź S.A. obejmuje trzy Oddziały wydobywcze: ZG Lubin, ZG Rudna, ZG Polkowice-Sierszowice. W kolejnej fazie Oddział Zakłady Wzbogacania Rud przygotowuje koncentrat dla hut a Oddział Zakład Hydrotechniczny jest odpowiedzialny za składowanie i zagospodarowywanie odpadów powstałych w procesie wzbogacania rud miedzi. W ramach struktury organizacyjnej KGHM działają dwa oddziały hutnicze: HM Legnica i HM Głogów oraz walcownia HM Cedynia.

Górnictwo

Technologia wybierania złoża rud miedzi we wszystkich trzech kopalniach oparta jest na systemach komorowo-filarowych z wykorzystaniem techniki strzałowej do urabiania złoża. Obejmuje roboty udostępniające i przygotowawcze, polegające na okonturowaniu przewidzianej do eksploatacji parceli złoża siecią wyrobisk korytarzowych, rozcinkę calizny komorami i pasami wydzielającą szereg filarów eksploatacyjnych, urabianie złoża, następnie odstawę urobku do wysypów oddziałowych, gdzie odbywa się kruszenie dużych brył na punkcie wysypowym (kracie) i dalej transport urobku do zbiorników przyszybowych, a stamtąd górniczymi wyciągami szybowymi skipowymi na powierzchnię.

Prace związane z urabianiem rudy miedzi są w pełni zmechanizowane, prowadzone w układzie 4-zmianowym, za pomocą samojezdnych maszyn górniczych, w większości wyposażonych w kabiny klimatyzacyjne oraz układy wspomagające pracę operatorów. Prace prowadzone są w następującym cyklu: wiercenie otworów strzałowych za pomocą samojezdnych wozów wierzących, ładowanie do wywierconych otworów materiału wybuchowego z samojezdnych wozów strzelniczych, grupowe odpalanie załadowanych materiałem wybuchowym przodków w oddziałach górniczych, po którym następuje oczekiwanie na przewietrzenie wyrobisk górniczych (od 0,5-2 h, w rejonach silnie zagrożonych tąpnięciami czas ten może zostać wydłużony). Następnym etapem jest załadunek urobku za pomocą samojezdnych maszyn ładujących na wozy odstawcze i jego odstawa do wysypu oddziałowego oraz zabezpieczenie odsłoniętego stropu przodka poprzez obudowę kotwową przy użyciu wozów kotwiących. Rozdrobniony urobek transportowany jest przenośnikami taśmowymi bądź kopalnianymi wozami szynowymi do zbiorników przyszybowych, a następnie transportowany na powierzchnię. Po rozładunku na nadszypi urobek transportowany jest przenośnikami taśmowymi lub transportem kolejowym do zakładów przerobczych rud zlokalizowanych przy każdej z trzech kopalń.

We wszystkich zakładach wzbogacania stosowane są te same operacje i procesy jednostkowe. Jednak z uwagi na zróżnicowanie składu litologicznego i mineralogicznego rud z poszczególnych kopalń, schematy technologiczne poszczególnych zakładów różnią się. Stosowane technologie przeróbki obejmują następujące operacje jednostkowe: przesiewanie i kruszenie, mielenie i klasyfikację, flotację oraz odwadnianie koncentratu.

W wyniku wzbogacania flotacyjnego otrzymuje się koncentrat o średniej zawartości około 22-23% miedzi oraz odpady flotacyjne. Koncentrat o najwyższej zawartości miedzi produkowany jest w Rejonie ZWR Rudna (około 26%), o najniższej – w Rejonie ZWR Lubin (około 13%). Rejon ZWR Polkowice produkuje koncentrat o zawartości miedzi około 25%.

Wysuszony koncentrat o wilgotności około 8,5% transportowany jest drogą kolejową do hut: HM Legnica, zlokalizowanej w Legnicy oraz HM Głogów I i HM Głogów II, zlokalizowanych w Głogowie.

Odpady flotacyjne w postaci zawiesiny transportowane są rurociągami do Obiektu Unieszkodliwiania Odpadów Wydobywczych Żelazny Most, gdzie następuje sedimentacja fazy stałej, a sklarowana woda jest ujmowana i ponownie kierowana do zakładów przerobczych. Składowisko pełni jednocześnie funkcję zbiornika retencyjno-dozującego nadmiar wody kopalniano-technologicznej w obiegu. Nadmiar wody zrzucany jest metodą hydrotechniczną (okresowo) do Odry. Metoda ta została opracowana i wdrożona we współpracy z jednostkami naukowymi i jest wprowadzona do stosowania przepisami ustawy „Prawo wodne”. Z prowadzonych badań wynika, że wprowadzenie wód kopalniano-technologicznych do Odry nie może wywoływać zmian, które uniemożliwiłyby prawidłowe funkcjonowanie ekosystemów wodnych i spełnienie przez wody określonych dla nich wymagań jakościowych.

Hutnictwo

Huty miedzi produkują miedź elektrolityczną w oparciu o koncentraty własne oraz wsady obce (koncentraty miedzi, złomy miedzi, miedź blister).

HM Legnica stosuje wielostadialny proces, którego głównymi etapami są: przygotowanie wsadu do przetopu, jego redukcyjne stapianie w piecu szybowym do postaci kamienia miedzianego, następnie świeżenie w konwertorach do miedzi konwertorowej o zawartości ok. 98,5% Cu, rafinacja ogniowa w piecu anodowym do postaci anod o zawartości 99,2% Cu oraz elektrorafinacja. Produktem finalnym jest miedź elektrolityczna w postaci katod o zawartości 99,99% Cu.

HM Głogów stosuje technologię jednostadialnego przetopu koncentrat w piecach zawieszinowych, opartą na licencji fińskiej firmy Outokumpu. Wysuszony koncentrat do wilgotności 0,3% H₂O przetapiany jest w piecu zawieszinowym do postaci miedzi blister o zawartości około 98,6% Cu, która poddawana jest rafinacji ogniowej w piecach anodowych. Natomiast żużel zawieszinowy zawierający około 14% miedzi kierowany jest do odmiedziowania w piecu elektrycznym, a otrzymany stop CuPbFe do konwertorów, z których miedź trafia również do rafinacji w piecach anodowych. Uzyskane w procesie rafinacji ogniowej anody poddawane są procesowi elektrorafinacji, którego produktem finalnym jest miedź elektrolityczna w postaci katod o zawartości 99,99% Cu.

Około 45% produkowanej miedzi elektrolitycznej przez huty KGHM jest przerabiane w walcowni Oddziału HM Cedynia, gdzie produkowana jest walcówka miedziana metodą ciągłego topienia, odlewania i walcowania, drut z miedzi beztlenowej oraz drut z miedzi beztlenowej niskostopowej ze srebrem w oparciu o technologię UPCAST.

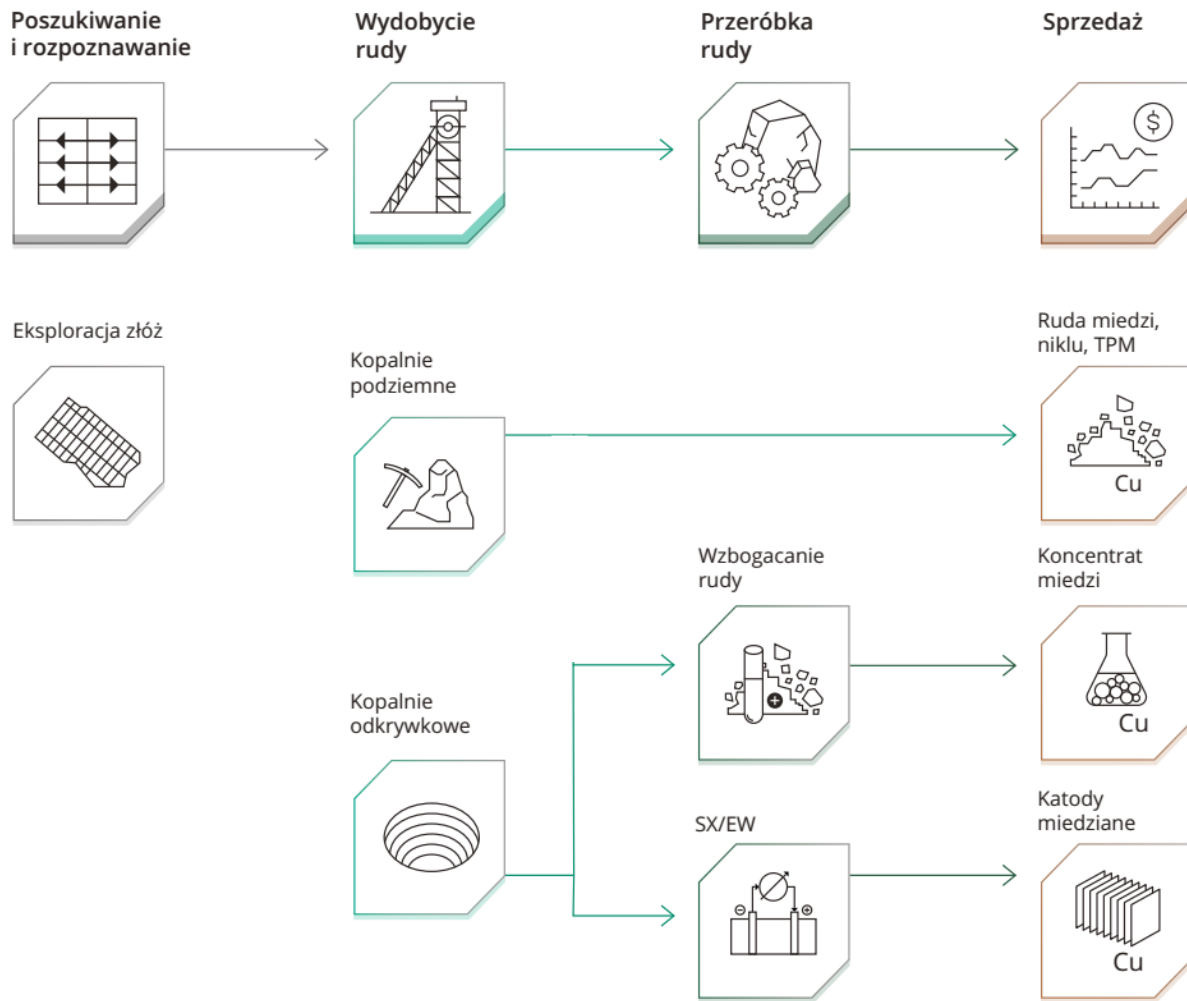
Szlamy powstające w procesach elektrorafinacji w hutach KGHM zawierają metale szlachetne i są surowcem do produkcji następujących produktów w Wydziale Metali Szlachetnych w HM Głogów: srebra rafinowanego, złota, koncentratu palladowo-platynowego oraz selenu. Natomiast elektrolit wycofywany z obiegu Hal Wanien po odmiedziowaniu kierowany jest do produkcji surowego siarczynu niklu.

Pyły i szlamo ołowionośne pochodzące z odpylania gazów technologicznych wszystkich hut przetwarzane są wraz z odmiedziowanym żużlem konwertorowym z ciągu zawieszinowego w piecach Dörschla w Wydziale Ołowiu HM Głogów do postaci ołowiu surowego o zawartości 99,3% Pb. Ołów surowy poddawany jest w HM Legnica procesowi rafinacji, w wyniku którego otrzymuje się produkt finalny - ołów rafinowany o zawartości 99,85 % Pb.

Segment KGHM INTERNATIONAL LTD.

Głównym przedmiotem działalności spółek Grupy Kapitałowej KGHM INTERNATIONAL LTD. jest produkcja górnicza metali, m.in. miedzi, niklu, złota, platyny, palladu, prowadzona zarówno w kopalniach odkrywkowych jak i podziemnych, a także realizacja projektów górniczych oraz eksploracyjnych. Poniższy rysunek przedstawia uproszczony schemat głównej działalności Grupy Kapitałowej KGHM INTERNATIONAL LTD.

Schemat 5. Uproszczony schemat podstawowej działalności w Grupie Kapitałowej KGHM INTERNATIONAL LTD.

2.5. Zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej, inwestycje kapitałowe i ich finansowanie

Inwestycje kapitałowe dotyczące aktywów krajowych

Łączne nakłady inwestycyjne KGHM Polska Miedź S.A. w Polsce w 2018 r. wyniosły 148 mln PLN, w tym 142 mln PLN na zakup Certyfikatów Inwestycyjnych i 6 mln PLN na objęcie udziałów w PGE EJ 1 Sp. z o.o. (zgodnie z opisem poniżej). Źródłem finansowania zakupu Certyfikatów Inwestycyjnych KGHM VI i KGHM VII FIZAN są środki z umorzenia Certyfikatów Inwestycyjnych zlikwidowanego Funduszu KGHM I FIZAN. W celu skorelowania płatności za Certyfikaty Inwestycyjne nowych funduszy, z wpływami z tytułu umorzenia Certyfikatów Inwestycyjnych zlikwidowanego funduszu KGHM I FIZAN, termin płatności znacznej części kwoty zapłaty za Certyfikaty wyemitowane w 2018 r. - 133 mln PLN, ustalono do końca stycznia 2019 r.

Tabela 1. Zmiany w strukturze i organizacji Grupy Kapitałowej w 2018 r.

Inwestycje kapitałowe, zmiany w strukturze funduszowej	
Nabycie Certyfikatów Inwestycyjnych: - KGHM VI FIZAN, - KGHM VII FIZAN i zmiany w ramach funduszy	<ul style="list-style-type: none"> - W 2018 r. KGHM Polska Miedź S.A. nabyła Certyfikaty Inwestycyjne pierwszej emisji, tj. Serii A oraz Serii B nowo zawiązanych funduszy: KGHM VI FIZAN i KGHM VII FIZAN, na łączną kwotę 142 mln PLN. Fundusze zostały zarejestrowane w Rejestrze Funduszy Inwestycyjnych w sierpniu 2018 r. KGHM Polska Miedź S.A. jest jedynym ich uczestnikiem. - Zawiązanie ww. Funduszy i objęcie wyemitowanych przez nie w 2018 r. Certyfikatów Inwestycyjnych Serii A i B oraz objęcie w styczniu 2019 r. Certyfikatów Inwestycyjnych Serii C, związane jest z likwidacją Funduszu KGHM I FIZAN. - Środki z opłacenia Certyfikatów posłużyły sfinansowaniu nabycia przez nowe fundusze wszystkich lokat pozostających w portfelu zlikwidowanego Funduszu KGHM I FIZAN. - W 2018 r., fundusze KGHM VI FIZAN i KGHM VII FIZAN, nabyły od KGHM I FIZAN w likwidacji wszystkie posiadane pakiety udziałów/akcji: <ul style="list-style-type: none"> - KGHM VI FIZAN – nabył udziały w podmiotach związanych z branżą hotelową (Inteferie Medical SPA Sp. z o.o. i spółki celowe funduszy: Fundusz Hotele 01 Sp. z o.o. i Fundusz Hotele 01 Sp. z o.o. SKA, posiadające akcje INTERFERIE S.A.);

	- KGHM VII FIZAN - nabył udziały w podmiotach uzdrowiskowych i pozostałych (w tym: Uzdrowiska Kłodzkie S.A. – Grupa PGU, Staropolanka Spółka z o.o., Uzdrowisko Połczyn Grupa PGU S.A., Uzdrowisko Świeradów-Czerniawa Sp. z o.o. – Grupa PGU, Uzdrowisko Cieplice Sp. z o.o. – Grupa PGU, Polska Grupa Uzdrowisk Sp. z o.o., NANO CARBON Sp. z o.o.).
Wykup udziałów pracowniczych w Świeradów-Czerniawa Sp. z o.o. – Grupa PGU	W styczniu 2018 r., w wyniku wykupu udziałów pracowniczych, nieznacznie wzrósł udział Funduszu KGHM I FIZAN w likwidacji w spółce uzdrowiskowej Uzdrowisko Świeradów-Czerniawa Sp. z o.o. – Grupa PGU (wzrost z 99,12% do 99,19%).
PGE EJ 1 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	W sierpniu 2018 r. KGHM Polska Miedź S.A. objęła udziały w podwyższonym kapitale zakładowym PGE EJ1 Sp. z o.o., proporcjonalnie do swojego udziału w kapitale zakładowym Spółki, tj. 10% i opłaciła je gotówką w wysokości ok. 6 mln PLN. Spółka PGE EJ 1 Sp. z o.o. to spółka celowa odpowiedzialna za przygotowanie i realizację inwestycji polegającej na budowie i eksploatacji pierwszej polskiej elektrowni jądrowej. 29 listopada 2018 r. Spółka wyraziła wstępne zainteresowanie sprzedażą posiadanych udziałów w PGE EJ1 sp. z o.o., w związku z wyrażonym przez PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. wstępnym zainteresowaniem nabyciem wszystkich udziałów w PGE EJ1 sp. z o.o.
Likwidacja podmiotów	
KGHM I FIZAN	W lutym 2018 r. rozpoczęto likwidację funduszu KGHM I FIZAN ze względu na to, że upłynął okres na który został on utworzony (tj. 8 lat liczonych od dnia zarejestrowania funduszu). W styczniu 2019 r. nastąpiło umorzenie Certyfikatów Inwestycyjnych Funduszu będących w posiadaniu KGHM Polska Miedź S.A. Spółka uzyskała z tego tytułu środki w wysokości 390 mln PLN i została wykreślona z ewidencji uczestników Funduszu.
„Elektrownia Blachownia Nowa” sp. z o.o.	W marcu 2018 r. zakończył się proces likwidacji Spółki „Elektrownia Blachownia Nowa” sp. z o.o. w likwidacji (wykreślenie podmiotu z KRS), rozpoczęty w październiku 2016 r. w związku z odstąpieniem od realizacji projektu budowy bloku gazowo-parowego.
KGHM V FIZAN	W październiku 2018 r. Zgromadzenie Inwestorów KGHM V FIZAN podjęło uchwałę w sprawie rozwiązania Funduszu w związku z brakiem lokat (wszystkie lokaty funduszu zostały przeniesione w 2017 r. do Funduszu KGHM I FIZAN) oraz brakiem planów inwestycyjnych dla funduszu. W styczniu 2019 r. nastąpiło umorzenie Certyfikatów Inwestycyjnych Funduszu będących w posiadaniu KGHM Polska Miedź S.A. Spółka uzyskała z tego tytułu środki w wysokości 0,7 mln PLN i została wykreślona z ewidencji uczestników Funduszu.

Inwestycje kapitałowe dotyczące aktywów zagranicznych

Inwestycje kapitałowe realizowane w 2018 r. miały na celu głównie finansowanie Sierra Gorda S.C.M. i realizowane były poprzez udzielenie pożyczek i/lub podwyższenia kapitału zakładowego.

W 2018 r., w ramach finansowania Sierra Gorda S.C.M., KGHM Polska Miedź S.A. udzieliła spółce Quadra FNX FFI S.à r.l. (spółka pośrednio zależna) pożyczek w łącznej wysokości 181,5 mln USD (682 mln PLN według kursu średniego NBP z 31 grudnia 2018 r.). Następnie środki zostały przekazane w formie pożyczek do spółki Quadra FNX Holdings Chile Limitada (spółka pośrednio zależna), a następnie, w formie podwyższenia kapitału, do spółki Sierra Gorda S.C.M.

Podwyższenia kapitałów spółek Grupy Kapitałowej służące m.in. finansowaniu Sierra Gorda S.C.M. zostały szczegółowo opisane poniżej.

Sierra Gorda S.C.M. 181,5 mln USD (682 mln PLN)	W związku z finansowaniem spółki w 2018 r. nastąpiły podwyższenia kapitału zakładowego o łączną kwotę 330 mln USD (1 241 mln PLN wg kursu średniego NBP z 31 grudnia 2018 r.). Proporcjonalnie do udziału w kapitale spółki Sierra Gorda S.C.M., spółka Quadra FNX Holdings Chile Limitada objęła 55% udziałów w podwyższonym kapitale, 45% objęła SMM SIERRA GORDA INVERSIONES LIMITADA (spółka Grupy Sumitomo).
Quadra FNX FFI S.à r.l. 1,5 mln CAD (6 mln PLN)	W celu utrzymania przez spółkę Quadra FNX FFI S.à r.l. statusu Foreign Financial Institution na gruncie przepisów chilijskich, niezbędne było podwyższenie kapitału zakładowego spółki do określonego ww. przepisami poziomu. W konsekwencji, KGHM Holdings Ltd. objęła 1 500 000 udziałów w podwyższonym kapitale spółki Quadra FNX FFI S.à r.l.
KGHMI Holdings Ltd. 1,9 mln CAD (5 mln PLN)	W związku z koniecznością podwyższenia kapitału zakładowego spółki Quadra FNX FFI S.à r.l., KGHM INTERNATIONAL LTD. podwyższyła kapitał zakładowy spółki KGHMI Holdings Ltd. o 1 928 400 CAD (stanowiącą równowartość kwoty 1 500 000 USD). W konsekwencji, KGHM INTERNATIONAL LTD. objęła 1 928 400 udziałów w podwyższonym kapitale spółki KGHMI Holdings Ltd.

Ponadto w maju 2018 r. zakończyła się, rozpoczęta w listopadzie 2017 r., likwidacja spółki Malmbjerg Molybdenum A/S in liquidation z siedzibą w Grenlandii.

3. Podstawowe produkty Grupy Kapitałowej

Katody miedziane

Katody miedziane z miedzi elektrolitycznej o minimalnej zawartości miedzi 99,99% są podstawowym produktem KGHM Polska Miedź S.A. Spełniają one najwyższe wymogi jakościowe i są zarejestrowane jako gatunek „A” na Londyńskiej Giełdzie Metali (LME) pod trzema markami: HMG-S, HMG-B i HML oraz na Giełdzie Kontraktów Futures w Szanghaju.

Katody miedziane są również głównym produktem kopalni Carlota w USA oraz Franke w Chile należących do Grupy Kapitałowej KGHM INTERNATIONAL LTD.

Głównymi odbiorcami katod są producenci walcówki, prętów, płaskowników, rur, blach i taśm.

Walcówka miedziana

Walcówka miedziana (o średnicy 8 mm wytwarzana metodą ciągłego topienia, odlewania i walcowania Contirod®) jest drugim co do wolumenu produktem z miedzi wytwarzanym przez KGHM Polska Miedź S.A. W zależności od potrzeb klienta walcówka jest produkowana w różnych klasach jakościowych. Głównymi konsumentami walcówki są przemysł kablowy, elektromaszynowy i elektrotechniczny.

Srebro

Srebro elektrolityczne jest produkowane głównie przez KGHM Polska Miedź S.A. Produkt ma postać gąsek (sztabek, wlewków) i granul o zawartości srebra 99,99%. Gąski srebra (o wadze ok. 32 kg) posiadają certyfikat rejestracji na nowojorskiej Giełdzie Handlowej NYMEX oraz certyfikat Dobrej Dostawy, wystawiony przez London Bullion Market Association. Granule srebra pakowane są w woreczki o wadze 25 kg lub 500 kg. Głównymi odbiorcami srebra są instytucje finansowe, przemysł jubilerski, przemysł fotograficzny, przemysł elektroniczny i elektryczny oraz producenci monet i medali.

Koncentrat miedzi

Produkt kopalni Robinson w USA należącej do Grupy Kapitałowej KGHM INTERNATIONAL LTD., zawiera powyżej 20% miedzi. Produkt ten jest również wytwarzany przez kopalnię Sierra Gorda w Chile (zawartość miedzi powyżej 20%). W obu tych koncentraty jako produkt dodatkowy występuje złoto. Koncentraty miedzi odsprzedawane są do dalszego przerobu jako produkt towarowy. Sporadycznie KGHM Polska Miedź S.A. sprzedaje również koncentrat miedzi pochodzący z kopalń Lubin, Rudna oraz Polkowice-Sieroszowice (średnia zawartość miedzi w zależności od gatunku od ok. 13% do ok. 25%).

Koncentrat molibdenu

Drugi produkt handlowy (obok koncentratu miedzi) kopalni Robinson w USA należącej do Grupy Kapitałowej KGHM INTERNATIONAL LTD. Produkcja koncentratu molibdenu jest wynikowa i zależy od procesu produkcji koncentratu miedzi.

Tlenki molibdenu

Jednym z głównych produktów handlowych spółki Sierra Gorda są tlenki molibdenu. Powstają one w drodze przerobu produkowanego przez kopalnię Sierra Gorda siarczkowego koncentratu molibdenu (o zawartości ok. 48% Mo). Molibden wykorzystywany jest w przemyśle lotniczym, zbrojeniowym, naftowym, nuklearnym i elektronicznym.

Złoto

Złoto w postaci sztabek o wadze ok. 0,5 kg, 1 kg, 4 kg, 6 kg i 12 kg, zawierających 99,99% złota, jest produkowane przez KGHM Polska Miedź S.A. Złoto trafia do przemysłu jubilerskiego, banków i przemysłu elektrycznego.

Ruda miedzi, niklu i TPM (metali szlachetnych – złota, platyny, palladu)

Produkt kopalń Zagłębia Sudbury w Kanadzie, należących do Grupy Kapitałowej KGHM INTERNATIONAL LTD. Ruda miedzi, niklu i TPM odsprzedawana jest do dalszego przerobu do jednej z hut znajdujących się na terenie Zagłębia.

Drut z miedzi beztlenowej

Drut produkowany jest w dwóch odmianach: drut z miedzi beztlenowej w gatunku Cu-OFE oraz drut CuAg(OF) z miedzi beztlenowej zawierającej srebro. Drut wytwarzany jest w technologii UPCAST®, w zakresie średnic od 8 mm do 25 mm (8 mm, 12,7 mm, 16 mm, 20 mm, 22 mm, 24 mm, 25 mm). Produkt ten znajduje nabywców w przemyśle kablowym, zarówno z przeznaczeniem na druty cienkie, emaliowane, jak i kable odporne na ogień oraz kable przenoszące dźwięk i obraz. Dodatkowo drut beztlenowy zawierający srebro znajduje zastosowanie w produkcji trolei i komutatorów.

Wlewki okrągłe z miedzi

Wlewki miedziane (okrągłe) z miedzi katodowej przetopionej w gatunku Cu-ETP1 i Cu-ETP oraz z miedzi katodowej przetopionej odtlenionej fosforem w gatunku Cu-HCP, Cu-PHC, Cu-DLP, Cu-DHP trafiają do przemysłu budowlanego (do produkcji rur) oraz przemysłu elektrotechnicznego (do produkcji taśm, prętów i kształtowników).

Ołów rafinowany

Ołów rafinowany w postaci gąsek (o wymiarach: 615 x 95 x 80 mm) jest produkowany przez KGHM Polska Miedź S.A. od roku 2007. Zarejestrowany na Londyńskiej Giełdzie Metali od 2014 r. pod marką „KGHM”. Główne zastosowanie ołowiu rafinowanego to produkcja akumulatorów i tlenków ołowiu.

4. Analiza światowego rynku handlu podstawowymi produktami Grupy Kapitałowej

Obrót głównymi produktami Grupy Kapitałowej KGHM, tj. koncentratami miedzi, katodami, walcówką miedzianą oraz srebrem w postaci gąsek i granulatu odbywa się na bardzo konkurencyjnym rynku światowym oraz w referencji do giełd towarowych. Rynki poszczególnych produktów, będących w ofercie KGHM cechują odrębne zasady i zwyczaje obrotu handlowego oraz stosowane standardy cenowe. Ich nieporównywalność związana jest również z charakterystyką produktów, która ma wpływ na ich zastosowanie oraz różnorodność uczestników rynku.

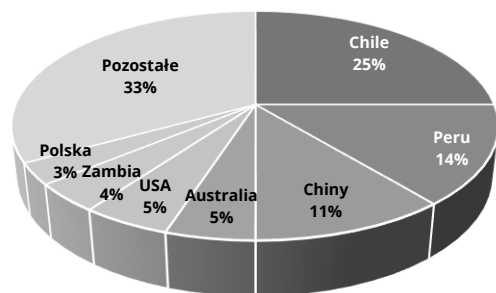
4.1. Miedź

Głównymi produktami w ofercie Spółek Grupy Kapitałowej KGHM są koncentraty, katody oraz walcówka Cu. Są one efektem różnych etapów przetworzenia rudy miedzi. Dla wszystkich tych produktów benchmarkiem cenowym (czyli wyznacznikiem cen miedzi w kontraktach fizycznych sprzedaży materiałów miedzianośnych i produktów z miedzi na świecie) są notowania giełdowe, z których najczęściej stosowanym jest notowanie „cash settlement” Londyńskiej Giełdy Metali (LME). Mniej powszechnie stosowane są alternatywne notowania cen miedzi na giełdach w Nowym Jorku (COMEX) oraz Szanghaju (Shanghai Futures Exchange). Notowania na giełdzie LME dotyczą miedzi rafinowanej w postaci katod gatunku A (Grade A), o czystości minimum 99,99% Cu (norma BS:EN 1978:1998 - Cu-CATH-1). Aby móc zastosować ceny giełdowe do transakcji kupna/sprzedaży produktów nieobjętych w/w normą jakościową (tj. wszelkiego rodzaju materiałów miedzianośnych, np. koncentratów Cu, złomów Cu lub produktów bardziej przetworzonych, takich jak np. walcówka Cu), uczestnicy rynku wypracowali system premii oraz opustów, korygujących notowania giełdowe. Pozwala to na wyznaczenie ceny rynkowej produktu uwzględniając stopień jego przetworzenia, jego postać fizyczną oraz skład chemiczny, koszty transportu i ubezpieczenia do ustalonego miejsca dostawy oraz aktualną dostępność metalu w danej lokalizacji.

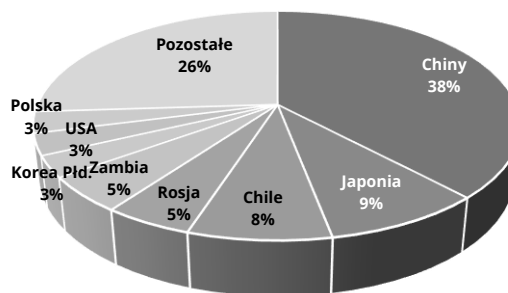
Koncentraty miedzi

Koncentrat miedzi to produkt powstały poprzez przetworzenie rud miedzi, charakteryzujących się zazwyczaj stosunkowo niską zawartością metalu i nienadających się do bezpośredniego zastosowania w procesie metalurgicznym. Zawartość miedzi w koncentracie w większości przypadków znajduje się w przedziale od kilkunastu do kilkudziesięciu procent, co umożliwia dalszy przerób w hutach miedzi. Koszty dostaw produktów o niższej zawartości miedzi w praktyce eliminują ich udział w globalnym obrocie rynkowym (z pewnymi wyjątkami), można więc uznać, że koncentrat Cu jest pierwszą możliwą do powszechnego obrotu handlowego postacią przetworzenia rud miedzi. Głównymi uczestnikami rynku koncentratów są kopalnie dostarczające produkt na rynek oraz huty, dla których koncentraty stanowią surowiec do produkcji. W procesie hutniczym powstaje miedź oraz produkty uboczne przerobu (w tym głównie metale szlachetne, kwas siarkowy, ołów itp.). Istotną rolę w międzynarodowym obrocie odgrywają również firmy handlowe, pośredniczące w transakcjach kupna/sprzedaży oraz oferujące dodatkowe serwisy oczekiwane przez strony. Całkowita światowa produkcja miedzi w koncentraty Cu w roku 2018 szacowana jest (wg CRU) na 16,8 mln t.

Wykres 1. Struktura geograficzna produkcji koncentratów Cu w 2018 r. (źródło: CRU, KGHM Polska Miedź S.A.)

Wykres 2. Struktura geograficzna produkcji miedzi blister z koncentratów Cu w 2018 r. (źródło: CRU, KGHM Polska Miedź S.A.)

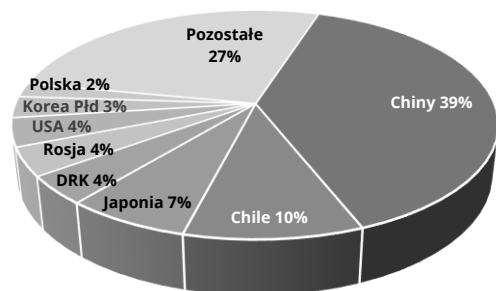
Koncentraty Cu wymagają przetworzenia do postaci miedzi rafinowanej, co wiąże się z poniesieniem kosztów przerobu oraz niepełnym odzyskiem metali na poszczególnych etapach produkcji. Dlatego cena transakcyjna powinna zawierać szereg opustów od notowań wyznaczanych przez giełdę dla miedzi rafinowanej. Benchmark opustów (w zakresie premii przerobowej i rafinacyjnej TC/RC) na rynku wyznaczany jest w drodze negocjacji przez głównych producentów koncentratów (Freeport McMoRan, Antofagasta) i ich odbiorców (głównie huty chińskie i japońskie).

Spółki Grupy KGHM uczestniczą w rynku koncentratów Cu głównie poprzez sprzedaż koncentratu Sierra Gorda z Chile oraz Robinson z USA. Sporadycznie KGHM Polska Miedź S.A. sprzedaje również koncentrat miedzi pochodzący z kopalń Lubin, Rudna oraz Polkowice-Sieroszowice. Jednocześnie firma pozyskuje z rynku koncentraty miedzi o odpowiedniej charakterystyce umożliwiające bardziej efektywne wykorzystanie mocy produkcyjnych przez oddziały hutnicze w Polsce.

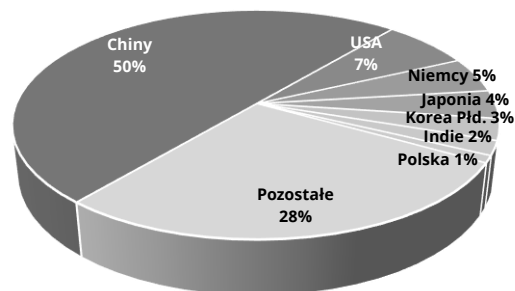
Katody miedziane

Miedź rafinowana w postaci katody miedzianej stanowi końcowy produkt procesów hutniczych i rafinacyjnych, jakim poddawane są materiały miedzionośne (w tym koncentraty, miedź blister, anody, złom miedziany). Główne giełdy towarowe (w tym LME i SHFE) umożliwiają rejestrację katod (gatunek A, o czystości min. 99,99% Cu według normy BS:EN 1978:1998 - Cu-CATH-1), co pozwala na ich obrót giełdowy oraz w ramach sieci autoryzowanych magazynów LME. Katody miedziane produkcji KGHM zarejestrowane są zarówno na LME, jak i SHFE pod markami HML, HMG-B oraz HMG-S. Na rynku fizycznym przedmiotem obrotu są również katody niezarejestrowane (np. niespełniające parametrów jakościowych lub warunku minimalnej produkcji rocznej wymaganego przez giełdy). Przykładem niezarejestrowanych katod produkcji KGHM są gatunki Carlota i Franke. Głównymi uczestnikami rynku katod są firmy górnicze i hutnicze produkujące miedź w formie katod oraz walcownie i inne zakłady przetwórstwa miedzi, używające katod do produkcji walcówki, prętów, płaskowników, rur, blach i taśm. Ważnym uczestnikiem rynku są również firmy handlowe oraz instytucje finansowe pośredniczące w handlu katodami. Całkowita produkcja miedzi rafinowanej na świecie szacowana jest przez CRU na 23,8 mln t w 2018 r.

Wykres 3. Struktura geograficzna produkcji miedzi rafinowanej w 2018 r. (źródło: CRU, KGHM Polska Miedź S.A.)

Wykres 4. Struktura geograficzna konsumpcji miedzi rafinowanej w 2018 r. (źródło: CRU, KGHM Polska Miedź S.A.)

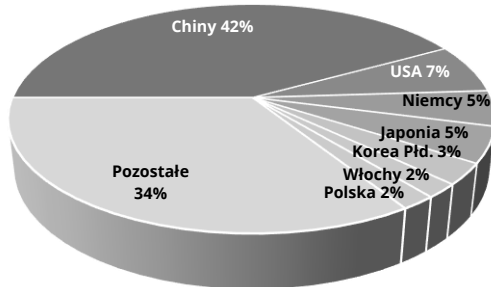
Standardowo na rynku katod miedzianych (w gatunku A) do ceny wyznaczonej przez światowe giełdy dolicza się premię producencką. Jej poziom pozwala producentowi na pokrycie kosztów transportu i ubezpieczenia do uzgodnionego miejsca dostawy, uwzględnia również premię za jakość (danej marki katod) oraz sytuację popytowo-podażową na danym rynku.

Spółki Grupy KGHM uczestniczą w rynku katod głównie poprzez sprzedaż katod z polskich aktywów Grupy. HM Głogów produkuje katody marki HMG-S i HMG-B, a HM Legnica katody marki HML. Ponadto Grupa KGHM w swojej ofercie posiada katody produkowane w procesie ługowania i elektro-wydziałania (SX/EW) w kopalni Franke w Chile oraz Carlota w Stanach Zjednoczonych. Produkcja miedzi rafinowanej w Spółkach Grupy Kapitałowej KGHM wyniosła 525,2 tys. t, co stanowi około 2,2% produkcji globalnej.

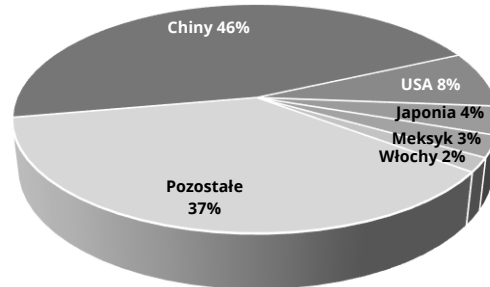
Walcówka miedziana

Walcówka miedziana wytwarzana jest w procesie ciągłego topienia, odlewania i walcowania w zakładach przetwarzających miedź rafinowaną w formie katod (choć jako surowiec można stosować również wyższej klasy złomy miedzi). Walcówka stanowi półprodukt do produkcji drutów pojedynczych i pasemek stosowanych do budowy żył przewodzących w kablach i przewodach elektrycznych (np. przewody emaliowane, przewody samochodowe, sznury przyłączeniowe itp.). Podobnie jak dla katod miedzianych w obrocie fizycznym walcówki miedzianej, oprócz firm posiadających walcownie oraz zakłady przetwarzające walcówkę na kable i przewody, uczestniczą również firmy handlowe. Rynek walcówki, ze względu na charakterystykę jakościową produktu jest rynkiem bardziej lokalnym niż w przypadku katod lub koncentratów Cu. Całkowita produkcja miedzi w formie walcówki na świecie szacowana jest przez CRU na 18,3 mln t w 2018 r.

Wykres 5. Struktura geograficzna produkcji walcówki miedzianej w 2018 r. (źródło: CRU, KGHM Polska Miedź S.A.)

Wykres 6. Struktura geograficzna światowej konsumpcji walcówki w 2018 r. (źródło: CRU, KGHM Polska Miedź S.A.)

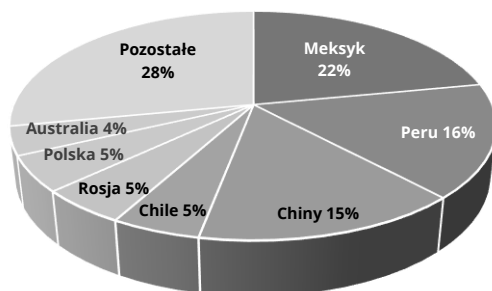

Struktura ceny walcówki, oprócz notowania miedzi według Londyńskiej Giełdy Metali, zawiera również premię producentką (doliczaną do katod) oraz premię przerobową związaną z kosztem przetworzenia katody do postaci walcówki. KGHM produkuje walcówkę w Hucie Miedzi „Cedynia” w Orsku.

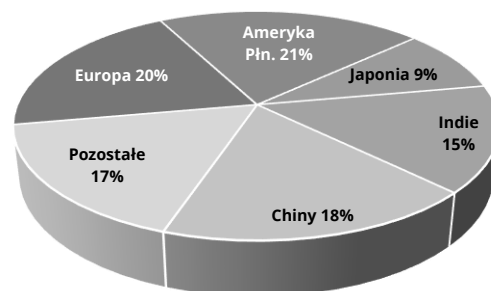
4.2. Srebro

Około 75% światowej produkcji srebra metalicznego jest pozyskiwane w formie produktu ubocznego wydobycia rudy innych metali. Srebro, ze względu na unikalne właściwości fizyczne, stosowane jest w jubilerstwie, przemyśle elektronicznym, elektrotechnicznym, a także w medycynie, optyce, energetyce, motoryzacji i wielu innych. Ogółem przemysł zużywa około 40% światowej produkcji srebra. Jest to również ceniony kruszec inwestycyjny. Światowa produkcja górnicza srebra w 2018 r. według szacunków CRU wyniosła 26,7 tys. ton.

Wykres 7. Struktura geograficzna światowej produkcji górniczej srebra w 2018 r. (źródło: CRU, KGHM Polska Miedź S.A.)

Wykres 8. Struktura geograficzna światowej konsumpcji srebra w 2018 r. (źródło: CRU, KGHM Polska Miedź S.A.)

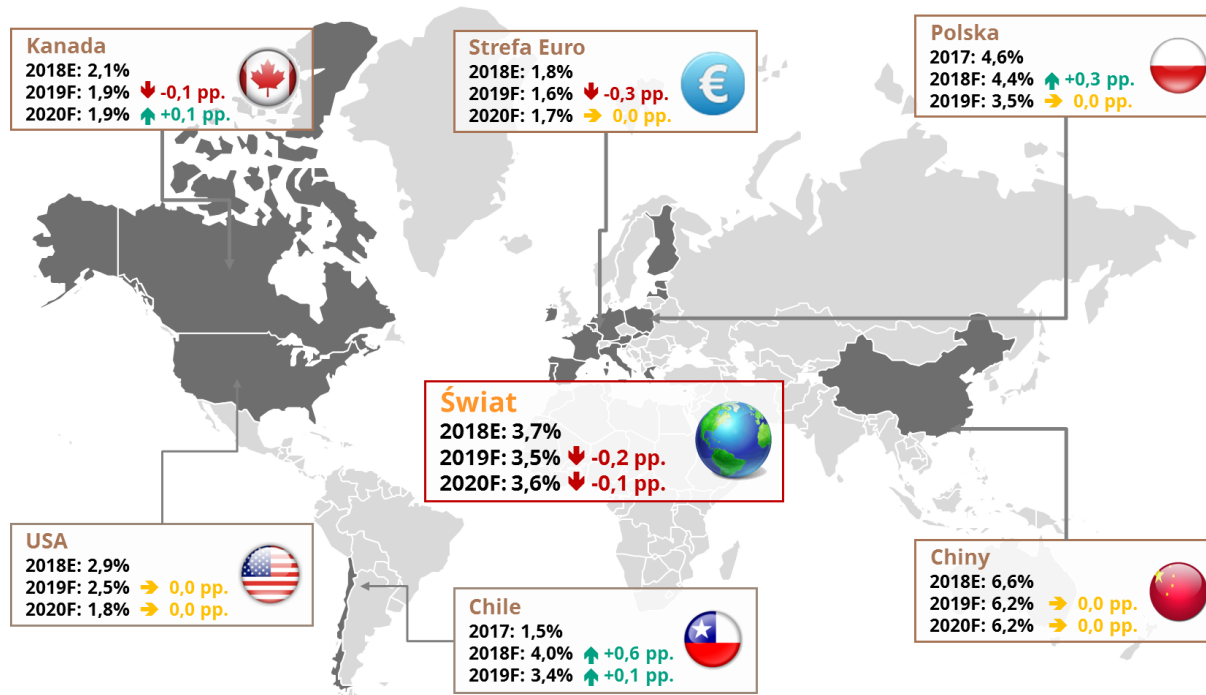
Uczestnicy rynku srebra zazwyczaj opierają się o notowania z Londyńskiego Rynku Kruszców (London Bullion Market Association), które po skorygowaniu w zależności od aktualnej sytuacji rynkowej, stanowią cenę srebra w transakcjach fizycznych.

KGHM sprzedaje srebro w postaci gąsek oraz granulatu (produkcja ma miejsce w HM Głogów) i jest jednym z największych producentów srebra metalicznego. Firma rocznie wytwarza około 1,2 tys. t tego cennego metalu. Srebro w postaci gąsek, zarejestrowane pod marką KGHM HG, posiada certyfikat rejestracji na nowojorskiej Giełdzie Handlowej NYMEX oraz certyfikaty Dobrej Dostawy, wystawione przez London Bullion Market Association. Srebro jest dostarczane w formie granulatu do zakładów produkujących materiały do fotografii, zakładów jubilerskich oraz metalowych produkujących stopy z zawartością Ag. Srebro w formie gąsek (sztabek) trafia głównie do instytucji finansowych.

4.3. Uwarunkowania makroekonomiczne w 2018 r.

Od początku 2018 r. prognozy wzrostu gospodarczego na świecie publikowane przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW) były systematycznie obniżane. Na początku 2019 r. pojawiła się kolejna negatywna rewizja prognoz wzrostu gospodarczego w latach 2019-2020. Najbardziej dotknięte zmianami zostały gospodarki rozwijające się. Prognozowane jest jednak większe spowolnienie wzrostu w strefie euro. Pomimo obniżenia aktywności gospodarczej i szeregu zagrożeń wskazywanych przez MFW, oczekiwane tempo wzrostu światowej gospodarki pozostaje na solidnym poziomie.

Wykres 9. Bieżące prognozy wzrostu realnego PKB według Międzynarodowego Funduszu Walutowego w zestawieniu do poprzednich prognoz

Według najnowszych szacunków globalny wzrost PKB w 2018 r. wyniósł 3,7% (przy 3,8% wzrostu w roku 2017), tempo wzrostu w kolejnych latach ma jednak spadać. Nieznacznie spowolnieniu uległo prognozowane tempo wzrostu w gospodarkach rozwiniętych (2,3% w 2018 r. z 2,4% w 2017 r.), a przyspieszeniu – w gospodarkach rozwijających się (4,7% w 2018 r. z 4,6% w 2017 r.). Wynik kluczowej w tym zestawieniu gospodarki Stanów Zjednoczonych w 2018 r. szacowany jest na 2,9% (2,2% w 2017 r.). Amerykańska gospodarka kontynuowała przyspieszanie tempa wzrostu zapoczątkowanego w drugiej połowie 2016 r., pomimo gorszego sentymentu inwestorów związanego m.in. z eskalacją konfliktu handlowego oraz dalszemu zacieśnianiu polityki monetarnej wbrew jawnemu sprzeciwowi prezydenta USA. Podpisanie przez administrację Donalda Trumpa paktu USMCA (United States – Mexico – Canada Agreement), który ma zastąpić umowę NAFTA, czy wynegocjowanie podczas szczytu G20 zobowiązanie Chin i USA do zaprzestania wprowadzenia kolejnych ceł na czas prowadzenia negocjacji, spotkały się jednak z pozytywną reakcją rynków, dając nadzieję na pozytywne zakończenie sporu. Amerykańska gospodarka zbliża się jednak do wykorzystania pełni swojego potencjału, co obrazuje m.in. stopa bezrobocia, której miesięczne odczyty przez większość roku 2018 r. kształtowały się poniżej poziomu 4%.

O ile 2017 r. upłynął pod hasłem zsynchronizowanego wzrostu przekraczającego oczekiwania, to 2018 r. przyniósł równie skoordynowany proces spowolnienia aktywności gospodarczej. Szereg wyzwań i zagrożeń dla światowej gospodarki schłodziło apetyt inwestorów na ryzyko. Wojna handlowa, negocjacje w sprawie Brexitu, spowolnienie wzrostu chińskiej gospodarki wpływały w trakcie roku na pogorszenie nastrojów na rynku. Było to odczuwalne szczególnie w drugiej połowie roku kiedy, zaostrzył się spór USA z Chinami. W obawie o kondycję międzynarodowej wymiany handlowej i wpływu zawirowań w tym obszarze na stabilność wzrostu gospodarczego światowej gospodarki obniżyły się ceny na rynkach akcji i towarowych.

Desynchronizacja wzrostu w światowej gospodarce oraz obserwowane umocnienie amerykańskiej waluty miały negatywny wpływ na notowania cen poszczególnych surowców. W skali roku ogólny indeks cen Bloomberg Commodity Index (BCOM) odnotował spadek o 13%, głównie za sprawą notowań metali przemysłowych (-21%), surowców energetycznych (-14%) oraz rolnych (-13%). Najmniej straciły metale szlachetne, których wartość spadła w relacji rocznej o 6%.

Z perspektywy makroekonomicznej głównym powodem spadków było znaczne zaostrzenie retoryki protekcyjnej i w konsekwencji systematyczne wprowadzanie do międzynarodowego porządku handlowego kolejnych zapowiedzi i obietnic wyborczych prezydenta Donalda Trumpa. Rynki finansowe zareagowały bardzo nerwowo, a każda kolejna iteracja dyskusji mocarstw zwiększała awersję do ryzyka. Miało to szczególne znaczenie dla rynku towarowego, który, będąc jednym z wiodących barometrów zmienności na rynkach finansowych, jest mocno wyekspozowany na fazy risk-on i risk-off.

Przesłanki po stronie handlu międzynarodowego nie mają aż tak bezpośredniego wpływu na rynek miedzi, niemniej jednak eksport i import wpływają na kalkulację PKB, szczególnie w gospodarkach otwartych takich jak Chiny czy Unia Europejska. Wydaje się zatem, że to głównie obawy o spowolnienie i/lub ograniczenie wymiany handlowej wpłynęły na przecenę na rynkach finansowych, w tym na rynku miedzi.

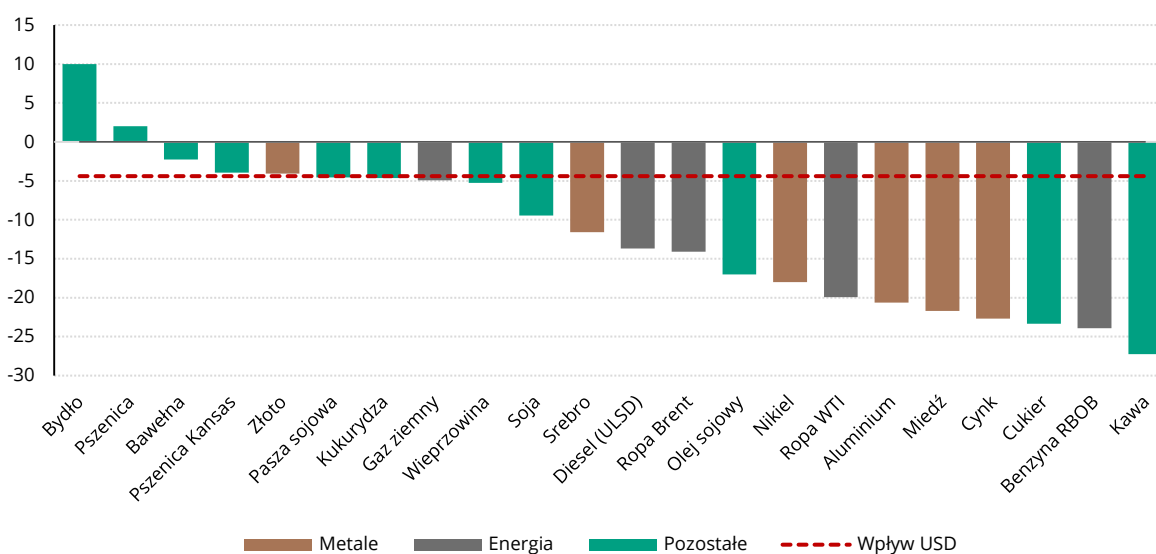
Kolejnym, negatywnie oddziałującym na wyceny niektórych aktywów, czynnikiem była aprecjacja amerykańskiego dolara, którego kurs jest ujemnie skorelowany z cenami większości towarów. Amerykańska Rezerwa Federalna konsekwentnie, w stosunku do założonego pod koniec 2017 r. planu, realizowała kolejne podwyżki stóp procentowych. Łącznie skala zacieśniania wyniosła 100 punktów bazowych, a 3-miesięczny LIBOR USD na koniec roku ukształtował się na poziomie powyżej 2,80% (wobec 1,69% rok wcześniej). Oprócz „klasycznego” zacieśniania polityki pieniężnej, Fed rozpoczął realizację sprzedaży zakumulowanych od 2008 r. aktywów (quantitative tightening), zarówno po stronie obligacji rządowych (US Treasuries), jak i obligacji MBS (Mortgage-Backed Securities), dodatkowo wpływając na zacieśnianie warunków monetarnych.

Po stronie rynkowej, jednym z najważniejszych wydarzeń, które zapoczątkowało spadki ceny czerwonego metalu, było zamknięcie potężnej pozycji spekulacyjnej (o wartości powyżej 3 mld USD) przez chińskiego inwestora w okolicach połowy 2018 r. To był prawdopodobnie jeden z najważniejszych czynników, które w okresie wakacyjnym wpłynęły na skalę przeceny na rynku miedzi.

Pod względem fundamentalnym należy zauważyć, że dynamika popytu była jedną z wyższych od kilku lat, szczególnie w Chinach. Skupiając się jednak na stronie podaży, uczestnicy rynku mieli do czynienia z odwróceniem historycznej, niechlubnej tendencji zakłóceń produkcyjnych po stronie kopalń. W 2018 r., znacznie więcej negatywnych wydarzeń miało miejsce w hutach. Na początku roku dość dużo uwagi przywiązywano do potencjalnych zakłóceń, które po 2017 r. i głośnym strajku w kopalni Escondida wydawały się być pewnym punktem w agendzie 2018 r. Niemniej, poza problemami natury technicznej, bardziej „spektakularnych” przestojów nie odnotowano. Kontrole środowiskowe w Chinach oraz zamknięcie hut w Indiach znacznie ograniczyło potencjał produkcyjny miedzi rafinowanej i negatywnie dla firm górniczych przełożyło się na rynek koncentratów. Konsekwencją był znaczny wzrost premii przerobowych TC/RC (czyli powiększenie dyskonta w stosunku do ceny giełdowej LME). W Chinach realizuje się transformacja po stronie ochrony środowiska, co w konsekwencji spowodowało znaczne ograniczenie importu złomów kategorii 7 (tych gorszej jakości, o niskiej zawartości miedzi) i kolejne przemodelowanie rynku fizycznego (większy popyt złomów lepszej jakości z Europy, natomiast w Europie nastąpiła większa absorpcja złomów z USA w konsekwencji nałożenia ceł przez Chiny na amerykański materiał). Pod koniec września zauważalny był również wzrost premii fizycznych do katod, co było obrazem silniejszego rynku fizycznego związanego z dostosowaniem się chilijskich hut na początku 2019 r. do nowych wymogów środowiskowych i obawami o dostępność materiału. Odnośnie podaży miedzi warto również zwrócić uwagę na tendencję po stronie zapasów, które począwszy od kwietnia 2018 r. systematycznie obniżały się, spadając z ponad 900 tys. ton do nieco ponad 350 tys. ton na koniec grudnia, biorąc dane z oficjalnych magazynów giełdowych za źródło analizy.

Ostatni kwartał 2018 r. tchnął nieco nadziei w rynek, bowiem na spotkaniu G20 doszło do wstępnego porozumienia pomiędzy USA a Chinami w sprawie wymiany handlowej i braku dalszej eskalacji polityki celnej. Z drugiej jednak strony obawy rodzi aktywność ekonomiczna na świecie i dane makroekonomiczne, które wskazują na wspomniane w analizie MFW spowolnienie tempa wzrostu w światowej gospodarce. Wydarzenia w pierwszym kwartale 2019 r. i szybkość reakcji w polityce gospodarczej w kluczowych pod względem konsumpcji miedzi krajów będzie miało przełożenie na środowisko cenowe czerwonego metalu w 2019 r.

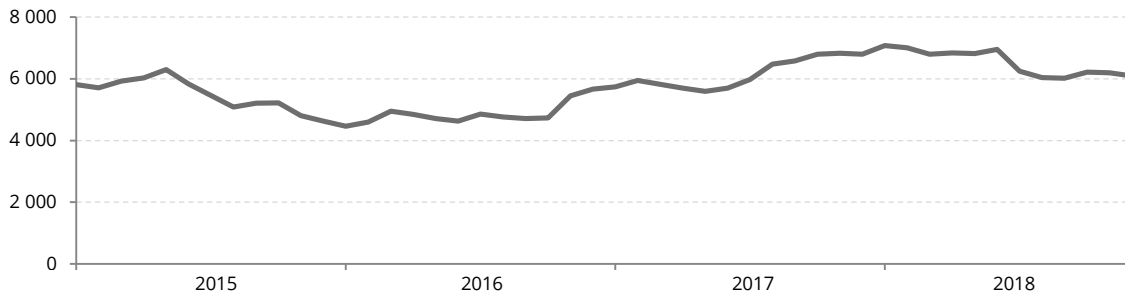
Wykres 10. Zmiany cen na rynku towarowym w 2018 r.

Źródło: Bloomberg, KGHM Polska Miedź S.A.

Średnioroczne notowania miedzi na Londyńskiej Giełdzie Metali (LME) w 2018 r. ukształtowały się na poziomie 6 523 USD/t, 6% powyżej średniej ceny z 2017 r. (6 166 USD/t).

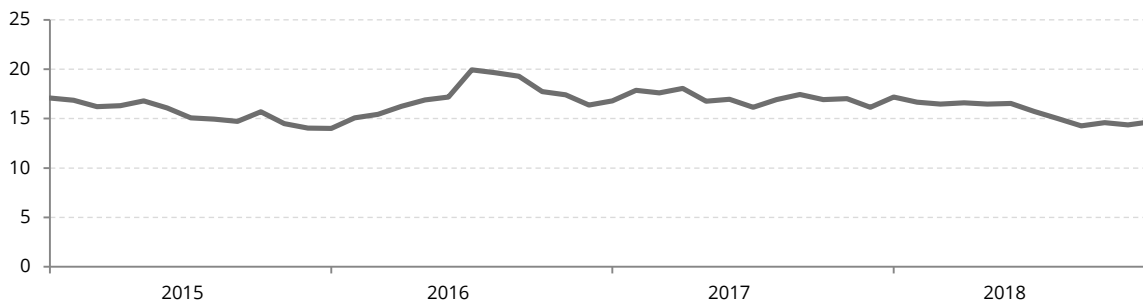
Wykres 11. Notowania miedzi według LME (USD/t)

Umocnienie dolara amerykańskiego w drugiej połowie 2018 r., przyczyniło się do spadku cen srebra poniżej 14 USD/troz we wrześniu 2018 r., czyli najniższego od stycznia 2016 r. poziomu. W kolejnych miesiącach pomimo wielu zagrożeń dla stabilności światowej gospodarki aktywa uważane powszechnie za bezpieczne nie cieszyły się szczególnie dużym zainteresowaniem inwestorów. Dopiero w ostatnich tygodniach roku spadki na amerykańskich rynkach akcji oraz narastające oczekiwania wyhamowania luzowania polityki monetarnej przez Fed zainicjowały wzrost na rynku metali szlachetnych, który był kontynuowany również w pierwszych tygodniach 2019 r. Ceny srebra zakończyły 2018 r. na poziomie 15,47 USD/troz.

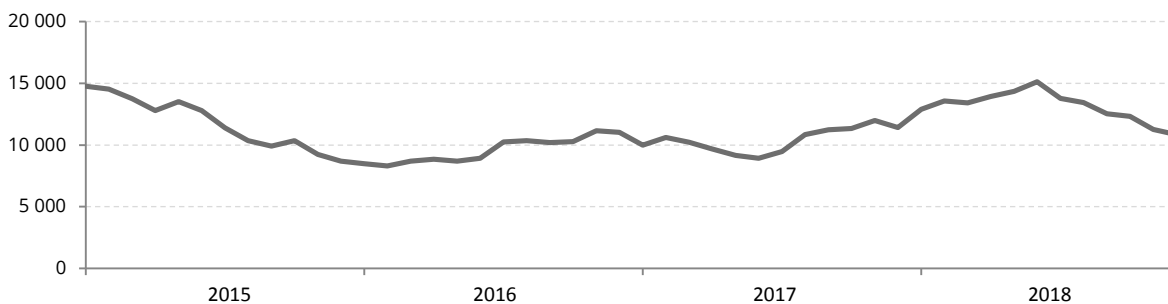
Notowana na Londyńskim Rynku Kruszców (LBMA) średnia cena srebra zanotowała w 2018 r. spadek o 8% i ukształtowała się na średnim poziomie 15,71 USD/troz wobec 17,05 USD/troz w 2017 r.

Wykres 12. Notowania srebra wg LBMA (USD/troz)

Średnia roczna cena niklu na LME w 2018 r. wyniosła 13 122 USD/t i była o 26% wyższa od średniej ceny notowanej w 2017 r. (10 411 USD/t), osiągając na koniec roku poziom 10 595 USD/t. Najwyższy od 2015 r. poziom 15 000 USD/t udało się osiągnąć w czerwcu, na fali obaw, że amerykańskie sankcje poważnie dotkną rosyjskich producentów metalu, ograniczając tym samym znacząco podaż. W drugiej połowie 2018 r. jednak, w ślad za wieloma innymi metalami bazowymi ceny niklu zaczęły spadać, co spowodowane było głównie obawami o kondycję dotkniętej amerykańskimi cłami chińskiej gospodarki. Cena niklu jednak wciąż wspierana jest przez solidne fundamenty rynku oraz perspektywę wzrostu zapotrzebowania na metal z dynamicznie rozwijającego się sektora baterii produkowanych do samochodów elektrycznych. Z drugiej strony bardziej dynamiczny wzrost notowań był hamowany wciąż znaczącymi zapasami metalu na świecie.

Wykres 13. Notowania niklu wg LME (USD/t)

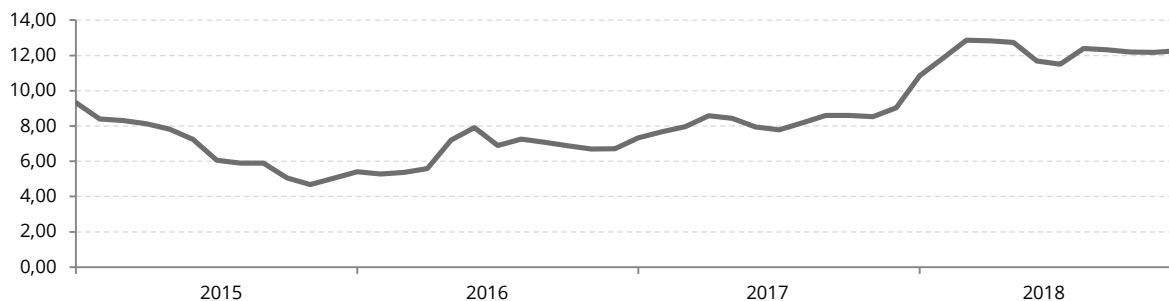

W pierwszej połowie 2018 r. w ślad za ceną wielu innych metali bazowych podążała również cena molibdenu, notując w tym okresie znaczące wzrosty. Po przejściowym załamaniu w okresie czerwca-lipca, cena znów wzrosła powyżej 12 USD/funt i na tym poziomie utrzymała się już do końca roku. Ceny molibdenu wspierane były przez sytuację fundamentalną rynku i malejącą produkcję w kopalni Chuquicamata (związaną z przekształcaniem tej kopalni z odkrywkowej w podziemną), co częściowo zostało zrekomensowane przez wzrost produkcji w pozostałych kopalniach Ameryki Łacińskiej. Kluczowy dla molibdenu przemysł stalowy, pomimo słabszych wyników w Europie, wciąż generował znaczący wzrost popytu na metal

w Stanach Zjednoczonych i Chinach. Średnie miesięczne ceny molibdenu w trakcie roku mieściły się w granicach 10,85 USD/funt (styczeń 2018 r.) a 12,86 USD/funt (marzec 2018 r.).

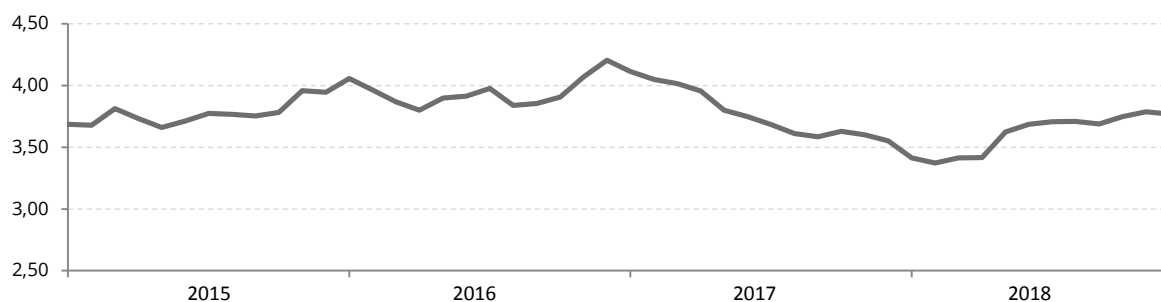
W konsekwencji średnia cena metalu w 2018 r. wyniosła 12,14 USD/funt i była o ponad 48% wyższa od średniej za 2017 r. (8,22 USD/funt).

Wykres 14. Notowania molibdenu wg CRU (USD/lb)

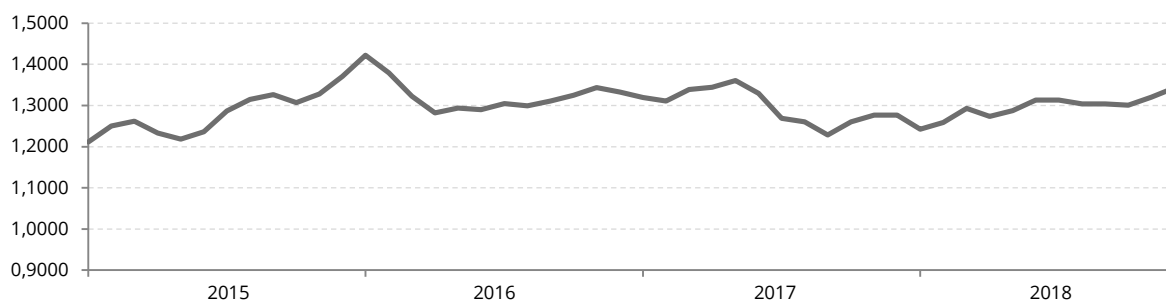
Amerykański dolar w 2018 r. znacząco umocnił się względem innych światowych walut – wartość USD w stosunku do koszyka walut (tzw. *dollar index*) wzrosła o ponad 4%. Aprecjacji dolara sprzyjało kontynuowanie zacieśniania polityki monetarnej Fed oraz wciąż dobre odczyty z amerykańskiej gospodarki. Kurs USD/PLN po osiągnięciu najniższego od 2014 r. poziomu (około 3,35 USD/PLN) na przełomie stycznia i lutego 2018 r. uległ dynamicznemu wzrostowi w drugim kwartale, osiągając na koniec 2018 r. poziom 3,76 USD/PLN. Średni kurs USD/PLN (NBP) w 2018 r. wyniósł 3,6117 USD/PLN i był niższy o 4% od kursu za rok 2017 r. (3,7782 USD/PLN).

Wykres 15. Kurs walutowy USD/PLN wg NBP

Zarówno kanadyjski dolar jak i chilijskie peso w 2018 r. zanotowały nieznaczną aprecjację względem amerykańskiej waluty. Średni kurs USD/CAD (według kwotowań Banku Kanady) w 2018 r. wyniósł 1,2957 i był nieznacznie (o 0,22%) niższy od notowanego w 2017 r. (1,2986). Średnioroczne kwotowanie USD/CLP (według Banku Chile) w 2018 r. wyniosło 640, co oznacza umocnienie lokalnej waluty w stosunku do USD o 1,39% (649 w 2017 r.).

Wykres 16. Kurs walutowy USD/CAD wg Banku Kanady

Wykres 17. Kurs walutowy USD/CLP wg Banku Chile

Syntetyczne zestawienie najistotniejszych dla działalności Spółki czynników makroekonomicznych przedstawione jest w poniższej tabeli.

Tabela 2. Warunki rynkowe istotne dla działalności Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. – średnie notowania

	J.m.	2018	2017	Zmiana (%)	IVQ'18	IIIQ'18	IIQ'18	IQ'18
Cena miedzi na LME	USD/t	6 523	6 166	+5,8	6 172	6 105	6 872	6 961
Cena miedzi LME w PLN	PLN/t	23 520	23 212	+1,3	23 255	22 609	24 581	23 669
Cena srebra na LBMA	USD/troz	15,71	17,05	(7,9)	14,54	15,02	16,53	16,77
Cena niklu na LME	USD/t	13 122	10 411	+26,0	11 516	13 266	14 476	13 276
Cena molibdenu CRU	USD/funt	12,14	8,22	+47,7	12,21	12,07	12,41	11,85
Kurs USD/PLN według NBP		3,6117	3,7782	(4,4)	3,7671	3,7018	3,5778	3,4009
Kurs USD/CAD według Banku Kanady		1,2957	1,2986	(0,2)	1,3204	1,3070	1,2911	1,2647
Kurs USD/CLP według Banku Chile		640	649	(1,4)	679	662	621	602

5. Strategia KGHM Polska Miedź S.A.

5.1. Podstawowe elementy i realizacja Strategii KGHM Polska Miedź S.A.

Do 19 grudnia 2018 r. KGHM Polska Miedź S.A. (Spółka) realizowała Strategię Biznesową przyjętą w maju 2017 r., opublikowaną w dokumencie pn.: „Strategia KGHM Polska Miedź S.A. na lata 2017-2021 z perspektywą do roku 2040”.

W IV kwartale 2018 r. na podstawie szeregu przesłanek, głównie makroekonomicznych oraz związanych ze światowymi megatrendami, Zarząd Spółki podjął decyzję o konieczności wykonania przeglądu strategicznego. Celem przeglądu strategicznego było zapewnienie spójności Strategii Spółki z aktualnym otoczeniem rynkowym oraz potrzebami Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.

W efekcie wykonania powyższych prac, opracowano „Strategię KGHM Polska Miedź S.A. na lata 2019-2023”, uchwaloną i podaną do publicznej wiadomości 19 grudnia 2018 r.

Strategia wyróżnia cztery kluczowe kierunki rozwoju Spółki:

Elastyczność	obejmująca przede wszystkim zagadnienia związane z przemysłem 4.0, digitalizacją i elektromobilnością,
Efektywność	będąca odpowiedzią na wzrost konkurencji w branży produkcyjnej i wydobywczej oraz przemysł 4.0,
Ekologia	bazująca na elektromobilności, rozwoju regulacji proekologicznych, gospodarce obiegu zamkniętego oraz proekologicznej produkcji,
E-przemysł	oparty na robotyzacji, digitalizacji, społeczeństwie opartym na wiedzy oraz założeniach przemysłu 4.0.

Schemat 6. Kierunki rozwoju wynikające ze Strategii KGHM Polska Miedź S.A.

Wskazane kierunki znajdują swoje odzwierciedlenie w wyodrębnionych obszarach strategicznych, którym przypisano zindywidualizowane cele główne. Cele główne zdekomponowano na cele operacyjne, których zadaniem jest realizacja celu głównego. Wszystkie sześć obszarów strategicznych skorelowano też z czterema wymienionymi kierunkami rozwoju,

tworząc macierz inicjatyw. Każdy z obszarów strategicznych opomiarowano poprzez następujące wskaźniki KPI (Kluczowe wskaźniki efektywności, ang. Key Performance Indicators):

Obszar strategiczny	Cel główny	Kluczowe wskaźniki efektywności (KPI)
Produkcja	Utrzymanie efektywnej kosztowo produkcji krajowej oraz zagranicznej	<ul style="list-style-type: none"> - Krajowa produkcja górnicza na poziomie 450 tys. ton Cu w urobku przy średniorocznym koszcie C1 nie wyższym niż 3800 USD/tonę w okresie 2019-2023. - Średnioroczny dzienny przerób rudy w Sierra Gorda na poziomie co najmniej 130 tys. ton od roku 2020. - Średnioroczna produkcja hutnicza w Polsce na poziomie 540 tys. ton rocznie w okresie 2019-2023.
Rozwój	Zwiększenie efektywności i elastyczności GK KGHM w ramach aktywów polskich i zagranicznych	<ul style="list-style-type: none"> - Osiągnięcie możliwości oparcia 35% produkcji hutniczej na wsadach obcych, w tym złomach do 2030 r. - Wzrost udziału wysokoprzetworzonych produktów miedziowych (druetu OFE-Cu, granulatu OFE-Cu oraz produktów końcowego zastosowania) w ogólnej sprzedaży GK KGHM do poziomu 10% na koniec 2030 r. - Zaspokojenie 50% zapotrzebowania KGHM Polska Miedź S.A. na energię elektryczną ze źródeł własnych i Odnawialnych Źródeł Energii („OZE”) do końca 2030 r.
Innowacje	Zwiększenie efektywności GK KGHM poprzez działalność innowacyjną	<ul style="list-style-type: none"> - Zapewnienie realizacji 100% projektów innowacyjnych zgodnie z zasadami spójnego modelu do zarządzania innowacjami i pracami badawczo-rozwojowymi („B+R”) w GK KGHM w okresie 2019-2023. - Zwiększenie wydatków na innowacje i prace B+R do poziomu 1% przychodów KGHM Polska Miedź S.A. w 2023 r. - Skierowanie min. 75% środków przeznaczonych na B+R i innowacje w okresie 2019-2023 na rozwiązywanie wyzwań KGHM Polska Miedź S.A. w obszarze Głównego Ciągu Technologicznego.
Stabilność Finansowa	Zapewnienie długookresowej stabilności finansowej oraz wypracowanie mechanizmów wspierających dalszy rozwój	<ul style="list-style-type: none"> - Oparcie struktury finansowania GK KGHM na instrumentach długoterminowych. - Skrócenie cyklu konwersji gotówki. - Efektywne zarządzanie ryzykiem rynkowym i kredytowym w GK KGHM.
Efektywna Organizacja	Wdrażanie rozwiązań systemowych ukierunkowanych na wzrost wartości GK KGHM	<ul style="list-style-type: none"> - Zapewnienie stabilności finansowej spółek GK KGHM działających w Polsce w oparciu o ich własną działalność od 2022 r. - Zwiększenie o 20% efektywności funkcji wsparcia w wyniku centralizacji i digitalizacji kluczowych procesów back-office do 2023 r. - Realizacja kluczowych założeń strategicznych na poziomie co najmniej 80% przypisanych im celów rocznych, w każdym roku obowiązywania strategii. - Elastyczne reagowanie na zmieniające się warunki makroekonomiczne oraz geologiczno-górniczne. Rozważane jest czasowe wstrzymanie produkcji w kopalni Morrison w Sudbury.
Człowiek i Środowisko	Wzrost w oparciu o ideę zrównoważonego rozwoju i bezpieczeństwa oraz wzmocnienie wizerunku GK KGHM odpowiedzialnej społecznie	<ul style="list-style-type: none"> - Coroczna poprawa wskaźnika wypadków przy pracy - LTIFR (aktywa krajowe) oraz TRIR (aktywa zagraniczne) o co najmniej 20%. - Prowadzenie budżetu partycypacyjnego na poziomie 20% odliczeń na darowizny z podatku od niektórych kopalni do 2020 r. - Do 2023 r. osiągnięcie poziomu zaangażowania i satysfakcji pracowników GK KGHM na poziomie 70%.

Przyjęta w grudniu 2018 r. Strategia nie zmienia dotychczasowego podejścia Spółki do prowadzonej działalności biznesowej. KGHM Polska Miedź S.A. podtrzymuje swoją odpowiedzialną postawę i długofalowe myślenie o przyszłości przedsiębiorstwa.

Charakterystyka polityki w zakresie kierunków rozwoju Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.

W omawianym okresie sprawozdawczym kontynuowana była polityka rozwoju Grupy Kapitałowej KGHM dla spółek krajowych. Była ona nakierowana na wdrażanie rozwiązań mających na celu wzrost wartości Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. i obejmowała koordynację kluczowych podmiotów, ich współdziałanie, eliminację powielających się zakresów działalności, a także zwiększenie nadzoru nad portfelem projektów inwestycyjnych w spółkach kluczowych dla utrzymania i wsparcia pracy Głównego Ciągu Technologicznego KGHM Polska Miedź S.A. W ramach implementacji Strategii realizowanej przez KGHM Polska Miedź S.A. nacisk położono na doskonalenie i uspołnianie funkcjonujących procesów organizacyjnych oraz standardów zarządzania obowiązujących w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.

W przypadku aktywów zagranicznych Grupy Kapitałowej KGHM, w III i IV kwartale 2018 r. trwał przegląd tych aktywów, wnioski z którego zostały zawarte w Strategii KGHM na lata 2019-2023. W ramach implementacji Strategii realizowanej przez KGHM Polska Miedź S.A. w obszarze spółek zagranicznych Grupy Kapitałowej, KGHM dąży do wypracowania ujednoczonych

zasad raportowania, spójnych regulacji wewnętrznych a także standaryzacji rozwiązań w poszczególnych obszarach funkcjonowania podmiotów zagranicznych.

Zamierzenia w zakresie inwestycji kapitałowych

W przypadku spółek krajowych, celem zamierzeń rozwojowych jest zapewnienie ciągłości oraz bezpieczeństwa pracy w ramach Głównego Ciągu Technologicznego KGHM Polska Miedź S.A.

W zakresie zagranicznej części Grupy Kapitałowej, Spółka koncentruje się na maksymalizacji wartości posiadanego portfela aktywów. W obrębie zagranicznych projektów rozwojowych, zgodnie ze Strategią Spółki, zakłada się możliwość ich realizacji w sytuacji zabezpieczenia nadwyżek środków finansowych.

Zamierzenia inwestycyjne w zakresie inwestycji rzeczowych

Działalność inwestycyjna w 2018 r. obejmowała realizację projektów odtworzeniowych, utrzymaniowych oraz rozwojowych:

- Projekty odtworzeniowe stanowiły 36% zrealizowanych nakładów ogółem.
- Projekty utrzymaniowe stanowiły 26% zrealizowanych nakładów ogółem.
- Projekty rozwojowe stanowiły 38% zrealizowanych nakładów ogółem.

W ramach kontynuacji przyjętych kierunków zamierzeń w zakresie inwestycji rzeczowych, działania inwestycyjne Spółki były prowadzone przede wszystkim w projektach związanych z głównym obszarem działalności biznesowej firmy, tj. produkcji miedzi.

Najważniejsze działania w 2018 r. w zakresie inwestycji rzeczowych to:

- Program Udostępnienia Żłóża.
- Zmiana funkcji szybu L-VI na materiałowo-zjazdowy (infrastruktura ZG Lubin).
- Program dostosowania instalacji technologicznych KGHM do wymogów konkluzji BAT dla przemysłu metali nieżelaznych wraz z ograniczeniem emisji arsenu (BATAs).
- Rozbudowa OUOW Żelazny Most.
- Budowa pieca WTR do przerobu złomów miedzianych w HM Legnica.
- Program Rozwoju Hutnictwa w HM Głogów.
- KGHM 4.0.
- Projekty eksploracyjne.

5.2. Realizacja strategii w 2018 r.

Do 19 grudnia 2018 r. KGHM Polska Miedź S.A. (Spółka) realizowała Strategię Biznesową przyjętą w maju 2017 r., opublikowaną w dokumencie pn.: „Strategia KGHM Polska Miedź S.A. na lata 2017-2021 z perspektywą do roku 2040”.

Strategia na lata 2017 – 2021 z perspektywą do 2040 r. bazowała na trzech strategiach wykonawczych: Rozwój Aktywów Krajowych i Zagranicznych, Produkcja i Bezpieczeństwo oraz Spójna Organizacja, a także trzech strategiach wspierających: Społeczna Odpowiedzialność Biznesu, Innowacje oraz Stabilność Finansowa.

Strategia opierała się na misji „By zawsze mieć miedź” oraz wizji „Efektywne wykorzystanie posiadanych zasobów w celu osiągnięcia pozycji lidera zrównoważonego rozwoju”.

Podejmowanym od 2017 r. działaniom przyświecało także nastawienie na realizację celu głównego, zakładającego osiągnięcie wskaźnika EBITDA na poziomie 7 mld PLN w 2021 r. oraz marży EBITDA Grupy Kapitałowej średnio powyżej 20% w latach 2017 – 2021.

Przyjęte wskaźniki: EBITDA Grupy Kapitałowej, jak i EBITDA dla KGHM Polska Miedź S.A. przekroczyły w 2018 r. poziom zaplanowany w budżecie. Sytuacja dotyczyła całej Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A., w tym w największym stopniu KGHM Polska Miedź S.A.

W 2018 r. Spółka dążyła do utrzymywania stabilnego poziomu produkcji z aktywów krajowych i zagranicznych oraz poziomu kosztów, gwarantującego bezpieczeństwo finansowe, przy zapewnieniu bezpiecznych warunków pracy i minimalizacji uciążliwości dla środowiska i otoczenia, zgodnie z ideą zrównoważonego rozwoju.

Programy strategiczne KGHM Polska Miedź S.A.

W 2018 r. kontynuowano realizację Programów Strategicznych, które mają służyć osiągnięciu kluczowych celów Strategii KGHM Polska Miedź S.A. oraz pozwalają na skupienie uwagi na zadaniach tworzących największą wartość Spółki:

Nazwa programu	Opis	Stopień zaawansowania
Program dostosowania instalacji technologicznych KGHM do wymogów konkluzji BAT dla przemysłu metali nieżelaznych wraz z ograniczeniem emisji arsenu (BATAs)	Program BATAs jest odpowiedzią na konieczność dostosowania instalacji technologicznych Oddziałów Hutniczych – HM Legnica (O/HML) i HM Głogów (O/HMG) do wymogów Konkluzji BAT dla przemysłu metali nieżelaznych wraz z ograniczeniem emisji arsenu do otoczenia.	Portfel Programu BATAs obejmuje 26 nowych projektów inwestycyjnych, w tym 20 w HM Głogów i 6 w HM Legnica. Ponadto zrealizowanych zostanie również 20 projektów powiązanych z Programem BATAs (12 w HMG i 8 w HML). Realizacja całego programu przewidziana jest do sierpnia 2023 r., jednakże kluczowe projekty mające wpływ na poprawę środowiska zostaną zakończone do czerwca 2020 r. Do końca grudnia 2018 r. uruchomiono do realizacji 11 projektów, w tym 9 z HM Głogów i 2 z HM Legnica. Ponadto, prowadzonych jest 10 postępowań przetargowych, a dla 3 projektów ponownie opracowywane są założenia projektowe. Dla 2 projektów prowadzonych w HM Głogów podjęto decyzję o zaniechaniu ich realizacji.
Program Rozwoju Hutnictwa (PRH)	PRH został uruchomiony w celu optymalnego dostosowania struktury hutnictwa KGHM Polska Miedź S.A. oraz technologii zapewniającej wzrost zdolności przerobowej koncentratów własnych, importowanych i złomów obcych.	W 2018 r. realizowano prace budowlano-montażowe w obrębie węzłów technologicznych w ramach kluczowych zadań inwestycyjnych Programu: <ul style="list-style-type: none"> - Suszarnia parowa - zakończono etap rozruchów technologicznych. Po zakończeniu postępu remontowego HM Głogów II (czerwiec 2018 r.), produkcja prowadzona była przy pełnym wykorzystaniu nowo wybudowanej suszarni parowej. Prowadzony jest etap rozliczeń i odbiorów końcowych. - W celu uruchomienia instalacji do prażenia koncentratu Cu w HM Głogów I zrealizowano prace adaptacyjne instalacji. Trwają próby rozruchowe. - Zakończono realizację podstawowych zadań w ramach projektów związanych z dostosowaniem infrastruktury technicznej do zmiany technologii hutniczej w HM Głogów I. Trwają procedury końcowych odbiorów i rozliczeń, jak również uzyskiwania decyzji administracyjnych. - W trakcie opracowywania jest dokumentacja techniczna obejmująca Modernizację Hali Wanien w HM Głogów I. Procedowane jest uzyskiwanie pozwolenia na budowę.
Program Udostępniania Złoże (PUZ)	Celem PUZ jest stworzenie warunków do utrzymania produkcji górniczej na poziomie określonym w Planie Produkcji KGHM Polska Miedź S.A. oraz do optymalizacji produkcji surowcowej dla zapewnienia rentowności Spółki poprzez udostępnienie nowego obszaru złoże, zapewniającego przedłużenie eksploatacji KGHM na terenie Legnicko Głogowskiego Okręgu Miedziowego do roku 2042.	W ramach Programu trwa budowa szybu wentylacyjnego GG-1 o funkcji materiałowo-zjazdowej i głębokości docelowej 1350m przy średnicy 7,5m. Szyb został zgłębiony do poziomu 1070 m (stan na 31.12.2018 r.). Trwa iniekcja warstwy dolomitu głównego. Planowane zakończenie prac związanych z iniekcją szybu to marzec 2019 r. Wznowienie głębienia szybu zaplanowane jest na kwiecień 2019 r. W roku 2018 podpisano porozumienie z Gminą Żukowice i rozpoczęto procedury związane ze zmianą dokumentów planistycznych w związku z planowaną budową Szybu GG-2 „Odra”. W 2018 r. wykonano 45 302,5 mb wyrobisk górniczych w Obszarach Górniczych ZG Rudna oraz Polkowice-Sierszowice, co stanowi blisko 80 % ogólnej ilości wykonanych wyrobisk udostępniających i przygotowawczych w KGHM. Trwa budowa Komór Maszyn Ciężkich (KMC) – KMC H-10/T-169a oraz KMC – H 32. W roku 2018 rozpoczęto budowę Powierzchniowej Stacji Klimatyzacji (PSK). Uzyskano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji PSK i pozwolenie na budowę. W ramach projektu budowy Systemu Przepływu Wody Lodowej (SPWL) w roku 2018 kontynuowane były prace związane z wykonaniem projektu budowlanego i uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji SPWL.
Program KGHM 4.0	Program KGHM 4.0 jest przedsięwzięciem nawiązującym do koncepcji Industry 4.0. - stanowi implementację idei Industry 4.0 w środowisku techniczno-organizacyjnym KGHM Polska Miedź S.A. W ramach Programu zakłada się realizację projektów mających	Zarząd KGHM zaakceptował zaktualizowaną Definicję Programu KGHM 4.0 oraz podjął pozytywną decyzję kierunkową o kontynuacji Programu KGHM 4.0 w kolejnych latach. W ramach rozwoju obszaru elektromobilności, uruchomiono w Lubinie dostępny dla wszystkich punkt ładowania samochodów elektrycznych. Uruchomienie stacjonarnego punktu ładowania samochodów elektrycznych to rezultat ubiegłorocznego porozumienia z firmą Tauron, które zakłada współpracę przedsiębiorstwa w obszarze rozwoju elektromobilności, w tym budowania infrastruktury stacji ładowania pojazdów usług carsharingu (auta na minuty), oraz wspólnych działań proekologicznych. W ramach obszaru ICT (technologie informacyjno-komunikacyjne) wyodrębniona została grupa projektów związanych z redukcją długu technologicznego. Stanowią one bazowy element dla realizacji wielu innych projektów programu. Stopniowo realizowane są zadania wymian przestarzałych technologii na nowe rozwiązania z uwzględnieniem

na celu doprowadzenie do spójnego zarządzania obszarem produkcyjnymi i wykorzystaniem danych w celu poprawy jego produktywności i efektywności.	standardu architektury korporacyjnej. W 2018 r. dokonano modernizacji sieci korporacyjnej. „Internet Rzeczy” w KGHM: Zastosowanie nowej techniki pomiarowej temperatury w obszarach pieca zawieszinowego P-22 i pieca elektrycznego Wydziału P-23. Projekt realizowany w HM Głogów na piecu zawieszinowym oraz na piecu elektrycznym. Technika pomiarowa polega na zabudowie w piecach pętli światłowodowych do pomiaru temperatury, z wykorzystaniem zaprojektowanego, dedykowanego układu pomiarowego. Robotyzacja procesów produkcyjnych i pomocniczych. Celem projektu realizowanego w ramach B+R jest zbudowanie robota, który poprzez wykorzystanie głowicy skanującej będzie w stanie na bieżąco przysyłać informacje o zawartości miedzi i innych metali/minerałów z miejsc najbardziej niebezpiecznych (np. z przodka przed kotwieniem).
---	---

Realizacja kluczowych zadań strategicznych w 2018 r.

Poniższe zestawienie prezentuje najistotniejsze projekty i inicjatywy, w tym stopień ich zaawansowania, zgodnie ze Strategią obowiązującą w Spółce do 19 grudnia 2018 r.

Działalność eksploracyjna KGHM Polska Miedź S.A. na terenie Polski:

Radwanice-Gaworzyce	W obrębie złoża Radwanice-Gaworzyce obecnie nie prowadzi się eksploracji. Z uwagi na dużą zmienność warunków geologiczno-górnicznych, w obszarach „Radwanice Zachód” i „Radwanice Północ” planowana jest w przyszłości eksploracja tego złoża z zastosowaniem podziemnych wyrobisk górniczych prowadzonych głównie w strefach występowania mineralizacji miedziowej. Termin rozpoczęcia tych robót uzależniony jest od postępu robót górniczych w obszarach górniczych „Sieroszowice” i „Radwanice Wschodnie”. W przestrzeni tego złoża prowadzi się eksploatację w obszarach górniczych „Radwanice Wschodnie” i „Gaworzyce”.
Synklina Grodziecka oraz Konrad	Ze względu na istotną rolę jaką w ocenie ekonomicznej projektu odgrywają koszty związane m.in. z odwadnianiem projektowanej kopalni prowadzone są badania hydrologiczne zaprojektowane do wykonania w latach 2018-2020. Postępowanie administracyjne trwające przed organem koncesyjnym dotyczące możliwości kontynuowania prac geologicznych w ramach koncesji Synklina Grodziecka zakończyło się z dniem 24 stycznia 2019 r. wydaniem nowej decyzji koncesyjnej. Prace w obszarze objętym tą koncesją będą prowadzone równolegle z badaniami hydrogeologicznymi na obszarze koncesji Konrad.
Retków-Ścinawa oraz Głogów	Spółka na obszarze koncesji Retków-Ścinawa kontynuuje realizację II etapu prac poszukiwawczo-rozpoznawczych, w ramach którego do tej pory wykonano trzy otwory poszukiwawcze. Pod koniec sierpnia 2018 r. otrzymano decyzję zmieniającą koncesję Retków-Ścinawa, która uprawnia do rozpoczęcia wiercenia kolejnego otworu. W II półroczu 2018 r. rozpoczęto wiercenie otworu S-727 na obszarze koncesji Retków-Ścinawa. Na obszarze koncesji Głogów w 2018 r. wykonano powierzchniowe badania geofizyczne. Pod koniec 2018 r. wykonano dodatek do Projektu Robót Geologicznych i wniesiono do organu koncesyjnego o wydłużenie czasu trwania koncesji.

Projekty eksploracyjne w fazie przygotowawczej:

Bytom Odrzański Kulów-Luboszyce	W związku z wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego, który oddalił skargi kasacyjne w sprawie decyzji koncesyjnych „Bytomia Odrzańskiego” oraz „Kulowa-Luboszyce”, rozstrzygnięcie co do przyznania koncesji na przedmiotowe obszary wymaga ponownego rozpatrzenia spraw przez organ koncesyjny. W 2018 r. organ koncesyjny nie podjął się ponownego rozpatrzenia sprawy.
--	--

Inne koncesje:

Rejon Pucka	W oparciu o nową reinterpretację budowy geologicznej omawianego rejonu oraz przeprowadzoną ocenę ekonomiczno-techniczną możliwości zagospodarowania badanych złóż soli potasowo-magnezowych z uwzględnieniem modelu kopalni i technologii przeróbki, podjęto decyzję o kontynuowaniu kolejnych prac i robót geologicznych. W 2018 r. kontynuowano realizację prac wierniczych. W marcu 2018 r. złożono w Ministerstwie Środowiska (MŚ) Dodatek nr 1 do Projektu Robót Geologicznych, w którym zaproponowano odwiercenie kolejnego otworu. Naczelny Sąd Administracyjny na rozprawie w dniu 27.02.2019 r. oddalił skargi kasacyjne spółki konkurencyjnej, która zaskarżyła koncesję wydaną dla KGHM.
--------------------	--

Kluczowe projekty rozwojowe w ramach Głównego Ciągu Technologicznego w Polsce:

Program Modernizacji Pirometalurgii w HM Głogów	Ustabilizowano produkcję w ciągu technologicznym pieca zawieszinowego w HM Głogów I zgodnie z aktualnym planem produkcyjnym. W fazie końcowej znajdują się rozliczenia oraz odbiory końcowe umów i zleceń dotyczących Programu Modernizacji Pirometalurgii.
Zwiększenie produkcji katod w HM Legnica do 160 tys. Mg/rok (WTR+ISA)	Kontynuowano prace związane z budową pieca Wychylnego-Topielno-Rafinacyjnego (WTR) w HM Legnica. Trwa montaż urządzeń – pieca WTR, komory dopalania, wieży pełnego odparowania, maszyny odlewniczej, instalacji doprowadzających media, instalacji elektrycznej i APKiA (Aparatury Kontrolno-Pomiarowej i Automatyki). Termin technologicznego rozruchu planowany jest na II kw. 2019 r.

Rozbudowa Obiektu Unieszkodliwiania Odpadów Wydobywczych (OUOW) „Żelazny Most”	<p>Na podstawie uzyskanego w 2016 r. pozwolenia na rozbudowę Obiektu Głównego do rzędnej 195 m n.p.m. oraz zezwolenia na dalsze prowadzenie OUOW, sukcesywnie trwa nadbudowa zapór w ramach bieżącej działalności operacyjnej Oddziału.</p> <p>W marcu 2018 r. uzyskano decyzję pozwolenia na budowę Kwatery Południowej. Budowa Kwatery Południowej pozwoli na dodatkowe zdeponowanie odpadów w ilości ok. 170 mln m³.</p> <p>W maju 2018 r. podpisano umowę na wykonanie Budowy Kwatery Południowej. Trwają roboty budowlane, których zakończenie planowane jest na koniec grudnia 2021 r.</p> <p>Uzyskano „Zamienne Pozwolenie na Budowę” Stacji Segregacji i Zagęszczania Odpadów. Rozpoczęto roboty budowlane związane z wykonaniem Stacji Segregacji i Zagęszczania Odpadów, którego uruchomienie planowane jest 30 czerwca 2020 r.</p>
---	--

Rozwój aktywów zagranicznych:

Projekt Victoria <i>(Zagłębie Sudbury, Kanada)</i> Grupa KGHM Polska Miedź S.A. 100%	<p>W 2018 r. dokonano weryfikacji wymaganych pozwoleń dla projektu oraz rozpoczęto prace związane z przygotowaniem aplikacji o ich uzyskanie. Zespół projektowy prowadził również prace związane z zabezpieczeniem istniejącej infrastruktury i obszaru projektu, kwestiami formalno-prawnymi oraz utrzymaniem relacji z ludnością rdzenną w Prowincji Ontario w Kanadzie. Budowa infrastruktury w ramach projektu Victoria będzie realizowana w sytuacji zabezpieczenia przez Spółkę nadwyżek środków finansowych.</p>
Sierra Gorda Oxide <i>(Chile)</i> Grupa KGHM INTERNATIONAL LTD. 100%. Sumitomo Metal Mining oraz Sumitomo Corporation posiadają opcję objęcia łącznie 45% udziałów w projekcie.	<p>W 2018 r. prowadzono prace mające na celu minimalizację potencjalnych ryzyk projektu i zwiększenie jego efektywności, głównie poprzez analizę opcji wstępnego kruszenia rudy przed skierowaniem jej do procesu ługowania. W ramach analizy przeprowadzono również testy ługowania pokruszonej rudy w kolumnach. Dokonano także wstępnej weryfikacji procedury związanej ze zmianą wymaganych pozwoleń dla projektu.</p>
Projekt Ajax <i>(Kolumbia Brytyjska, Kanada)</i> Grupa KGHM Polska Miedź S.A. 80%, Abacus Mining and Exploration Corp. 20%	<p>W efekcie otrzymanych decyzji rządu Kanady oraz władz Kolumbii Brytyjskiej o nieprzyznaniu Certyfikatu Oceny Środowiskowej (EA Certificate) dla projektu Ajax, w 2018 r. prowadzono wyłącznie niezbędne prace związane z utrzymaniem istniejącej infrastruktury oraz wymaganym monitoringiem terenu.</p>

Produkcja:

Kopalnia Sierra Gorda – Faza 1 <i>(Chile)</i> Grupa KGHM INTERNATIONAL LTD. 55%, Sumitomo Metal Mining i Sumitomo Corporation 45%	<ul style="list-style-type: none"> - Produkcja miedzi w koncentracji w 2018 r. wyniosła 96,9 tys. ton, natomiast produkcja molibdenu w koncentracji wyniosła 26,75 mln funtów (wartości podane są dla 100% udziałów). - W 2018 r. prowadzono prace związane z optymalizacją procesu przerobu rudy siarczkowej. Podejmowane działania były ukierunkowane na stabilizację wolumenu oraz parametrów technologicznych prowadzonego procesu przerobu rudy, a także na stabilizację pracy zakładu przerobczego oraz zwiększenie poziomu uzysków metalu. - Obecnie prace ukierunkowane są na rozwój kopalni w oparciu o pierwszą fazę inwestycji wraz z działaniami mającymi na celu optymalizację ciągu technologicznego, którego konsekwencją ma być zwiększenie zdolności produkcyjnych.
Poprawa efektywności głównego ciągu technologicznego w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> - W 2018 r. kontynuowano realizację inicjatyw służących automatyzacji ciągów produkcyjnych Oddziałów Górniczych KGHM. - Ponadto rozpoczęto realizację projektów z obszaru automatyzacji ciągów produkcyjnych, które zgłoszono do programu KGHM 4.0 w obszarze INDUSTRY: <ul style="list-style-type: none"> - Lokalizacja i identyfikacja maszyn oraz osób w wyrobiskach podziemnych (wersja pilotażowa i dowód poprawności działania), - Szerokopasmowa transmisja danych w wyrobiskach podziemnych, - Monitoring mediów - zasilanie elektryczne, wentylacja, woda, - Robotyzacja procesów produkcyjnych i pomocniczych, - Monitoring parametrów samojedźnych maszyn górniczych (SMG) – kontynuacja proj. SYNAPSA, - Wielowymiarowa analiza danych z procesów produkcyjnych – Centrum Zaawansowanych Analiz Danych CZAD. - W celu uzyskania oszczędności poprzez pozyskanie bezpłatnych świadectw efektywności energetycznej, wyznaczone zostały trzy przedsięwzięcia, które spełniają wymagania nowej ustawy o efektywności energetycznej. Obecnie opracowywane są dla nich audyty efektywności energetycznej i stosowna dokumentacja, które stanowiąc będą załączniki do wniosku o wydanie białych certyfikatów.

- Zadania ograniczające zużycie energii w KGHM Polska Miedź S.A. są realizowane zgodnie z harmonogramem w ramach wdrożonego w Spółce Systemu Zarządzania Energią zgodnego z PN-EN ISO50001:2012 oraz Programu Oszczędności Energii (POE). W raportowanym okresie, w wyniku realizacji zadań zidentyfikowanych w ramach ww. działań przeprowadzonych w Oddziałach, zmniejszono zużycie energii o 65,7 GWh.
- W celu optymalizacji gospodarki maszynami dołowymi i poprawy wskaźników efektywności ich pracy, Spółka dąży do ustabilizowania długookresowego trendu odtworzenia samojezdnych maszyn górniczych (SMG) na poziomie min. 16% rocznie oraz ustabilizowania dyspozycyjności maszyn podstawowych na poziomie min. 74,5%. W 2018 r. kontynuowane były działania zmierzające do osiągnięcia planowanego poziomu odtworzenia maszyn, który w okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2018 r. wyniósł narastająco 15,3% oraz poprawy dyspozycyjności, która w okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2018 r. wyniosła narastająco 72,9%.
- Spółka przystąpiła do Polskiego Komitetu Normalizacji, gdzie realizuje zadania w obszarze normotwórczym, dzięki czemu może doskonalić swój System Zarządzania Energią w oparciu o najaktualniejsze wersje norm międzynarodowych (m.in. zaktualizowaną normę ISO50001:2018), monitorując jednocześnie pozostające w zainteresowaniu KGHM obszary działań Międzynarodowej Organizacji Normalizacyjnej (ISO).

Poprawa bezpieczeństwa pracy

- W roku 2018 r., Spółka zanotowała spadek łącznej liczby wypadków przy pracy, liczonych rok do roku z poziomu 300 do 297 poszkodowanych. Większość zarejestrowanych wypadków przy pracy (ok. 98,7%) miało charakter lekki, a ich głównymi przyczynami były w kolejności kontakt (uderzenie) o lub przez ruchome/nieruchome przedmioty, utrata równowagi przez pracowników, oberwanie się skał z calizny i urazy związane z korzystaniem z narzędzi pracy. Jednocześnie liczba dni absencji spowodowanej wypadkami przy pracy obniżyła się o 7,5% r/r. Wskaźnik wyników LTIRF_{KGHM} (Lost Time Injury Frequency Rate KGHM) w roku 2018, tj. całkowita liczba wypadków przy pracy w Spółce standaryzowana do 1 mln pracujących godzin przez pracowników ciągu technologicznego KGHM Polska Miedź S.A., uległ obniżeniu w stosunku do roku 2017 uzyskując poziom 10,3 (2017 = 10,4).
- W okresie sprawozdawczym Spółka kontynuowała prace dotyczące implementacji wieloletniego Programu Poprawy Bezpieczeństwa i Higieny Pracy w KGHM Polska Miedź S.A. Przygotowano kolejne rekonstrukcje wybranych wypadków przy pracy w Oddziałach KGHM Polska Miedź S.A., filmy instruktażowe i film edukacyjny. Opracowano kolejne edycje tzw. paszportu bezpieczeństwa oraz materiały edukacyjne z zakresu higienistyki przemysłowej. W Oddziałach KGHM testowano nowe rozwiązania techniczne, ukierunkowane na poprawę BHP oraz wdrożono nowe formuły współpracy z podwykonawcami. Spółka kontynuuje realizację zamierzeń „Zero wypadków z przyczyn osobowych i technicznych, zero chorób zawodowych wśród naszych pracowników i kontrahentów”.

Inicjatywy służące rozwijaniu wiedzy i innowacji w KGHM Polska Miedź S.A.:

Główne inicjatywy badawczo-rozwojowe

- W III kwartale 2018 r. rozpoczęto realizację projektu „Utrzymanie Kopalni i Sprzętu” (Maintained Mine & Machine), dofinansowanego w ramach KIC Raw Materials. Jego celem jest budowa systemu do wspomagania procesów zarządczych w utrzymaniu ruchu zakładu górniczego i maszyn górniczych. KGHM Polska Miedź S.A. odpowiada za definicje problemów badawczych.
- W okresie sprawozdawczym przyznane zostało dofinansowanie z KIC Raw Materials na projekt „Monitoring pracy maszyn do kruszenia minerałów”. Rozpoczęcie realizacji przewidziane jest na początek 2019 r.
- Kontynuowany był projekt AMCO, dofinansowany w ramach KIC Raw Materials, którego celem jest budowa innowacyjnego automatycznego systemu mikroskopowego do charakteryzowania rud metali. Projekt zakończył się w styczniu 2019 r. Efektem projektu jest wypracowanie automatycznego systemu mikroskopowego pozwalającego na łatwą i intuicyjną obsługę oraz szybki pomiar zawartości minerałów użytecznych. System poprawnie rozpoznaje minerały i w umiarkowanym stopniu identyfikuje skałę płonną, może on stanowić uzupełnienie stosowanych już w KGHM Polska Miedź S.A. rozwiązań.
- W ramach Programu Horyzont 2020, Spółka uczestniczy w dofinansowanym projekcie badawczym INTMET („Zintegrowany innowacyjny system metalurgiczny efektywnego wzbogacania polimetalicznych, złożonych i niskiej klasy rud oraz koncentratów”), w ramach którego rozwijane są technologie przetwarzania m.in. rud metali.
- Zakończyła się realizacja dofinansowanego projektu BioMORe („Nowa koncepcja górnicza pozyskiwania rud metali ze złóż głębokich z wykorzystaniem biotechnologii”), w którym Spółka pełniła kluczową rolę koordynatora. W wyniku realizacji projektu skutecznie zweryfikowano technologię biolugowania złoża in-situ w warunkach rzeczywistych. Z uwagi na specyfikę aktualnie eksploatowanych przez KGHM Polska Miedź S.A. złóż, technologia biolugowania nie jest wystarczająco efektywna.
- Spółka wraz z konsorcjantami międzynarodowymi złożyła wniosek o dofinansowanie w ramach Programu Horyzont 2020 dla projektu FineFuture, w ramach którego planuje się badania nad poprawą flotacji ziaren drobnych cząstek mineralnych. Wniosek został pozytywnie rozpatrzony przez struktury Komisji Europejskiej, przyznano dofinansowanie dla projektu.
- Trwają zaawansowane prace nad przygotowaniem wniosków o dofinansowanie z Programu Horyzont 2020 w obszarach: zarządzanie Big Data z infrastruktury przemysłowej oraz technologia odzysku kobaltu z żużla z procesu konwertowania kamienia miedziowego.
- Przygotowywane są propozycje projektowe do dofinansowania z programu KIC Raw Materials, które dotyczą następujących obszarów:
 - Opracowanie nowej generacji elementów roboczych maszyn flotacyjnych,
 - Flotacja ziaren grubych,
 - Poprawa efektywności procesu odwadniania,

	<ul style="list-style-type: none"> - Zarządzanie procesami produkcji. - Uruchomiono „Program Doktoratów Wdrożeniowych KGHM” dla 35 Kandydatów. W ramach inicjatywy, podjęto następujące działania: <ul style="list-style-type: none"> - Opracowano zasady i formę zarządzania Programem Doktoratów Wdrożeniowych, - Zapewniono wsparcie organizacyjne, operacyjne i merytoryczne dla uczestników Programu podczas rekrutacji zewnętrznej i rozmów kwalifikacyjnych na 5 publicznych uczelniach wyższych, - Zapewniono środki na prowadzenie prac badawczo-rozwojowych realizowanych w ramach doktoratów wdrożeniowych, - Podpisano roczną umowę z KGHM CUPRUM sp. z o.o. Centrum Badawczo-Rozwojowe na koordynację Programu, monitorowanie postępów prac doktorantów oraz realizację współpracy z uczelniami wyższymi.
Program CuBR	<ul style="list-style-type: none"> - W ramach Wspólnego Przedsięwzięcia CuBR, współfinansowanego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBR), realizowanych jest 20 projektów badawczo-rozwojowych o łącznej wartości około 150 mln PLN, - Wspólnie z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju zweryfikowano w procedurze konkursowej wnioski złożone w ramach IV konkursu CuBR. Zakwalifikowano do negocjacji 4 propozycje projektowe. Negocjacje i podpisanie umów zaplanowano na I połowę 2019 r.
Własność intelektualna	<ul style="list-style-type: none"> - W roku 2018, w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej zgłoszone zostały 3 wynalazki będące wynikiem prac badawczo-rozwojowych, - Otrzymano warunkową decyzję o udzieleniu patentu na wynalazek o nr P.404821 pt. „Sposób wyznaczania położenia ruchomej części urządzenia lub obiektu oraz układ do wyznaczania położenia ruchomej części urządzenia lub obiektu” wynikający z pracy badawczo – rozwojowej, - KGHM Polska Miedź S.A. jest współuprawniona do patentu europejskiego EP2873475 "Method of manufacturing wires of Cu-Ag alloys" dostarczonego, w ramach realizowanego projektu CuBR, którego walidacja planowana jest w: Austrii, Belgii, Czechach, Estonii, Francji, Niemczech, Węgrzech, Włoszech, Łotwie, Litwie, Rumunii, Słowacji, Słowenii, Hiszpanii, Wielkiej Brytanii oraz w Polsce, - Dokonano wpisu do rejestru współuprawnionych ze zgłoszenia P397200 (dostarczonego, w ramach realizowanego projektu CuBR); z patentu PL 221274; w EUIPO (Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej) prawo z rejestracji 6 wzorów wspólnotowych: Power overhead line conductor, - Toczy się postępowanie w sprawie obrony słowno-graficznego znaku towarowego KGHM w Chinach oraz rejestracji znaku towarowego KGHM w Kanadzie, - W raportowanym okresie Spółka otrzymała tytuł Mistrza Techniki oraz Dolnośląskiego Mistrza Techniki za pracę „System zarządzania energią w KGHM Polska Miedź S.A.” oraz tytuł Wicemistrza Techniki za rozwiązanie: „Dyspozytornia ONE CONTROL ROOM”; uzyskano Złoty Laur Innowacyjności 2018 za rozwiązanie One Control Room.

6. Wyniki ekonomiczne Grupy Kapitałowej

6.1. Wyniki produkcyjne

Spadek produkcji miedzi płatnej w 2018 r. o 3,4% w relacji do 2017 r. wynika głównie z niższej produkcji katod w KGHM Polska Miedź S.A. z uwagi na postój remontowy instalacji do przetopu koncentratów w HM Głogów II, w III kwartale 2018 r. Niższa produkcja została zanotowana również w KGHM INTERNATIONAL LTD. z uwagi na:

- niższą zawartość miedzi w rudzie w Zagłębiu Sudbury,
- niższą zawartość miedzi oraz niższy uzysk w kopalni Robinson.

Nieznacznie niższa produkcja w Sierra Gorda SCM jest spowodowana mniejszym wydobyciem oraz zawartością miedzi w rudzie, które nie zostały zrekompensowane wyższym uzyskiem.

Szczegółowa informacja o wynikach produkcyjnych znajduje się w rozdziałach poświęconych poszczególnym segmentom. Zestawienie wyników produkcyjnych w Grupie Kapitałowej przedstawia zestawienie poniżej.

Tabela 3. Wyniki produkcyjne w Grupie Kapitałowej

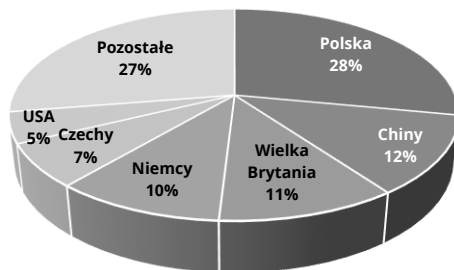
	2018	2017	Zmiana (%)	IVQ'18	IIIQ'18	IIQ'18	IQ'18
Miedź płytana (tys. t)							
Grupa Kapitałowa	633,9	656,4	(3,4)	168,5	170,7	151,7	142,9
- KGHM Polska Miedź S.A.	501,8	522,0	(3,9)	135,4	138,9	116,7	110,8
- KGHM INTERNATIONAL LTD.	78,8	81,0	(2,7)	18,0	18,2	22,5	20,1
- Sierra Gorda S.C.M. ¹	53,3	53,4	(0,2)	15,1	13,6	12,5	12,0
TPM – metale szlachetne (tys. troz)							
Grupa Kapitałowa	174,0	219,4	(20,7)	44,8	46,9	43,6	38,7
- KGHM Polska Miedź S.A.	83,2	117,3	(29,1)	21,1	23,7	20,1	18,3
- KGHM INTERNATIONAL LTD.	67,6	74,0	(8,6)	16,3	16,7	18,8	15,8
- Sierra Gorda S.C.M. ¹	23,2	28,0	(17,1)	7,4	6,5	4,7	4,6
Srebro (t)							
Grupa Kapitałowa	1 204,9	1 234,1	(2,4)	357,2	362,3	242,6	242,8
- KGHM Polska Miedź S.A.	1 188,8	1 218,1	(2,4)	352,6	357,8	239,1	239,3
- KGHM INTERNATIONAL LTD.	1,6	1,6	-	0,5	0,4	0,4	0,3
- Sierra Gorda S.C.M. ¹	14,5	14,4	+0,7	4,1	4,1	3,1	3,2
Molibden (mln funtów)							
Grupa Kapitałowa	15,3	20,3	(24,6)	4,2	3,2	3,8	4,1
- KGHM Polska Miedź S.A.	-	-	x	-	-	-	-
- KGHM INTERNATIONAL LTD.	0,6	0,7	(14,3)	0,2	0,2	0,1	0,1
- Sierra Gorda S.C.M. ¹	14,7	19,7	(25,4)	4,0	3,0	3,7	4,0

¹ 55% udziału Grupy Kapitałowej

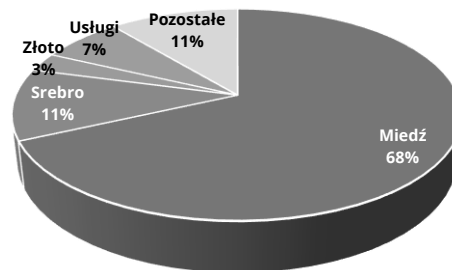
6.2. Struktura skonsolidowanych przychodów ze sprzedaży

Strukturę geograficzną oraz produktową skonsolidowanych przychodów ze sprzedaży Grupy Kapitałowej prezentują wykresy poniżej. Zgodnie z przyjętą zasadą konsolidacji metodą praw własności przychody nie uwzględniają wartości przychodów segmentu Sierra Gorda S.C.M. Szczegółowa informacja o sprzedaży segmentów zaprezentowana jest w rozdziałach poświęconych wynikom poszczególnych segmentów.

Wykres 18. Struktura geograficzna sprzedaży Grupy Kapitałowej

Wykres 19. Struktura sprzedaży Grupy Kapitałowej według produktów

6.3. Koszt C1 w Grupie Kapitałowej

Zestawienie kosztów jednostkowych w segmentach Grupy Kapitałowej przedstawia zestawienie poniżej. Szczegółowy opis poszczególnych pozycji znajduje się w rozdziałach poświęconych poszczególnym segmentom.

Tabela 4. Koszt produkcji miedzi w koncentracji C1 w Grupie Kapitałowej (USD/funt)

	2018	2017	Zmiana (%)	IVQ'18	IIIQ'18	IIQ'18	IQ'18
Grupa Kapitałowa	1,81	1,59	+13,8	1,81	1,78	1,85	1,80
- KGHM Polska Miedź S.A.	1,85	1,52	+21,7	1,79	1,82	1,96	1,83
- KGHM INTERNATIONAL LTD.	1,92	1,92	-	2,04	1,89	1,84	1,89
- Sierra Gorda S.C.M.	1,31	1,67	(21,6)	1,56	1,29	0,83	1,43

6.4. Wyniki finansowe

Rachunek wyników

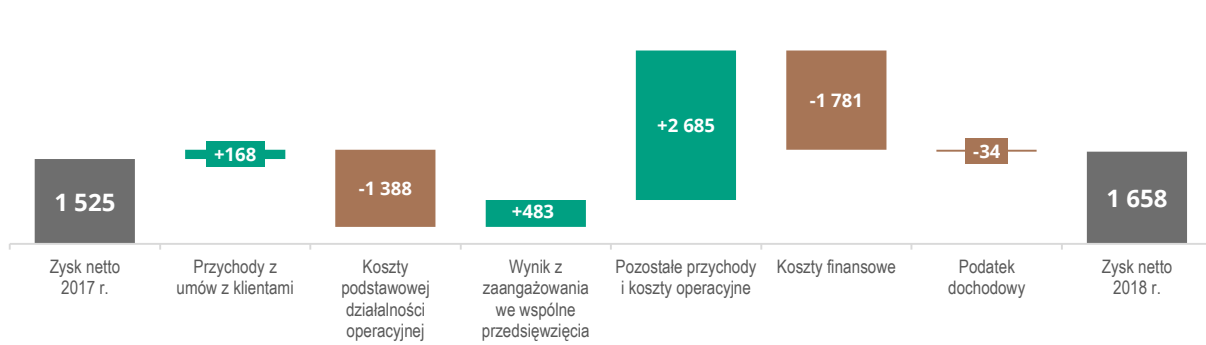
Tabela 5. Wyniki finansowe Grupy Kapitałowej (mln PLN)

	2018	2017	Zmiana (%)	IVQ'18	IIIQ'18	IIQ'18	IQ'18
Przychody z umów z klientami	20 526	20 358	+0,8	5 739	5 364	5 157	4 266
Koszty podstawowej działalności operacyjnej	(17 935)	(16 547)	+8,4	(5 147)	(4 717)	(4 464)	(3 607)
Zysk netto ze sprzedaży	2 591	3 811	(32,0)	592	647	693	659
Wynik z zaangażowania we wspólne przedsięwzięcia	328	(155)	×	394	62	(209)	81
Pozostałe przychody i (koszty) operacyjne	308	(2 377)	×	129	(184)	554	(191)
Przychody i (koszty) finansowe	(761)	1 020	×	(241)	83	(715)	112
Zysk przed opodatkowaniem	2 466	2 299	+7,3	874	608	323	661
Podatek dochodowy	(808)	(774)	+4,4	(192)	(243)	(151)	(222)
ZYSK NETTO	1 658	1 525	+8,7	682	365	172	439
Skorygowana EBITDA¹	4 972	5 753	(13,6)	1 182	1 225	1 391	1 174

¹ Skorygowana EBITDA = EBIT + amortyzacja (ujęta w wyniku netto) + odpis (-odwrócenie odpisów) z tytułu utraty wartości aktywów trwałych ujęte w kosztach podstawowej działalności operacyjnej zgodnie z częścią 2 skonsolidowanego sprawozdania finansowego – wraz z Sierra Gorda S.C.M.

Wyszczególnienie	Wpływ na zmianę wyniku (mln PLN)	Charakterystyka
Przychody z umów z klientami	+168	Przychody z umów z klientami pozostały na niezmienionym istotnie poziomie (wzrost 0,8%) w tym: - KGHM Polska Miedź S.A.: -267 mln PLN, - KGHM INTERNATIONAL LTD. +254 mln PLN. Szczegółowe przyczyny zmiany przychodów w obu wyżej wymienionych segmentach opisane zostały w punktach 7 i 8 niniejszego sprawozdania.
Koszty podstawowej działalności operacyjnej	(1 388)	Koszty podstawowej działalności operacyjnej w Grupie Kapitałowej wzrosły o 1 388 mln PLN w tym: - KGHM Polska Miedź S.A.: +561 mln PLN, - KGHM INTERNATIONAL LTD. +606 mln PLN. Szczegółowe przyczyny wzrostu kosztów w obu wyżej wymienionych segmentach opisane zostały w punktach 7 i 8 niniejszego sprawozdania.
Wynik z zaangażowania we wspólne przedsięwzięcia	+483	Na zwiększenie wyniku z zaangażowania we wspólne przedsięwzięcia o 483 mln PLN złożyły się: - zysk z tytułu odwrócenia utraty wartości pożyczek udzielonych wspólnym przedsięwzięciom +733 mln PLN, - wyższa o 188 mln PLN strata z wyceny wspólnych przedsięwzięć wycenianych metodą praw własności, - niższe o 62 mln PLN przychody odsetkowe od pożyczek dla wspólnego przedsięwzięcia.
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	+2 685	Na zwiększenie wyniku z pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych złożyły się przede wszystkim: - wzrost o 2 059 mln PLN wyniku z tytułu różnic kursowych, - zmniejszenie przychodów o 81 mln PLN z tytułu rozwiązania niewykorzystanych rezerw, - zwiększenie kosztów o 131 mln PLN z tytułu utworzenia rezerw, - zmniejszenie o 713 mln PLN straty z tytułu utraty wartości środków trwałych w budowie oraz wartości niematerialnych nieoddanych do użytkowania, - zmniejszenie o 172 mln PLN straty z tytułu wyceny i realizacji instrumentów finansowych.
Przychody / (koszty) finansowe	(1 781)	Zwiększenie kosztów finansowych o 1 781 mln PLN wynika głównie ze zmniejszenia wyniku z tytułu różnic kursowych o 1 844 mln PLN.

Wykres 20. Zmiana wyniku finansowego Grupy Kapitałowej w 2018 r. (mln PLN)

Przepływy pieniężne

Tabela 6. Przepływy pieniężne Grupy Kapitałowej (mln PLN)

	2018	2017	Zmiana (%)	IVQ'18	IIIQ'18	IIQ'18	IQ'18
Zysk przed opodatkowaniem	2 466	2 299	+7,3	874	608	323	661
Amortyzacja ujęta w wyniku finansowym	1 796	1 609	+11,6	480	452	514	350
Strata z wyceny wspólnych przedsięwzięć metodą praw własności	662	474	+39,7	404	4	254	-
Zysk z tytułu odwrócenia utraty wartości pożyczek udzielonych wspólnym przedsięwzięciom	(733)	-	×	(733)			
Odsetki od pożyczek udzielonych wspólnym przedsięwzięciom	(257)	(319)	(19,4)	(65)	(66)	(45)	(81)
Odsetki i pozostałe koszty zadłużenia	109	148	(26,4)	(13)	52	36	34
Pozostałe straty/(odwrócenie) strat z tyt. utraty wartości aktywów trw.	69	503	(86,3)	55	-	4	10
Różnice kursowe	(36)	210	×	11	5	(39)	(13)
Zmiana stanu rezerw i zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	244	(25)	×	(6)	19	218	13
Zmiana stanu instrumentów pochodnych	(121)	202	×	22	21	(105)	(59)
Pozostałe korekty	62	(68)	×	6	(26)	(61)	143
Razem wyłączenia przychodów i kosztów	1 795	2 734	(34,3)	161	461	776	397
Podatek dochodowy zapłacony	(802)	(983)	(18,4)	(195)	(194)	(246)	(167)
Zmiana stanu kapitału obrotowego	367	(996)	×	1 164	243	(138)	(902)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	3 826	3 054	+25,3	2 004	1 118	715	(11)
Wydatki związane z aktywami górniczymi i hutniczymi	(2 609)	(2 527)	+3,2	(865)	(591)	(552)	(601)
Wydatki na pozostałe rzeczowe i niematerialne aktywa trwałe	(266)	(269)	(1,1)	(92)	(53)	(47)	(74)
Objęcie udziałów we wspólnych przedsięwzięciach	(666)	(461)	+44,5	(404)	-	(262)	-
Pozostałe płatności	(83)	(123)	(32,5)	(16)	(21)	(12)	(34)
Razem płatności	(3 624)	(3 380)	+7,2	(1 377)	(665)	(873)	(709)
Wpływy	85	40	×2,1	9	7	38	31
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(3 539)	(3 340)	+6,0	(1 368)	(658)	(835)	(678)
Wpływy z tytułu zaciągniętego zadłużenia	2 276	2 442	(6,8)	221	(10)	934	1 131
Pozostałe wpływy	19	6	×3,2	16	1	1	1
Razem wpływy	2 295	2 448	(6,3)	237	(9)	935	1 132
Płatności z tytułu zadłużenia	(2 110)	(2 072)	+1,8	(699)	(246)	(673)	(492)
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom Jednostki Dominującej	-	(200)	×	-	-	-	-
Zapłacone odsetki i pozostałe koszty zadłużenia	(119)	(157)	(24,2)	(3)	(46)	(38)	(32)
Pozostałe płatności	-	(1)	×	-	-	-	-
Razem płatności	(2 229)	(2 430)	(8,3)	(702)	(292)	(711)	(524)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	66	18	×3,7	(465)	(301)	224	608
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO	353	(268)	×	171	159	104	(81)
Różnice kursowe	18	(6)	×	(3)	20	(17)	18
Stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na początek okresu	586	860	(31,9)	789	610	523	586
Stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na koniec okresu	957	586	+63,3	957	789	610	523

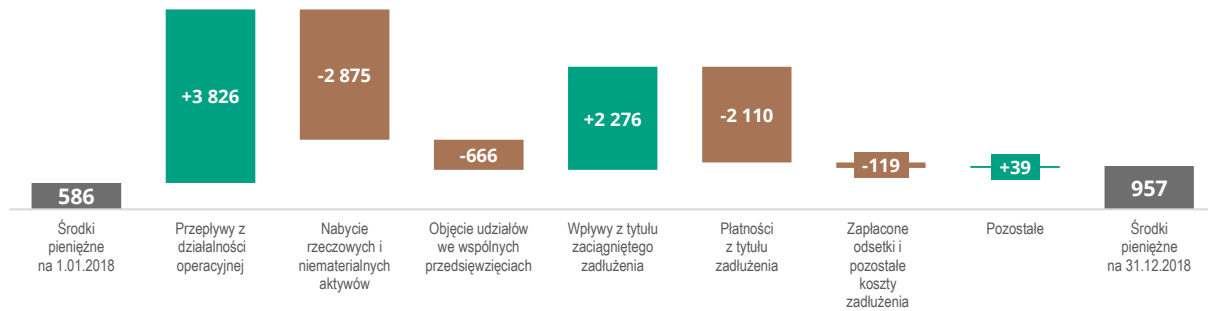
Wpływy pieniężne netto z działalności operacyjnej w 2018 r. wyniosły 3 826 mln PLN i obejmowały głównie zysk brutto w wysokości 2 466 mln PLN skorygowany o amortyzację w wysokości 1 796 mln PLN, stratę z wyceny wspólnych przedsięwzięć metodą praw własności w wysokości 662 mln PLN, zysk z tytułu odwrócenia utraty wartości pożyczek udzielonych wspólnym przedsięwzięciom 733 mln PLN, zapłacony podatek dochodowy w wysokości 802 mln PLN oraz zmianę stanu kapitału obrotowego w kwocie 367 mln PLN.

Wydatki pieniężne netto wykorzystane w działalności inwestycyjnej w 2018 r. wyniosły 3 539 mln PLN i obejmowały głównie wydatki na nabycie rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych w kwocie 2 875 mln PLN oraz wydatki na objęcie udziałów we wspólnych przedsięwzięciach w wysokości 666 mln PLN.

Wpływy pieniężne netto z działalności finansowej w 2018 r. wyniosły 66 mln PLN i obejmowały głównie wpływy z tytułu zaciągniętego zadłużenia w kwocie 2 276 mln PLN oraz płatności z tytułu zadłużenia w wysokości 2 110 mln PLN oraz zapłacone odsetki i pozostałe koszty zadłużenia w kwocie 119 mln PLN.

Po uwzględnieniu różnic kursowych dotyczących środków pieniężnych, saldo środków pieniężnych na koniec 2018 r. zwiększyło się o 371 mln PLN i wynosi 957 mln PLN.

Wykres 21. Przepływy pieniężne Grupy Kapitałowej w 2018 r. (mln PLN)

Sytuacja majątkowa oraz źródła finansowania majątku

Tabela 7. Skonsolidowane aktywa (mln PLN)

	31.12.2018	31.12.2017	Zmiana (%)	30.09.2018	30.06.2018	31.03.2018
Rzeczowe aktywa trwałe górnicze i hutnicze	17 507	16 296	+7,4	16 660	16 469	16 305
Aktywa niematerialne górnicze i hutnicze	1 657	1 447	+14,5	1 628	1 557	1 456
Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	2 789	2 679	+4,1	2 725	2 746	2 682
Pozostałe aktywa niematerialne	224	209	+7,2	207	207	221
Wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności	4	8	(50,0)	5	6	8
Pożyczki udzielone wspólnym przedsięwzięciom	5 199	3 889	+33,7	4 303	4 316	3 895
Pochodne instrumenty finansowe	320	110	+2,9	399	329	213
Inne instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej	541	614	(11,9)	438	527	553
Inne instrumenty finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	716	762	(6,0)	778	781	804
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	309	389	(20,6)	420	542	487
Pozostałe aktywa niefinansowe	109	112	(2,7)	121	109	111
Aktywa trwałe	29 375	26 515	+10,8	27 684	27 589	26 735
Zapasy	4 983	4 562	+9,2	5 519	5 568	5 468
Należności od odbiorców	799	1 522	(47,5)	1 229	1 222	1 192
Należności z tytułu podatków	417	277	+50,5	233	226	213
Pochodne instrumenty finansowe	301	196	+53,6	244	158	264
Pozostałe aktywa finansowe	273	265	+3,0	266	296	239
Pozostałe aktywa niefinansowe	132	199	(33,7)	257	402	270
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	957	586	+63,3	789	610	523
Aktywa obrotowe	7 862	7 607	+3,4	8 537	8 482	8 169
Razem aktywa	37 237	34 122	+9,1	36 221	36 071	34 904

Na dzień 31 grudnia 2018 r. wartość aktywów w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej wyniosła 37 237 mln PLN i była wyższa w stosunku do stanu z dnia 31 grudnia 2017 r. o 3 115 mln PLN.

Wzrost wartości aktywów trwałych o 2 860 mln PLN dotyczył głównie: wzrostu wartości rzeczowych aktywów trwałych i niematerialnych o 1 546 mln PLN, wzrostu wartości pożyczek na rzecz wspólnych przedsięwzięć o 1 310 mln PLN, wzrostu wartości instrumentów pochodnych o 210 mln PLN przy równoczesnym spadku wartości aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego o 80 mln PLN.

Wzrost wartości aktywów obrotowych o 255 mln PLN dotyczył głównie: zapasów o 421 mln PLN oraz środków pieniężnych i ich ekwiwalentów o 371 mln PLN przy równoczesnym zmniejszeniu należności od odbiorców o 723 mln PLN.

Wykres 22. Zmiana wartości aktywów Grupy Kapitałowej w 2018 r. (mln PLN)

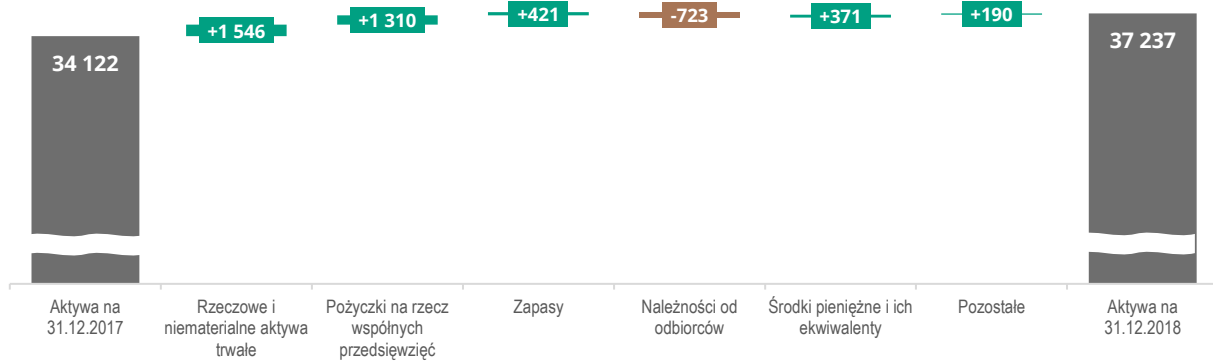

Tabela 8. Skonsolidowany kapitał i zobowiązania (mln PLN)

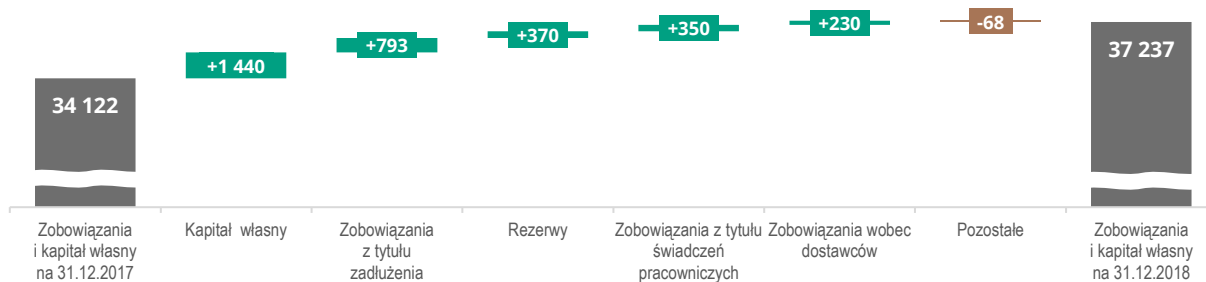
	31.12.2018	31.12.2017	Zmiana (%)	30.09.2018	30.06.2018	31.03.2018
Kapitał akcyjny	2 000	2 000	-	2 000	2 000	2 000
Kapitał z tytułu wyceny instrumentów finansowych	(444)	158	×	(537)	(636)	(556)
Zakumulowane pozostałe całkowite dochody	2 005	2 427	(17,4)	2 172	2 094	2 313
Zyski zatrzymane	15 572	13 109	+18,8	14 889	14 525	14 354
Kapitał własny akcjonariuszy Jednostki Dominującej	19 133	17 694	+8,1	18 524	17 983	18 111
Kapitał udziałowców niekontrolujących	92	91	+1,1	93	91	90
Kapitał własny	19 225	17 785	+8,1	18 617	18 074	18 201
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	6 878	6 191	+11,1	7 134	7 472	5 986
Pochodne instrumenty finansowe	162	208	(22,1)	183	204	178
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	2 447	2 063	+18,6	2 318	2 328	2 234
Rezerwy na koszty likwidacji kopalń i innych obiektów	1 564	1 351	+15,8	1 357	1 418	1 328
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego	498	347	+43,5	447	495	431
Pozostałe zobowiązania	598	718	(16,7)	610	605	617
Zobowiązania długoterminowe	12 147	10 878	+11,7	12 049	12 522	10 774
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	1 071	965	+11,0	1 087	1 151	1 673
Pochodne instrumenty finansowe	43	110	(60,9)	45	51	75
Zobowiązania wobec dostawców	2 053	1 823	+12,6	1 657	1 394	1 476
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	808	842	(4,0)	932	820	1 110
Zobowiązania podatkowe	585	630	(7,1)	505	738	623
Rezerwy na zobowiązania i inne obciążenia	271	114	+137,7	287	283	117
Pozostałe zobowiązania	1 034	975	+6,1	1 042	1 038	855
Zobowiązania krótkoterminowe	5 865	5 459	+7,4	5 555	5 475	5 929
Zobowiązania długo i krótkoterminowe	18 012	16 337	+10,3	17 604	17 997	16 703
RAZEM ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY	37 237	34 122	+9,1	36 221	36 071	34 904

Kapitał własny na dzień 31 grudnia 2018 r. wyniósł 19 225 mln PLN i był wyższy o 1 440 mln PLN od wartości na koniec 2017 r. głównie z tytułu wzrostu zysków zatrzymanych o 2 463 mln PLN przy równoczesnym spadku kapitału z tytułu wyceny instrumentów finansowych o 602 mln PLN oraz spadku zakumulowanych całkowitych dochodów o 422 mln PLN.

Zobowiązania długoterminowe Grupy KGHM Polska Miedź S.A. na dzień 31 grudnia 2018 r. wyniosły 12 147 mln PLN i były wyższe o 1 269 mln PLN głównie z tytułu: wzrostu zobowiązań z tytułu zadłużenia o 687 mln PLN, wzrostu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych o 384 mln PLN, wzrostu rezerw na koszty likwidacji kopalń i innych obiektów o 213 mln PLN, wzrostu zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego o 151 mln PLN przy spadku innych zobowiązań długoterminowych o 166 mln PLN.

Zobowiązania krótkoterminowe Grupy KGHM Polska Miedź S.A. na dzień 31 grudnia 2018 r. wyniosły 5 865 mln PLN i były wyższe o 406 mln PLN głównie z tytułu: wzrostu zobowiązań wobec dostawców o 230 mln PLN, wzrostu rezerw na zobowiązania i inne obciążenia o 157 mln PLN, wzrostu zobowiązań z tytułu zadłużenia o 106 mln PLN przy równoczesnym spadku innych zobowiązań krótkoterminowych o 87 mln PLN.

Wykres 23. Zmiana wartości zobowiązań i kapitałów Grupy Kapitałowej w 2018 r. (mln PLN)

Aktywa i zobowiązania warunkowe

Aktywa warunkowe na koniec 2018 r. wynosiły 565 mln PLN i dotyczyły przede wszystkim otrzymanych przez Grupę Kapitałową gwarancji i poręczeń należytego wykonania umów w kwocie 250 mln PLN oraz należności wekslowych w kwocie 121 mln PLN.

Na koniec 2018 r. zobowiązania warunkowe wynosiły 3 240 mln PLN i dotyczyły:

- udzielonych gwarancji i akredytyw o wartości 2 878 mln PLN, w tym m.in.:
 - akredytywa w kwocie 517 mln PLN udzielona jako zabezpieczenie realizacji zobowiązania z tytułu długoterminowego kontraktu na odbiór energii elektrycznej przez Sierra Gorda S.C.M.,
 - gwarancje korporacyjne w kwocie 125 mln PLN ustanowione jako zabezpieczenie płatności wynikających z umów leasingu zawartych przez Sierra Gorda S.C.M.,
 - gwarancja w kwocie 160 mln PLN zabezpieczająca należyte wykonanie przyszłych zobowiązań środowiskowych Jednostki Dominującej związanych z obowiązkiem rekultywacji terenu po zakończeniu eksploatacji obiektu Żelazny Most,
 - gwarancje i akredytywy w łącznej kwocie 401 mln PLN zabezpieczające należyte wykonanie przyszłych zobowiązań środowiskowych związanych z rekultywacją terenu po zakończeniu eksploatacji kopalni Robinson, Podolsky i projektu Victoria oraz zobowiązań związanych z należyтым wykonaniem zawartych umów,
 - gwarancje korporacyjne w kwocie 496 mln PLN zabezpieczające spłatę przez Sierra Gorda S.C.M. krótkoterminowych kredytów obrotowych,
 - gwarancja korporacyjna w kwocie 677 mln PLN zabezpieczająca zwrot określonej części płatności do gwarancji wystawionej przez Sumitomo Metal Mining Co., Ltd. i Sumitomo Corporation, stanowiącej zabezpieczenie spłaty kredytu korporacyjnego zaciągniętego przez wspólne przedsięwzięcie Sierra Gorda S.C.M.,
 - gwarancje w kwocie 188 mln PLN zabezpieczające należyte wykonanie przez DMC Mining Services (UK) Ltd. i DMC Mining Services Ltd. kontraktu na głębienie szybów w ramach projektu realizowanego w Wielkiej Brytanii,
- zobowiązania wekslowego zabezpieczającego należyte wykonanie przyszłych zobowiązań środowiskowych KGHM Polska Miedź S.A. związanych z obowiązkiem rekultywacji terenu po zakończeniu eksploatacji obiektu Żelazny Most w kwocie 160 mln PLN,
- pozostałych tytułów o wartości 202 mln PLN.

Inne zobowiązania nieujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej o wartości 470 mln PLN stanowią:

- zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego w kwocie 357 mln PLN,
- zobowiązania wobec jednostek samorządu terytorialnego w związku z rozbudową przez KGHM Polska Miedź S.A. zbiornika odpadów produkcyjnych w kwocie 113 mln PLN.

6.5. Realizacja założeń Budżetu w 2018 r. i założenia Budżetu na 2019 r.

KGHM Polska Miedź S.A. nie publikuje prognoz wyników finansowych. Natomiast w raportach bieżących z 22 maja 2018 r. oraz 10 stycznia 2019 r. Spółka opublikowała podstawowe założenia Budżetów odpowiednio na rok 2018 i 2019. Realizację założeń na rok 2018 oraz założenia na rok 2019 prezentuje zestawienie poniżej.

Tabela 9. Realizacja założeń Budżetu w 2018 r. i założenia Budżetu na 2019 r.

		2018	Budżet 2018	Realizacja (%)	Budżet 2019	Zmiana (%)
KGHM Polska Miedź S.A.						
Produkcja miedzi w koncentracji	tys. t	401,3	389,0	+3,2	397,0	(1,0)
Produkcja srebra w koncentracji	t	1 264,3	1 179,0	+7,2	1 238,0	(2,1)
Produkcja miedzi elektrolitycznej, z tego:	tys. t	501,8	494,0	+1,6	559,0	+11,4
- ze wsadów własnych	tys. t	385,3	381,0	+1,1	406,0	+5,5
Produkcja srebra metalicznego	t	1 188,8	1 166,0	+2,0	1 341,0	+12,8
Wolumen sprzedaży wyrobów z miedzi	tys. t	514,4	506,0	+1,7	601,0	+16,8
- w tym w koncentracji	tys. t	22,3	22,0	+1,4	41,0	+83,9
Wolumen sprzedaży wyrobów ze srebra	t	1 227,3	1 208,0	+1,6	1 454,0	+18,5
- w tym w koncentracji	t	80,6	78,0	+3,3	97,0	+20,3
Całkowity jednostkowy koszt produkcji miedzi elektrolitycznej ze wsadów własnych	PLN/t	17 578	19 100	(8,0)	20 000	+13,8
Nakłady inwestycyjne rzeczowe ¹	mln PLN	2 127	2 670	(20,3)	2 516	+18,3
Pozostałe nakłady, w tym pożyczki ²	mln PLN	697	657	+6,1	⁽³⁾ 1 074	+54,1
KGHM INTERNATIONAL LTD.						
Produkcja miedzi płatnej	tys. t	78,8	82,0	(3,9)	75,0	(5,1)
Produkcja TPM	tys. troz	67,6	86,0	(21,4)	88,0	+29,4
Sierra Gorda (55%)						
Produkcja miedzi płatnej	tys. t	53,3	59,0	(9,7)	57,0	+6,9
Produkcja molibdenu	mln funtów	14,7	17,0	(13,5)	11,0	(26,7)

¹ z wyłączeniem nakładów na prace rozwojowe – niezakończone

² nabycie akcji, udziałów i certyfikatów inwestycyjnych jednostek zależnych wraz z pożyczkami dla tych jednostek

³ z wyłączeniem zakupu certyfikatów inwestycyjnych związanych z restrukturyzacją FIZAN w kwocie 388 mln PLN, który zostanie zrekompensowany przez wpływy z tego tytułu

Realizacja założeń Budżetu w 2018 r.

W 2018 r. Spółka zrealizowała produkcję miedzi elektrolitycznej o 7,8 tys. t. Cu (+1,6%) wyższą niż zakładano w Budżecie 2018 r. Zwiększenie produkcji dotyczyła przede wszystkim produkcji ze wsadów obcych. Wyższą o 23 t (+2%) produkcję zrealizowano natomiast w przypadku srebra.

Realizacja planowanego wolumenu sprzedaży w dużej mierze odzwierciedla wyniki produkcyjne – sprzedaż zarówno miedzi jak i srebra była wyższa o 1,7% od planowanej.

Całkowity koszt jednostkowy produkcji miedzi elektrolitycznej ze wsadów własnych zrealizowano na poziomie niższym o 8% od planowanego głównie z tytułu wyższej o 4,3 tys. t produkcji ze wsadów własnych.

Realizacja nakładów na inwestycje rzeczowe w 2018 r. zrealizowano na poziomie o 543 mln PLN (-20%) niższym od zakładanego, głównie w związku z przesunięciem w czasie harmonogramu realizacji inwestycji, natomiast pozostałe nakłady były wyższe o 40 mln PLN (+6%).

Obniżenie produkcji miedzi płatnej o 3,2 tys. t (-4%) oraz metali szlachetnych o 18 tys. troz (-21%) KGHM INTERNATIONAL LTD. jest pochodną zmniejszenia produkcji tych metali w kopalniach Zagłębia Sudbury (m.in. na skutek pogorszenia się warunków geologiczno-górnictwowych).

Sierra Gorda zakończyła 2018 r. produkcją miedzi płatnej na poziomie o 10% niższym od założonego w Budżecie, głównie ze względu na niższy od planowanego przerób rudy i zawartość metalu.

Założenia Budżetu na 2019 r.

Budżet na rok 2019 zakłada wzrost produkcji miedzi elektrolitycznej o 57,2 tys. t (+11%), w tym o 36,5 tys. t ze wsadów obcych i o 20,7 tys. ze wsadów własnych.

Wielkość sprzedaży miedzi jest wyższa o 86,6 tys. t (+17%), na co złożyła się zwiększona produkcja oraz większy wolumen sprzedaży miedzi w koncentracji (+18,7 tys. t, +84%).

Spółka zakłada zwiększenie całkowitego kosztu jednostkowy produkcji miedzi elektrolitycznej ze wsadów własnych o 14%, głównie w związku z uwagi na wzrost kosztów rodzajowych, w tym przede wszystkim materiałów, paliw i energii kosztów pracy oraz amortyzacji.

Wzrost nakładów na inwestycje rzeczowe o 389 mln PLN (+18%) wynika przede wszystkim z rozpoczęcia fazy głównej rozbudowy Obiektu Unieszkodliwiania Odpadów o Kwaterę Południową oraz przesunięcia planowanego na rok 2018 harmonogramu inwestycji.

Budżet na rok 2019 zakłada spadek produkcji miedzi KGHM INTERNATIONAL LTD. o 4 tys. ton (-5%), co jest pochodną głównie planowanego wstrzymania wydobycia w kopalni Morrison. Wzrost produkcji metali szlachetnych pochodzi z kopalni McCreedy West w Zagłębiu Sudbury.

W ramach Budżetu Sierra Gorda na 2019 r. przewidziano wzrost produkcji miedzi o 7% w relacji do wielkości zrealizowanej w 2018 r. Zgodnie z planem kopalni przewidywana jest eksploatacja obszarów charakteryzujących się niższą zawartością molibdenu, stąd w Budżecie uwzględniono spadek produkcji tego metalu o 28%. W zakresie inwestycji uwzględniono zaktualizowane nakłady na zwiększenie zdolności przerobowych do 130/140 tys. t rudy dziennie w kolejnych latach.

6.6. Finansowanie w Grupie Kapitałowej

Grupa zarządza zasobami finansowymi w oparciu o przyjętą Politykę Zarządzania Płynnością Finansową w Grupie KGHM. Jej nadrzędnym celem jest umożliwienie utrzymywania ciągłości działania, poprzez zabezpieczenie dostępności środków pieniężnych wymaganych do realizacji celów biznesowych Grupy, przy optymalizacji ponoszonych kosztów. Ponadto Polityka reguluje zasady pozyskiwania finansowania zewnętrznego przez Grupę, zasady zarządzania długiem i monitorowania poziomu zadłużenia Grupy oraz zakłada centralizację finansowania zewnętrznego na poziomie Jednostki Dominującej. Zarządzanie płynnością finansową polega na zapewnieniu odpowiedniej ilości środków pieniężnych w postaci gotówki oraz dostępnego finansowania dłużnego w krótkim, średnim i długim horyzoncie czasowym.

Zadłużenie netto w Grupie Kapitałowej

Ogólne zadłużenie Grupy Kapitałowej na koniec 2018 r. wyniosło 7 949 mln PLN i wzrosło w stosunku do końca 2017 r. o 793 mln PLN (+11%) przede wszystkim z powodu wzrostu kursu walutowego USD/PLN.

Środki finansowe Grupy, których kwota na dzień 31 grudnia 2018 r. wyniosła 949 mln PLN, mają charakter krótkoterminowy.

Tabela 10. Struktura długu netto Grupy Kapitałowej (mln PLN)

	31.12.18	31.12.17	Zmiana (%)	30.09.18	30.06.18	31.03.18
Zobowiązania z tytułu:	7 949	7 156	+11,1	8 221	8 623	7 659
Kredytów bankowych ¹	5 676	5 179	+9,6	5 973	6 303	5 737
Pożyczek	2 246	1 967	+14,2	2 226	2 298	1 903
Leasing	27	10	×2,7	22	22	19
Wolne środki pieniężne i ich ekwiwalenty	949	579	+63,9	782	604	517
Dług netto	7 000	6 577	+6,4	7 439	8 019	7 142

¹ wykazane z uwzględnieniem zapłaconej prowizji przygotowawczej pomniejszającej zobowiązania finansowe z tytułu otrzymanych kredytów

Tabela 11. Struktura długu netto Spółki (mln PLN)

	31.12.18	31.12.17	Zmiana (%)	30.09.18	30.06.18	31.03.18
Zobowiązania z tytułu:	7 873	7 168	+9,8	8 175	8 574	7 710
Kredytów bankowych ¹	5 576	5 067	+10,0	5 867	6 185	5 615
Pożyczek	2 217	1 941	+14,2	2 198	2 269	1 875
Cash pooling	80	160	(50,0)	110	120	220
Wolne środki pieniężne i ich ekwiwalenty	625	231	×2,7	428	247	213
Dług netto	7 248	6 937	+4,5	7 747	8 327	7 497

¹ wykazane z uwzględnieniem zapłaconej prowizji przygotowawczej pomniejszającej zobowiązania finansowe z tytułu otrzymanych kredytów

Źródła finansowania w Grupie Kapitałowej

Na dzień 31 grudnia 2018 r. Grupa posiadała otwarte linie kredytowe oraz pożyczki z łącznym saldem udzielonego finansowania w równowartości 16 023 mln PLN, w ramach którego wykorzystano 7 937 mln PLN.

Niezabezpieczony odnawialny kredyt konsorcjalny na kwotę 2,5 mld USD	Kredyt na kwotę 2 500 mln USD, uzyskany na podstawie umowy o finansowanie zawartej przez Jednostkę Dominującą z konsorcjum banków w 2014 r., z terminem zapadalności 9 lipca 2021 r. Środki pozyskane w ramach udzielonego kredytu przeznaczone są na finansowanie ogólnych celów korporacyjnych, w tym kontynuację realizacji projektów inwestycyjnych oraz posłużyły zrefinansowaniu zadłużenia KGHM INTERNATIONAL LTD w 2015 r.
Pożyczki inwestycyjne, w tym pożyczki z Europejskiego Banku Inwestycyjnego na łączną kwotę 2,9 mld PLN z terminami finansowania 12 lat	Umowy o finansowanie zawarte przez Jednostkę Dominującą z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym: <ul style="list-style-type: none"> - w sierpniu 2014 r. na kwotę 2 mld PLN, która została zaciągnięta w trzech transzach z terminami spłaty upływającymi dnia 30 października 2026 r., 30 sierpnia 2028 r. oraz 23 maja 2029 r. i wykorzystana w pełnym zakresie dostępnego limitu. Środki pozyskane w ramach pożyczki zostały przeznaczone na finansowanie realizowanych przez Spółkę projektów inwestycyjnych związanych z modernizacją hutnictwa oraz rozbudową obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych „Żelazny Most”, - w grudniu 2017 r. na kwotę 0,9 mld PLN z okresem dostępności transz 22 miesiące od dnia zawarcia umowy. W I półroczu 2018 r. Jednostka Dominująca zaciągnęła transzę w wysokości 65 mln USD z terminem spłaty upływającym 28 czerwca 2030 r. Środki pozyskane w ramach udzielonej pożyczki są przeznaczone na finansowanie realizowanych przez Jednostkę Dominującą projektów o charakterze rozwojowym i odtworzeniowym na różnych etapach ciągu technologicznego.

Kredyty bilateralne na kwotę do 3,7 mld PLN	Grupa posiada linie kredytowe w ramach zawartych umów bilateralnych na łączną kwotę 3,7 mld PLN. Są to kredyty z okresem dostępności do 2 lat, których terminy zapadalności są sukcesywnie przedłużane na kolejne okresy oraz długoterminowe kredyty inwestycyjne. Środki uzyskane w ramach ww. umów kredytowych służą finansowaniu kapitału obrotowego, są narzędziem wspierającym zarządzanie bieżącą płynnością finansową oraz wspomagają finansowanie realizowanych przez spółki Grupy przedsięwzięć inwestycyjnych.
--	---

Szczegółowa informacja na temat powyższych kredytów znajduje się w notach 8.4.3 sprawozdań finansowych.

Powyższe źródła w pełni zabezpieczają bieżące, średnio- oraz długoterminowe potrzeby płynnościowe Grupy Kapitałowej. W 2018 r. Grupa korzystała z finansowania dostępnego w ramach wszystkich wymienionych powyżej filarów.

W dniu 27 lutego 2019 Jednostka Dominująca zawarła z Bankiem Gospodarstwa Krajowego umowę niezabezpieczonego kredytu obrotowego na okres finansowania do 84 miesięcy, w formie odnawialnej linii kredytowej w kwocie 450 mln USD na okres 60 miesięcy, z opcją przekształcenia w kredyt nieodnawialny po upływie 60 miesięcy. Kredyt będzie stanowił uzupełnienie wymienionych powyżej źródeł finansowania.

Wykorzystanie finansowania zewnętrznego na 31 grudnia 2018 r.

W poniższej tabeli zaprezentowano strukturę źródeł finansowania Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. wraz z poziomem jego wykorzystania.

Tabela 12. Kwota dostępnego i wykorzystanego finansowania zewnętrznego Grupy Kapitałowej (mln PLN)

	Wykorzystane finansowanie ¹ 31.12.18	Wykorzystane finansowanie ¹ 31.12.17	Zmiana (%)	Dostępne finansowanie 31.12.18	Wykorzystanie (%)
Niezabezpieczony odnawialny kredyt konsorcjalny	4 136	3 483	+18,7	9 399	44,0
Pożyczki	2 246	1 967	+14,2	2 932	76,6
Kredyty bilateralne	1 555	1 727	(10,0)	3 692	42,1
Razem	7 937	7 177	+10,6	16 023	49,5

¹ kwota wykorzystania kredytu/pożyczki uwzględnia odsetki naliczone, niezapłacone na dzień bilansowy oraz nie uwzględnia kosztów związanych z zawarciem umowy kredytu konsorcjalnego, które pomniejszają wartość początkową zobowiązania z tytułu kredytu.

Na dzień 31 grudnia 2018 r. 96% zadłużenia Grupy z tytułu finansowania zewnętrznego stanowiły zobowiązania zaciągnięte w USD, 2% w EUR i 2% w PLN.

Ocena dotycząca zarządzania zasobami finansowymi

W 2018 r. Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A. wykazywała pełną zdolność do wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań wobec innych podmiotów. Posiadane przez Grupę środki pieniężne oraz pozyskane finansowanie zewnętrzne gwarantują utrzymanie płynności oraz umożliwiają realizację zamierzeń inwestycyjnych.

Na dzień 31 grudnia 2018 r. Grupa Kapitałowa posiadała 949 mln PLN wolnych środków pieniężnych oraz miała otwarte linie kredytowe na łączną kwotę udzielonego finansowania w wysokości 16 023 mln PLN, w ramach którego wykorzystano 7 937 mln PLN. W 2018 r. Grupa korzystała z kredytów w rachunku bieżącym, w rachunku kredytowym oraz inwestycyjnych.

W ramach niezabezpieczonego kredytu konsorcjalnego, kredytu bilateralnego zawartego z jednym z banków oraz pożyczek inwestycyjnych udzielonych przez Europejski Bank Inwestycyjny Grupa zobowiązana jest do utrzymywania kowenantów finansowych na określonych poziomach.

Ponadto, celem utrzymania płynności finansowej Grupy, w długim horyzoncie jest utrzymanie wskaźnika dług netto/EBITDA na poziomie do 2,0.

Tabela 13. Wartość wskaźnika Dług netto/EBITDA Grupy Kapitałowej

	31.12.18	31.12.17	Zmiana (%)	30.09.18	30.06.18	31.03.18
Dług netto / EBITDA¹	1,6	1,3	+23,1	1,6	1,7	1,5

¹ wartość skorygowana EBITDA za rok, bez uwzględnienia EBITDA wspólnego przedsięwzięcia Sierra Gorda S.C.M.

Pożyczki udzielone przez spółki Grupy Kapitałowej

W 2018 r. KGHM Polska Miedź S.A. udzieliła następujące pożyczki:

- spółce PGE EJ1 pożyczkę na kwotę 5 mln PLN z terminem spłaty 3 marca 2021 r. Oprocentowanie pożyczki oparte jest na stałej stopie procentowej,
- spółce Quadra FNX FFI S.à r.l. na łączną kwotę 182 mln USD (tj. 682 mln PLN wg kursu średniego z NBP z 31 grudnia 2018 r.), przeznaczone na finansowanie Sierra Gorda S.C.M. Oprocentowanie udzielonych pożyczek oparte jest na stałej stopie procentowej, a terminy spłaty upływają 31 grudnia 2024 r.

W poniższej tabeli przedstawione są istotne pożyczki udzielone pomiędzy spółkami Grupy Kapitałowej, z saldem zobowiązań na koniec 2018 r. (uwzględniając naliczone odsetki, umorzenia oraz odpisy).

Tabela 14. Pożyczki udzielone przez spółki Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2018 r.

Pożyczkodawca	Pożyczkobiorca	Rok udzielenia	Łączne kwoty pożyczek	Łączne saldo na 31.12.2018 r.		Termin spłaty
Pożyczki udzielone w ramach Grupy Kapitałowej						
KGHM Polska Miedź S.A.	„Energetyka” sp. z o.o.	2009	50 mln PLN		5 mln PLN	31.12.2019
KGHM Polska Miedź S.A.	Zagłębie Lubin S.A.	2014-2016	19 mln PLN		15 mln PLN	31.12.2026
KGHM Polska Miedź S.A.	PGE EJ1 Sp. z o.o.	2017-2018	8 mln PLN		3 mln PLN 5 mln PLN	06.11.2020 02.03.2021
KGHM Polska Miedź S.A.	KGHM INTERNATIONAL LTD. ¹	2014-2017	142 mln USD	148 mln USD	556 mln PLN	31.12.2024 31.12.2027
KGHM Polska Miedź S.A.	Future 1 Sp. z o.o.	2013-2016 2017	874 mln USD 9 mln PLN	1 004 mln USD	3 776 mln PLN 10 mln PLN	31.12.2024 31.12.2019 31.08.2019
KGHM Polska Miedź S.A.	Quadra FNX Holdings Chile Limitada	2015-2017	442 mln USD	0 mln USD	0 mln PLN	31.12.2024
KGHM Polska Miedź S.A.	KGHM Chile SpA	2015	3 mln USD	4 mln USD	14 mln PLN	31.12.2024
KGHM Polska Miedź S.A.	Quadra FNX FFI S.à r.l. ²	2017-2018	728 mln USD	401 mln USD	1 508 mln PLN	15.12.2024 31.12.2024
Future 1 Sp. z o.o.	KGHM INTERNATIONAL LTD. ³	2012	453 mln USD	480 mln USD	1 803 mln PLN	31.12.2027
Future 1 Sp. z o.o.	Quadra FNX FFI S.à r.l. ⁴	2017	1 419 mln USD	786 mln USD	2 954 mln PLN	15.12.2024
KGHM INTERNATIONAL LTD.	Sociedad Contractual Minera Franke	2010	100 mln USD	92 mln USD	344 mln PLN	na żądanie
KGHM INTERNATIONAL LTD.	0899196 B.C.Ltd.	2011	0,01 mln CAD	0,008 mln CAD	0,022 mln PLN	na żądanie
KGHM INTERNATIONAL LTD.	FNX Mining Company Inc.	2015	140 mln USD	81 mln USD	305 mln PLN	na żądanie
FNX Mining Company Inc.	KGHM Chile SpA	2012	56 mln USD	67 mln USD	253 mln PLN	na żądanie
FNX Mining Company Inc.	KGHM INTERNATIONAL LTD.	2014	200 mln USD	118 mln USD	443 mln PLN	na żądanie, nie później niż do 30.06.2025
FNX Mining Company Inc.	Quadra FNX Holdings Chile Limitada	2015	3 mln USD	3 mln USD	11 mln PLN	na żądanie
KGHM AJAX MINING INC.	Sugarloaf Ranches Ltd.	2012	6 mln CAD	4 mln CAD	11 mln PLN	na żądanie
Carlota Copper Company	Robinson Holdings USA Ltd.	2016	10 mln USD	2 mln USD	9 mln PLN	na żądanie
Robinson Nevada Mining Company	Robinson Holdings USA Ltd.	2016	200 mln USD	106 mln USD	399 mln PLN	na żądanie
Wendover Bulk Transshipment Company	Robinson Holdings USA Ltd.	2016	10 mln USD	2 mln USD	6 mln PLN	na żądanie
Robinson Holdings USA Ltd.	KGHM INTERNATIONAL LTD.	2018	100 mln USD	25 mln USD	95 mln PLN	30.06.2025
Quadra FNX Holdings Chile Limitada	KGHM Chile SpA	2016-2017	5 mln USD	6 mln USD	24 mln PLN	31.12.2024
Sociedad Contractual Minera Franke	KGHM Chile SpA	2017	14 mln USD	3 mln USD	9 mln PLN	na żądanie
Sociedad Contractual Minera Franke	Quadra FNX Holdings Chile Limitada	2018	5 mln USD	1 mln USD	2 mln PLN	na żądanie
Quadra FNX FFI S.à r.l.	Quadra FNX Holdings Chile Limitada	2018	182 mln USD	185 mln USD	696 mln PLN	31.12.2024
Pożyczki udzielone pozostałym jednostkom						
Quadra FNX FFI S.à r.l.	Sierra Gorda S.C.M.	2012	1 700 mln USD	2 431 mln USD	9 138 mln PLN	15.12.2024
KGHM INTERNATIONAL LTD.	Abacus Mining & Exploration Corporation	2015	12 mln CAD	16 mln CAD	44 mln PLN	31.12.2020

¹ W ramach reorganizacji strumieni finansowania inwestycji zagranicznych w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. rozpoczętej w 2017 r., poprzez wykorzystanie instytucji przekazu i potrącenia między spółkami KGHM Polska Miedź S.A., KGHM International Ltd., Quadra FNX FFI S.à r.l. oraz Future 1 Sp. z o.o., dokonano spłaty niektórych istniejących sald wewnątrzgrupowych, w tym m.in. KGHM Polska Miedź S.A. oraz KGHM International Ltd. dokonały potrącenia wzajemnych roszczeń, tak też łączna kwota pożyczki stanowi sumę aktualnych kwot głównych pożyczek uwzględniających ww. potrącenie.

² W tym pożyczka w kwocie 547 mln USD zawarta w ramach reorganizacji strumieni finansowania inwestycji zagranicznych w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. z dnia 29 grudnia 2017 r.: I transza w wysokości 41 mln USD płatna w 2017 r., II transza w wysokości 506 mln USD płatna w 2018 r. Transakcja miała charakter bezgotówkowy – poprzez wykorzystanie instytucji przekazu i potrącenia między spółkami KGHM Polska Miedź S.A., KGHM International Ltd., Quadra FNX FFI S.à r.l. oraz Future 1 Sp. z o.o., dokonano spłaty niektórych istniejących sald wewnątrzgrupowych.

³ W ramach reorganizacji strumieni finansowania inwestycji zagranicznych w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. rozpoczętej w 2017 r., poprzez wykorzystanie instytucji przekazu i potrącenia między spółkami KGHM Polska Miedź S.A., KGHM International Ltd., Quadra FNX FFI S.à r.l. oraz Future 1 Sp. z o.o., dokonano spłaty niektórych istniejących sald wewnątrzgrupowych, w tym m.in. Future 1 Sp. z o.o. oraz KGHM International Ltd. dokonały potrącenia wzajemnych roszczeń, tak też kwota pożyczki stanowi jej aktualną kwotę główną uwzględniającą ww. potrącenie.

⁴ 29 grudnia 2017 r., w ramach reorganizacji strumieni finansowania inwestycji zagranicznych w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A., spółka bezpośrednio zależna od KGHM Polska Miedź S.A. – Future 1 Sp. z o.o. – zawarła ze spółką pośrednio zależną od KGHM Polska Miedź S.A. – Quadra FNX FFI S.à r.l. – umowę pożyczki w kwocie 1 419 mln USD: I transza w wysokości 135 mln USD płatna w 2017 r., II transza w wysokości 1 284 mln USD płatna w 2018 r. Transakcja miała charakter bezgotówkowy – poprzez wykorzystanie instytucji przekazu i potrącenia między spółkami KGHM Polska Miedź S.A., KGHM International Ltd., Quadra FNX FFI S.à r.l. oraz Future 1 Sp. z o.o., dokonano spłaty niektórych istniejących sald wewnątrzgrupowych.

Zestawienie powyżej prezentuje zarówno pożyczki udzielone przez Spółkę jak i Grupę Kapitałową. Na dzień 31 grudnia 2018 r. saldo pożyczek udzielonych przez Spółkę wyniosło 6 279 mln PLN, a saldo pożyczek udzielonych przez Grupę Kapitałową wyniosło 5 222 mln PLN.

Cash pooling w Grupie Kapitałowej

Realizując proces zarządzania płynnością, Grupa korzysta z narzędzi wspierających jego efektywność. Jednym z instrumentów wykorzystywanych przez Grupę jest usługa zarządzania środkami pieniężnymi w grupie rachunków – cash pooling lokalny w PLN, USD i EUR oraz międzynarodowy w USD, a w Grupie KGHM INTERNATIONAL LTD. została uruchomiona usługa w CAD. Cash pooling ma na celu optymalizację zarządzania posiadanymi środkami pieniężnymi, ograniczenie kosztów odsetkowych, efektywne finansowanie bieżących potrzeb w zakresie finansowania kapitału obrotowego oraz wspieranie krótkoterminowej płynności finansowej w Grupie Kapitałowej.

7. Wyniki ekonomiczne KGHM Polska Miedź S.A.

7.1. Wyniki produkcyjne

Głównymi celami wyznaczonymi przez Zarząd w zakresie produkcji i bezpieczeństwa pracy w roku 2018 były:

- optymalne wykorzystanie posiadanej bazy zasobowej i zdolności produkcyjnych Spółki,
- optymalizacja zawartości Cu w urobku i koncentracje.

Przyjęte zadania wymagały realizacji następujących przedsięwzięć:

w zakresie górnictwa	<ul style="list-style-type: none"> - rozszerzenia zakresu eksploatacji w obrębie Obszaru Górniczego „Głogów Głęboki-Przemysłowy”, - doskonalenia technologii wybierania złoże, poprawy efektywności wydobycia oraz bezpieczeństwa pracy, poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - dostosowanie geometrii systemów eksploatacji do lokalnych warunków geologiczno-górnicznych, - poprawę skuteczności technologicznych i aktywnych metod ograniczania zagrożenia tąpnięciami oraz innych skojarzonych zagrożeń naturalnych, - właściwą gospodarkę skałą płonną w obrębie pól eksploatacyjnych (eksploatacja selektywna, lokowanie kamienia, mechaniczne urabianie złoże), - wykonania zwiększonego zakresu robót związanych z rozpoznaniem zagrożenia gazowego oraz stosowania nowych rozwiązań technicznych i środków profilaktycznych w zakresie zwalczania tego zagrożenia, - przystąpienie do prac związanych z rozpoznaniem złoże rud miedzi „Retków” w obszarze „Grodziszcze”, - prowadzenia robót zmierzających do wykonania połączenia wentylacyjnego pomiędzy podszybiem szybu SW-4 a upadowymi E chodnikami T/W-359 oraz połączenia wentylacyjnego szybu SG-2 z chodnikami T/W-145 wyrobiskami w złoże soli w O/ZG „Polkowice-Sierszowice”, - kontynuowanie wykonania połączenia wiązki chodników T/W-169 z projektowanym podszybiem szybu GG-1, - budowa szybu GG-1, szyb zgłębniony do poziomu 1070 m, - rozpoczęcie budowy centralnej stacji klimatyzacji na szybie GG-1, - realizacja I Etapu Projektu „Budowa Szybu GG-2” – podpisanie porozumienia z Gminą Żukowice oraz rozpoczęcie prac planistycznych, - zrealizowania zakresu rzeczowego robót przygotowawczych i udostępniających systemem zleconym na poziomie 57,3 tys. mb,
w zakresie wzbogacania rud	<ul style="list-style-type: none"> - utrzymania zdolności produkcyjnych poszczególnych Rejonów Zakładów Wzbogacania Rud do ilości i jakości dostarczanego urobku, - utrzymania produkcji koncentratów w ilości i jakości niezbędnej do optymalnego wykorzystania zdolności produkcyjnych części ogniowych hut, - kontynuacji w Rejonie ZWR Rudna rozdziału produkowanego koncentratu na dwa koncentraty o różnej zawartości węgla organicznego, - doskonalenia technologii wzbogacania flotacyjnego,
w zakresie hutnictwa	<ul style="list-style-type: none"> - optymalne wykorzystanie infrastruktury pozwoliło w pełni zrealizować zadania produkcyjne w zakresie podstawowych produktów, - realizacji Programu Rozwoju Hutnictwa (PRH), w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> - kontynuacji prac budowlano-montażowych w obrębie kluczowych węzłów technologicznych w ramach składowych zadań inwestycyjnych programu z uwzględnieniem instalacji do prażenia koncentratów, - zakończenia budowy Suszarni Parowej HM Głogów II - osiągnięcie zakładanych uzysków miedzi w podstawowym ciągu produkcji pieca zawieszinowego poprzez wdrożenie nowych rozwiązań technologicznych, m.in. doskonalenie procesu odmiedziowania żużla konwertorowego, - zwiększenia dyspozycyjności pieców wahadłowo – obrotowych na Wydziale Ołowiu skutkującej wyższą produkcją przy zmniejszającej się zawartości Pb w materiałach wsadowych,

w zakresie bezpieczeństwa pracy	- realizacji przyjętego Programu poprawy bezpieczeństwa pracy w KGHM Polska Miedź S.A. do roku 2020,
	- stałego monitoringu zagrożeń występujących w środowisku pracy oraz realizacji zamierzeń organizacyjnych i technicznych ukierunkowanych na ograniczenie ryzyka zawodowego i wypadkowości,
	- ciągłego doskonalenia systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy przez Oddziały KGHM Polska Miedź S.A.,
	- wdrożeniu w kopalniach Spółki systemu adaptacji zawodowej dla pracowników nowo zatrudnionych,
	- uruchomienie nowych inicjatyw organizacyjnych i badawczych ukierunkowanych na poprawę bezpieczeństwa pracy w szczególności w odniesieniu do kopalń Spółki.

Produkcja górnicza

Wydobycie urobku w wadze suchej w 2018 r. ukształtowało się na poziomie 30,3 mln t i było niższe o 0,9 mln t niż w 2017 r.

Średnia zawartość miedzi w wydobytym urobku wyniosła 1,49% i była niższa od zrealizowanej w roku 2017 na skutek eksploatacji rejonów o niższym okruszczeniu rudy miedzi. W przypadku srebra w urobku, zawartość kształtowała się na tym wyższym poziomie i wyniosła 48,6 g/t.

W konsekwencji ilość miedzi w wydobytym urobku była niższa od wykonanej w 2017 r. o 14,8 tys. t Cu i wyniosła 452,0 tys. t. Wolumen srebra w urobku zmniejszył się o 18 t i wyniósł 1 471 t.

W 2018 r. przerobiono 30,3 mln t urobku w wadze suchej (o 1 247 tys. t mniej w stosunku do 2017r.). Mniejsze wydobycie urobku w Oddziałach Górniczych wpłynęło bezpośrednio na ilość miedzi w koncentracie i wyniosło 401,3 tys. t.

Produkcja koncentratu w wadze suchej zmniejszyła się w stosunku do wykonanej w 2017 r. o 72 tys. t (spadek z 1 833 tys. t do 1 761 tys. t).

Ilość srebra w koncentracie była niższa od wykonanej w 2017 r. o 2%.

Tabela 15. Produkcja górnicza KGHM Polska Miedź S.A.

	J.m.	2018	2017	Zmiana(%)	IVQ'18	IIIQ'18	IIQ'18	IQ'18
Wydobycie urobku (waga wilgotna)	mln t	31,8	32,8	(3,0)	7,6	8,1	8,0	8,1
Wydobycie urobku (waga sucha)	mln t	30,3	31,2	(2,9)	7,3	7,7	7,6	7,7
Zawartość miedzi w urobku	%	1,49	1,50	(0,7)	1,47	1,49	1,52	1,50
Ilość miedzi w urobku	tys. t	452,0	466,8	(3,2)	106,6	114,2	114,8	116,4
Zawartość srebra w urobku	g/t	48,6	47,8	+1,7	48,4	48,9	48,7	48,5
Ilość srebra w urobku	t	1 471,4	1 489,7	(1,2)	351,8	375,3	368,8	375,4
Produkcja koncentratu (waga sucha)	tys. t	1 761	1 833	(3,9)	423	442	448	447
Ilość miedzi w koncentracie	tys. t	401,3	419,3	(4,3)	95,3	101,0	102,3	102,7
Ilość srebra w koncentracie	t	1 264,3	1 289,9	(2,0)	304,0	320,8	317,7	321,8

Produkcja hutnicza

Produkcja miedzi elektrolitycznej w stosunku do roku 2017 zmniejszyła o 20,2 tys. t, tj. 3,9%. Mniejsza produkcja miedzi elektrolitycznej wynika z postępu remontowej instalacji do przetopu koncentratów w Hucie Miedzi „Głogów II”, który trwał od 8 kwietnia do 25 czerwca. Wznowienie produkcji nastąpiło 8 dni szybciej niż wynikało z pierwotnych harmonogramów. Uzupelnienie wsadu własnego obcym w postaci złomów, miedzi blister oraz importowanego koncentratu, pozwoliło na efektywne wykorzystanie istniejących zdolności technologicznych.

Produkcja pozostałych produktów hutniczych (srebro, walcówka, drut OFE oraz wlewki) jest pochodną skali produkcji miedzi elektrolitycznej i zależy od rodzaju stosowanych surowców a przede wszystkim od zapotrzebowania na rynku.

W stosunku do 2017 r. produkcja złota metalicznego uległa zmniejszeniu o 1 061 kg, tj. 29%, srebra metalicznego wyprodukowano mniej o 29 t, zamykając roczny wynik na poziomie 1 189 t.

Tabela 16. Produkcja hutnicza KGHM Polska Miedź S.A.

	J.m.	2018	2017	Zmiana(%)	IVQ'18	IIIQ'18	IIQ'18	IQ'18
Miedź elektrolityczna, w tym:	tys. t	501,8	522,0	(3,9)	135,4	138,9	116,7	110,8
- produkcja ze wsadów własnych	tys. t	385,3	358,9	+7,4	103,6	110,4	85,3	86,0
- produkcja ze wsadów obcych	tys. t	116,5	148,0	(21,3)	31,8	28,5	31,4	24,8
- produkcja z przerobu	tys. t	-	15,1	x	-	-	-	-
Walcówka, drut OFE i CuAg	tys. t	266,4	257,9	+3,3	62,3	72,0	65,9	66,2
Wlewki okrągłe	tys. t	15,8	13,7	+15,3	3,7	3,9	4,3	3,9
Srebro metaliczne	t	1 188,8	1 218,0	(2,4)	352,6	357,8	239,1	239,3
Złoto metaliczne	tys. troz	83,2	117,3	(29,1)	21,1	23,7	20,1	18,3
Ołów rafinowany	tys. t	30,1	30,0	+0,3	8,2	6,9	7,6	7,5

Główne zamierzenia w zakresie produkcji

Głównymi celami wyznaczonymi przez Zarząd w zakresie produkcji i bezpieczeństwa pracy na rok 2019 jest kontynuacja działań z 2018 r., tj.:

- optymalne wykorzystanie posiadanej bazy zasobowej i zdolności produkcyjnych Spółki,
- optymalizacja zawartości Cu w urobku i koncentracje.

Kluczowymi zadaniami w 2019 r. są:

w zakresie górnictwa	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie robót udostępniających i przygotowawczych rozcinających złoża w obszarze górniczym „Głogów Głęboki-Przemysłowy”, - kontynuacja prac związanych z rozpoznaniem złoża rud miedzi „Retków” w obszarze „Grodziszcze”, - kontynuacja prac związanych z profilaktyką zagrożenia gazowego (siarkowodorowego i metanowego), stosowania nowych rozwiązań technicznych i środków w zakresie zwalczania tego zagrożenia, - kontynuacja zakresu robót związanych z wykorzystaniem zdolności szybów wdechowych i wydechowych w połączonej sieci wentylacyjnej zakładów górniczych, - osiągnięcie poziomu zubożenia wydobywanego urobku, adekwatnego do parametrów złożowych, - kontynuacja realizacji projektu Budowa szybu GG-1, - kontynuacja budowy centralnej stacji klimatyzacji na szybie GG-1, - kontynuacja I Etapu Projektu „Budowa Szybu GG-2” – kontynuacja prac planistycznych, nabycie tytułu prawnego do gruntu, - zrealizowanie planowanego zakresu robót przygotowawczych i udostępniających systemem zleconym w roku 2019 określonego na poziomie 59 tys. mb
w zakresie wzbogacania rud	<ul style="list-style-type: none"> - modernizacja układów klasyfikacji, - poprawa efektywności energetycznej parku maszynowego zabudowanego w O/ZWR, - optymalizacja procesów wzbogacania w kierunku zmniejszenia skutków zmian parametrów ilościowo-jakościowych nadawy poprzez zastosowanie systemu FloVis, - kontynuacja rozdziału produkowanego koncentratu na dwa produkty o zróżnicowanej zawartości węgla organicznego w Rejonie ZWR Rudna, - optymalizacja sterowania pracą młynów w oparciu o parametry wizyjne produktów i charakterystykę dźwiękową i drganiową młyna w ZWR (systemy MillVis, ConVis), - modernizacja instalacji do usuwania węglanów w procesie flotacji w Rejonie ZWR – Polkowice, - optymalizacja procesu mielenia, klasyfikacji i flotacji, - utrzymania dyspozycyjności parku maszynowego i zdolności produkcyjnych poszczególnych Rejonów O/ZWR do ilości dostarczanego urobku, - utrzymania produkcji koncentratów w ilości i jakości niezbędnej do optymalnego wykorzystania zdolności produkcyjnych hut,
w zakresie hutnictwa	<ul style="list-style-type: none"> - minimalizacja oddziaływania na środowisko poprzez działania w kierunku poprawy skuteczności odpylania oraz hermetyzacji procesów celem zmniejszenia emisji niezorganizowanych, - utrzymanie uzysków miedzi, srebra w procesach hutniczych oraz dyspozycyjności agregatów hutniczych, - poprawa parametrów wydajnościowych kompleksu pieca zawieszinowego w HM Głogów I w konsekwencji zaplanowanego na II półrocze 2019 r. uruchomienia instalacji do prażenia koncentratów, - zwiększenie udziału recyklingu w produkcji dzięki uruchomieniu pieca wychylny – topliwno – rafinacyjny (WTR) do przerobu złomów miedzi w HM Legnica w kwietniu 2019 r., - I etap rewitalizacji Hali Wanien HM Głogów I, - optymalna gospodarka półproduktami między oddziałami hutniczymi,
w zakresie bezpieczeństwa pracy	<ul style="list-style-type: none"> - monitoring zagrożeń występujących w środowisku pracy oraz realizacja zamierzeń organizacyjnych i technicznych, inwestycyjnych ukierunkowanych na ograniczenie ryzyka zawodowego oraz liczby wypadków przy pracy, - realizacja przyjętego programu szkoleń celem optymalizacji stanu wiedzy i umiejętności pracowników KGHM Polska Miedź S.A., - ujednoczenie podejścia w realizacji Programu poprawy bezpieczeństwa pracy z uwzględnieniem jednolitej komunikacji o bezpieczeństwie, - poszukiwanie nowych inicjatyw organizacyjnych i technicznych umożliwiających uzyskanie wyższego poziomu bezpieczeństwa pracowników zatrudnionych w Oddziałach Spółki, - optymalizacja opieki zdrowotnej pracowników KGHM Polska Miedź S.A., w szczególności po wypadkach przy pracy.

7.2. Sprzedaż

W 2018 r. w KGHM Polska Miedź S.A. wolumen sprzedaży miedzi wyniósł 514,4 tys. t i był porównywalny do wolumenu sprzedaży z 2017 r. (+2%), przy czym w roku 2018 wystąpiła sprzedaż koncentratu miedzi w ilości 149,5 tys. t wagi suchej (w tym 22,3 tys. t Cu). Nastąpiło natomiast zmniejszenie wolumenu sprzedaży katod o 19,2 tys. t (-8%). Sprzedaż walcówki miedzianej wzrosła o 2,8 tys. t (+1%) a drutu OFE o 2,1 tys. t (+16%).

Sprzedaż srebra metalicznego w KGHM Polska Miedź S.A. w 2018 r. wyniosła 1 147 t i była niższa od poziomu sprzedaży w 2017 r. o 38 t (-3%). W roku 2018 dodatkowo nastąpiła sprzedaż srebra w koncentracie (81 t).

Wolumen sprzedaży złota w 2018 r. wyniósł 83,8 tys. troz, co stanowi spadek o 28% w odniesieniu do 2017 r. (117,1 tys. troz).

Tabela 17. Wolumen sprzedaży podstawowych wyrobów KGHM Polska Miedź S.A.

	J.m.	2018	2017	Zmiana (%)	IVQ'18	IIIQ'18	IIQ'18	IQ'18
Katody i części katod	tys. t	214,3	233,5	(8,2)	74,1	58,4	47,3	34,5
Walcówka miedziana oraz drut OFE	tys. t	264,6	259,9	+1,8	66,4	68,3	65,2	64,7
Płatna miedź w koncentracie ¹	tys. t	22,3	(0,3)	x	4,2	6,8	11,3	-
Pozostałe wyroby z miedzi	tys. t	13,2	12,9	+2,3	3,0	3,6	3,3	3,3
Ogółem miedź i wyroby z miedzi	tys. t	514,4	506,0	+1,7	147,7	137,1	127,1	102,5
Srebro metaliczne	t	1 146,8	1 185,0	(3,2)	344,8	349,9	245,0	207,0
Płatne srebro w koncentracie	t	80,6	-	x	13,5	33,2	33,8	-
Złoto metaliczne	tys. troz	83,8	117,1	(28,4)	21,9	22,7	18,9	20,3
Ołów rafinowany	tys. t	30,5	29,6	+3,0	8,6	7,8	6,7	7,4

¹ wartości ujemne wynikają z rozliczenia kontraktów z roku poprzedniego

Ogółem przychody ze sprzedaży KGHM Polska Miedź S.A. w 2018 r. osiągnęły poziom 15 757 mln PLN i były porównywalne do przychodów osiągniętych w 2017 r. (spadek o 2%, w 2017 r.: 16 024 mln PLN).

Przychody ze sprzedaży miedzi w 2018 r. osiągnęły poziom 12 342 mln PLN co stanowi różnicę o +1% w stosunku do poziomu sprzedaży w roku ubiegłym (12 213 mln PLN).

Przychody ze sprzedaży srebra metalicznego w 2018 r. osiągnęły poziom 2 101 mln PLN i były niższe o 14% w porównaniu z poziomem przychodów ze sprzedaży w roku 2017. Dodatkowo w 2018 r., w KGHM Polska Miedź S.A. zanotowano przychody ze sprzedaży srebra w koncentracie rzędu 141 mln PLN.

Spadek przychodów ze sprzedaży srebra w 2018 r. spowodowany był głównie spadkiem notowań tego metalu wyrażonych w polskich złotych w stosunku do 2017 r. Przychody ze sprzedaży złota w 2018 r. osiągnęły poziom 381 mln PLN, natomiast w roku 2017 – 556 mln PLN. Różnica ta wynikała z mniejszej produkcji złota w 2018 r.

Tabela 18. Przychody ze sprzedaży KGHM Polska Miedź S.A. (mln PLN)

	2018	2017	Zmiana (%)	IVQ'18	IIIQ'18	IIQ'18	IQ'18
Katody i części katod	5 097	5 541	(8,0)	1 725	1 345	1 191	836
Walcówka miedziana oraz drut OFE	6 525	6 276	+4,0	1 630	1 623	1 662	1 610
Płatna miedź w koncentracie ¹	400	86	+4,7	73	99	228	-
Pozostałe wyroby z miedzi	320	310	+3,2	74	82	85	79
Ogółem miedź i wyroby z miedzi	12 342	12 213	+1,1	3 502	3 149	3 166	2 525
Srebro metaliczne	2 101	2 447	(14,1)	607	628	474	392
Płatne srebro w koncentracie ²	141	-6	x	22	55	64	-
Złoto metaliczne	381	556	(31,5)	101	100	89	91
Ołów rafinowany	262	273	(4,0)	68	66	60	68
Pozostałe wyroby i usługi	345	356	(3,1)	93	87	78	87
Towary i materiały	185	185	-	47	43	52	43
Ogółem przychody ze sprzedaży	15 757	16 024	(1,7)	4 440	4 128	3 983	3 206

¹ wartość płatnej miedzi pomniejszona o wartość premii przerobowej (TC), premii rafinacyjnej Cu (RcCu) oraz innych odliczeń wpływających na wartość koncentratu Cu (poza wartością premii rafinacyjnej Ag)

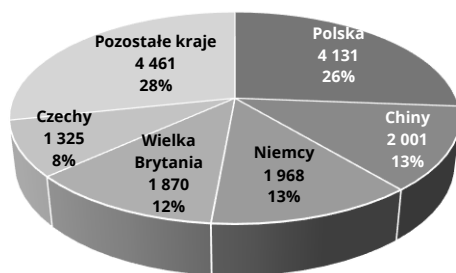
² wartość płatnego srebra pomniejszona o wartość premii rafinacyjnej Ag (RcAg), wartości ujemne wynikają z rozliczenia kontraktów z roku poprzedniego

Struktura geograficzna rynków zbytu

Największa część, tj. 26% przychodów ze sprzedaży osiągniętych przez KGHM Polska Miedź S.A. w 2018 r. pochodziła z rynku polskiego. Największymi pozostałymi odbiorcami produktów, towarów i usług oferowanych przez Spółkę były: Chiny, Niemcy, Wielka Brytania oraz Czechy.

Przychody ze sprzedaży Spółki do klientów zewnętrznych w podziale na obszary geograficzne zaprezentowano w poniższej tabeli. Wartość przychodów ze sprzedaży uwzględnia wynik z rozliczenia instrumentów zabezpieczających.

Wykres 24. Przychody ze sprzedaży KGHM Polska Miedź S.A. według rynków zbytu (mln PLN)

7.3. Koszty

Koszty podstawowej działalności operacyjnej Spółki (obejmujące koszty wytworzenia sprzedanych produktów, wartość sprzedanych towarów i materiałów, koszty sprzedaży oraz ogólnego zarządu) w 2018 r. wyniosły 13 460 mln PLN i kształtowały się na poziomie o 4% wyższym do analogicznego okresu roku 2017. Istotny wpływ na wartość kosztów podstawowej działalności operacyjnej Spółki miała zmiana stanu półfabrykatów, produktów i produkcji w toku, która wyniosła w 2018 r. -236 mln PLN (w 2017 r. -1 097 mln PLN) i wynikała głównie ze spadku zapasów półfabrykatów. Na koniec roku 2018 nieznacznie wzrosły zapasy produkcji w toku oraz wyrobów gotowych.

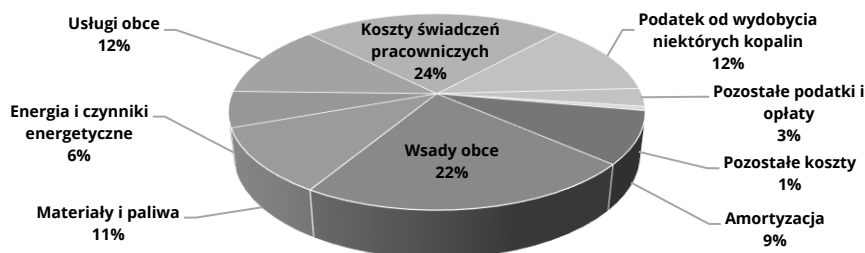
Koszty ogółem według rodzaju za 2018 r. w relacji do 2017 r. był niższe o 2,1% głównie z uwagi na niższe zużycie wsadów obcych (mniejsza ilość o 27 tys. ton i niższa cena o 1,5%) oraz niższy podatek od wydobycia niektórych kopaliny (niższa produkcja koncentratów własnych i niższe notowania srebra).

Tabela 19. Koszty według rodzaju KGHM Polska Miedź S.A. (mln PLN)

	2018	2017	Zmiana (%)	IVQ'18	IIIQ'18	IIQ'18	IQ'18
Amortyzacja środków trw. i wartości niematerialnych	1 173	1 072	+9,4	305	288	287	293
Koszty świadczeń pracowniczych	3 324	3 210	+3,6	805	835	902	782
Zużycie materiałów i energii, w tym:	5 312	5 831	(8,9)	1 471	1 292	1 144	1 405
- wsady obce	3 040	3 750	(18,9)	862	701	611	866
- energia i czynniki energetyczne	803	775	+3,6	203	228	187	185
Usługi obce	1 649	1 531	+7,7	455	406	419	369
Podatki i opłaty, w tym:	2 083	2 154	(3,3)	471	494	575	543
- podatek od wydobycia niektórych kopaliny	1 671	1 765	(5,3)	374	397	466	434
Pozostałe koszty	92	126	(27,0)	26	22	15	29
Razem koszty rodzajowe	13 633	13 924	(2,1)	3 533	3 337	3 342	3 421

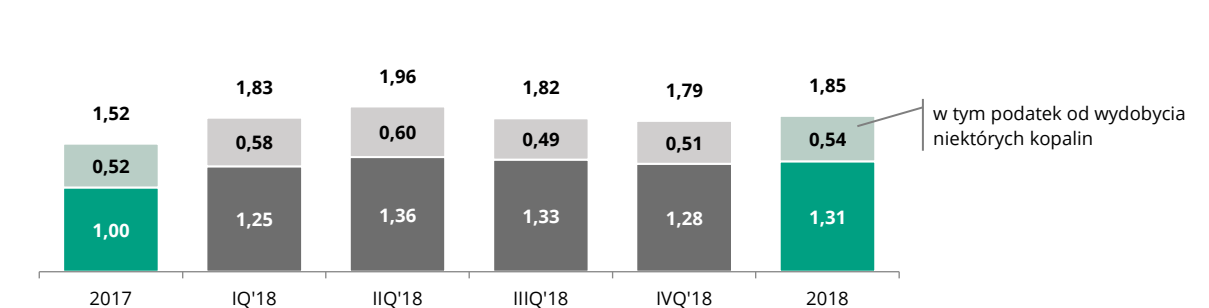
Strukturę kosztów według rodzaju w 2018 r. przedstawia wykres poniżej. W odniesieniu do roku poprzedniego kształtuje się ona na bardzo zbliżonym poziomie.

Wykres 25. Struktura kosztów według rodzaju w 2018 r.

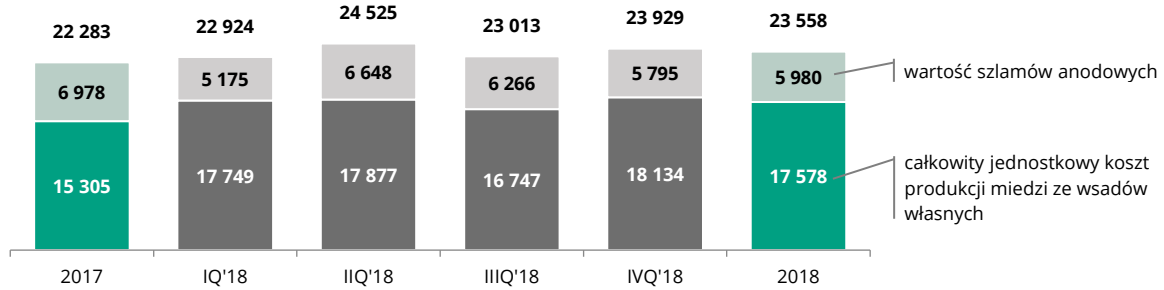
Decydujący wpływ na poziom kosztów operacyjnych Spółki mają koszty produkcji miedzi elektrolitycznej (przed odjęciem wartości produktów ubocznych), których udział wynosi około 91%.

Wykres 26. Koszt produkcji miedzi w koncentracie – C1 (USD/funt)

Koszt produkcji miedzi w koncentracji - C1 (jednostkowy gotówkowy koszt produkcji miedzi płatnej w koncentracji uwzględniający koszty wydobycia i przerobu urobku, koszty transportu, podatek od wydobycia niektórych kopalin, koszty administracyjne fazy górniczej oraz premię hutniczo-rafinacyjną (TC/RC) pomniejszony o wartość produktów ubocznych) wyniósł odpowiednio: w 2017 r. 1,52 USD/funt i w 2018 r. 1,85 USD/funt. Na wartość kosztu wpływ miało umocnienie się złotego względem dolara amerykańskiego, niższe notowania srebra, niższa produkcja koncentratów własnych.

Wykres 27. Sprzężony jednostkowy koszt produkcji miedzi elektrolitycznej – ze wsadów własnych (PLN/t)

Sprzężony jednostkowy koszt produkcji miedzi ze wsadów własnych (koszt jednostkowy przed pomniejszeniem o wartość szlamów anodowych zawierających m.in. srebro i złoto) jest wyższy od zrealizowanego w 2017 r. o 1 275 PLN/t (6%), przy niższym poziomie podatku od wydobycia niektórych kopalin (-56 PLN/t) i wyższej produkcji ze wsadów własnych o 26 tys. t Cu (7,3%). Na wzrost kosztu jednostkowego wpłynęły głównie wyższe koszty materiałów, paliw i energii (z wyłączeniem wsadów obcych), koszty pracy, amortyzacja oraz usługi obce.

7.4. Wyniki finansowe

Rachunek wyników

W 2018 r. Spółka zanotowała zysk netto w wysokości 2 025 mln PLN, tj. o 702 mln (53%) wyższy niż w roku poprzednim.

Tabela 20. Podstawowe elementy sprawozdania z zysków lub strat KGHM Polska Miedź S.A. (mln PLN)

	2018	2017	Zmiana (%)	IVQ'18	IIIQ'18	IIQ'18	IQ'18
Przychody ze sprzedaży	15 757	16 024	(1,7)	4 440	4 128	3 983	3 206
- korekta przychodów z tyt. transakcji zabezpieczających	125	16	×7,8	15	34	18	57
Koszty podstawowej działalności operacyjnej	(13 460)	(12 899)	+4,3	(3 911)	(3 526)	(3 337)	(2 686)
- w tym podatek od wydobycia niektórych kopalin	(1 705)	(1 488)	+14,6	(477)	(427)	(447)	(354)
Wynik netto ze sprzedaży (EBIT)	2 297	3 125	(26,5)	529	602	646	520
Pozostałe przychody i (koszty) operacyjne	1 149	(2 004)	×	490	(49)	625	83
- zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych (z wyceny aktywów i zobowiązań innych niż zadłużenie)	386	(1 179)	×	162	(103)	451	(124)
- odsetki od udzielonych pożyczek i poz. należności finans.	244	310	(21,3)	56	62	69	57
- przychody z dywidend	239	4	×59,8	-	-	239	-
- utworzenie rezerw	(162)	(23)	×7,0	(10)	(3)	(148)	(1)
- wycena i realizacja instrumentów pochodnych	(136)	(213)	(36,2)	(49)	(59)	(6)	(22)
- opłaty i prowizje z tytułu refakturowania kosztów gwarancji bankowych zabezpieczających spłatę zobowiązań	53	51	+3,9	4	21	10	18
- straty/odwrócenie strat z tytułu utraty wartości udziałów i certyfikatów inwestycyjnych w jednostkach zależnych	355	(330)	×	355	-	-	-
- zyski/(straty) ze zmiany wartości godziwej aktywów finans. wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(63)	ND ¹	×	(115)	11	(72)	113
- odwrócenie strat z tytułu utraty wartości pożyczek wycenianych w zamortyzowanym koszcie	183	ND ¹	×	(6)	18	136	35
- straty z tytułu utraty wartości pożyczek zgodnie z MSSF 9	(4)	ND ¹	×	40	-	(42)	(2)
- odwrócenie strat z tytułu utraty wartości aktywów powstałych na moment początkowego ujęcia	85	ND ¹	×	85	-	-	-
- (straty)/odwrócenie strat z tytułu utraty wartości pożyczek z tytułu restrukturyzacji finansowania wewnątrzgrupowego	15	ND ¹	×	-	-	-	15
- straty z tytułu utraty wartości pożyczek zgodnie z MSR 39	ND ¹	(606)	×	ND ¹	ND ¹	ND ¹	ND ¹
- pozostałe	(46)	(18)	×2,6	(32)	4	(12)	(6)
Przychody i (koszty) finansowe	(774)	1 033	×	(275)	97	(720)	124
- różnice kursowe z wyceny zobowiązań z tytułu zadłużenia	(592)	1 247	×	(206)	145	(681)	150
- koszty odsetek od zadłużenia	(127)	(113)	+12,4	(37)	(32)	(34)	(24)
- opłaty i prowizje bankowe od kredytów i pożyczek	(23)	(28)	(17,9)	(5)	(6)	(6)	(6)
- wycena i realizacja instrumentów pochodnych	11	(30)	×	(17)	2	11	15
- pozostałe	(43)	(43)	-	(10)	(12)	(10)	(11)
Wynik przed opodatkowaniem	2 672	2 154	+24,0	744	650	551	727
Podatek dochodowy	(647)	(831)	(22,1)	(149)	(207)	(94)	(197)
WYNIK NETTO	2 025	1 323	+53,1	595	443	457	530
Amortyzacja ujęta w zysku netto	1 119	1 035	+8,1	299	286	283	251
EBITDA ² (EBIT + amortyzacja)	3 416	4 160	(17,9)	828	888	929	771
Skorygowana EBITDA³	3 416	4 160	(17,9)	828	888	929	771

¹ „ND” - nie dotyczy - pozycje, dla których nie wystąpiła wycena według zasad wynikających z zastosowania od 1 stycznia 2018 r. MSSF 9.

² EBITDA = EBIT + amortyzacja (ujęta w wyniku netto)

³ Skorygowana EBITDA = EBIT + amortyzacja (ujęta w wyniku netto) + odpis (-odwrócenie odpisów) z tytułu utraty wartości aktywów trwałych ujęte w kosztach podstawowej działalności operacyjnej

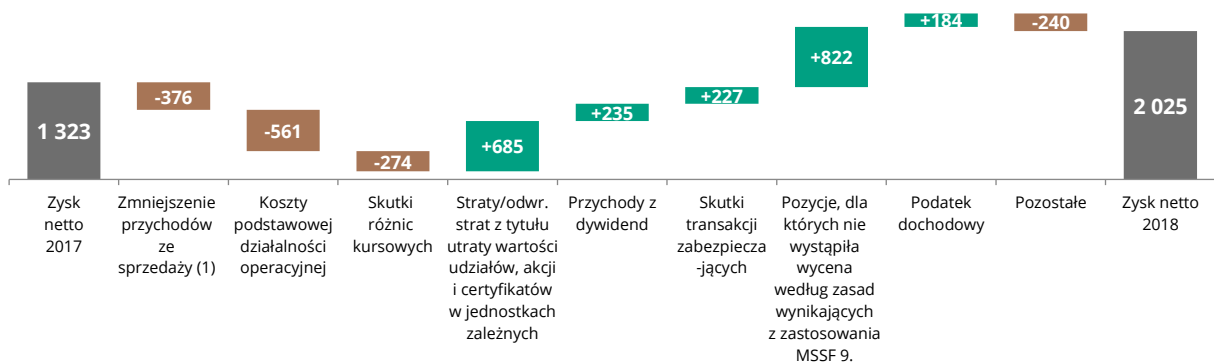
Tabela 21. Główne czynniki wpływające na zmianę wyniku finansowego KGHM Polska Miedź S.A.

Wyszczególnienie	Wpływ na zmianę wyniku (mln PLN)	Charakterystyka
Zmniejszenie przychodów ze sprzedaży o 376 mln PLN (z wyłączeniem skutków transakcji zabezpieczających w kwocie +109 mln PLN)	(643)	Spadek przychodów ze sprzedaży podstawowych produktów (Cu, Ag, Au) z tytułu mniej korzystnego średniorocznego kursu walutowego USD/PLN (zmiana z 3,78 do 3,61 USD/PLN).
	(575)	Zmniejszenie przychodów z tytułu niższego wolumenu sprzedaży miedzi (-14,2 tys. t, -3%), srebra (-38 t, -3%) i złota (-33 tys. troz, -28%).
	+461	Zwiększenie przychodów ze sprzedaży koncentratu miedzi z 80 mln PLN do 541 mln PLN.
	+419	Wzrost przychodów z tytułu wyższych notowań miedzi (+357 USD/t, +6%) i złota (+11 USD/troz, +1%) przy spadku notowań srebra (-134 USc/troz, -8%).
	(38)	Zmniejszenie przychodów ze sprzedaży towarów oraz pozostałych wyrobów i usług, w tym wartość usługi przerobu koncentratu na katody (-58 mln PLN) oraz zmniejszenie sprzedaży ołowiu rafinowanego (-12 mln PLN).

Zwiększenie kosztów podstawowej działalności operacyjnej¹ o 561 mln PLN	(861)	Zmiana stanu półfabrykatów, produktów i produkcji w toku w 2018 r. (pomniejszająca koszty) wyniosła -236 mln PLN podczas gdy w 2017 r. -1 097 mln PLN.
	+710	Niższe zużycie wsadów obcych o 27 tys. ton Cu (-18%) przy cenie zakupu niższej o 1,5%.
	(410)	W tym zwiększenie pozostałych kosztów rodzajowych o 419 mln PLN, głównie w związku ze zmianą kosztów: pozostałych materiałów i energii (+191 mln PLN), usług obcych (+118 mln PLN), amortyzacji (+101 mln PLN), świadczeń pracowniczych (+114 mln PLN), podatku od wydobycia niektórych kopaliny (-94 mln PLN).
Straty/odwrócenie strat z tytułu utraty wartości udziałów i certyfikatów inwestycyjnych w jednostkach zależnych	+685	Zmiana salda strat/odwróceń strat z -330 mln PLN w 2017 r. do +355 mln PLN w 2018 r.
Skutki różnic kursowych (-274 mln PLN)	+1 565	Zmiana wyniku z tytułu różnic kursowych z wyceny aktywów i zobowiązań innych niż zadłużenie – w pozostałej działalności operacyjnej.
	(1 839)	Zmiana wyniku z tytułu różnic kursowych z wyceny zobowiązań z tytułu zadłużenia (prezentowane w kosztach finansowych).
Przychody z dywidend	+235	Zwiększenie przychodów dywidend z 4 mln PLN do 239 mln PLN.
Skutki transakcji zabezpieczających (+227 mln PLN)	+109	Zmiana wartości korekty przychodów z tytułu rozliczenia transakcji zabezpieczających z 16 mln PLN do 125 mln PLN.
	+248	Zmiana wyniku z tytułu wyceny instrumentów pochodnych z -233 mln PLN do +15 mln PLN.
	(130)	Zmiana wyniku z tytułu realizacji instrumentów pochodnych z -10 mln PLN do -140 mln PLN.
Utworzenie rezerw	(139)	Utworzenie w ciężar 2018 r. rezerw w wysokości 162 mln PLN wobec 23 mln PLN w roku poprzednim. Rezerwy utworzone w 2018 r. dotyczyły głównie spraw spornych (103 mln PLN) dotyczących przede wszystkim racjonalizacji i wynalazczości oraz podatku od nieruchomości w oddziałach górniczych (49 mln PLN).
	(66)	Zmniejszenie przychodów z tytułu odsetek od udzielonych pożyczek .
Zmiana salda przychodów i kosztów z tytułu odsetek od kredytów i pożyczek wraz z prowizjami i opłatami (-75 mln PLN)	(14)	Wyższe koszty odsetek od zadłużenia.
	+5	Zmniejszenie kosztów opłat i prowizji od zaciągniętych kredytów.
	(63)	Zyski/(straty) ze zmiany wartości godziwej aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy (w 2018 r.)
Pozycje, dla których nie wystąpiła wycena według zasad wynikających z zastosowania od 1 stycznia 2018 r. MSSF 9. (+822 mln PLN)	+183	Odwrocenie strat z tytułu utraty wartości pożyczek wycenianych w zamortyzowanym koszcie (w 2018 r.)
	(4)	Straty z tytułu utraty wartości pożyczek zgodnie z MSSF 9 (w 2018 r.)
	+85	Odwrocenie strat z tytułu utraty wartości aktywów powstałych na moment początkowego ujęcia
	+15	(Straty)/odwrócenie strat z tytułu utraty wartości pożyczek z tytułu restrukturyzacji finansowania wewnątrzgrupowego (w 2018 r.)
	+606	Straty z tytułu utraty wartości pożyczek zgodnie z MSR 39 (w 2017 r.)
Zmniejszenie podatku dochodowego	+184	Niższa wartość podatku w związku ze zmniejszeniem podstawy opodatkowania.

¹ Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów oraz koszty sprzedaży oraz ogólnego zarządu

Wykres 28. Zmiana wyniku netto KGHM Polska Miedź S.A. (mln PLN)

¹ z wyłączeniem korekty z tytułu transakcji zabezpieczających

Przepływy pieniężne

Tabela 22. Rachunek przepływów pieniężnych KGHM Polska Miedź S.A. (mln PLN)

	2018	2017	Zmiana(%)	IVQ'18	IIIQ'18	IIQ'18	IQ'18
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	2 672	2 154	+24,0	744	650	551	727
Amortyzacja ujęta w wyniku finansowym	1 119	1 035	+8,1	299	286	283	251
Odsetki z tytułu działalności inwestycyjnej	(219)	(299)	(26,8)	(43)	(57)	(65)	(54)
Straty i odwrócenia strat z tyt. utraty wartości aktywów trwałych	(623)	940	x	(465)	(19)	(91)	(48)
Pozostałe korekty wyniku finansowego przed opodatkowaniem	23	304	(92,4)	275	(111)	88	(229)
Razem wyłączenia przychodów i kosztów	300	1 980	(84,8)	66	99	215	(80)
Podatek dochodowy zapłacony	(710)	(934)	(24,0)	(189)	(189)	(188)	(144)
Zmiany stanu kapitału obrotowego	553	(1 120)	x	1 059	207	(128)	(585)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	2 815	2 080	+35,3	1 680	767	450	(82)
Wydatki związane z aktywami górnictwami i hutniczymi	(1 884)	(1 970)	(4,4)	(523)	(419)	(386)	(556)
Wydatki na pozostałe rzeczowe i niematerialne aktywa trwałe	(23)	(21)	+9,5	3	(7)	(4)	(15)
Płatności z tytułu udzielonych pożyczek	(682)	(490)	+39,2	(413)	-	(264)	(5)
Pozostałe płatności	(84)	(83)	+1,2	(17)	(14)	(15)	(38)
Otrzymane dywidendy	239	4	x59,8	-	138	101	-
Pozostałe wpływy	35	48	(27,1)	7	3	19	6
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(2 399)	(2 512)	(4,5)	(943)	(299)	(549)	(608)
Wpływy z tytułu zaciągniętego zadłużenia	2 257	2 416	(6,6)	221	(8)	932	1 112
Płatności z tytułu zadłużenia	(2 073)	(2 030)	+2,1	(692)	(235)	(665)	(481)
Wpływy z tytułu cash pooling	-	160	x	-	-	(60)	60
Wydatki z tytułu cash pooling	(80)	-	x	(30)	(10)	(40)	-
Dywidendy wypłacone	-	(200)	x	-	-	-	-
Zapłacone odsetki i pozostałe koszty zadłużenia	(152)	(138)	+10,1	(45)	(41)	(36)	(30)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(48)	208	x	(546)	(294)	131	661
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO	368	(224)	x	191	174	32	(29)
Różnice kursowe dotyczące śr. pieniężnych i ich ekwiwalentów	25	(24)	x	7	6	2	10
Stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na początek okresu	234	482	(51,5)	429	249	215	234
Stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na koniec okresu	627	234	x2,7	627	429	249	215

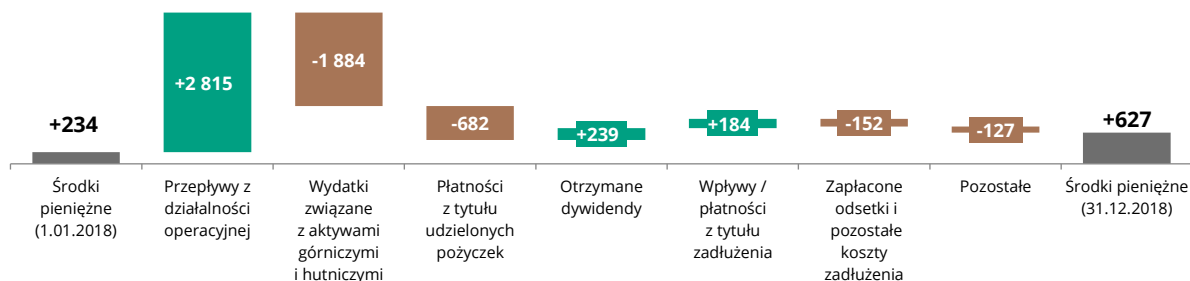
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej w 2018 r. wyniosły +2 815 mln PLN i obejmowały głównie zysk brutto w wysokości 2 672 mln PLN skorygowany o amortyzację w wysokości +1 119 mln PLN, pomniejszony o zapłacony podatek dochodowy w wysokości -710 mln PLN oraz zmianę stanu kapitału obrotowego w kwocie +553 mln PLN.

Przepływy pieniężne netto wykorzystane w działalności inwestycyjnej w 2018 r. wyniosły -2 399 mln PLN i obejmowały głównie wydatki netto na nabycie składników rzeczowych i niematerialnych aktywów górnictwami i hutniczymi w kwocie -1 884 mln PLN oraz płatności z tytułu udzielonych pożyczek -682 mln PLN przy wpływach z otrzymanych dywidend w wysokości 239 mln PLN.

Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej w tym samym okresie wyniosły -48 mln PLN i obejmowały głównie wpływy z tytułu zaciągniętego zadłużenia w wysokości +2 257 mln PLN oraz płatności z tytułu zadłużenia i cash pooling w kwotach odpowiednio: -2 073 mln PLN i -80 mln PLN oraz zapłacone odsetki i pozostałe koszty zadłużenia w kwocie -152 mln PLN.

Po uwzględnieniu różnic kursowych dotyczących środków pieniężnych, saldo środków pieniężnych w 2018 r. wzrosło o 393 mln PLN i wyniosło 627 mln PLN.

Wykres 29. Rachunek przepływów pieniężnych KGHM Polska Miedź S.A. (mln PLN)

Sytuacja majątkowa oraz źródła finansowania majątku

Tabela 23. Aktywa KGHM Polska Miedź S.A. (mln PLN)

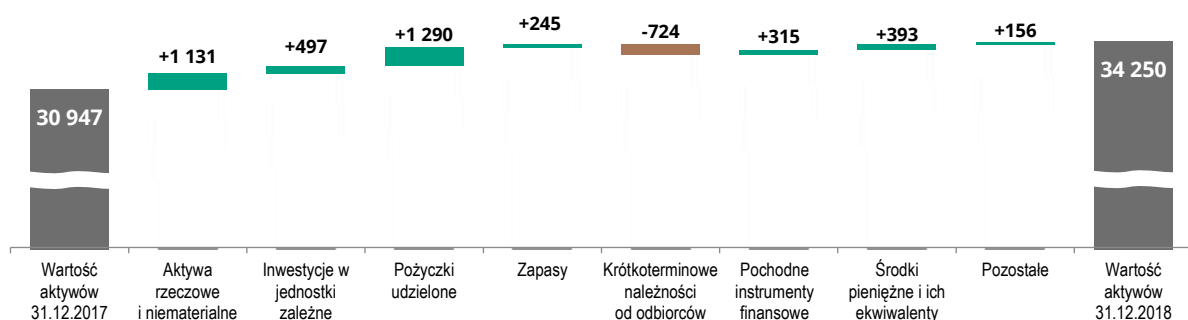
	31.12.2018	31.12.2017	Zmiana (%)	30.09.2018	30.06.2018	31.03.2018
Rzeczowe aktywa trwałe górnicze i hutnicze	16 382	15 355	+6,7	15 674	15 554	15 373
Aktywa niematerialne górnicze i hutnicze	576	507	+13,6	557	550	532
Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	92	75	+22,7	71	69	71
Pozostałe aktywa niematerialne	52	34	+52,9	34	34	32
Inwestycje w jednostki zależne	3 510	3 013	+16,5	3 020	3 013	3 013
Instrumenty finansowe, w tym:	7 453	6 031	+23,6	6 742	6 781	5 901
- Pożyczki udzielone	6 262	4 972	+25,9	5 559	5 580	4 780
- Pochodne instrumenty finansowe	319	109	+2,9	398	328	212
- Inne instr. finansowe wyceniane w wartości godziwej	496	613	(19,1)	419	508	534
- Pozostałe aktywa finansowe	376	337	+11,6	366	365	375
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	9	31	(71,0)	94	140	110
Pozostałe aktywa niefinansowe	24	25	(4,0)	35	22	24
Aktywa trwałe	28 098	25 071	+12,1	26 227	26 163	25 056
Zapasy	4 102	3 857	+6,4	4 588	4 627	4 651
Należności od odbiorców	310	1 034	(70,0)	782	683	730
Należności z tytułu podatków	275	214	+28,5	167	166	160
Pochodne instrumenty finansowe	300	195	+53,8	243	158	263
Pozostałe aktywa	538	342	+57,3	569	693	405
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	627	234	+2,7	429	249	215
Aktywa obrotowe	6 152	5 876	+4,7	6 778	6 576	6 424
RAZEM AKTYWA	34 250	30 947	+10,7	33 005	32 739	31 480

Suma aktywów na dzień 31 grudnia 2018 r. wyniosła 34 250 mln PLN, co oznacza zwiększenie w porównaniu do stanu na koniec 2017 r. o 3 303 mln PLN, tj. o 11%, na co złożyły się przede wszystkim zwiększenie wartości:

- **długoterminowych instrumentów finansowych** o 1 422 mln PLN, w tym głównie udzielonych pożyczek (+1 290 mln PLN) oraz pochodnych aktywów finansowych (+210 mln PLN),
- **górnich i hutniczych rzeczowych aktywów trwałych** o 1 027 mln PLN, wynikające z realizacji inwestycji – nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne w 2018 r. wyniosły 2 132 mln PLN,
- **środków pieniężnych i ich ekwiwalentów** o 393 mln PLN oraz
- **zapasów** o 245 mln PLN, w tym głównie półproduktów i produktów w toku (+144 mln PLN) oraz produktów gotowych (+117 mln PLN).

przy zmniejszeniu poziomu **należności od odbiorców** o 724 mln PLN w związku z wdrożeniem nowych programów finansowania należności (faktoring), spadek cen miedzi w II półroczu 2018 r. oraz zmiany sposobu rozliczania grudniowych kontraktów spotowych.

Wykres 30. Zmiana wartości aktywów KGHM Polska Miedź S.A. w 2018 r. (mln PLN)

W zestawieniu poniżej zaprezentowano wartości bilansowe na dzień 31 grudnia 2018 r. kapitałów oraz zobowiązań.

Tabela 24. Kapitały własne i zobowiązania KGHM Polska Miedź S.A. (mln PLN)

	31.12.2018	31.12.2017	Zmiana (%)	30.09.2018	30.06.2018	31.03.2018
Kapitał akcyjny	2 000	2 000	-	2 000	2 000	2 000
Kapitał z tytułu wyceny instrumentów finansowych	(307)	142	x	(419)	(518)	(439)
Zakumulowane pozostałe całkowite dochody	(593)	(348)	+70,4	(499)	(537)	(495)
Zyski zatrzymane	17 945	15 462	+16,1	17 263	16 820	16 363
Kapitał własny	19 045	17 256	+10,4	18 345	17 765	17 429
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	6 758	6 085	+11,1	7 012	7 343	5 863
Pochodne instrumenty finansowe	68	84	(19,0)	82	97	80
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	2 235	1 879	+18,9	2 125	2 139	2 049
Rezerwy na koszty likwidacji kopalń i innych obiektów technol.	980	797	+23,0	791	844	794
Pozostałe zobowiązania	199	207	(3,9)	202	196	211
Zobowiązania długoterminowe	10 240	9 052	+13,1	10 212	10 619	8 997
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	1 035	923	+12,1	1 053	1 112	1 627
Zobowiązania z tytułu cash pooling	80	160	(50,0)	110	120	220
Pochodne instrumenty finansowe	13	74	(82,4)	11	16	36
Zobowiązania wobec dostawców	1 920	1 719	+11,7	1 452	1 145	1 321
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	611	649	(5,9)	709	614	759
Zobowiązania z tytułu podatków	405	416	(2,6)	377	593	428
Pozostałe zobowiązania	901	698	+29,1	736	755	663
Zobowiązania krótkoterminowe	4 965	4 639	+7,0	4 448	4 355	5 054
Zobowiązania długo i krótkoterminowe	15 205	13 691	+11,1	14 660	14 974	14 051
RAZEM ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY	34 250	30 947	+10,7	33 005	32 739	31 480

Po stronie pasywów na zwiększenie sumy bilansowej złożyły się przede wszystkim zwiększenie:

- **kapitałów własnych** o 1 789 mln PLN, w tym w związku z wypracowanym w 2018 r. zyskiem netto w wysokości 2 025 mln PLN,
- **zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek oraz cash pool** o 705 mln PLN, na co złożyły się różnice kursowe (+597 mln PLN), wartość naliczonych odsetek (+277 mln PLN) oraz przepływów pieniężnych (-169 mln PLN),
- **zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych** o 318 mln PLN oraz **wobec dostawców** o 200 mln PLN,
- **rezerwy na koszty likwidacji kopalń i innych obiektów technologicznych** o 184 mln PLN,

przy zmniejszeniu pozycji **pochodne instrumenty finansowe** o 77 mln PLN.

Wykres 31. Zmiana wartości zobowiązań i kapitałów własnych KGHM Polska Miedź S.A. w 2018 r. (mln PLN)

Istotne pozycje pozabilansowe

Aktywa warunkowe na koniec 2018 r. wynosiły 558 mln PLN i dotyczyły przede wszystkim: należności wekslowych (225 mln PLN) oraz otrzymanych przez Spółkę gwarancji i poręczeń należytego wykonania umów (168 mln PLN).

Na koniec 2018 r. zobowiązania warunkowe wynosiły 3 151 mln PLN i dotyczyły głównie udzielonych gwarancji i akredytyw na łączną kwotę 2 828 mln PLN oraz z tytułu zobowiązań wekslowych na kwotę 176 mln PLN, w tym

- gwarancja korporacyjna zwrotu określonej części płatności do gwarancji wystawionej przez Sumitomo Metal Mining Co., Ltd. i Sumitomo Corporation, zabezpieczającej spłatę kredytu korporacyjnego zaciągniętego przez wspólne przedsięwzięcie Sierra Gorda S.C.M. (677 mln PLN),
- akredytywa udzielona jako zabezpieczenie należytego wykonania długoterminowego kontraktu na odbiór energii dla wspólnego przedsięwzięcia Sierra Gorda S.C.M. (517 mln PLN),
- gwarancje korporacyjne zabezpieczające spłatę krótkoterminowych kredytów obrotowych zaciągniętych przez wspólne przedsięwzięcie Sierra Gorda S.C.M. (496 mln PLN),

- zabezpieczenie kosztów rekultywacji kopalni Robinson, kopalni Podolsky i projektu Victoria oraz zobowiązań związanych z należytych wykonaniem zawartych umów (401 mln PLN),
- zabezpieczenie należytego wykonania przez Spółkę przyszłych zobowiązań środowiskowych związanych z obowiązkiem rekultywacji terenu po zakończeniu eksploatacji obiektu „Żelazny Most” (160 mln PLN w formie gwarancji bankowej oraz 160 mln PLN w formie weksla własnego),
- zabezpieczenie należytego wykonania przez DMC Mining Services (UK) Ltd. i DMC Mining Services Ltd. kontraktu na głębinie szybów w ramach projektu realizowanego w Wielkiej Brytanii (188 mln PLN),
- gwarancje korporacyjne ustanowione jako zabezpieczenie płatności z tytułu zawartych umów leasingu zawartych przez wspólne przedsięwzięcie Sierra Gorda S.C.M. (125 mln PLN).

Inne zobowiązania nieujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej o wartości 451 mln PLN stanowią:

- zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego w kwocie 338 mln PLN,
- zobowiązania wobec jednostek samorządu terytorialnego w związku z rozbudową przez KGHM Polska Miedź S.A. zbiornika odpadów produkcyjnych w kwocie 113 mln PLN.

7.5. Nakłady inwestycyjne

W roku 2018 nakłady na inwestycje rzeczowe wyniosły 2 127 mln PLN i były wyższe niż w roku poprzednim o 4%. Łącznie nakłady inwestycyjne wraz z poniesionymi nakładami na prace rozwojowe niezakończone wyniosły 2 132 mln PLN.

Tabela 25. Struktura nakładów na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne KGHM Polska Miedź S.A. (mln PLN)

	2018	2017	Zmiana (%)	IVQ'18	IIIQ'18	IIQ'18	IQ'18
Górnictwo	1 483	1 286	+15,3	580	352	300	251
Hutnictwo	573	735	(22,0)	261	116	118	78
Pozostała działalność	71	32	×2,2	55	9	6	1
Prace rozwojowe – niezakończone	5	4	+25,0	4	1	-	-
Ogółem	2 132	2 057	+3,6	900	478	424	330
w tym koszty finansowania zewnętrznego	133	61	×2,2	33	33	42	25

Działalność inwestycyjna obejmowała realizację projektów odtworzeniowych, utrzymaniowych oraz rozwojowych:

Projekty odtworzeniowe mające na celu utrzymanie majątku produkcyjnego w stanie niepogorszonym, stanowią 36% zrealizowanych nakładów ogółem.

Projekty utrzymaniowe mające na celu utrzymanie produkcji górniczej na poziomie ustalonym w zatwierdzonym Planie Produkcji (rozbudowa infrastruktury zgodnie z postępowaniem robót górniczych), stanowią 26% zrealizowanych nakładów ogółem.

Projekty rozwojowe mające na celu zwiększenie wolumenu produkcji ciągu technologicznego, wdrożenie działań techniczno-technologicznych optymalizujących wykorzystanie istniejącej infrastruktury, utrzymanie kosztów produkcji oraz dostosowanie działalności firmy do zmieniających się standardów, norm prawnych i regulacji (projekty dostosowawcze oraz związane z ochroną środowiska), stanowią 38% zrealizowanych nakładów ogółem.

Tabela 26. Ważniejsze zadania i obiekty realizowane KGHM Polska Miedź S.A. w 2018 r.

Odtworzenie (768 mln PLN)	
Wymiana parku maszynowego w kopalniach	W zakresie modernizacji i wymiany parku maszynowego w kopalniach zakupiono 263 maszyn górniczych. Nakłady poniesione w 2018 r.: 266 mln PLN.
Odtworzenie infrastruktury – pozostałe	Realizowano inwestycje ukierunkowane na odtworzenie infrastruktury Oddziałów w celu utrzymania jej w niepogorszonym stanie. Nakłady poniesione w 2018 r.: 502 mln PLN.
Utrzymanie (555 mln PLN)	
Uzbrojenie rejonów górniczych	W oddziałach górniczych prowadzono inwestycje związane z rozbudową infrastruktury oddziałów wydobywczych, urządzeniami wentylacyjnymi i klimatyzacyjnymi oraz inwestycje transportu taśmowego i rurociągów. Nakłady poniesione w 2018 r.: 284 mln PLN, w tym na wyrobiska udostępniające i przygotowawcze w ramach Programu Udostępnienia Złoże w roku 2018 poniesiono nakłady w wysokości 48 mln PLN.
Budowa szybu SW-4	W 2018 r. w ramach projektu dokonano przebudowy zrębu szybu dla zwiększenia ilości powietrza wlotowego, przeprowadzono prace przygotowawcze do zabudowy kabli w szybie, wykonano przepusty kablone na zrębie, przebudowano poszycie wieży, przeprowadzono remont pomostu cementacyjnego dla zabudowy kabli oraz zabudowano kable energetyczne i teletechniczne w szybie. Rozpoczęto i wykonano około 90% montażu rozdzielni głównej Rd-40 i AR-40 na podszybiu SW-4. Dokonano także kontroli i rewizji urządzeń górniczego wyciągu szybowego. Do 31 grudnia 2018 r. poniesiono nakłady w wysokości 882 mln PLN, w tym 27 mln PLN w 2018 r.

Projekt Żelazny Most, rozbudowa OUOW zapewniająca możliwość składowania odpadów poflotacyjnych po roku 2016	<p>Na podstawie uzyskanego w 2016 r. pozwolenia na rozbudowę Obiektu Głównego do rzędnej 195 m n.p.m. oraz zezwolenia na dalsze prowadzenie OUOW, sukcesywnie trwa nadbudowa zapór w ramach bieżącej działalności operacyjnej Oddziału.</p> <p>W marcu 2018 r. uzyskano pozwolenie na budowę Kwatery Południowej. Budowa Kwatery Południowej pozwoli na dodatkowe zdeponowanie odpadów w ilości ok. 170 mln m³.</p> <p>W maju 2018 r. podpisano umowę na wykonanie Budowy Kwatery Południowej z firmą Budimex. Trwają roboty budowlane – planowane zakończenie 31 grudnia 2021 r.</p> <p>Uzyskano zamienne pozwolenie na budowę Stacji Segregacji i Zagęszczania Odpadów oraz rozpoczęto roboty budowlane.</p> <p>Do 31 grudnia 2018 r. poniesiono nakłady w wysokości 534 mln PLN, w tym w 2018 r. 215 mln PLN.</p>
Rozwój Górnictwo (508 mln PLN)	
Program Udostępnienia Złoże	<p>W ramach Programu trwa budowa szybu wentylacyjnego GG-1 o funkcji materiałowo-zjazdowej i głębokości docelowej 1350 m przy średnicy 7,5 m. Szyb został zgłębiony do poziomu 1070 m (stan na 31 grudnia 2018 r.).</p> <p>W roku 2018 rozpoczęto budowę Powierzchniowej Stacji Klimatyzacji (PSK) przy szybie GG1. Uzyskano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji PSK i pozwolenie na budowę.</p> <p>W ramach budowy Systemu Przepływu Wody Lodowej (SPWL) w roku 2018 kontynuowane były prace związane z wykonaniem projektu budowlanego i uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji SPWL.</p> <p>W roku 2018 podpisano porozumienie z Gminą Żukowice i rozpoczęto procedury związane ze zmianą dokumentów planistycznych w związku z planowaną budową Szybu GG-2 „Odra”.</p> <p>W 2018 r. wykonano 45 kmb wyrobisk górniczych w Obszarach Górniczych ZG Rudna oraz Polkowice-Sieroszowice, co stanowi blisko 80% ogólnej ilości wykonanych wyrobisk udostępniających i przygotowawczych w KGHM.</p> <p>Do 31 grudnia 2018 r. ogółem na Program Udostępnienia Złoże poniesiono nakłady w wysokości 3 010 mln PLN, w tym 413 mln PLN w 2018 r. (na sam rozwój poniesiono nakład w wysokości 365 mln PLN).</p>
Zmiana funkcji szybu L-VI na materiałowo – zjazdowy	<p>W roku 2018 oddano do użytku kompletny układ zasilania rejonu Szybu L-VI. Na ukończeniu są prace nad: budową kompleksu szybowego wraz z obiektami kubaturowymi oraz infrastrukturą powierzchniową; zabudową rurociągu wody deszczowej oraz rurociągu ścieków sanitarnych wraz z zabudową kabla teletechnicznego między szymbami L-VI a L-I. Ponadto w roku 2018 rozpoczęto budowę budynków: przeładunku składników materiałów wybuchowo-emulsyjnych, Centrum Logistyczne Góra, budynku przetwarzania odpadów oraz budowę komór funkcyjnych wraz z budową Dołowego Centrum Logistycznego. Trwają prace nad kopalnianym systemem telekomunikacyjno – rozgłoszeniowym SAT-DOTRA.</p> <p>Do 31 grudnia 2018r. poniesiono nakłady w wysokości 235 mln PLN, w tym 120 mln PLN w 2018 r.</p>
Modernizacja układów klasyfikacji w O/ZWR	<p>W ZWR Rejon Polkowice zakończono zabudowę dwóch kolejnych baterii hydrocyklonów. Wybrano Wykonawcę zabudowy ostatnich 9 układów klasyfikacji.</p> <p>W ZWR Rejon Lubin zakończono zabudowę ośmiu układów klasyfikacji, przekazując je do eksploatacji.</p> <p>W ZWR Rejon Rudna zakończono zabudowę czterech układów klasyfikacji.</p> <p>Do 31 grudnia 2018 r. poniesiono nakłady w wysokości 126 mln PLN, w tym 30 mln PLN w 2018 r.</p>
Rozwój Hutnictwo (241 mln PLN)	
Program dostosowania instalacji technologicznych KGHM do wymogów konkluzji BAT dla przemysłu metali nieżelaznych wraz z ograniczeniem emisji arsenu (BATAs)	<p>Uruchomiony w roku 2018 Program BATAs obejmuje 26 nowych projektów inwestycyjnych, w tym 20 w HM Głogów i 6 w HM Legnica.</p> <p>Do końca grudnia 2018 r. uruchomiono 11 projektów, w tym 9 w HM Głogów i 2 w HM Legnica. Ponadto prowadzonych jest 7 postępowań przetargowych, a dla 8 projektów są aktualizowane założenia projektowe. Dla 2 projektów prowadzonych w HM Głogów podjęto decyzję o zaniechaniu ich realizacji.</p> <p>Do 31 grudnia 2018 r. poniesiono nakłady w wysokości 2 mln PLN.</p>
Program Rozwoju Hutnictwa	<p>W roku 2018 zakończono etap rozruchów technologicznych związanych z suszarnią parową. Po zakończeniu postępu remontowego HM Głogów II produkcja prowadzona jest przy pełnym wykorzystaniu nowo wybudowanej suszarni parowej. Prowadzony jest etap rozliczeń i odbiorów końcowych.</p> <p>Instalacja do prażenia koncentratu jest w fazie prób rozruchowych.</p> <p>W Projektach dostosowawczych kontynuowany jest etap rozliczeń z wykonawcami, kompletowania dokumentacji powykonawczej oraz uzyskiwania pozwoleń na użytkowanie.</p> <p>Do 31 grudnia 2018 r. nakłady na program poniesiono w wysokości 1 192 mln PLN, w tym 52 mln PLN w 2018 r.</p>

Zwiększenie zdolności produkcyjnych do 160 tys. Mg miedzi katodowej rocznie w Oddziale HM Legnica (HML160)	W ramach projektu w roku 2018 kontynuowano prace związane z budową pieca Wychylno-Topielno-Rafinacyjnego (WTR) w Hucie Miedzi Legnica. Prowadzono montaż urządzeń: pieca WTR, komory dopalania, wieży pełnego odparowania, maszyny odlewniczej, instalacji doprowadzających media, instalacji elektrycznej i aparatury kontrolno-pomiarowej oraz automatyki (APKiA). Wartość nakładów poniesionych do 31 grudnia 2018 r. wynosi 96 mln PLN, w tym 83 mln PLN w 2018 r.
Program Modernizacji Pirometalurgii (PMP)	Ustabilizowano produkcję w ciągu technologicznym pieca zawieszinowego w HM Głogów I zgodnie z aktualnym planem produkcyjnym. W fazie końcowej znajdują się rozliczenia oraz odbiory końcowe umów i zleceń dotyczące Programu Modernizacji Pirometalurgii.
Rozwój Pozostałe (43 mln PLN)	
Program KGHM 4.0.	Uruchomiony w 2018 r. Program KGHM 4.0 jest przedsięwzięciem stanowiącym implementację idei Industry 4.0 w środowisku techniczno-organizacyjnym KGHM Polska Miedź S.A. W ramach Programu KGHM 4.0 zakłada się realizację projektów w 3 obszarach: INDUSTRY, ICT, PROJEKTY WSPIERAJĄCE. Program ma na celu doprowadzenie do spójnego zarządzania obszarem produkcyjnym i wykorzystanie danych w celu poprawy jego produktywności i efektywności. W grudniu 2018 r. w Lubinie uruchomiono dostępny dla wszystkich punkt ładowania samochodów elektrycznych. Jest to rezultat porozumienia z firmą Tauron, które zakłada współpracę przedsiębiorstw w obszarze rozwoju elektromobilności, w tym budowania infrastruktury stacji ładowania pojazdów, usług carsharingu (auta na minuty), oraz wspólnych działań proekologicznych. Do 31 grudnia 2018 r. poniesiono nakłady w wysokości 41 mln PLN.
Rozwój Eksploracja (12 mln PLN)	
Projekty eksploracyjne	Synklina Grodziecka, Konrad – Synklina Grodziecka, Konrad – prowadzone są badania hydrogeologiczne zaprojektowane do wykonania w latach 2018-2020. W styczniu 2019 r. zakończyło się postępowanie administracyjne w organie koncesyjnym dot. koncesji "Synklina Grodziecka". Retków-Ścinawa - Na podstawie uzyskanych wyników z 3 otworów wykonanych w 2017 r. (S-761, S-708, S-745) zdecydowano o zmianie zakresu robót wiertniczych ujętych w koncesji, w związku z czym w grudniu 2017 r. konieczne było wprowadzenie zmian w zakresie zaprojektowanych prac i robót geologicznych oraz robót górniczych poprzez złożenie w Ministerstwie Środowiska wniosku o zmianę koncesji. W III kwartale 2018 r. uzyskano decyzję zmieniającą koncesję i rozpoczęto wiercenie kolejnego otworu poszukiwawczego, realizowanego w ramach II etapu prac geologicznych. Głogów - W 2018 r. wykonano powierzchniowe badania geofizyczne, zaprojektowane w ramach II etapu prac geologicznych. Na początku grudnia 2018 r. złożono do organu koncesyjnego wnioski o zmianę koncesji w zakresie wydłużenia czasu jej obowiązywania (do marca 2020 r.). Bytom Odrzański, Kulów-Luboszyce – 30 listopada 2017r. NSA oddalił skargi KGHM na decyzję WSA z 10 lipca 2015 r. Początkiem roku 2019 Ministerstwo Środowiska poinformowało o wznowieniu postępowania w sprawie ponownego rozpatrzenia wniosków koncesyjnych. Zatoka Pucka - w 2018 r. kontynuowano prace wiertnicze oraz złożono do organu koncesyjnego do zatwierdzenia Dodatek nr 1 do Projektu Robót Geologicznych, w którym zaproponowano odwiercenie kolejnego, dodatkowego otworu. Naczelny Sąd Administracyjny na rozprawie w dniu 27 lutego 2019 r. oddalił skargi kasacyjne spółki konkurencyjnej, która zaskarżyła koncesję wydaną dla KGHM na tym samym obszarze. W latach 2010-2018 na Projekty eksploracyjne poniesiono nakłady w wysokości 363 mln PLN, w tym 12 mln PLN w 2018 r.

8. Wyniki ekonomiczne KGHM INTERNATIONAL LTD.

8.1. Wyniki produkcyjne

Tabela 27. Wyniki produkcyjne KGHM INTERNATIONAL LTD.

	J.m.	2018	2017	Zmiana (%)	IVQ'18	IIIQ'18	IIQ'18	IQ'18
Miedź płytna, w tym:	tys. t	78,8	81,0	(2,7)	18,0	18,2	22,5	20,1
- kopalnia Robinson (USA)	tys. t	48,0	48,8	(1,6)	9,3	9,9	15,1	13,7
- kopalnie Zagłębia Sudbury (KANADA) ¹	tys. t	7,4	9,4	(21,3)	1,9	1,9	1,8	1,8
Nikiel płytny	tys. t	0,9	1,1	(18,2)	0,2	0,3	0,2	0,2
Metale szlachetne (TPM), w tym:	tys. troz	67,6	74,0	(8,6)	16,3	16,7	18,8	15,8
- kopalnia Robinson (USA)	tys. troz	37,1	35,2	+5,4	8,3	8,5	10,6	9,7
- kopalnie Zagłębia Sudbury (KANADA) ¹	tys. troz	30,5	38,8	(21,4)	8,1	8,1	8,2	6,1

¹ Kopalnie Morrison oraz McCreedy West w Zagłębiu Sudbury

Produkcja miedzi w segmencie KGHM INTERNATIONAL LTD. w 2018 r. wyniosła 78,8 tys. t, a tym samym uległa zmniejszeniu o 2,2 tys. t (-3%) w porównaniu do 2017 r.

Spadek produkcji miedzi w kopalni Robinson wynoszący 0,8 tys. t (-2%) jest pochodną osiągnięcia niższych uzysków, co związane było z parametrami eksploatowanego złoża. Powyższy czynnik został częściowo zrekomensowany przez

zwiększenie wolumenu przerobionej rudy. Wzrost produkcji metali szlachetnych o 1,9 tys. troz (+5%) wynika z osiągnięcia wyższych uzysków na przerobie złota (+18%), co zostało ograniczone przez zmniejszenie zawartości tego metalu w rudzie.

Wzrost wolumenu wydobytej rudy w kopalniach Zagłębia Sudbury (+14%) nie zdołał zrekompensować spadku zawartości metali w rudzie (w tym miedzi o 32%), w efekcie czego produkcja miedzi oraz metali szlachetnych uległa obniżeniu odpowiednio o 2 tys. t (-21%) oraz 8,3 tys. troz (-21%).

8.2. Przychody

Tabela 28. Wolumen i przychody ze sprzedaży KGHM INTERNATIONAL LTD. (mln USD)

	J.m.	2018	2017	Zmiana (%)	IVQ'18	IIIQ'18	IIQ'18	IQ'18
Przychody z umów z klientami¹, w tym:	mln USD	788	695	+13,4	215	204	189	180
- miedź	mln USD	460	454	+1,3	118	102	132	108
- nikiel	mln USD	12	12	-	3	3	3	3
- TPM – metale szlachetne	mln USD	95	99	(4,0)	36	20	19	20
Wolumen sprzedaży miedzi	tys. t	78,0	80,0	(2,5)	21,3	18,3	21,1	17,3
Wolumen sprzedaży niklu	tys. t	0,9	1,1	(18,2)	0,2	0,3	0,2	0,2
Wolumen sprzedaży TPM	tys. troz	66,0	72,6	(9,1)	18,3	16,1	17,7	13,9

¹ z uwzględnieniem premii przerobowych

Tabela 29. Przychody ze sprzedaży KGHM INTERNATIONAL LTD. (mln PLN)

	J.m.	2018	2017	Zmiana (%)	IVQ'18	IIIQ'18	IIQ'18	IQ'18
Przychody z umów z klientami¹, w tym:	mln PLN	2 856	2 602	+9,8	808	750	689	609
- miedź	mln PLN	1 666	1 702	(2,1)	446	375	480	365
- nikiel	mln PLN	44	46	(4,3)	11	11	11	11
- TPM – metale szlachetne	mln PLN	344	371	(7,3)	135	72	69	68

¹ z uwzględnieniem premii przerobowych

Przychody segmentu KGHM INTERNATIONAL LTD. w 2018 r. wyniosły 788 mln USD, co oznacza wzrost o 93 mln USD (+13%) w porównaniu do roku poprzedniego, głównie na skutek zwiększenia przychodów spółek działających pod marką DMC Mining Services („DMC”).

Zwiększenie przychodów DMC na skutek przede wszystkim realizowanego w Wielkiej Brytanii kontraktu wyniosło 105 mln USD.

Wzrost przychodów ze sprzedaży miedzi o 6 mln USD (+1%) jest pochodną uzyskania wyższej zrealizowanej ceny sprzedaży miedzi (6 423 USD/t 2018 r. w porównaniu do 6 315 USD/t w 2017 r.) oraz niższych premii przerobowych (TC/RC), które pomniejszają przychody. Wpływ powyższych czynników został częściowo ograniczony przez niższy wolumen sprzedaży miedzi o 2 tys. t (-3%).

Spadek wolumenu sprzedaży metali szlachetnych o 6,6 tys. troz (-9%) oraz osiągnięcie niższych zrealizowanych cen przyczyniło się do zmniejszenia przychodów ze sprzedaży TPM o 4 mln USD (-4%).

8.3. Koszty

Tabela 30. Koszt jednostkowy C1 KGHM INTERNATIONAL LTD.

	J.m.	2018	2017	Zmiana (%)	IVQ'18	IIIQ'18	IIQ'18	IQ'18
Koszt jednostkowy C1 ¹	USD/funt	1,92	1,92	-	2,04	1,89	1,84	1,89

¹ Jednostkowy koszt produkcji miedzi C1 – gotówkowy koszt produkcji miedzi płatnej, uwzględniający koszty wydobycia i przerobu urobku, podatek od kopalni, koszty transportu, koszty administracyjne fazy górniczej oraz premię przerobową hutniczo-rafinacyjną koncentratu (TC/RC), pomniejszony o wartość produktów ubocznych

Średni ważony jednostkowy gotówkowy koszt produkcji miedzi dla wszystkich operacji w segmencie KGHM INTERNATIONAL LTD. w 2018 r. utrzymał się na poziomie roku poprzedniego wynosząc 1,92 USD/funt. Wzrost kosztu C1 w czwartym kwartale 2018 r. do poziomu 2,04 USD/funt jest wynikiem obniżenia wolumenu sprzedaży miedzi oraz osiągnięcia niższych przychodów ze sprzedaży produktów ubocznych (które podlegają odliczeniu).

8.4. Wyniki finansowe

Tabela 31. Wyniki finansowe KGHM INTERNATIONAL LTD. (mln USD)

	2018	2017	Zmiana (%)	IVQ'18	IIIQ'18	IIQ'18	IQ'18
Przychody z umów z klientami	788	695	+13,4	215	204	189	180
Koszty podstawowej działalności operacyjnej, w tym: ¹	(716)	(526)	+36,1	(197)	(195)	(181)	(143)
- odpisy/odwrócenie odpisów z tytułu utraty wartości aktywów trwałych	-	74	(100,0)	-	-	-	-
Wynik netto ze sprzedaży (EBIT)	72	169	(57,4)	18	9	8	37
Wynik przed opodatkowaniem, w tym:	(85)	(336)	(74,7)	51	(28)	(118)	10
- strata z wyceny wspólnych przedsięwzięć metodą praw własności	(182)	(127)	+43,3	(110)	-	(72)	-
Podatek dochodowy	(8)	179	x	(4)	(1)	(2)	(1)
WYNIK NETTO	(92)	(157)	(41,4)	48	(29)	(120)	9
Amortyzacja ujęta w wyniku netto	(127)	(94)	+35,1	(33)	(32)	(49)	(13)
EBITDA ²	199	263	(24,3)	51	40	58	50
Skorygowana EBITDA³	199	189	+5,3	51	40	58	50

Tabela 32. Wyniki finansowe KGHM INTERNATIONAL LTD. (mln PLN)

	2018	2017	Zmiana (%)	IVQ'18	IIIQ'18	IIQ'18	IQ'18
Przychody z umów z klientami	2 856	2 602	+9,8	809	749	689	609
Koszty podstawowej działalności operacyjnej, w tym: ¹	(2 595)	(1 989)	+30,5	(741)	(716)	(653)	(485)
- odpisy/odwrócenie odpisów z tytułu utraty wartości aktywów trwałych	-	257	(100,0)	-	-	-	-
Wynik netto ze sprzedaży (EBIT)	261	613	(57,4)	68	33	36	124
Wynik przed opodatkowaniem, w tym:	(280)	(1 231)	(77,3)	207	(106)	(415)	34
- strata z wyceny wspólnych przedsięwzięć metodą praw własności	(658)	(474)	+38,8	(403)	(3)	(252)	-
Podatek dochodowy	(28)	670	x	(14)	(4)	(5)	(5)
WYNIK NETTO	(308)	(561)	(45,1)	193	(110)	(420)	29
Amortyzacja ujęta w wyniku netto	(461)	(351)	+31,3	(126)	(115)	(176)	(44)
EBITDA ²	722	964	(25,1)	194	148	212	168
Skorygowana EBITDA³	722	707	+2,1	194	148	212	168

¹ Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, koszty sprzedaży oraz ogólnego zarządu

² EBITDA = EBIT + amortyzacja (ujęta w wyniku netto)

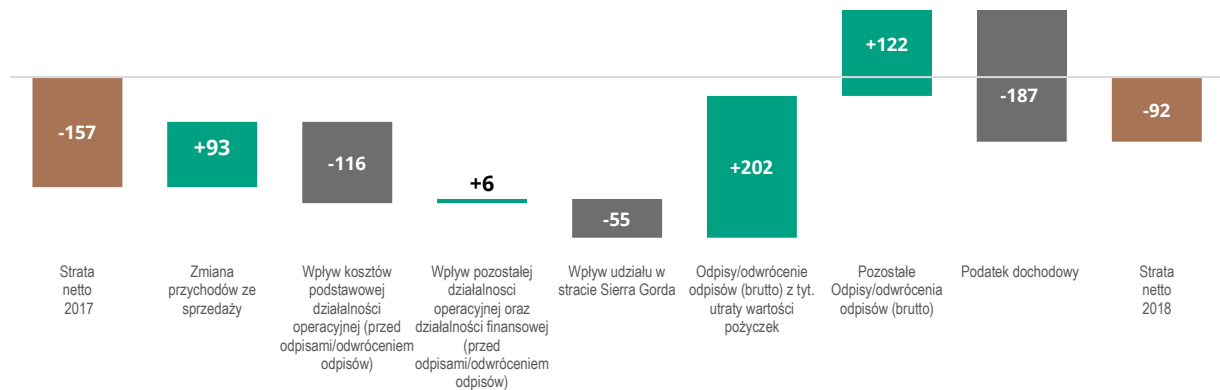
³ Skorygowana EBITDA = EBIT + amortyzacja (ujęta w wyniku netto) + odpis (-odwrócenie odpisów) z tytułu utraty wartości aktywów trwałych ujęte w kosztach podstawowej działalności operacyjnej

Główne czynniki wpływające na zmianę wyniku finansowego KGHM INTERNATIONAL LTD.:

Wyszczególnienie	Wpływ na zmianę wyniku (mln USD)	Charakterystyka
Wyższe przychody ze sprzedaży o 93 mln USD	+105	Wyższe przychody zrealizowane przez DMC związane z kontraktem realizowanym w Wielkiej Brytanii.
	(20)	Niższe przychody z tytułu mniejszego wolumenu sprzedaży, w tym miedzi (-14 mln USD)
	+8	Pozostałe czynniki
Wyższe koszty podstawowej działalności operacyjnej o 190 mln USD	+34	Zmiana stanu zapasów.
	(74)	Brak odpisu/odwrócenia odpisu z tyt. utraty wartości aktywów w 2018 r., w 2017 r. odpis/odwrócenie odpisu z tyt. utraty wartości aktywów (+74 mln USD)
	(38)	Wyższy poziom amortyzacji na skutek dokonania odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości kopalni Robinson na dzień 31 grudnia 2017 r.
	(46)	Wzrost kosztów pracy (+25 mln USD) oraz materiałów i energii (+21 mln USD)
	(74)	Wzrost kosztów usług obcych głównie ze względu na zwiększony zakres prac realizowanych przez podwykonawców DMC
	+8	Pozostałe czynniki

	(26)	Obniżenie pozostałych przychodów operacyjnych, w tym zmniejszenie przychodów z tytułu odsetek od pożyczek udzielonych Sierra Gorda S.C.M.
Wpływ pozostałej działalności operacyjnej oraz działalności finansowej (+403 mln USD), w tym:	+202	Odpis/odwrócenie odpisu z tytułu utraty wartości udzielonych pożyczek. Przeprowadzone testy wykazały zasadność odwrócenia odpisu dokonanego w ubiegłych latach w zakresie pożyczek udzielonych w związku z budową kopalni Sierra Gorda. Kwota odwrócenia odpisu na dzień 31.12.2018 wynosi 195 mln USD (w 2017 r. odpis na poziomie -7 mln USD)
	+196	Pozostałe odpisy i ich odwrócenia. Wynik z pozostałej działalności operacyjnej za 2018 r. uwzględnił odpis z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych w kwocie -13 mln USD, natomiast w 2017 r. nadwyżka odpisu aktualizującego wartości niematerialne nie oddane do użytkowania nad dokonany odwróceniem odpisu w tym zakresie wyniosła -209 mln USD.
	+31	Pozostałe czynniki, w tym głównie obniżenie kosztów finansowych (+17 mln USD)
Udział w stracie jednostek wycenianych metodą praw własności (-55 mln USD)	(55)	Rozpoznanie w 2018 r. udziału w stracie Sierra Gorda S.C.M. w wysokości udzielonego dofinansowania tj. kwoty 182 mln USD (w 2017 r. udział w stracie Sierra Gorda S.C.M. również został rozpoznany w wysokości udzielonego dofinansowania tj. kwoty 127 mln USD)
Podatek dochodowy	(187)	Zmiany dotyczyły głównie podatku odroczonego

Wykres 32. Zmiana wyniku netto KGHM INTERNATIONAL LTD. (mln USD)

8.5. Wydatki inwestycyjne

Tabela 33. Wydatki inwestycyjne KGHM INTERNATIONAL LTD. (mln USD)

	2018	2017	Zmiana (%)	IVQ'18	IIIQ'18	IIQ'18	IQ'18
Projekt Victoria	5	5	-	1	1	1	2
Projekt Sierra Gorda Oxide	2	2	-	1	1	-	-
Usuwanie nadkładu i pozostałe	164	136	+20,6	44	39	44	37
Projekt Ajax	-	3	(100,0)	-	-	-	-
Razem	171	147	+16,3	46	41	45	39
Przepływy do Sierra Gorda S.C.M.	182	127	+43,3	110	-	72	-

Tabela 34. Wydatki inwestycyjne KGHM INTERNATIONAL LTD. (mln PLN)

	2018	2017	Zmiana (%)	IVQ'18	IIIQ'18	IIQ'18	IQ'18
Projekt Victoria	19	19	-	6	3	3	7
Projekt Sierra Gorda Oxide	6	8	(25,0)	3	3	-	-
Usuwanie nadkładu i pozostałe	595	511	+16,4	167	141	161	126
Projekt Ajax	0	11	(100,0)	-	-	-	-
Razem	620	549	+12,9	176	147	164	133
Przepływy do Sierra Gorda S.C.M.	658	474	38,8	403	3	252	-

Wydatki inwestycyjne segmentu KGHM INTERNATIONAL LTD. w 2018 r. wyniosły 171 mln USD (wzrost o 24 mln USD w porównaniu do 2017 r.).

Około 75% wydatków poniesionych zostało w kopalni Robinson i obejmowały prace związane z usuwaniem nadkładu, rozbudową zbiornika odpadów poflotacyjnych oraz wierceniami geotechnicznymi.

W 2018 r. na projekt Victoria wydatkowano 5 mln USD na zabezpieczenie infrastruktury oraz obszaru projektu. Wydatki związane z projektem Sierra Gorda Oxide wyniosły 2 mln USD i dotyczyły prowadzonych analiz wybranych złóż projektu oraz prac związanych z uzyskaniem wymaganych pozwoleń.

W drugim oraz czwartym kwartale KGHM INTERNATIONAL LTD. dofinansował kopalnię Sierra Gorda w łącznej kwocie 182 mln USD w celu zapewnienia płynności, w tym na pokrycie spłaty kredytu zaciągniętego na budowę kopalni.

9. Wyniki ekonomiczne Sierra Gorda S.C.M.

Segment Sierra Gorda S.C.M. stanowi wspólne przedsięwzięcie (w ramach spółki JV Sierra Gorda S.C.M.), którego właścicielami są KGHM INTERNATIONAL LTD. (55%) i spółki Grupy Sumitomo (45%).

Zamieszczone poniżej dane produkcyjne i finansowe zaprezentowano w oparciu o pełny udział własnościowy we wspólnym przedsięwzięciu (100%) oraz proporcjonalnie do udziałów w spółce Sierra Gorda S.C.M. (55%), zgodnie z metodologią prezentacji danych w nocie 2 skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

9.1. Wyniki produkcyjne

W IV kwartale 2018 r. Sierra Gorda S.C.M. zrealizowała produkcję miedzi na poziomie wyższym od zanotowanego w poprzednich trzech kwartałach 2018 r. Relatywnie wysoka była również produkcja kwartalna molibdenu.

Tabela 35. Produkcja miedzi, molibdenu i metali szlachetnych Sierra Gorda S.C.M.

	J.m.	2018	2017	Zmiana (%)	IVQ'18	IIIQ'18	IIQ'18	IQ'18
Produkcja miedzi ¹	tys. t	96,9	97,1	(0,2)	27,6	24,7	22,8	21,8
Produkcja miedzi – segment (55%)	tys. t	53,3	53,4	(0,2)	15,2	13,6	12,5	12,0
Produkcja molibdenu ¹	mln funtów	26,7	35,7	(25,2)	7,2	5,6	6,7	7,2
Produkcja molibdenu – segment (55%)	mln funtów	14,7	19,7	(25,2)	4,0	3,0	3,7	4,0
Produkcja TPM – złoto ¹	tys. troz	42,2	50,9	(17,1)	13,4	11,8	8,6	8,4
Produkcja TPM – złoto -segment (55%)	tys. troz	23,2	28,0	(17,1)	7,4	6,5	4,7	4,6

¹ Metal płatny w koncentracji.

Poprawa wyników w ostatnim kwartale przyczyniła się do osiągnięcia produkcji miedzi w wysokości 96,9 tys. t w całym 2018 r. Utrzymanie produkcji na poziomie z 2017 r., przy jednoczesnym spadku zawartości Cu w rudzie, możliwe było poprzez zwiększenie efektywności wykorzystania aktywów w fazie przerobu rudy. W 2018 r. prowadzone były działania prewencyjne w zakresie remontów i wymiany elementów instalacji, co pozwoliło na wydłużenie okresów między głównymi remontami Zakładu Wzbogacania Rudy z 2 miesięcy w 2017 r. do 3 miesięcy w 2018 r., a w konsekwencji zwiększenie wolumenu przerobionej rudy o 7% w stosunku do 2017 r.

W odniesieniu do produkcji molibdenu zanotowano spadek w porównaniu do 2017 r. o 9,0 mln funtów na skutek eksploatacji stref wydobywczych, charakteryzujących się niższą zawartością molibdenu (zatwierdzona w planie kopalni sekwencja wydobycia uwzględnia obszary o niższej zawartości tego metalu).

9.2. Sprzedaż

Przychody ze sprzedaży w 2018 r. wyniosły 978 mln USD (dla 100% udziału), czyli 1 948 mln PLN odpowiednio do udziału własnościowego KGHM Polska Miedź S.A. w wysokości 55%.

Tabela 36. Wolumen i przychody ze sprzedaży Sierra Gorda S.C.M.

	J.m.	2018	2017	Zmiana (%)	IVQ'18	IIIQ'18	IIQ'18	IQ'18
Przychody z umów z klientami,¹ w tym ze sprzedaży:	mln USD	978	968	+1,0	261	248	211	258
- miedzi	mln USD	535	574	(6,8)	151	131	113	140
- molibdenu	mln USD	380	315	+20,6	90	100	88	102
Wolumen sprzedaży miedzi	tys. t	94,7	98,4	(3,8)	28,4	25,2	18,2	22,9
Wolumen sprzedaży molibdenu	mln funtów	30,8	35,3	(12,7)	7,4	8,3	7,7	7,4
Przychody z umów z klientami¹ - segment (udział 55%)	mln PLN	1 948	1 993	(2,3)	541	499	427	481

¹ z uwzględnieniem premii przerobowych hutniczo-rafinacyjnych i innych

Wzrost przychodów o 10 mln USD w porównaniu do wielkości zrealizowanej w 2017 r. jest przede wszystkim wypadkową wyższych cen molibdenu (wzrost przychodów o 121 mln USD) oraz mniejszego wolumenu sprzedaży tego metalu (spadek przychodów o 57 mln USD). Natomiast w odniesieniu do przychodów ze sprzedaży miedzi zanotowano spadek z uwagi na niższe ceny oraz mniejszy wolumen sprzedaży (zmniejszenie przychodów łącznie o 46 mln USD).

Wpływ poszczególnych czynników na zmianę przychodów został zaprezentowany w podrozdziale dotyczącym wyniku finansowego Sierra Gorda S.C.M.

9.3. Koszty

Koszty podstawowej działalności operacyjnej poniesione przez spółkę Sierra Gorda S.C.M. wyniosły 934 mln USD z czego 68 mln USD stanowią koszty sprzedaży, a 40 mln USD koszty ogólnego zarządu. Koszty segmentu Sierra Gorda, proporcjonalne do udziału własnościowego (55%) wyniosły 1 861 mln PLN.

Tabela 37. Koszty (przed odpisem z tytułu utraty wartości aktywów trwałych) oraz koszt jednostkowy produkcji miedzi (C1) Sierra Gorda S.C.M.

	J.m.	2018	2017	Zmiana (%)	IVQ'18	IIIQ'18	IIQ'18	IQ'18
Koszty podstawowej działalności operacyjnej	mln USD	934	898	+4,0	265	240	186	243
Koszty podstawowej działalności operacyjnej – segment (udział 55%)	mln PLN	1 861	1 849	+0,6	548	482	378	453
Koszt jednostkowy C1¹	USD/funt	1,31	1,67	(21,6)	1,56	1,29	0,83	1,43

¹ Jednostkowy koszt produkcji miedzi C1 - gotówkowy koszt produkcji miedzi płatnej, uwzględniający koszty wydobycia i przerobu urobku, podatek od kopalni, koszty transportu, koszty administracyjne fazy górniczej oraz premię przerobową hutniczo-rafinacyjną koncentratu (TC/RC), pomniejszony o wartość produktów ubocznych

W porównaniu do analogicznego okresu ubiegłego roku koszty podstawowej działalności operacyjnej denominowane w mln USD kształtowały się na poziomie o 4% wyższym od zanotowanego w 2017 r., na co istotny wpływ miał większy przerób rudy (+7%).

Wzrost kosztów zanotowano przede wszystkim w zakresie:

- amortyzacji (+21%) ze względu na przyspieszenie udostępnienia do eksploatacji jednej ze stref wydobywczych w stosunku do wcześniejszych założeń.
- kosztów energii (+9%) - wyższy wolumen przerobu rudy i wzrost współczynnika twardości rudy
- kosztów paliwa, smarów i olejów (+15%), głównie z uwagi na wzrost cen oleju napędowego.

Z drugiej strony pozytywne tendencje wystąpiły w odniesieniu do kosztów:

- usług obcych (-9%) - optymalizacja zakresu, internalizacja niektórych usług oraz aktualizacja cen kontraktów.
- materiałów (-8%) – głównie zmniejszenie zużycia materiałów wybuchowych oraz odczynników flotacyjnych
- części zamiennych (-3%) - realizacja strategii w zakresie remontów (wydłużenie cykli między remontowych)
- kosztów przerobu molibdenu przez kontrahenta zewnętrznego (-21%) – wyeliminowanie kar z uwagi na znaczną poprawę jakości koncentratu molibdenowego w porównaniu do sytuacji w poprzednich latach.

Wymienione czynniki przyczyniły się do zmniejszenia jednostkowego kosztu operacyjnego zakładu wzbogacania rudy (na tonę przerobionej rudy) o 10%, przy koszcie jednostkowym kopalni (w przeliczeniu na tonę wydobycia) na poziomie z 2017 r.

Obniżeniu uległ również koszt jednostkowy produkcji miedzi (C1) z 1,67 USD/funt do 1,31 USD/funt, jednak w tym przypadku głównym czynnikiem poprawy były wyższe ceny molibdenu, decydujące o poziomie przychodów ze sprzedaży metali towarzyszących, które w kalkulacji C1 podlegają odliczeniu.

9.4. Wyniki finansowe

Rachunek wyników

W 2018 r. EBITDA wyniosła 318 mln USD, z czego proporcjonalnie do udziałów w (55%) na Grupę KGHM przypada 633 mln PLN.

Tabela 38. Wyniki Sierra Gorda S.C.M. w mln USD (udział własnościowy 100%)

	2018	2017	Zmiana (%)	IVQ'18	IIIQ'18	IIQ'18	IQ'18
Przychody z umów z klientami	978	968	+1,0	261	248	211	258
Koszty podstawowej działalności operacyjnej	(934)	(898)	+4,0	(265)	(240)	(186)	(243)
Wynik netto ze sprzedaży (EBIT)	44	70	(37,1)	(4)	8	25	15
WYNIK NETTO	(385)	(255)	+51,0	(191)	(72)	(56)	(66)
Amortyzacja ujęta w wyniku netto	(274)	(226)	+21,2	(75)	(67)	(60)	(72)
EBITDA¹	318	296	+7,4	71	75	85	87
Skorygowana EBITDA²	318	296	+7,4	71	75	85	87

Tabela 39. Wyniki segmentu Sierra Gorda S.C.M. proporcjonalnie do posiadanych udziałów (55%) w mln PLN

	2018	2017	Zmiana (%)	IVQ'18	IIIQ'18	IIQ'18	IQ'18
Przychody z umów z klientami	1 948	1 993	(2,3)	541	499	427	481
Koszty podstawowej działalności operacyjnej	(1 861)	(1 849)	+0,6	(548)	(482)	(378)	(453)
Wynik netto ze sprzedaży (EBIT)	87	144	(39,6)	(7)	17	49	28
WYNIK NETTO	(767)	(525)	+46,1	(386)	(145)	(113)	(123)
Amortyzacja ujęta w wyniku netto	(546)	(465)	+17,4	(156)	(134)	(121)	(135)
EBITDA¹	633	609	+3,9	149	151	170	163
Skorygowana EBITDA²	633	609	+3,9	149	151	170	163

¹ EBITDA = EBIT + amortyzacja (ujęta w wyniku netto)

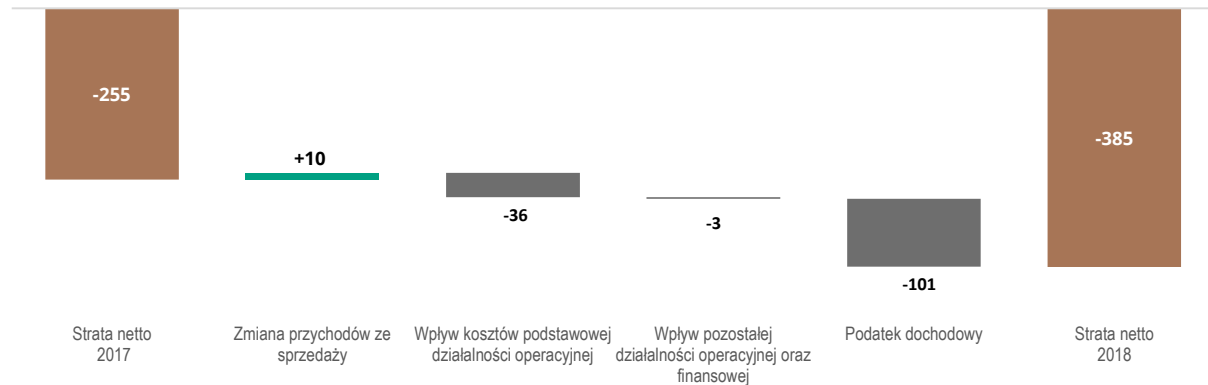
² Skorygowana EBITDA = EBIT + amortyzacja (ujęta w wyniku netto) + odpis (-odwrócenie odpisów) z tytułu utraty wartości aktywów trwałych ujęte w kosztach podstawowej działalności operacyjnej

Wzrost EBITDA w skali roku jest efektem zwiększenia przychodów, które w porównaniu do analogicznego okresu 2017 r. wzrosły o 10 mln USD, głównie za sprawą lepszej sytuacji makroekonomicznej na rynku molibdenu oraz niższych kosztów przed amortyzacją o 12 mln USD. Podsumowanie najważniejszych czynników wpływających na poziom przychodów i kosztów, a tym samym EBITDA, zaprezentowano w poniższym zestawieniu.

Główne czynniki wpływające na wzrost straty netto Sierra Gorda S.C.M. o 130 mln USD:

Wyszczególnienie	Wpływ na zmianę wyniku (mln USD)	Charakterystyka
	(23)	Niższe przychody wskutek spadku cen miedzi
	(23)	Niższe przychody na skutek spadku wolumenu sprzedaży miedzi o 4 tys. t
Wyższe przychody ze sprzedaży o 10 mln USD, w tym:	+121	Wyższe przychody z tytułu wzrostu cen molibdenu
	(57)	Niższe przychody z tytułu niższego wolumenu sprzedaży molibdenu o 4 mln funtów
	(8)	Wpływ pozostałych czynników, głównie niższe przychody ze sprzedaży złota i srebra
Wyższe koszty podstawowej działalności operacyjnej o 36 mln USD, w tym:	+63	Spadek kosztów, głównie: usług obcych, materiałów, części zamiennych, wzbogacania molibdenu
	(84)	Wzrost kosztów, głównie: amortyzacji, energii, paliwa, kosztów pracy, kosztów sprzedaży
	(20)	Zmiana stanu zapasów
	+5	Wyższe koszty usuwania nadkładu podlegające kapitalizacji i tym samym zmniejszające koszty w rachunku wyników
Wpływ pozostałej działalności operacyjnej – wzrost wyniku o 18 mln USD	+18	Głównie wzrost pozostałych przychodów w efekcie dodatnich różnic kursowych oraz niższe koszty z uwagi na rozwiązanie rezerwy na sprawy sporne
Wzrost kosztów finansowych o 21 mln USD	(21)	Przed wszystkim wyższy poziom odsetek naliczonych od pożyczki udzielonej przez Właścicieli na budowę kopalni
Podatek dochodowy	(101)	Głównie odpis z tytułu utraty wartości odroczonego aktywa podatkowego (110 mln USD)

Wykres 33. Zmiana wyniku netto (mln USD)

W 2018 r. Sierra Gorda S.C.M. zrealizowała stratę netto na poziomie 385 mln USD, co jest skutkiem naliczonych odsetek od pożyczki udzielonej przez partnerów spółki na budowę kopalni. Ponadto na koniec 2018 r. dokonano odpisu z tytułu utraty wartości aktywa podatkowego, co wpłynęło na zwiększenie straty w stosunku do 2017 r. o 110 mln USD.

Wydatki inwestycyjne

W 2018 r. wydatki na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne, uwzględnione w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych Sierra Gorda S.C.M. wyniosły 287 mln USD, z czego większość tj. 206 mln USD (72%) stanowiły wydatki związane z usuwaniem nadkładu w celu udostępniania do eksploatacji kolejnych partii złoża, a pozostała część dotyczyła rozwoju i odtworzenia rzeczowych aktywów trwałych.

Tabela 40. Wydatki inwestycyjne Sierra Gorda S.C.M.

	J.m.	2018	2017	Zmiana (%)	IVQ'18	IIIQ'18	IIQ'18	IQ'18
Wydatki na rzeczowe aktywa trwałe	mln USD	287	274	+4,7	56	72	84	75
Wydatki na rzeczowe aktywa trwałe – segment (udział 55%)	mln PLN	572	564	+1,4	120	145	168	139

Wzrost wydatków inwestycyjnych (wyrażonych w USD) o 5% dotyczył przede wszystkim kapitalizowanych kosztów usuwania nadkładu z uwagi na większy zakres przeprowadzonych robót.

Głównym źródłem finansowania inwestycji były środki wypracowane w ramach działalności operacyjnej. W 2018 r. finansowanie Sierra Gorda przez Właścicieli wyniosło 330 mln USD.

10. Wyniki finansowe pozostałych segmentów

Spółki ujęte w pozostałych segmentach to podmioty o bardzo zróżnicowanych przedmiotach działalności. Mają one między innymi charakter inwestycji kapitałowych, bądź pełnią ważną rolę w realizacji polityki społecznej odpowiedzialności biznesu. Segment ten obejmuje również spółki przeznaczone do restrukturyzacji i dezinwestycji. W segmencie zostały ponadto umieszczone fundusze inwestycyjne zamknięte aktywów niepublicznych oraz ich spółki portfelowe (w tym tworzące Polską Grupę Uzdrawisk).

Tabela 41. Wyniki finansowe pozostałych segmentów (przed korektami konsolidacyjnymi)

	2018	2017	Zmiana (%)	IVQ'18	IIIQ'18	IIQ'18	IQ'18
Przychody ze sprzedaży	6 990	6 478	+7,9	1 922	1 699	1 719	1 650
- w tym od klientów zewnętrznych	2 202	2 013	+9,4	517	578	554	553
Wynik netto ze sprzedaży (EBIT)	(33)	43	x	(55)	(15)	22	15
Wynik netto	(41)	38	x	(52)	(21)	16	16
Amortyzacja ujęta w wyniku netto	(225)	(234)	(3,8)	(57)	(53)	(58)	(57)
EBITDA¹	192	277	(30,7)	2	38	80	72
Skorygowana EBITDA²	201	277	(27,4)	11	38	80	72

¹ EBITDA = EBIT + amortyzacja (ujęta w wyniku netto)

² Skorygowana EBITDA = EBIT (wynik na sprzedaży netto) + amortyzacja (ujęta w wyniku netto) + odpisy (- odwrócenie odpisów) z tytułu utraty wartości aktywów trwałych (ujęte w kosztach podstawowej działalności operacyjnej)

W 2018 r. w pozostałych segmentach odnotowano stratę netto na sprzedaży, przed uwzględnieniem korekt konsolidacyjnych, w wysokości -33 mln PLN, co stanowi pogorszenie w relacji do 2017 r., o 76 mln PLN. Na poziomie wyniku netto zanotowano stratę na poziomie -41 mln PLN, wobec zysku 38 mln PLN w roku 2017.

11. Struktura właścicielska i notowania akcji Spółki KGHM Polska Miedź S.A. na Giełdzie Papierów Wartościowych

11.1. Spółka na giełdzie papierów wartościowych

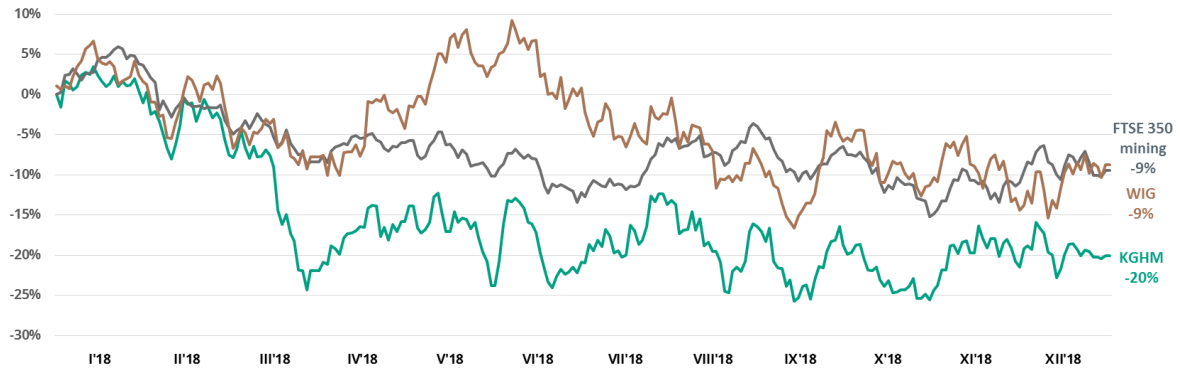
KGHM Polska Miedź S.A. zadebiutowała na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie (GPW) w lipcu 1997 r. Akcje Spółki notowane są na rynku podstawowym GPW w systemie notowań ciągłych i wchodzi w skład indeksów WIG, WIG20, WIG30, indeksu sektorowego WIG-GÓRNICTWO oraz do 10 lipca 2018 r. – w skład indeksu WIGdiv. Spółka uczestniczy nieprzerwanie od 19 listopada 2009 r. w indeksie RESPECT Index, co potwierdza stosowanie najwyższych standardów społecznej odpowiedzialności. Indeks ten wyróżnia spółki zarządzane w sposób zrównoważony i odpowiedzialny, a przy okazji podkreśla ich atrakcyjność inwestycyjną.

Zgodnie z ogłoszeniem FTSE Russell, 24 września 2018 r. Polska przeszła z indeksu rynków rozwijających się do rozwiniętych. W związku z tym, od września 2018 r. KGHM Polska Miedź S.A. znajduje się wśród spółek należących do indeksu FTSE4Good Index Series. FTSE4Good Index Series należy do grupy etycznych wskaźników inwestycyjnych, uwzględniających kryteria odpowiedzialności społecznej przedsiębiorstw i zarządzania ryzykiem ESG.

Rok 2018 nie był udany dla rynku akcji. Spadały główne indeksy GPW: WIG o 9%, WIG20 o 7%, a WIG30 o 9%. Prawie 9% spadek zaliczył również indeks FTSE 350 Mining - obejmujący spółki z sektora górniczego notowane na London Stock Exchange. Kurs akcji KGHM Polska Miedź S.A. na GPW obniżył się w ciągu roku 2018 o 20%, z poziomu 111,20 PLN odnotowanego w dniu 29 grudnia 2017 r. do 88,88 PLN na koniec 2018 r. W tym samym okresie cena miedzi - głównego produktu Spółki - zanotowała spadek o 17%, przy wzroście kursu średniego dolara do złotego o 8%.

15 stycznia 2018 r. akcje Spółki osiągnęły roczne maksimum kursu zamknięcia na poziomie 115,00 PLN. Minimum kursu zamknięcia odnotowano 11 września 2018 r. – 82,56 PLN.

Wykres 34. Kurs akcji KGHM Polska Miedź S.A. na tle indeksów WIG i FTSE 350 mining

Kluczowe dane dotyczące notowań akcji KGHM Polska Miedź S.A. na GPW w latach 2017-2018 zaprezentowano w poniższej tabeli:

Tabela 42. Kluczowe dane dotyczące notowań akcji Spółki na GPW w Warszawie S.A.

Symbol: KGH, ISIN: PLKGHM000017	J.m.	2018	2017
Liczba akcji	mln sztuk	200	200
Kapitalizacja Spółki na koniec roku	mld PLN	17,8	22,2
Średni wolumen obrotu na sesję	tys. sztuk	601	790
Wartość obrotów	mln PLN	13 890	23 251
Zmiana kursu akcji w stosunku do ostatniego kursu roku poprzedzającego	%	-20,1	+20,2
Maksymalny kurs zamknięcia w roku	PLN	115,00	135,50
Minimalny kurs zamknięcia w roku	PLN	82,56	92,17
Kurs zamknięcia z ostatniego dnia notowań w roku	PLN	88,88	111,20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie biuletynu statystycznego GPW za 2017 i 2018 r.

11.2. Relacje inwestorskie

Dialog z interesariuszami, wśród których szczególną rolę odgrywają akcjonariusze, traktujemy jako kluczowy element efektywnego funkcjonowania Spółki. Dla KGHM Polska Miedź S.A. jako firmy globalnej, działającej na trzech kontynentach, priorytetem jest umożliwienie równego dostępu do informacji wszystkim uczestnikom międzynarodowych rynków kapitałowych. Działania KGHM Polska Miedź S.A. mają na celu zapewnienie stałej komunikacji i przejrzystego dialogu z inwestorami, analitykami jak również zapewnienie wykonywania obowiązków informacyjnych wynikających z obowiązujących aktów prawnych.

Spółka wypełnia obowiązki informacyjne poprzez publikację raportów bieżących i okresowych przekazywanych przez oficjalny system raportowania (ESPI). Komunikację ze środowiskiem inwestorskim przedstawiciele Spółki realizują dzięki regularnemu uczestnictwu w konferencjach inwestorskich, spotkaniach z inwestorami i analitykami w kraju i zagranicą. Dodatkową formą komunikacji Spółki z rynkiem są telekonferencje i wideokonferencje organizowane w odpowiedzi na zapotrzebowanie ze strony interesariuszy.

Publikacja wyników finansowych Spółki powiązana jest z otwartą dla wszystkich interesariuszy konferencją, transmitowaną na żywo w Internecie w języku polskim i angielskim, możliwością zadawania pytań drogą mailową i odsłuchem telefonicznych. Zapisy wideo konferencji są dostępne na stronie internetowej Spółki www.kghm.com w zakładce Inwestorzy. Zakładka Inwestorzy jest na bieżąco uzupełniana o informacje i dokumenty. W zakładce tej są m.in. raporty bieżące i okresowe, informacje o strukturze akcjonariatu, dokumenty związane z walnymi zgromadzeniami, ładem korporacyjnym oraz prezentacje i materiały wideo dla inwestorów.

Raporty analityczne na temat KGHM Polska Miedź S.A. opracowywane są przez 11 analityków „sell-side” z Polski oraz 9 z zagranicy.

Tabela 43. Wykaz biur maklerskich sporządzających raporty analityczne o KGHM Polska Miedź S.A.

Polska		
Dom Maklerski Banku Handlowego	Dom Maklerski BOŚ	Dom Maklerski BZ WBK
Dom Maklerski mBanku	Erste Group	IPOPEMA Securities
JP Morgan	Pekao Investment Banking	PKO Dom Maklerski
Haitong	Trigon Dom Maklerski	
Zagranica		
Bank of America Merrill Lynch	BMO	EVA Dimensions
Global Mining Research	Goldman Sachs	Morgan Stanley
Raiffeisen	UBS	WOOD & Company

11.3. Dywidenda

Zgodnie z Uchwałą Nr 10/2018 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia KGHM Polska Miedź S.A. z dnia 6 lipca 2018 r. w sprawie podziału zysku za rok obrotowy 2017, zysk w całości przekazano na kapitał zapasowy Spółki.

Tabela 44. Wypłata dywidendy w latach 2017 – 2018

	J.m.	2018	2017
Dywidenda wypłacona w roku obrotowym z zysków lat ubiegłych	mln PLN	-	200
	PLN/akcję	-	1,00
Stopa dywidendy ¹	%	-	0,9

¹ dywidenda na jedną akcję wypłacona w danym roku obrotowym przez ostatni kurs akcji w danym roku obrotowym

11.4. Informacja o strukturze właścicielskiej i wyemitowanych akcjach Spółki

Na dzień 31 grudnia 2018 r. kapitał zakładowy Spółki, zgodnie z wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego, wynosił 2 000 mln PLN i dzielił się na 200 mln akcji serii A, w pełni opłaconych, o wartości nominalnej 10 PLN każda. Wszystkie akcje są akcjami na okaziciela. Każda akcja daje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu. Spółka nie wyemitowała akcji uprzywilejowanych.

W 2018 r. nie miały miejsca zmiany wysokości kapitału zakładowego i liczby akcji.

W tym czasie zmianie uległa struktura własności znacznych pakietów akcji KGHM Polska Miedź S.A. W 2018 r. Spółka została poinformowana o zwiększeniu udziału w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu KGHM Polska Miedź S.A. powyżej 5% przez Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva BZ WBK (zawiadomienie z dnia 17 lipca 2018 r.) oraz przez Otwarty Fundusz Emerytalny PZU „Złota Jesień” (zawiadomienie z dnia 16 października 2018 r.).

Struktura akcjonariatu Spółki na dzień 31 grudnia 2018 r. przedstawia się następująco:

Tabela 45. Struktura akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2018 r.

Akcjonariusz	Liczba akcji/głosów	Udział w kapitale zakładowym /ogólnej liczbie głosów
Skarb Państwa ¹	63 589 900	31,79%
Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny ²	10 104 354	5,05%
Otwarty Fundusz Emerytalny PZU „Złota Jesień” ³	10 099 003	5,05%
Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva BZ WBK ⁴	10 039 684	5,02%
Pozostali akcjonariusze	106 167 059	53,09%
Razem	200 000 000	100,00%

¹ na podstawie otrzymanego przez Spółkę zawiadomienia z dnia 12 stycznia 2010 r.

² na podstawie otrzymanego przez Spółkę zawiadomienia z dnia 18 sierpnia 2016 r.

³ na podstawie otrzymanego przez Spółkę zawiadomienia z dnia 16 października 2018 r.

⁴ na podstawie otrzymanego przez Spółkę zawiadomienia z dnia 17 lipca 2018 r.

18 lutego 2019 r. Spółka została poinformowana o zmniejszeniu udziału w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu KGHM Polska Miedź S.A. poniżej 5% przez Otwarty Fundusz Emerytalny PZU „Złota Jesień”. Struktura akcjonariatu Spółki na dzień podpisania niniejszego sprawozdania przedstawia się następująco:

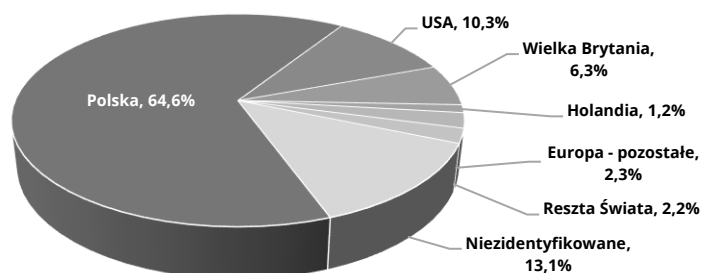
Tabela 46. Struktura akcjonariatu na dzień podpisania sprawozdania

Akcjonariusz	Liczba akcji/głosów	Udział w kapitale zakładowym /ogólnej liczbie głosów
Skarb Państwa	63 589 900	31,79%
Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny	10 104 354	5,05%
Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva BZ WBK	10 039 684	5,02%
Pozostali akcjonariusze	116 266 062	58,14%
Razem	200 000 000	100,00%

Pozostali akcjonariusze, których łączny udział w kapitale zakładowym i ogólnej liczbie głosów wynosi 58,14% zdominowani są przez akcjonariuszy instytucjonalnych - zagranicznych i krajowych.

Poniżej zaprezentowano geograficzną strukturę akcjonariatu KGHM Polska Miedź S.A. Dane opierają się o przeprowadzone w październiku 2018 r. badania struktury akcjonariatu Spółki.

Wykres 35. Geograficzna struktura akcjonariatu KGHM Polska Miedź S.A. (%)

Źródło: CMI2i, październik 2018 r.

Spółka nie posiada akcji własnych.

Zarząd Spółki nie posiada informacji o zawartych umowach, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji Spółki przez dotychczasowych akcjonariuszy.

Zgodnie z posiadanymi przez KGHM Polska Miedź S.A. informacjami, na dzień 31 grudnia 2018 r. i na dzień podpisania niniejszego sprawozdania żaden z Członków Zarządu Spółki nie posiadał akcji KGHM Polska Miedź S.A. lub uprawnień do nich.

Spośród Członków Rady Nadzorczej Spółki, na dzień 31 grudnia 2018 r. i na dzień podpisania niniejszego sprawozdania, jedynie Józef Czyczerski posiadał 10 akcji KGHM Polska Miedź S.A. o łącznej wartości nominalnej 100 PLN. Zgodnie z posiadanymi przez Spółkę informacjami, pozostali Członkowie Rady Nadzorczej Spółki nie posiadają akcji KGHM Polska Miedź S.A. lub uprawnień do nich.

Członkowie Zarządu i Członkowie Rady Nadzorczej, zgodnie z wiedzą Spółki, nie posiadali na dzień 31 grudnia 2018 r. i na dzień podpisania niniejszego sprawozdania akcji/udziałów podmiotów powiązanych KGHM Polska Miedź S.A.

W 2018 r. Spółka nie prowadziła programu akcji pracowniczych.

12. Zarządzanie ryzykiem w Grupie Kapitałowej

12.1. Kompleksowy System Zarządzania Ryzykiem w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.

Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A. definiuje ryzyko jako wpływ niepewności, będący integralną częścią prowadzonej działalności i mogący skutkować zarówno szansami, jak i zagrożeniami dla realizacji celów biznesowych. Oceniany jest aktualny i przyszły, faktyczny oraz potencjalny wpływ ryzyka na działalność Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. W oparciu o przeprowadzoną ocenę, dokonywana jest weryfikacja i dostosowanie praktyk zarządczych w ramach odpowiedzi na poszczególne ryzyka.

W ramach Polityki i Procedury Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym oraz zaktualizowanego w 2018 r. Regulaminu Komitetu Ryzyka Korporacyjnego i Zgodności, konsekwentnie realizowany jest proces zarządzania ryzykiem korporacyjnym w Grupie Kapitałowej. W spółkach Grupy Kapitałowej dokumenty regulujące zarządzanie ryzykiem korporacyjnym są spójne z obowiązującymi w Jednostce Dominującej. KGHM Polska Miedź S.A. sprawuje nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem korporacyjnym w Grupie Kapitałowej. Proces zarządzania ryzykiem korporacyjnym poddawany jest corocznie audytowi skuteczności (zgodnie z wytycznymi – Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016).

Na bieżąco identyfikowane, oceniane i analizowane, w kontekście możliwości ich ograniczania, są ryzyka w różnych obszarach działalności Grupy Kapitałowej. Ryzyka kluczowe Grupy Kapitałowej są przedmiotem pogłębionej analizy w celu wypracowania Planu Odpowiedzi na Ryzyko i Działań Dostosowawczych. Pozostałe ryzyka są poddane stałemu monitoringowi ze strony Departamentu Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym i Zgodnością, a w zakresie ryzyk finansowych ze strony pionu Dyrektora Naczelnego ds. Skarbowości - Skarbnika Korporacyjnego.

Kompleksowe podejście do analizy ryzyka obejmuje również identyfikację ryzyk związanych z realizacją zakładanych celów strategicznych. W roku 2018r. przeprowadzono rewizję ryzyk związanych z realizacją celów strategicznych zawartych w Strategii Głównej oraz Strategii Wykonawczych i Wspierających.

Poniżej przedstawiono zaktualizowaną w 2018 r. strukturę organizacyjną zarządzania ryzykiem w Jednostce Dominującej. Podział uprawnień i odpowiedzialności stosuje zasady dobrych praktyk Ładu Korporacyjnego i powszechnie uznany model trzech linii obrony.

Schemat 7. Struktura organizacyjna zarządzania ryzykiem w KGHM Polska Miedź S.A

Rada Nadzorcza (Komitet Audytu)					
Dokonuje rocznej oceny efektywności procesu zarządzania ryzykiem oraz monitorowania poziomu ryzyk kluczowych i sposobu postępowania z nimi.					
Zarząd					
Ostatecznie odpowiedzialny za system zarządzania ryzykiem oraz nadzór nad jego poszczególnymi elementami.					
1 linia obrony	2 linia obrony				3 linia obrony
Kierownictwo	Komitety Ryzyka				Audyt
Kadra kierownicza odpowiedzialna jest za przeprowadzenie identyfikacji, oceny i analizy ryzyk oraz wdrożenie, w ramach codziennych obowiązków, odpowiedzi na ryzyko. Zadaniem kadry kierowniczej jest bieżący nadzór nad stosowaniem odpowiednich odpowiedzi na ryzyko w ramach realizowanych zadań, tak aby ryzyko nie przekraczało oczekiwanego poziomu.	Wspierają efektywne zarządzanie ryzykiem oraz bieżący nadzór nad ryzykami kluczowymi.				Plan Audytu Wewnętrzny jest oparty o ocenę ryzyka oraz podporządkowany celom biznesowym, dokonywana jest ocena bieżącego poziomu poszczególnych ryzyk oraz skuteczności zarządzania nimi. Regulamin Audytu Wewnętrznego Dyrektor Naczelny ds. Audytu i Kontroli Raportowanie do Prezesa Zarządu
	Komitet Ryzyka Korporacyjnego i Zgodności	Komitet Ryzyka Rynkowego	Komitet Ryzyka Kredytowego	Komitet Płynności Finansowej	
	Zarządzania ryzykiem korporacyjnym oraz bieżące monitorowanie ryzyk kluczowych	Zarządzanie ryzykiem zmian cen metali (m.in.: miedź, srebro) oraz kursów walutowych i stóp procentowych	Zarządzanie ryzykiem niewywiązań się ze zobowiązań przez dłużników	Zarządzanie ryzykiem utraty płynności, rozumiane jako zdolność do terminowego regulowania zobowiązań oraz pozyskiwania środków na finansowanie działalności	
	Polityka zarządzania ryzykiem korporacyjnym	Polityka zarządzania ryzykiem rynkowym	Polityka zarządzania ryzykiem kredytowym	Polityka zarządzania płynnością finansową	
	Departament Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym i Zgodnością	Dyrektor Naczelny ds. Skarbowości – Skarbnik Korporacyjny			
Raportowanie do Zarządu	Raportowanie do Wiceprezesa Zarządu ds. Finansowych				

12.2. Ryzyko korporacyjne – kluczowe ryzyka i mitygacja

Narzędziem, wykorzystywanym w procesie identyfikacji ryzyka w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. jest Model Ryzyk. Jego budowa oparta jest o źródła ryzyka i dzieli się na następujące 5 kategorii: Technologiczne, Łańcucha wartości, Rynkowe, Zewnętrzne oraz Wewnętrzne. Na poziomie podkategorii wyróżnionych i zdefiniowanych jest kilkadziesiąt podkategorii odpowiadających poszczególnym obszarom działalności lub zarządzania.

Poniżej przedstawiono kluczowe ryzyka Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A., w tym wskazano specyficzne ryzyka Jednostki Dominującej oraz Grupy KGHM INTERNATIONAL LTD.

W poniższym zestawieniu użyto następujących skrótów: dla Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. - Grupa KGHM, dla Grupy KGHM INTERNATIONAL LTD. - Grupa KGHM INTERNATIONAL.

Czynniki ryzyka	Ryzyko - opis	Mitygacja
Technologia		
Technologia	(Jednostka Dominująca) Ryzyko technologiczne związane z eksploatacją złóż rud miedzi na dużych głębokościach, w warunkach skojarzonych zagrożeń naturalnych.	Realizacja prac naukowo-badawczych oraz prowadzenie prób ruchowych alternatywnych do stosowanych obecnie technologii wybierania złóż rud miedzi.
	(Jednostka Dominująca) Ryzyko niedotrzymania parametru efektywnego czasu pracy oraz niewykorzystania mocy agregatów hutniczych do przerobu koncentratów własnych (HM Głogów).	Budowa instalacji do prażenia koncentratu w HM Głogów, utrzymywanie odpowiedniego rozdziału koncentratów w celu optymalizacji procesu pirometalurgii oraz realizacja prac naukowo-badawczych.

Łańcuch wartości

Planowanie	(Grupa KGHM) Ryzyko związane z przyjęciem niewłaściwych parametrów ekonomicznych: produkcyjnych, inwestycyjnych, makro-ekonomicznych, finansowych, dla prognozowanych wyników spółki.	Prognozowanie poszczególnych obszarów działalności przez wyspecjalizowane komórki merytoryczne.
	(Grupa KGHM INTERNATIONAL) Ryzyko związane z dokładnością oszacowania kosztów zamknięcia niektórych kopalń.	
Zasoby i rezerwy	(Grupa KGHM) Ryzyko związane z niedostatecznym rozpoznaniem parametrów i charakterystyki złoża, zarówno w projektach eksploracyjnych (szacowanie danych wejściowych do modeli wyceny złóż), jak również w ramach bieżącej eksploatacji.	Ponoszenie dodatkowych nakładów na prace rozpoznawcze podnoszące dokładność oszacowania zasobów i rozpoznanie warunków geologiczno-górnicznych, optymalizacja siatki wierceń, badań geologicznych, rozpoznanie wyrobiskami udostępniającymi, konsultacje z zewnętrznymi ekspertami.
Zarządzanie odpadami	(Jednostka Dominująca) Ryzyko braku możliwości składowania odpadów poflotacyjnych.	Eksploatacja, budowa i rozbudowa składowiska zgodnie z Instrukcją eksploatacji. Współpraca z Zespołem Ekspertów Międzynarodowych (ZEM) i Generalnym Projektantem, wprowadzenie Metody Obserwacyjnej w czasie rozbudowy zalecanej przez ZEM, opierającej się na ocenie parametrów geotechnicznych uzyskanych na podstawie oceny wyników prowadzonego monitoringu, które pozwalają wnioskować o zachowaniu budowanego/eksploatowanego obiektu.
Dostępność materiałów i mediów	(Grupa KGHM) Ryzyko związane z brakiem dostępności niezbędnych mediów (energia elektryczna, gaz, woda).	Zapewnienie awaryjnych systemów zasilania w kluczowe media oraz bieżąca ocena bezpieczeństwa sieciowego zasilania. Prowadzenie szeregu inwestycji mających wzmocnić bezpieczeństwo energetyczne. Umowa ramowa z Polskim Górnictwem Naftowym i Gazownictwem S.A. na sprzedaż paliwa gazowego zwiększająca bezpieczeństwo dostaw gazu.
Produkcja i infrastruktura	(Grupa KGHM) Ryzyko związane z wystąpieniem awarii infrastruktury mającej wpływ na zatrzymanie pracy ciągu technologicznego, związane z czynnikami leżącymi po stronie zarówno zagrożeń naturalnych, jak i czynników wewnętrznych związanych ze stosowaną technologią (także dotyczącą procesu pirometalurgii).	Prewencyjne zarządzanie kluczowymi elementami infrastruktury mającymi wpływ na ciągłość działania. Bieżące analizy ryzyka geotechnicznego oraz weryfikacja planowanych uzysków. Powołanie zespołów zadaniowych i eksperckich w obszarze przeciwdziałania awariom infrastruktury hutniczej.
Efektywność i koszty	(Grupa KGHM) Ryzyko dotyczące efektywności kosztowej procesu produkcyjnego, projektów górniczych, przerobu materiałów miedzionośnych, z uwzględnieniem ryzyka znaczącego wzrostu cen materiałów, usług, mediów oraz kosztów rekultywacji.	Monitoring trendów na rynku materiałów miedzionośnych oraz utrzymywanie kosztów na zaplanowanym poziomie. Tworzenie planów wieloletnich i budżetów pozwalających osiągnąć rentowność w kontekście panujących na rynku warunków.
Rynkowe		
Ryzyko rynkowe	(Grupa KGHM) Ryzyko związane z wahaniami cen towarów (miedzi, srebra i innych metali), kursów walutowych i stóp procentowych.	Ryzyko aktywnie zarządzane (w Jednostce Dominującej, zgodnie z obowiązującą Polityką Zarządzania Ryzykiem Rynkowym). Podstawową techniką zarządzania ryzykiem rynkowym w spółce są strategie zabezpieczające wykorzystujące instrumenty pochodne, stosowany jest również „hedging naturalny”.
Ryzyko kredytowe	(Grupa KGHM) Ryzyko związane z brakiem zapłaty należności przez kontrahentów handlowych lub instytucje finansowe.	Ryzyko aktywnie zarządzane (w Jednostce Dominującej, zgodnie z obowiązującą Polityką Zarządzania Ryzykiem Kredytowym). Ograniczanie ekspozycji na ryzyko kredytowe poprzez ocenę i monitoring kondycji finansowej kontrahentów, ustalanie limitów kredytowych oraz stosowanie zabezpieczeń wierzytelności i faktoringu.
Ryzyko płynności	(Grupa KGHM) Zarządzanie ryzykiem utraty płynności, rozumiane jako zdolność do terminowego regulowania zobowiązań oraz pozyskiwania środków na finansowanie działalności.	Ryzyko aktywnie zarządzane (w Jednostce Dominującej, zgodnie z zaktualizowaną Polityką Zarządzania Płynnością Finansową w Grupie KGHM).

Inwestycje i dezinwestycje kapitałowe	(Grupa KGHM) Ryzyko braku uzyskania oczekiwanego zwrotu lub oczekiwanych efektów z inwestycji kapitałowych. Ryzyko utraty wartości spółki, brak osiągnięcia zakładanych synergii, utracone zyski alternatywne, spadek wartości aktywów kapitałowych notowanych na giełdach papierów wartościowych.	Szczegółowe analizy efektywności i zasadności planu inwestycji kapitałowych; analizy przedinwestycyjne projektów oraz stały monitoring wartości posiadanych aktywów.
Zewnętrzne		
Postępowania administracyjne	(Grupa KGHM) Ryzyko ograniczenia lub wstrzymania działalności w związku z procedurami administracyjno-prawnymi: nieotrzymanie, cofnięcie lub niekorzystne zmiany decyzji administracyjnych.	Prowadzenie z należytą starannością spraw w zakresie uzyskiwania decyzji administracyjnych. Przestrzeganie terminów. Podejmowanie działań wyprzedzających (odnośnie wcześniejszego rozpoczynania procedur i realizacji decyzji z bezpiecznym wyprzedzeniem czasowym). Korzystanie z usług kancelarii prawnych przy obsłudze postępowań administracyjnych. Stosowanie procedur odwoławczych. Zasięganie opinii ekspertów zewnętrznych.
Zagrożenia naturalne	(Grupa KGHM) Ryzyko utraty życia lub zdrowia pracowników, zakłócenia lub ograniczenia produkcji w wyniku wystąpienia wstrząsów sejsmicznych i towarzyszących im tąpnięć lub odprężeń górotworu oraz wystąpienia niekontrolowanych zawałów.	Wprowadzanie szeregu rozwiązań technologiczno-organizacyjnych oraz innych metod aktywnej i pasywnej profilaktyki tąpniowej, pozwalających na ograniczenie skutków występujących zjawisk dynamicznych (tąpnięć lub odprężeń górotworu) w oddziałach eksploatacyjnych. Przygotowanie pól rezerwowych mogących przejąć ograniczoną produkcję.
	(Jednostka Dominująca) Ryzyko związane z zagrożeniami gazowymi (głównie siarkowodorowe).	Prowadzone jest rozpoznanie występowania zagrożenia gazowego oraz opracowane są zasady prowadzenia robót w warunkach tego zagrożenia. Stosowane są zabezpieczenia indywidualne pracowników oraz urządzenia i środki do redukcji stężeń siarkowodoru i neutralizacji uciążliwych zapachów.
	(Jednostka Dominująca) Ryzyko związane z zagrożeniem klimatycznym, rosnącym wraz ze wzrostem głębokości eksploatacji. (Jednostka Dominująca) Ryzyko związane z wystąpieniem zagrożeń wodnymi pod ziemią.	Budowa kolejnych szybów wentylacyjnych, zastosowanie klimatyzacji centralnej, stanowiskowej i osobistej oraz skrócony czas pracy. Wdrożenie szeregu rozwiązań technologicznych (np. sygnalizatory poziomu wody i sygnalizacje alarmowe, drenaż górotworu) oraz organizacyjnych (szkolenia, prowadzenie robót zgodnie z dokumentacją), mających na celu minimalizowanie negatywnych skutków materializacji ryzyka.
Środowisko naturalne i zmiany klimatu	(Grupa KGHM) Wydobywanie rud miedzi, a następnie jej przerób na wszystkich etapach produkcji są nierozłącznie związane z oddziaływaniem na poszczególne komponenty środowiska naturalnego. Ryzyko związane z cenami oraz przyznanym limitem w zakresie emisji CO2. (Jednostka Dominująca) Ryzyko związane z oceną jakości powietrza na terenie województwa dolnośląskiego (przekroczenia średniorocznego poziomu docelowego arsenu w pyłe zawieszonym PM10).	Dotrzymanie rygorystycznych norm środowiskowych, wynikających z prawa, możliwe jest dzięki systematycznemu modernizowaniu instalacji służących ochronie środowiska, zarówno tych wybudowanych w przeszłości, jak i nowych inwestycji w tej dziedzinie. (W Jednostce Dominującej wdrożono System Zarządzania Emisjami CO2 oraz normy zarządzania środowiskowego ISO 14001). Realizacja działań wynikających z Programów Ochrony Powietrza. Realizacja prac badawczo-rozwojowych oraz Programu dostosowania instalacji technologicznych KGHM do wymogów Konkluzji BAT dla przemysłu metali nieżelaznych wraz z ograniczeniem emisji arsenu.
Prawo i regulacje	(Grupa KGHM) Ryzyko zmian regulacji prawnych w obszarze m.in.: prawa geologiczno-górniczego, ochrony środowiska, energetycznego, korporacyjnego, ubezpieczeniowego i zabezpieczeń.	Monitorowanie zmian w prawie na poziomie poszczególnych jurysdykcji oraz aktywne uczestnictwo w procesach legislacyjnych. Podejmowanie działań wyprzedzających w celu dostosowania do zmian w obszarze organizacyjnym, infrastrukturalnym i technologicznym. W Jednostce Dominującej wdrożono system zarządzania energią i uzyskano certyfikat zgodności systemu z normą ISO 50001.
Podatki	(Jednostka Dominująca) Ryzyko utrzymania formuły podatkowej (podatek od niektórych kopalini) oraz ryzyka podatkowe wynikające z innych regulacji. (Grupa KGHM INTERNATIONAL) Ryzyka podatkowe wynikające z prowadzenia operacji w wielu jurysdykcjach.	
Wewnętrzne		
Bezpieczeństwo pracy	(Grupa KGHM) Ryzyko poważnego wypadku przy pracy lub chorób zawodowych z powodu niewłaściwej organizacji pracy, nieprzestrzegania procedur lub stosowania niewłaściwych środków ochrony. Ryzyko czasowego zatrzymania odcinka linii produkcyjnej spowodowane ciężkim wypadkiem.	W Jednostce Dominującej wdrożone normy zarządzania BHP 18001/OHSAS; systematyczne szkolenia z zakresu BHP, programy identyfikacji zdarzeń potencjalnie wypadkowych.

Interesariusze	(Grupa KGHM) Ryzyko negatywnej kampanii wizerunkowej w mediach oraz ryzyko braku akceptacji społeczności, władz lokalnych lub innych interesariuszy dla prowadzonych prac rozwojowych oraz eksploracyjnych.	Realizacja Strategii CSR, ścisła współpraca z organami administracji publicznej; spotkania i negocjacje z interesariuszami, akcje informacyjne, konferencje, wydawnictwa.
Kapitał Ludzki	(Grupa KGHM) Ryzyko pozyskania i utrzymania zasobów ludzkich m.in.: w celu realizacji projektów rozwojowych.	Realizacja programów nakierowanych m.in. na podniesienie efektywności procesów rekrutacyjnych, sukcesji i utrzymania dla kluczowych stanowisk. Program mobilności pracowników.
Bezpieczeństwo , IT, ochrona danych	(Grupa KGHM) Ryzyko utraty poufności, integralności lub dostępności aktywów informacyjnych gromadzonych, przechowywanych lub przetwarzanych na zasobach fizycznych i/lub IT.	Ścisłe przestrzeganie i stosowanie zasad wynikających m.in.: z Polityki Bezpieczeństwa Informacyjnego i Planów Ochrony Obiektów. Dostosowanie Grupy KGHM do wymagań rozporządzenia ogólnego o ochronie danych osobowych (RODO). Systematyczna ewaluacja oceny ryzyka utraty poufności, integralności lub dostępności aktywów informacyjnych.
Etyka i kultura organizacyjna	(Grupa KGHM) Ryzyko nieprzestrzegania ustalonych zasad i standardów postępowania w obszarze przeciwdziałania korupcji i procesie zakupowym oraz ryzyko poniesienia straty poprzez działania na szkodę KGHM.	Ścisłe przestrzeganie i stosowanie zasad wynikających z Kodeksu Etyki Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A, Polityki Antykorupcyjnej oraz Procedury Przeciwdziałania Zagrożeniom Korupcyjnym w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. W Spółkach Grupy Kapitałowej KGHM powołano Pełnomocników ds. Etyki i Antykorupcji oraz wdrożono Procedurę Ujawniania Nieprawidłowości i Ochrony Sygnalistów w Grupie KGHM.
Zarządzanie projektami	(Grupa KGHM) Ryzyko przekroczenia budżetów i harmonogramów projektów/programów oraz odstępstw od zakresu i zakładanej jakości w wyniku niewłaściwego zarządzania portfelami i projektami. (Grupa KGHM INTERNATIONAL) Ryzyka związane z operacyjnym zarządzaniem i rozwojem kluczowych projektów górniczych, z uwzględnieniem kwestii ponoszonych kosztów, pozwoleń i wymagań infrastrukturalnych.	Zarządzanie Projektami zgodnie z Metodologią oraz bieżący monitoring oraz aktualizacja harmonogramów. Bieżąca ocena efektywności ekonomicznej prowadzonych i przewidywanych do realizacji projektów rozwojowych.

12.3. Ryzyko rynkowe, kredytowe i płynności

Celem zarządzania ryzykiem rynkowym, kredytowym i płynności w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. jest ograniczenie niepożądanego wpływu czynników finansowych na przepływy pieniężne, wyniki w krótkim i średnim okresie oraz budowanie wartości Grupy Kapitałowej w długim terminie. Zarządzanie tymi ryzykami zawiera zarówno procesy identyfikacji i pomiaru ryzyka, jak i jego ograniczania do akceptowalnych poziomów. Proces zarządzania ryzykiem wspierany jest przez odpowiednią politykę, strukturę organizacyjną i stosowane procedury. W Jednostce Dominującej regulują je następujące dokumenty:

- Polityka Zarządzania Ryzykiem Rynkowym oraz Regulamin Komitetu Ryzyka Rynkowego,
- Polityka Zarządzania Ryzykiem Kredytowym oraz Regulamin Komitetu Ryzyka Kredytowego,
- Polityka Zarządzania Płynnością Finansową oraz Regulamin Komitetu Płynności Finansowej.

„Polityka Zarządzania Ryzykiem Rynkowym w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.” dotyczy wybranych spółek wydobywczych Grupy Kapitałowej (KGHM Polska Miedź S.A., KGHM INTERNATIONAL LTD., FNX Mining Company Inc., Robinson Nevada Mining Company, KGHM AJAX MINING Inc., Sociedad Contractual Minera Franke), natomiast członkami Komitetu Ryzyka Rynkowego są przedstawiciele Jednostki Dominującej oraz KGHM INTERNATIONAL LTD.

Zarządzanie płynnością finansową odbywa się zgodnie z „Polityką Zarządzania Płynnością Finansową w Grupie KGHM” kompleksowo regulującą procesy zarządzania płynnością finansową w Grupie Kapitałowej, które realizowane są przez poszczególne spółki, natomiast organizacja i koordynacja oraz nadzór nad ich realizacją prowadzone są w Jednostce Dominującej.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w Jednostce Dominującej odbywa się zgodnie z przyjętą przez Zarząd Polityką Zarządzania Ryzykiem Kredytowym. Jednostka Dominująca pełni funkcję doradcą dla spółek Grupy Kapitałowej w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym. „Polityka Zarządzania Ryzykiem Kredytowym w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.” dotyczy wybranych spółek Grupy Kapitałowej, jej celem jest wprowadzenie ogólnego, wspólnego podejścia oraz najważniejszych elementów procesu zarządzania ryzykiem kredytowym.

12.4. Zarządzanie ryzykiem rynkowym

Poprzez ryzyko rynkowe rozumie się możliwość wystąpienia negatywnego wpływu na wyniki Grupy Kapitałowej wynikającego ze zmiany cen rynkowych towarów, kursów walutowych i stóp procentowych, a także ze zmiany wartości dłużnych papierów wartościowych oraz cen akcji spółek notowanych w obrocie publicznym.

W zakresie zarządzania ryzykiem rynkowym (w szczególności ryzykiem zmian cen metali i kursów walutowych) największe znaczenie oraz wpływ na wyniki Grupy Kapitałowej ma skala i profil działalności Jednostki Dominującej oraz spółek wydobywczych KGHM INTERNATIONAL LTD.

Jednostka Dominująca aktywnie zarządza ryzykiem rynkowym, podejmując działania i decyzje w tym zakresie w kontekście globalnej ekspozycji w całej Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.

Za zarządzanie ryzykiem rynkowym w Jednostce Dominującej i przestrzeganie przyjętej w tym zakresie polityki odpowiada Zarząd. Głównym podmiotem zajmującym się realizacją zarządzania ryzykiem rynkowym jest Komitet Ryzyka Rynkowego, który rekomenduje Zarządowi działania w tym obszarze.

Ryzyko zmian cen metali i kursów walutowych

W 2018 r. Grupa Kapitałowa narażona była głównie na ryzyko zmian cen sprzedawanych na rynku metali: miedzi i srebra. Dla Jednostki Dominującej istotne znaczenie miało ryzyko zmian kursów walutowych, w szczególności kursu USD/PLN. Spółki Grupy Kapitałowej są dodatkowo narażone na ryzyko fluktuacji cen ołowiu, złota, molibdenu, platyny i palladu. Ryzyko rynkowe związane ze zmianami cen metali wynika z formuł ustalania cen w kontraktach fizycznej sprzedaży metali bazujących najczęściej na średnich miesięcznych notowaniach giełdowych z odpowiedniego miesiąca w przyszłości.

Zgodnie z Polityką Zarządzania Ryzykiem Rynkowym, w 2018 r. Jednostka Dominująca na bieżąco identyfikowała i dokonywała pomiarów ryzyka rynkowego związanego ze zmianami cen metali, kursów walutowych oraz stóp procentowych (badanie wpływu czynników ryzyka rynkowego na działalność Jednostki Dominującej – wynik finansowy, bilans, rachunek przepływów), a także prowadziła analizy rynków metali oraz walut. Analizy wraz z oceną wewnętrznej sytuacji Jednostki Dominującej oraz Grupy Kapitałowej stanowiły podstawę do podejmowania decyzji o stosowaniu strategii zabezpieczających na rynkach metali, walutowym oraz stóp procentowych.

W ramach zarządzania ryzykiem w 2018 r. Jednostka Dominująca wdrożyła transakcje zabezpieczające na rynku miedzi o łącznym nominale 126 tys. t. i okresie zabezpieczenia przypadającym od lipca 2018 r. do grudnia 2020 r. (w tym: 114 tys. ton dotyczyło zabezpieczenia przychodów ze sprzedaży miedzi w latach 2019-2020). Jednostka Dominująca nie wdrożyła transakcji w instrumentach pochodnych na rynku srebra. W efekcie Jednostka Dominująca posiadała otwarte pozycje w instrumentach pochodnych na rynku miedzi dla 168 tys. t. miedzi na lata 2019-2020.

Ponadto w 2018 r. Jednostka Dominująca rozpoczęła zarządzanie pozycją handlową netto w celu reagowania na zmiany ustaleń kontraktowych klientów, występujące niestandardowe warunki cenowe przy sprzedaży metali oraz zakupy materiałów miedzianośnych. W czwartym kwartale 2018 r. zawarto tzw. dostosowawcze transakcje pochodne typu *swap* na rynku miedzi oraz złota z terminami zapadalności do czerwca 2019 r.

W 2018 r. Jednostka Dominująca wdrożyła transakcje zabezpieczające przed zmianą kursu USD/PLN o łącznym nominale 1 710 mln USD z terminem zapadalności od kwietnia 2018 r. do grudnia 2020 r. (w tym: transakcje zabezpieczające 1 080 mln USD przychodów na okres od stycznia 2019 r. do grudnia 2020 r.). Według stanu na 31 grudnia 2018 r. Jednostka Dominująca posiadała otwartą pozycję zabezpieczającą w instrumentach pochodnych dla 1 260 mln USD planowanych przychodów ze sprzedaży metali.

W ramach zarządzania ryzykiem walutowym, którego źródłem mogą być kredyty i pożyczki, Jednostka Dominująca stosuje hedging naturalny polegający na zaciąganiu kredytów w walucie, w której osiąga przychody. Na saldo zobowiązań Jednostki Dominującej z tytułu kredytów i pożyczki na 31 grudnia 2018 r. składały się zobowiązania w walucie USD, których wartość po przeliczeniu na PLN wyniosła 7 655 mln PLN.

Na 31 grudnia 2018 r. KGHM INTERNATIONAL LTD. nie posiadał otwartych instrumentów pochodnych na rynku metali oraz na rynku walutowym.

Niektóre polskie spółki Grupy Kapitałowej zarządzały ryzykiem walutowym, związanym z ich podstawową działalnością, poprzez zawieranie transakcji w instrumentach pochodnych na rynku EUR/PLN oraz USD/PLN.

Ryzyko zmian stóp procentowych

Ryzyko stopy procentowej to możliwość niekorzystnego wpływu zmian stóp procentowych na sytuację i wyniki Grupy Kapitałowej. W 2018 r. Grupa narażona była na ten rodzaj ryzyka w związku z udzielaniem pożyczek, lokowaniem środków pieniężnych oraz korzystaniem z zewnętrznych źródeł finansowania.

Na 31 grudnia 2018 r. salda pozycji narażonych na ryzyko zmian stóp procentowych, poprzez wpływ na wielkość przychodów oraz kosztów odsetkowych, kształtowały się następująco:

- środki pieniężne: 1 315 mln PLN, w tym środki zgromadzone w funduszach celowych: Funduszu Likwidacji Zakładu Górniczego, Funduszu Rekultywacji Składowisk Odpadów,
- zobowiązania z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek 5 112 mln PLN.

Na 31 grudnia 2018 r. salda pozycji narażonych na ryzyko zmian stóp procentowych z tytułu zmiany wartości godziwej instrumentu o stałym oprocentowaniu kształtowały się następująco:

- należności z tytułu udzielonych przez Grupę Kapitałową pożyczek: 15 mln PLN,
- zobowiązania z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów, których oprocentowanie oparte jest o stałą stopę procentową: 2 810 mln PLN.

Posiadanie zobowiązań finansowych denominowanych w USD, EUR i opartych o indeks LIBOR lub EURIBOR naraża Grupę na ryzyko wzrostu stóp procentowych, które skutkowałoby zwiększeniem kosztów odsetkowych. W związku z powyższym, mając na uwadze globalną ekspozycję Grupy na ryzyko stóp procentowych, w 2018 r. Jednostka Dominująca zaciągnęła kredyt w oparciu o stałą stopę procentową oraz skorzystała z prawa zaciągnięcia zobowiązania w Europejskim Banku Inwestycyjnym opartego na stałej stopie procentowej. Ponadto Jednostka Dominująca pozostaje zabezpieczona przed wzrostem stopy procentowej (LIBOR USD) za pomocą opcji kupna (CAP) z poziomem stopy procentowej 2,50% w latach 2019-2020.

Ryzyko zmian cen akcji w obrocie publicznym	Ryzyko cenowe związane z posiadanymi przez Grupę Kapitałową akcjami spółek notowanych w obrocie publicznym, rozumiane jest jako zmiana ich wartości godziwej spowodowana zmianą notowań tych akcji. Na 31 grudnia 2018 r. wartość bilansowa akcji spółek notowanych na Gieldzie Papierów Wartościowych w Warszawie oraz na TSX Venture Exchange wyniosła 427 mln PLN.
Wynik na instrumentach pochodnych i transakcjach zabezpieczających	Łącznie wpływ instrumentów pochodnych i zabezpieczających (transakcji na rynku miedzi, srebra, walutowym, stóp procentowych oraz wbudowanych instrumentów pochodnych, pożyczki w USD wyznaczonej jako zabezpieczenie przed zmianą kursu walutowego) na wynik finansowy Grupy Kapitałowej w 2018 r. wyniósł 47 mln PLN, z czego: <ul style="list-style-type: none"> - na przychody ze sprzedaży odniesiono 125 mln PLN, - kwota 89 mln PLN pomniejszyła wynik na pozostałej działalności operacyjnej, - kwota 11 mln PLN powiększyła wynik działalności finansowej. Ponadto w 2018 r. pozostałe całkowite dochody zwiększono o 349 mln PLN (wpływ instrumentów zabezpieczających). Na 31 grudnia 2018 r. wartość godziwa otwartych transakcji w instrumentach pochodnych Grupy Kapitałowej (na rynku metali, walutowym, stopy procentowej oraz wbudowanych instrumentów pochodnych) wyniosła 416 mln PLN. Jednostka Dominująca podjęła decyzję o wdrożeniu standardu MSSF9 (w tym zasad rachunkowości zabezpieczeń) z dniem 1 stycznia 2018 r. bez korygowania danych porównawczych, co oznacza iż dane dotyczące 2017 r., prezentowane w sprawozdaniach finansowych za rok 2018 nie są porównywalne.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym

Ryzyko kredytowe rozumiane jest jako możliwość niewywiązania się dłużników ze zobowiązań.

Za zarządzanie ryzykiem kredytowym w Jednostce Dominującej i przestrzeganie przyjętej w tym zakresie polityki odpowiada Zarząd. Głównym podmiotem realizującym działania w tym obszarze jest Komitet Ryzyka Kredytowego.

W 2018 r. Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A. narażona była na ryzyko kredytowe głównie w czterech obszarach:

Ryzyko kredytowe związane z należnościami od odbiorców	Spółki Grupy Kapitałowej od wielu lat współpracują z dużą liczbą klientów, co wpływa na geograficzną dywersyfikację należności od odbiorców. Jednostka Dominująca ogranicza ekspozycję na ryzyko kredytowe związane z należnościami od odbiorców poprzez ocenę i monitoring kondycji finansowej kontrahentów, ustalanie limitów kredytowych oraz stosowanie zabezpieczeń wierzycielskich i faktoringu. Nieodłącznym elementem procesu zarządzania ryzykiem kredytowym realizowanym w Jednostce Dominującej jest bieżący monitoring stanu należności oraz wewnętrzny system raportowania. Kredyt kupiecki otrzymują sprawdzeni, długoletni kontrahenci, a sprzedaż produktów nowym klientom w większości przypadków dokonywana jest na podstawie przedpłat lub instrumentów finansowania handlu przenoszących w całości ryzyko kredytowe na instytucje finansowe. W 2018 r. Jednostka Dominująca posiadała zabezpieczenie należności w postaci weksli, zastawów rejestrowych, gwarancji bankowych, gwarancji korporacyjnych, hipotek i inkas dokumentowych. Ponadto większość kontrahentów posiadających kredyt kupiecki, w kontraktach posiada zastrzeżenie prawa własności potwierdzone datą pewną. W celu ograniczenia ryzyka niewypłacalności klientów Jednostka Dominująca posiada umowę ubezpieczenia należności, którą objęte są należności od jednostek z kredytem kupieckim, od których nie otrzymano twardych zabezpieczeń lub otrzymano zabezpieczenia niepokrywające całości salda należności. Uwzględniając posiadane zabezpieczenia oraz limity kredytowe przyznane przez firmę ubezpieczeniową, według stanu na 31 grudnia 2018 r. Jednostka Dominująca posiadała zabezpieczenia dla 75% należności handlowych (na 31 grudnia 2017 r. dla 95%). Koncentracja ryzyka kredytowego w Grupie Kapitałowej związana jest z terminami płatności przyznawanymi kluczowym odbiorcom. W konsekwencji, na 31 grudnia 2018 r. saldo należności Grupy Kapitałowej od 7 największych odbiorców, pod względem stanu należności na koniec okresu sprawozdawczego, stanowi 28% salda należności od odbiorców (na dzień 31 grudnia 2017 r. odpowiednio 63%). Pomimo koncentracji ryzyka z tego tytułu ocenia się, że ze względu na dostępne dane historyczne oraz wieloletnie doświadczenie we współpracy z klientami, a przede wszystkim ze względu na stosowane zabezpieczenia, występuje niski stopień ryzyka kredytowego.
Ryzyko kredytowe związane ze środkami pieniężnymi i lokatami bankowymi	Grupa alokuje okresowo wolne środki pieniężne zgodnie z wymogami zachowania płynności finansowej i ograniczonego ryzyka oraz w celu ochrony kapitału i maksymalizacji przychodów odsetkowych. Ryzyko kredytowe związane z transakcjami depozytowymi jest na bieżąco monitorowane poprzez analizę ratingów kredytowych instytucji finansowych, z którymi Grupa współpracuje oraz ograniczenie poziomu koncentracji środków w poszczególnych instytucjach.
Ryzyko kredytowe związane z transakcjami w instrumentach pochodnych	Wszystkie podmioty, z którymi Grupa Kapitałowa zawiera transakcje w instrumentach pochodnych (z wyjątkiem wbudowanych instrumentów pochodnych), działają w sektorze finansowym. Są to głównie instytucje finansowe posiadające średniowysoki rating. Według wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2018 r. maksymalny udział jednego podmiotu w odniesieniu do ryzyka kredytowego wynikającego z otwartych transakcji pochodnych zawartych przez Grupę Kapitałową oraz nierozliczonych instrumentów pochodnych wyniósł 22%. W związku z dywersyfikacją zarówno podmiotową, jak i geograficzną ryzyka, jak również biorąc pod uwagę wartość godziwą aktywów i zobowiązań wynikających z transakcji pochodnych, Grupa nie jest znacząco narażona na ryzyko kredytowe w związku z zawartymi transakcjami pochodnymi.

Ryzyko kredytowe związane z udzielonymi pożyczkami	<p>Na 31 grudnia 2018 r. saldo udzielonych przez Grupę Kapitałową pożyczek wyniosło 5 222 mln PLN. Najistotniejsze pozycje stanowią długoterminowe pożyczki na łączną kwotę 5 199 mln PLN, tj. 1 383 mln USD udzielone przez Grupę KGHM INTERNATIONAL LTD. w związku z finansowaniem wspólnego przedsięwzięcia górniczego w Chile.</p> <p>Ryzyko kredytowe związane z pożyczkami udzielonymi wspólnemu przedsięwzięciu Sierra Gorda S.C.M. uzależnione jest od ryzyka związanego z realizacją projektu górniczego.</p>
---	--

Zarządzanie ryzykiem płynności finansowej i kapitałem

Zarządzanie kapitałem w Grupie Kapitałowej ma na celu zabezpieczenie środków na rozwój oraz zapewnienie odpowiedniego poziomu płynności.

Zarządzanie płynnością finansową	<p>Zarządzanie płynnością finansową Grupy odbywa się zgodnie z Polityką Zarządzania Płynnością Finansową w Grupie KGHM. Dokument ten opisuje procesy zarządzania płynnością finansową w Grupie, które realizowane są przez spółki Grupy, natomiast organizacja i koordynacja oraz nadzór nad ich realizacją prowadzone są w Jednostce Dominującej.</p> <p>Podstawowymi zasadami wynikającymi z dokumentu są:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie stabilnego i efektywnego finansowania działalności Grupy, - ciągłe monitorowanie poziomu zadłużenia Grupy, - efektywne zarządzanie kapitałem obrotowym. <p>Finansowanie zewnętrzne Grupy Kapitałowej oparte jest na 3 filarach:</p> <ul style="list-style-type: none"> - niezabezpieczonym odnawialnym kredycie konsorcjalnym uzyskanym przez Jednostkę Dominującą w kwocie 2 500 mln USD z terminem zapadalności 9 lipca 2021 r., - dwóch pożyczkach inwestycyjnych udzielonych Jednostce Dominującej przez Europejski Bank Inwestycyjny na kwotę 2 000 mln PLN oraz 900 mln PLN z terminami finansowania 12 lat od daty ciągnięcia transz, - kredytach bilateralnych do kwoty 3 700 mln PLN, wspierających zarówno zarządzanie bieżącą płynnością spółek, służących finansowaniu kapitału obrotowego, jak i finansujących realizowane zadania inwestycyjne. <p>Szczegółowa informacja na temat dostępnych źródeł finansowania oraz ich wykorzystaniu w 2018 r. znajduje się w Rozdziale 6.6 niniejszego sprawozdania.</p> <p>Powyższe źródła w pełni zaspokajają potrzeby płynnościowe Grupy Kapitałowej. W trakcie 2018 r. Grupa korzystała z finansowania zewnętrznego dostępnego w ramach wszystkich wymienionych powyżej kategorii, a stan zobowiązań Grupy Kapitałowej z tytułu zaciągniętych kredytów i otrzymanych pożyczek na dzień 31 grudnia 2018 r. wynosił 7 922 mln PLN.</p>
Zarządzanie kapitałem	<p>Mając na uwadze zachowanie zdolności do kontynuowania działalności, z uwzględnieniem realizacji planowanych inwestycji, Grupa Kapitałowa zarządza kapitałem w taki sposób, aby mogła generować zwrot dla akcjonariuszy oraz przynosić korzyści pozostałym interesariuszom.</p> <p>Grupa w długim okresie dąży do utrzymania wskaźnika kapitału własnego na poziomie nie niższym niż 0,5, natomiast wskaźnika Dług netto/EBITDA na poziomie do 2,0.</p>

13. Zasoby ludzkie w Spółce i Grupie Kapitałowej

13.1. Zatrudnienie

KGHM Polska Miedź S.A.

Stan zatrudnienia w KGHM Polska Miedź S.A. na koniec 2018r. wynosił 18 503 osoby i był o 0,8% wyższy od stanu na koniec roku poprzedniego. Średnioroczne zatrudnienie w KGHM Polska Miedź S.A. wyniosło 18 331 i było wyższe od zatrudnienia w roku 2017 o 133 osoby. Zmiany w poziomie zatrudnienia nastąpiły w wyniku naturalnych ruchów kadrowych.

Tabela 47. Przeciętne zatrudnienie w KGHM Polska Miedź S.A.

	2018	2017	Zmiana (%)
Kopalnie	12 433	12 413	+0,2
Huty	3 600	3 529	+2,0
Pozostałe oddziały	2 298	2 256	+1,9
KGHM Polska Miedź S.A.	18 331	18 198	+0,7

Grupa Kapitałowa

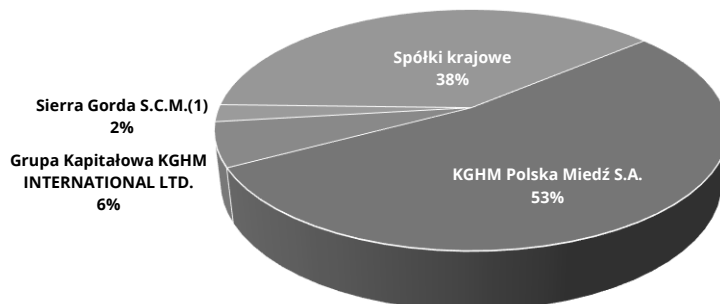
W 2018 r. w Grupie Kapitałowej zatrudnionych było 34 386 osób, co oznacza zwiększenie o 1,3% w stosunku do roku ubiegłego. Strukturę zatrudnienia przedstawia poniższe zestawienie:

Tabela 48. Przeciętne zatrudnienie w Grupie Kapitałowej

	2018	2017	Zmiana (%)
KGHM Polska Miedź S.A.	18 331	18 198	+0,7
KGHM INTERNATIONAL LTD.	2 037	1 695	+20,2
Sierra Gorda S.C.M. ¹	790	748	+5,6
Spółki krajowe GK	13 228	13 294	(0,5)
Razem	34 386	33 935	+1,3

¹ Sierra Gorda S.C.M. – zatrudnienie proporcjonalnie do udziału w spółce (55%)

Wykres 36. Struktura zatrudnienia w Grupie Kapitałowej w 2018 r.

¹ Sierra Gorda S.C.M. – zatrudnienie proporcjonalnie do udziału w spółce (55%)

Spółki krajowe

W 2018 r. przeciętne zatrudnienie w spółkach krajowych Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. obniżyło się, w stosunku do roku 2017 o 66 etatów (tj. 0,5%). Zmiana dotyczy głównie stanowisk robotniczych i spowodowana jest trudnościami w pozyskaniu na rynku pracowników o odpowiednich kwalifikacjach, a także dostosowaniem zatrudnienia do bieżących potrzeb.

Spółki zagraniczne

Wzrost poziomu zatrudnienia w spółkach Grupy Kapitałowej KGHM INTERNATIONAL LTD. w 2018 r. wynika z zaangażowania spółek działających pod marką DMC w realizację nowych projektów na terenie Wielkiej Brytanii (hrabstwo Yorkshire) oraz Kanady (rejon Sudbury), rozwoju działalności kopalni Franke w Chile oraz rozszerzenia zakresu usług świadczonych przez KGHM Chile SpA na rzecz projektu Sierra Gorda.

Wzrost poziomu zatrudnienia na Sierra Gorda w 2018 r. determinowany był głównie potrzebą zwiększenia zatrudnienia w obszarach utrzymania/konserwacji zakładu przerobczego i kopalni, a także usług technicznych. Związane jest to z usprawnieniem i poprawieniem efektywności działania zakładu przerobczego i kopalni, a także realizacją Programu Debottlenecking, którego podstawowym celem jest optymalizacja wykorzystania istniejącej infrastruktury Sierra Gorda przy jednoczesnym zwiększeniu zdolności przerobowych oraz efektywności pracy zakładu przerobczego.

13.2. Projekty w zakresie HR

KGHM Polska Miedź S.A.

Kompetentni w branży

W 2018 r. KGHM Polska Miedź S.A. rozpoczęła współpracę ze szkołami z powiatów legnickiego, lubińskiego, głogowskiego oraz bolesławieckiego w ramach projektu „Kompetentni w branży górniczo – hutniczej. KGHM – kluczowy partner w kształceniu zawodowym”. Projekt realizowany jest pod patronatem Ministerstwa Edukacji Narodowej i obejmuje 57 klas branżowych, kształcących m.in. przyszłe kadry miedziowej spółki.

Działania, na które ukierunkowany jest projekt to: kształtowanie programów nauczania, rozszerzanie zakresu i form praktycznej nauki zawodu w rzeczywistym środowisku pracy, pozyskiwanie przez uczniów uprawnień kwalifikacyjnych, doradztwo zawodowe i motywowanie uczniów oraz podnoszenie kwalifikacji nauczycieli.

Efektom wprowadzenia programu jest dostosowanie obszaru edukacji w zakresie szkolnictwa zawodowego do potrzeb rynku pracy, a w szczególności dla KGHM Polska Miedź S.A.

Kształcenie dualne

5 lipca 2018 r. KGHM Polska Miedź S.A., Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A. oraz Powiat Głogowski podpisały list intencyjny deklarujący współpracę w organizacji i przeprowadzeniu pilotażu Modelowego Programu praktycznej nauki zawodu w zawodzie Technik Hutnik opracowanego w ramach projektu PO WER KSZTAŁCENIE DUALNE – DOBRY START W ZAWODACH BRANŻY GÓRNICZO – HUTNICZEJ.

Przedmiotem projektu jest opracowanie modelowego programu realizacji praktycznej nauki zawodu w zawodzie Technik - Hutnik. Zadanie realizowane jest we współpracy z Zespołem Szkół im. Jana Wyżykowskiego w Głogowie i z Głogowskim Centrum Edukacji Zawodowej w Głogowie. Zakończenie projektu zaplanowano na grudzień 2019 r.

La Serena

KGHM Polska Miedź S.A. umacnia swoją pozycję na świecie poszerzając kontakty na płaszczyźnie biznesowej i społecznej. Spółka wszędzie tam, gdzie prowadzi działalność stara się być odpowiedzialnym inwestorem dbającym o zrównoważony rozwój i lokalną społeczność.

11 grudnia w Chile polski inwestor podpisał deklarację o współpracy naukowo-technicznej z Uniwersytetem La Serena. KGHM Polska Miedź S.A. zamierza wprowadzić program stypendialny dla tamtejszych studentów. Będzie to jednocześnie uhonorowanie pamięci słynnego Polaka Ignacego Domeyko. Polski geolog, mineralog, inżynier górnictwa, badacz Ameryki Południowej, w tym zwłaszcza Chile, miał ogromny wkład w reformę systemu edukacji w Chile oraz rozwój nauki o górnictwie.

eKariera

Trwają prace nad poszerzeniem funkcjonującego systemu eRekrutacja o trzy moduły:

- Aplikacje na Staże,
- Aplikacje na Praktyki,
- Udostępnianie materiałów do pisania prac dyplomowych w KGHM Polska Miedź S.A.

W wyniku prac zespołu powstała koncepcja biznesowa w celu utworzenia systemu informatycznego eKariera do współpracy pomiędzy koordynatorami KGHM Polska Miedź S.A., a interesariuszem zewnętrznym: uczeń, student, uczelnia. Prace nad wdrożeniem rozwiązania będą trwały do sierpnia 2019 r.

Grupa Kapitałowa

W 2018 r. w krajowych spółkach Grupy Kapitałowej został wprowadzony Pracowniczy Program Emerytalny, który jest jednym z elementów realizacji polityki prospołecznej wynikającej ze strategii KGHM Polska Miedź S.A. i obok innych typowych narzędzi polityki HR-owej, jest istotnym elementem motywacyjnym i integrującym pracownika z firmą. Pracowniczy Program Emerytalny został uruchomiony w samej Jednostce Dominującej już w 2003 r. To jeden z najstarszych i największych programów w kraju, w którym fundusze inwestycyjne (do których wnoszone są składki), zarządzane są przez TFI PZU S.A.

W 2018 r. każda ze Spółek realizowała własne projekty w zakresie HR. Dotyczyły one takich zakresów, jak: podwyższania kompetencji, poprawy efektywności pracy czy efektywności zarządzania. Borykając się z problemami w zakresie pozyskania pracowników, nawiązywana była współpraca ze szkolnictwem zawodowym oraz wyższym.

Ponadto w 2018 r. realizowane były działania w ramach projektów globalnych wprowadzonych w latach ubiegłych, obejmujących krajowe spółki Grupy Kapitałowej, w tym zasady rekrutacji wykorzystujące system e-Rekrutację.

13.3. Relacje ze związkami zawodowymi

KGHM Polska Miedź S.A.

W 2018 r. w KGHM Polska Miedź S.A. miały miejsce następujące główne zdarzenia w ramach relacji ze związkami zawodowymi:

5 lutego 2018 r.	Podpisano Protokół Dodatkowy Nr 22 do ZUZP dla Pracowników KGHM Polska Miedź S.A. Wprowadza on z mocą obowiązywania od 1 stycznia 2018 r. wyższe o 6,1% stawki płac zasadniczych.
28 czerwca 2018r.	Podpisano porozumienie dodatkowe do Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla Pracowników KGHM Polska Miedź S.A. w sprawie terminu wypłaty dodatkowej nagrody rocznej za 2017r.
22 stycznia 2019 r.	Podpisano Protokół Dodatkowy Nr 23 do ZUZP dla Pracowników KGHM Polska Miedź S.A. Wprowadza on z mocą obowiązyującą od dnia 1 stycznia 2019r. <ul style="list-style-type: none"> - podwyższenie stawek płac zasadniczych o 5,6%; - zwiększenie podstawy wymiaru dodatków zmianowych z VIII na X kategorię; - uwzględnienie w okresach zatrudnienia uprawniających do należnych nagród i świadczeń okresów przerw w pracy w przypadku sądowego przywrócenia do pracy; - uwzględnienie w okresach uprawniających do odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych okresu urlopu bezpłatnego udzielonego pracownikowi w celu wykonywania pracy u innego pracodawcy przez okres ustalony w zawartym w tej sprawie porozumieniu między pracodawcami.

Grupa Kapitałowa

Spółki krajowe

W 2018 r. w krajowych spółkach Grupy Kapitałowej prowadzone były rozmowy ze związkami zawodowymi dotyczące kwestii płacowych, warunków zatrudnienia oraz spraw socjalnych. W większości przypadków zakończyły się one zawarciem protokołów dodatkowych do Zakładowych Układów Zbiorowych Pracy oraz Porozumień.

W podmiotach prowadzących działalność leczniczą i uzdrowiskową, zawarte zostały porozumienia dotyczące zapewnienia pracownikom podwyższenia wynagrodzenia zasadniczego, zgodnie z „ustawą z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego pracowników wykonujących zawody medyczne zatrudnionych w podmiotach leczniczych”.

W 2018 r. w dwóch spółkach Grupy wszczęte zostały spory zbiorowe, które trwały krótko i po niespełna jednym miesiącu zostały zakończone podpisaniem porozumień.

INOVA Spółka z o.o. – w lutym 2018 r. jeden (z dwóch funkcjonujących w spółce) związek zawodowy wszczął spór zbiorowy, w którym dominowały głównie postulaty płacowe. Po przeprowadzeniu rokowań, w marcu 2018 r. zawarto porozumienie kończące spór.

PeBeKa S.A. – od 10 stycznia 2018 r. do 15 lutego 2018 r. spółka pozostawała w sporze zbiorowym z jednym ze związków zawodowych funkcjonujących w spółce. W toku procedury strony przystąpiły do rokowań, które zakończyły się podpisaniem protokołu rozbieżności. W międzyczasie spółka rozpoczęła rozmowy dotyczące kwestii płacowych ze wszystkimi organizacjami związkowymi w spółce. W wyniku tych rozmów strony uzgodniły wspólne stanowisko, wyczerpujące również żądania będące przedmiotem sporu. W lutym 2018 r., na mocy zawartego Porozumienia, został zakończony przedmiotowy spór zbiorowy, natomiast w grudniu 2018 r. związek zawodowy wystąpił z kolejnymi żądaniami. W toku rozpoczętych rokowań strony przedstawiły swoje stanowiska. Rozmowy w powyższym zakresie będą kontynuowane w 2019 r.

W maju 2018 r., w wyniku podpisania porozumienia ze stroną związkową zakończył się spór zbiorowy w spółce **PMT Linie Kolejowe 2 Sp. z o.o.**, który został wszczęty w 2017 r. i dotyczył postulatów płacowych.

13.4. Bezpieczeństwo pracy

W roku 2018 Spółka kontynuowała realizację zadań ukierunkowanych na wdrożenie długoterminowej wizji „Zero wypadków z przyczyn osobowych i technicznych, zero chorób zawodowych wśród naszych pracowników i kontrahentów”.

Życie i zdrowie pracowników oraz szeroko rozumiane bezpieczeństwo zajmuje pierwszą pozycję w hierarchii wartości Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. W Spółce obowiązują wysokie standardy w obszarze BHP, które dotyczą zarówno pracowników przedsiębiorstwa jak i podmiotów realizujących usługi na terenie KGHM Polska Miedź S.A. Każdy z Oddziałów Spółki ma wdrożony system zarządzania bezpieczeństwem pracy, zgodny z obowiązującymi normami. Wszystkie stanowiska pracy mają zidentyfikowane zagrożenia. Spółka dokonała oceny ryzyka zawodowego i aktualizuje je na bieżąco. Prowadzony jest stały monitoring stanu środowiska pracy oraz przeprowadzane są okresowe przeglądy i oceny możliwych zagrożeń, przeglądy wyposażenia, sprzętu oraz wymagane badania techniczne i homologacje. Pracownicy przechodzą systematyczne szkolenia i stale podnoszą swoje kwalifikacje.

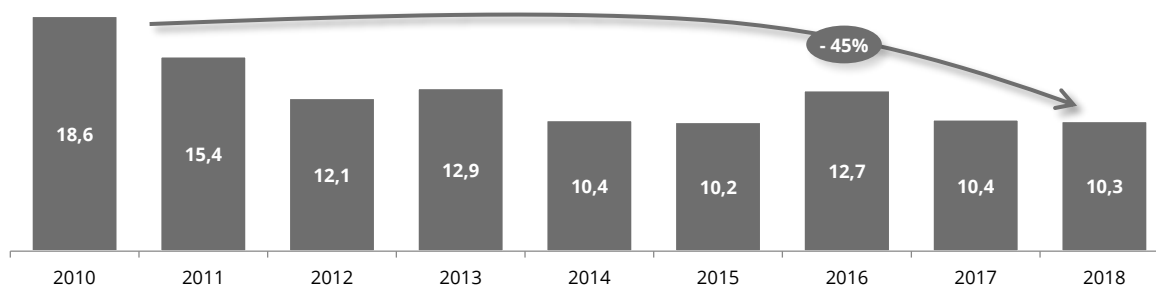
W roku 2018 Spółka zanotowała spadek łącznej liczby wypadków przy pracy (w rozumieniu ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych), liczonych rok do roku, z poziomu 300 do 297 poszkodowanych. Większość zarejestrowanych wypadków przy pracy (98,7%) miało charakter lekki, a ich głównymi

przyczynami były w kolejności kontakt (uderzenie) o lub przez przedmioty, utrata równowagi przez pracowników, oberwanie się skał z calizny i urazy związane z korzystaniem z narzędzi pracy.

Zagrożenia naturalne towarzyszące podziemnej eksploatacji złóż rud miedzi, w szczególności wynikające z występowania wstrząsów górniczych oraz ich potencjalnych skutków w postaci tąpnięć i zawałów, są bardzo istotne z punktu widzenia bezpieczeństwa, gdyż w ich następstwie może dochodzić do poważnych wypadków o ciężkich lub śmiertelnych skutkach oraz uszkodzeń maszyn, urządzeń oraz infrastruktury dołowej, a także przestojów w eksploatacji. W kopalniach KGHM Polska Miedź S.A. prowadzone są szerokie działania dotyczące profilaktyki tąpniowej i zawałowej, obejmujące systematycznie obserwacje sejsmologiczne, bieżącą ocenę stanu górotworu wraz z wyznaczaniem stref szczególnego zagrożenia tąpnięciami. Dobiera się rozmiary, kształt, ilości komór, filarów międzykomorowych i rozmiary filarów ochronnych, jak i projektuje najkorzystniejszy kierunek postępu eksploatacji, optymalną kolejność wybierania złoża dla minimalizacji lokalnych koncentracji naprężeń w górotworze. Stosowane są również tzw. aktywne metody profilaktyki tąpniowej i zawałowej polegające na prowokowaniu zjawisk dynamicznych grupowymi strzelaniami przodków oraz za pomocą strzelań odprężających w złożu lub w jego spągu. Przedsiębiorstwo stale doskonali się w zakresie bezpiecznej eksploatacji złóż rud miedzi. W roku 2018 Spółka zarejestrowała w kopalniach łącznie 18 wypadków przy pracy o charakterze lekkim, wynikających z zagrożeń ze strony górotworu. Liczba tych zdarzeń stanowi 7,6% wszystkich wypadków przy pracy w kopalniach w tym okresie. KGHM Polska Miedź S.A. stale doskonali się w zakresie bezpiecznej eksploatacji złóż rud miedzi.

Wskaźnik wynikowy LTIR_{KGHM} (Lost Time Injury Frequency Rate KGHM) w roku 2018, tj. całkowita liczba wypadków przy pracy (w rozumieniu ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) w Spółce standaryzowana do 1 mln przepracowanych godzin przez pracowników ciągu technologicznego KGHM Polska Miedź S.A., uległ obniżeniu o 1,1 % w stosunku do roku 2017 uzyskując poziom 10,3 (2017 = 10,4) i jednocześnie był mniejszy o 45% od wartości zanotowanej w roku 2010.

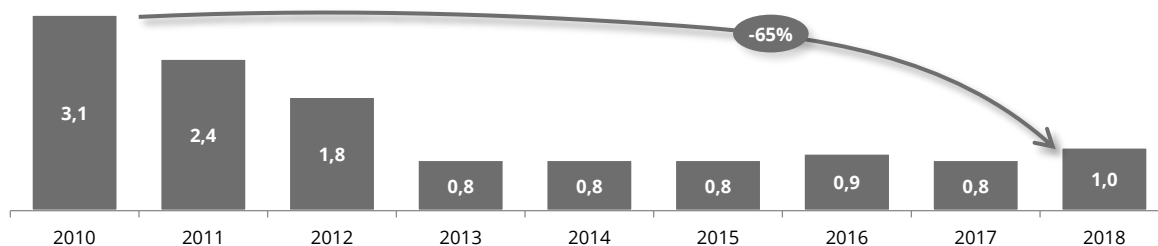
Wykres 37. Wskaźnik LTIR_{KGHM} w Jednostce Dominującej

W KGHM INTERNATIONAL LTD., zgodnie z przyjętym zobowiązaniem, sukcesywnie wdrażany jest System Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną pracy, który opiera się na systemowym podejściu do identyfikacji, oceny, eliminacji i/lub kontroli zagrożeń oraz ryzyk w ramach realizacji i ciągłego udoskonalania kultury organizacyjnej „Zero Harm”, która stanowi jednocześnie jedną z wartości firmy. Swoim zakresem system obejmuje wszystkie przedsiębiorstwa, które są w całości własnością KGHM INTERNATIONAL LTD. lub w których KGHM INTERNATIONAL LTD. jest partnerem zarządzającym, uwzględniając jednocześnie różnice kulturowe i prawne działalności poszczególnych podmiotów. W Ameryce Północnej polityka bezpieczeństwa pracy w ramach „Zero Harm” obejmuje zarówno pracowników, kontrahentów jak i społeczności lokalne. Jest to proces ciągłej profilaktyki oraz doskonalenia się w przeciwdziałaniu zagrożeniom w obszarach bezpieczeństwa i higieny pracy, jak i w aspekcie ochrony środowiska. W 2018 r. w kopalniach oraz projektach nadzorowanych przez KGHM INTERNATIONAL LTD. w Kanadzie i Stanach Zjednoczonych Ameryki zarejestrowano łącznie 51 wypadków przy pracy, a Wskaźnik TRIR ukształtował się na poziomie 2,90.

W Chile KGHM Polska Miedź S.A. prowadzi działalność górniczą w ramach dwóch podmiotów, które mają odrębne systemy zarządzania bezpieczeństwem pracy dostosowane do wymagań prawnych i warunków prowadzenia działalności górniczej w tym kraju. Systemy te obejmują zarówno pracowników tych podmiotów jak i podwykonawców i ukierunkowane są na realizację długoterminowej wizji „Zero harm”. W KGHM Chile SpA, która nadzoruje kopalnię Franke, a także prowadzi własne poszukiwania i inne działania, zanotowano w roku 2018 dwa wypadki przy pracy, a wskaźnik TRIR wyniósł 0,22. W spółce joint venture Sierra Gorda SCM w roku 2018 zanotowano 16 wypadków przy pracy, a wskaźnik TRIR wyniósł 0,38.

W roku 2018 w podmiotach, w których KGHM Polska Miedź S.A. prowadzi działalność górniczą w Kanadzie, Stanach Zjednoczonych Ameryki oraz Chile zarejestrowano łącznie 69 wypadków przy pracy. Skonsolidowany wskaźnik TRIR (Total Recordable Incident Rate) dla tej działalności osiągnął poziom 1,0. Był wyższy o 0,2 w stosunku do roku 2017 i jednocześnie o 68% mniejszy od wartości zanotowanej w roku 2010.

Wykres 38. Wskaźnik TRIR¹ w KGHM INTERNATIONAL LTD.

¹ TRIR (Total Recordable Incident Rate) wskaźnik wyliczany wg przyjętej metodologii jako liczba wypadków przy pracy spełniających warunki rejestracji w rozumieniu standardu ICMM (International Council on Mining & Metals), łącznie dla pracowników KGHM INTERNATIONAL LTD., KGHM Chile SpA i Sierra Gorda SCM i podwykonawców tych podmiotów, standaryzowana do 200 000 przepracowanych godzin.

14. Umowy znaczące dla działalności Spółki i Grupy Kapitałowej

W 2018 r. spółki Grupy Kapitałowej zawarły jedną znaczącą umowę:

Data	Opis umowy
6 listopada 2018 r.	<p>W dniu 6 listopada 2018 r. została zawarta umowa na sprzedaż produkowanych przez Spółkę katod miedzianych w latach 2019-2023, pomiędzy Spółką a China Minmetals Nonferrous Metals Co. Ltd. (firmą należąca do grupy China Minmetals Corporation).</p> <p>Umowa ma charakter ramowy i zastąpi obecnie obowiązującą umowę ramową zawartą 20 czerwca 2016 r. z China Minmetals Corporation na lata 2017-2021, o której Spółka informowała raportem bieżącym 22/2016 z 20 czerwca 2016 r., zapewniając tym samym sprzedaż katod na rynek chiński w kolejnych latach w stosunku do obecnie obowiązującej umowy. Elementem warunkującym wejście w życie nowej umowy jest rozwiązanie umowy obecnie obowiązującej z China Minmetals Corporation.</p> <p>Wartość przedmiotu umowy szacowana w zależności od poziomu wykorzystania opcji ilościowej na: od 1 590 mln USD, tj. 6 028 mln PLN do 3 816 mln USD, tj. 14 467 mln PLN. Wartość została obliczona szacunkowo jako przewidywana cena miedzi (w oparciu o krzywą terminową) z dnia 2 listopada 2018 oraz kurs USD/PLN według NBP z dnia 05 listopada 2018. Umowa przewiduje kary umowne za opóźnione dostawy.</p>

Ponadto 27 lutego 2019 r. Spółka zawarła z Bankiem Gospodarstwa Krajowego umowę niezabezpieczonego kredytu obrotowego na okres finansowania do 84 miesięcy, w formie odnawialnej linii kredytowej w kwocie 450 mln USD na okres 60 miesięcy, z opcją przekształcenia w kredyt nieodnawialny po upływie 60 miesięcy.

14.1. Transakcje z podmiotami powiązаныmi na warunkach innych niż rynkowe

W 2018 r. Jednostka Dominująca oraz spółki zależne nie zawierały z podmiotami powiązаныmi istotnych transakcji na warunkach innych niż rynkowe.

14.2. Informacja o umowach z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych

Podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych KGHM Polska Miedź S.A. i skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. jest Deloitte Audit Sp. z o. o. Sp. k. z siedzibą w Warszawie przy al. Jana Pawła II 22.

Zgodnie z decyzją Rady Nadzorczej KGHM Polska Miedź S.A. 7 kwietnia 2016 r. KGHM Polska Miedź S.A. zawarła z Deloitte Audit Sp. z o. o. Sp. k. umowę, która obejmuje przegląd półrocznych oraz badanie rocznych sprawozdań za lata 2016, 2017, 2018.

Na podstawie oświadczenia Rady Nadzorczej Zarząd Spółki informuje, że wybór firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie rocznego sprawozdania finansowego za rok 2018 oraz rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2018 został przeprowadzony zgodnie z przepisami, w tym dotyczącymi wyboru i procedury wyboru firmy audytorskiej, wskazując że:

- firma audytorska oraz członkowie zespołu wykonującego badanie spełniali warunki do sporządzenia bezstronnego i niezależnego sprawozdania z badania rocznego sprawozdania finansowego oraz rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z obowiązującymi przepisami, standardami wykonywania zawodu i zasadami etyki zawodowej,
- są przestrzegane obowiązujące przepisy związane z rotacją firmy audytorskiej i kluczowego biegłego rewidenta oraz obowiązkowymi okresami karencji,

– Spółka posiada politykę w zakresie wyboru firmy audytorskiej oraz politykę w zakresie świadczenia na jej rzecz przez firmę audytorską, podmiot powiązany z firmą audytorską lub członka jego sieci dodatkowych usług niebędących badaniem, w tym usług warunkowo zwolnionych z zakazu świadczenia przez firmę audytorską.

Firma Deloitte Audyt Sp. z o. o. Sp. k. została wybrana również do badania sprawozdań dwudziestu czterech spółek zależnych Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.

Szczegółowa informacja na temat wynagrodzenia podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych za przegląd i badanie sprawozdań finansowych oraz wynagrodzenia z innych tytułów znajduje się w nocie 12.11 jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

14.3. Informacje o odbiorcach i dostawcach

Huty miedzi KGHM Polska Miedź S.A. produkują miedź elektrolityczną w oparciu o koncentraty własne oraz zakupione materiały miedzionośne (koncentraty, złomy miedzi, miedź blister). Produkcja miedzi elektrolitycznej z zakupionych materiałów miedzionośnych w roku 2018 wyniosła 72,1 tys. t, co stanowiło 23,2% produkcji miedzi elektrolitycznej ogółem.

W większości produkcja ta pochodziła ze złomów miedzi (74,3 tys. t Cu; 14,4% produkcji miedzi elektrolitycznej ogółem), których dostawcą do hut KGHM jest spółka KGHM Metraco S.A. – spółka w 100% zależna od KGHM Polska Miedź S.A.

KGHM Metraco S.A. ze względu na swoją specjalizację oraz znajomość rynku złomów, jak również powiązanie kapitałowe z KGHM Polska Miedź S.A., dostarcza złomy do hut KGHM na zasadzie wyłączności i w związku z tym przychody ze sprzedaży tej spółki do KGHM Polska Miedź S.A. są znaczące i stanowią 12% przychodów ze sprzedaży KGHM Polska Miedź S.A. i 9% przychodów ze sprzedaży Grupy Kapitałowej.

Oprócz KGHM Metraco S.A. jedynym kontrahentem, którego obroty ze Spółką przekraczają 10% przychodów ze sprzedaży KGHM Polska Miedź S.A. (KGHM) jest China Minmetals Corporation (Minmetals). Sprzedaż katod miedzianych do Minmetals realizowana jest w oparciu zarówno o kontrakt ramowy jak i kontrakty jednorazowe (typu „spot”). Łącznie sprzedaż do Minmetals w roku 2018 stanowiła 13% przychodów Spółki i 10% przychodów Grupy Kapitałowej.

Podobnie jak w latach poprzednich, w roku 2018 nie wystąpiły istotne zmiany w źródłach zaopatrzenia KGHM Polska Miedź S.A. w materiały do produkcji, towary i usługi. Nie odnotowano faktu uzależnienia od jednego lub więcej dostawców.

15. Sprawy sporne

Na koniec 2018 r. łączna wartość toczących się postępowań spornych z powództwa i przeciwko KGHM Polska Miedź S.A. oraz spółkom zależnym wyniosła 465 mln PLN, w tym dotyczących wierzytelności 223 mln PLN, a zobowiązań 242 mln PLN. Łączna wartość powyższych postępowań spornych nie przekroczyła 10% kapitałów własnych Jednostki Dominującej.

Wartość toczących się postępowań spornych na koniec 2018 r. dotyczących wierzytelności:

- z powództwa KGHM Polska Miedź S.A. wyniosła 137 mln PLN,
- z powództwa spółek zależnych wyniosła 85 mln PLN.

Wartość toczących się postępowań spornych na koniec 2018 r. dotyczących zobowiązań:

- przeciwko KGHM Polska Miedź S.A. wyniosła 82 mln PLN,
- przeciwko spółkom zależnym wyniosła 161 mln PLN.

Wskazanie istotnych postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej dotyczących zobowiązań oraz wierzytelności KGHM Polska Miedź S.A. lub jednostki zależnej

<p>Postępowanie dotyczące wynagrodzenia z tytułu korzystania przez Spółkę z projektu wynalazczego nr 1/97/KGHM</p>	<p>Pozwem z dnia 26 września 2007 r. Powodowie (14 osób fizycznych) wystąpili przeciwko KGHM Polska Miedź S.A. do Sądu Okręgowego w Legnicy z pozwem o zapłatę wynagrodzenia z tytułu korzystania przez Spółkę z projektu wynalazczego nr 1/97/KGHM pt. „Sposób zwiększenia zdolności produkcyjnej wydziałów elektrorefinacji Huty Miedzi” za VIII okres obliczeniowy, wraz z należnymi odsetkami. Kwota roszczenia (należności głównej) została określona przez Powodów w pozwie na kwotę 42 mln PLN (kwota główna bez odsetek i kosztów sądowych). Odsetki na dzień 30 września 2018 r. wyniosły 53,6 mln PLN. W odpowiedzi na pozew KGHM Polska Miedź S.A. wniosła o oddalenie powództwa w całości i wystąpiła z powództwem wzajemnym o zwrot nienależnie wypłaconego wynagrodzenia za VI i VII rok stosowania projektu wynalazczego nr 1/97/KGHM wraz z należnymi odsetkami, podnosząc również ewentualny zarzut potrącenia wzajemnie dochodzonych roszczeń. Kwota roszczenia (należności głównej) w powództwie wzajemnym została określona przez Spółkę na kwotę około 25 mln PLN.</p> <p>Zgodnie ze stanowiskiem Spółki, powództwo (wzajemne) jest zasadne. Spółka wypłaciła bowiem twórcom projektu wynagrodzenie za dłuższy okres stosowania projektu niż przewidziany w zawartej między stronami pierwotnej umowie o dokonanie projektu wynalazczego, w oparciu o aneks do umowy, przedłużający okres wypłaty wynagrodzenia, którego ważność Spółka kwestionuje. Ponadto, Spółka kwestionuje racjonalizatorski charakter rozwiązania, a także fakt korzystania z projektu jako całości, jak również jego kompletność i zdatność</p>
---	--

do zastosowania w dostarczonym przez Powodów kształcie oraz sposób liczenia efektów ekonomicznych tego rozwiązania, które były podstawą wypłacanego wynagrodzenia.

Wyrokiem z dnia 25 września 2018 r. sąd oddalił powództwo wzajemne i częściowo uwzględnił powództwo główne do łącznej kwoty około 23,8 mln PLN, jednocześnie zasądając odsetki w wysokości ok. 30,1 mln PLN, co stanowi łączną kwotę 53,8 mln PLN. Wyrok jest nieprawomocny i przysługuje od niego apelacja. 6 grudnia 2018 r. KGHM Polska Miedź S.A. wniosła apelację od wyroku sądu I instancji.

16. Ochrona środowiska

16.1. KGHM Polska Miedź S.A.

Działalność Spółki na rzecz ochrony środowiska

KGHM Polska Miedź S.A. jako jedno z największych przedsiębiorstw na Dolnym Śląsku odpowiedzialne społecznie, nie może i nie chce uchylać się od odpowiedzialności za stan środowiska, w którym żyjemy. Idee zrównoważonego rozwoju, a w szczególności poszanowania środowiska naturalnego są jedną z najważniejszych wartości Spółki. Wydobywanie rud miedzi, a następnie jej przerób na wszystkich etapach produkcji jest nierozłącznie związane z oddziaływaniem na poszczególne komponenty środowiska naturalnego. Dotrzymanie rygorystycznych norm środowiskowych, wynikających z prawa, możliwe jest dzięki systematycznemu modernizowaniu instalacji służących ochronie środowiska, zarówno tych wybudowanych w przeszłości, jak i nowych inwestycji w tej dziedzinie. W roku 2018 Spółka wydała na realizację inwestycji proekologicznych 143 mln PLN, w tym największe wydatki w wysokości ponad 32 mln PLN poniesiono na modernizację instalacji do usuwania węglanów w procesie flotacji w Rejonie ZWR Polkowice.

W roku 2018 kontynuowano program wsparcia rolników uprawiających grunty rolne na obszarach oddziaływania instalacji Spółki. Wsparcie miało formę przekazania darowizny pieniężnej z przeznaczeniem na zakup wapna nawozowego niezbędnego do wapnowania gleb, w celu obniżenia kwasowości i immobilizacji metali ciężkich w glebach użytkowanych rolniczo. Program objął rolników z gminy Grębocice, której na cel wapnowania gleb, zgodnie z uchwałą Zarządu i Rady Nadzorczej, przekazano kwotę 0,8 mln PLN.

Opłaty za korzystanie ze środowiska

Opłaty za korzystanie ze środowiska, poniesione przez Oddziały KGHM Polska Miedź S.A. w 2018 r., wyniosły 14 mln PLN. Wysokość uiszczanych opłat otrzymuje się na tak niskim poziomie od dwóch lat, dzięki funkcjonującemu w kopalniach rud miedzi systemowi monitoringu ładunku chlorków i siarczanów, który pozwala opłatę za zrzut wód nadosadowych z OUZW Żelazny Most pomniejszyć corocznie o około 22 mln PLN. W roku ubiegłym, w strukturze opłat, największym wydatkiem była opłata za emisję pyłowo – gazową do powietrza: 5 mln PLN. Kolejną pozycją kosztową, ponad 4 mln PLN, jest opłata za składowanie odpadów.

Stan formalno-prawny i zamierzenia

W KGHM Polska Miedź S.A. eksploatowanych jest dziesięć instalacji, na których prowadzenie zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska, wymagane jest posiadanie pozwolenia zintegrowanego. W związku z wejściem w życie Decyzji Wykonawczej Komisji Europejskiej 2016/1032 w sprawie ustanowienia konkluzji BAT w odniesieniu do przemysłu metali nieżelaznych, byliśmy zobowiązani do zmiany pozwoleń dla instalacji hutniczych. W 2018 r. zakończyliśmy procedurę i aktualnie posiadamy nowe decyzje dla HM Głogów, HM Legnica oraz HM Cedyń.

Ponadto Zakład Hydrotechniczny posiada zezwolenie na prowadzenie Obiektu Unieszkodliwiania Odpadów Wydobywczych Żelazny Most i wymagane prawem zezwolenia sektorowe. Kopalnie funkcjonują na podstawie aktualnych pozwoleń sektorowych w zakresie emisji do powietrza i gospodarki odpadami.

Instalacje HM Głogów i HM Legnica oraz bloki gazowo-parowe w Polkowicach i Głogowie posiadają także zezwolenia na uczestnictwo w systemie handlu emisjami CO₂, ponieważ od roku 2013 KGHM Polska Miedź S.A. uczestniczy w obligatoryjnym Systemie Handlu Emisjami Unii Europejskiej (EU ETS).

W 2018 r. emisja poprzedniego roku (2017) w ilości 1 080 tys. Mg CO₂ r. rozliczona została bezpłatnymi uprawnieniami (około 950 tys. Mg CO₂) uzupełnionymi zakupami uprawnień (EUA – uprawnienia do emisji Unii Europejskiej i CER – jednostki poświadczającej redukcji emisji).

Przewiduje się, że emisje 2018 r. na poziomie około 1,15 mln Mg CO₂ rozliczone zostaną dzięki bezpłatnym uprawnieniom dla HM Głogów, HM Legnica oraz uprawnieniom dla BGP Polkowice i BGP Głogów (około 930 tys. Mg CO₂) oraz uprawnieniom z ubiegłych lat i dokonanym zakupom uprawnień (EUA i CER) na kwotę 10 mln PLN.

Do najistotniejszych, planowanych w najbliższym czasie przedsięwzięć, związanych z ochroną środowiska, należą:

- zakończenie budowy instalacji prażenia koncentratów w HM Głogów,
- aktualizacja pozwolenia zintegrowanego dla realizowanej inwestycji w HM Legnica - pieca WTR.
- nadzorowanie systemu handlu emisjami CO₂,
- prace związane z bezpieczeństwem OUOW Żelazny Most m.in. dociążenia zapór składowiska,

- kontynuacja programu promocji zdrowia i przeciwdziałania zagrożeniom środowiskowym skierowanego do ludności zamieszkującej najbliższej naszych instalacji hutniczych,
- budowa kwatery południowej OUOW Żelazny Most.

Działalność na rzecz spełnienia wymogów Rozporządzenia REACH

KGHM jest członkiem sześciu międzynarodowych konsorcjów utworzonych dla spełnienia wymogów Rozporządzenia WE Nr 1907/2006 tzw. Rozporządzenia REACH. W 2018 r. współpraca z konsorcjami wiązała się z dostosowywaniem się firm do zmieniających się wymogów REACH odnośnie dokumentacji rejestracyjnych, klasyfikacji substancji, oceny i autoryzacji. Te zmiany mają być prowadzone płynnie i dlatego konsorcja REACH będą nadal funkcjonowały.

Aktualizacja dokumentacji BREF

Dokumenty BREF są wymogiem UE i obejmują opisy technik różnych gałęzi przemysłowych ze wskazaniem technik najlepszych ekologicznie, aby służyć Państwu Członkowskim jako odniesienie przy wydawaniu pozwoleń środowiskowych.

Prace są prowadzone przez Joint Research Centre – Institute of Prospective Technological Studies (JRC-IPTS) w Sewilli przy współpracy z Technicznymi Grupami Roboczymi (TGR), składającymi się z przedstawicieli Państw Członkowskich, organizacji i przemysłu (w tym KGHM).

W 2018 r. zakończyły się prace nad uaktualnieniem dokumentu BREF dla gospodarowania odpadami z przemysłu wydobywczego MWEI BREF. Dokument został opublikowany w grudniu 2018 r.

16.2. Grupa Kapitałowa KGHM INTERNATIONAL LTD.

W 2018 r. podmioty Grupy Kapitałowej KGHM INTERNATIONAL LTD. również prowadziły działania związane z ochroną środowiska. W przypadku kopalni Robinson (USA) działania te skupiały się na monitoringu jakości powietrza i wód, zagospodarowaniu odpadów oraz rekultywacji obszarów górniczych – spożytkowano na te cele ok. 25 mln PLN, w tym 1,8 mln PLN z tytułu posiadanych pozwoleń na korzystanie ze środowiska, a w tym 0,2 mln PLN w formie opłat za emisję.

W kopalni Carlota (USA) prowadzono działania związane z zamykaniem kopalni oraz monitorowaniem środowiska – suma wydatków na ten cel wyniosła około 4 mln PLN, w tym 0,2 mln PLN w formie opłat za emisję do środowiska.

W kopalniach Sudbury (Kanada) działania skupiały się na modernizacji systemu oczyszczania ścieków. Wydano na ten cel 0,6 mln PLN.

W kopalni Franke (Chile) działania skupiły się na pozyskiwaniu niezbędnych pozwoleń oraz monitoringu stanu środowiska. Sumarycznie przeznaczono na te cele 3 mln PLN.

Środki finansowe na likwidację kopalń i rekultywację obszarów górniczych

Zgodnie z przepisami obowiązującymi w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej i Kanadzie, Grupa Kapitałowa KGHM INTERNATIONAL LTD. jest zobowiązana do wykupu rządowych obligacji środowiskowych na kwotę szacowanej rezerwy z tytułu likwidacji kopalń i obiektów technologicznych.

Na dzień 31 grudnia 2018 r. wartość aktywów przeznaczonych na likwidację kopalń KGHM INTERNATIONAL LTD. (środki pieniężne) wyniosła 117 mln PLN (na dzień 31 grudnia 2017 r.: 117 mln PLN).

Ponadto na dzień 31 grudnia 2018 r., na zabezpieczenie zobowiązań z tytułu likwidacji i rekultywacji obszarów górniczych zostały wystawione przez KGHM Polska Miedź S.A. akredytywy na kwotę 345 mln PLN (na dzień 31 grudnia 2017 r. – 345 mln PLN). Akredytywy wystawione przez KGHM INTERNATIONAL LTD. na dzień 31 grudnia 2018 r., opiewały na kwotę 85 mln PLN (na dzień 31 grudnia 2017 r. – 7 mln PLN).

16.3. Pozostałe krajowe spółki Grupy Kapitałowej

Krajowe spółki Grupy Kapitałowej funkcjonują w zgodzie z przepisami z zakresu ochrony środowiska. Spółki, które są do tego zobowiązane, posiadają aktualne zezwolenia na korzystanie ze środowiska, poza jednym wyjątkiem. Spółka Uzdrowiska Kłodzkie S.A. – Grupa PGU nie posiada pozwolenia wodno-prawnego na odprowadzanie wód po kąpielowych z Zakładu Przyrodoleczniczego w Polanicy Zdroju. Spółka ponosi z tego tytułu podwyższone o 500% opłaty za odprowadzanie ścieków do wód. Brak jest również pozwolenia wodno-prawnego na odprowadzanie nadmiaru wód mineralnych z ujęć „Pieniawa Józefa I” i „Pieniawa Józefa II”. Odprowadzanie tych wód do rzeki nie podlega opłatom. Spółka prowadzi rozmowy z właściwymi jednostkami w celu unormowania tego stanu. W IV kwartale 2018 r. nastąpiło przekroczenie ładunku fosforu ogólnego oraz azotu ogólnego w ściekach odprowadzanych do potoku zakładowej oczyszczalni ścieków Rozlewni Wód Mineralnych nr III w Jeleniowie. Spółka podjęła działania w celu poprawy wymaganych parametrów. Przeprowadzono prace modernizacyjne w celu przywrócenia prawidłowej pracy oczyszczalni. Wyniki analiz wykonanych na początku 2019 r. potwierdziły zgodność parametrów ścieków z pozwoleniem wodno-prawnym.

Wśród krajowych spółek Grupy, największy wpływ na środowisko ma działalność prowadzona przez spółkę „Energetyka” sp. z o.o. W 2018 r. spółka poniosła najwyższe opłaty środowiskowe. Wyniosły one 3,8 mln PLN i dotyczyły głównie opłat za pobór wody i odprowadzanie ścieków (ponad 2,9 mln PLN) oraz emisji zanieczyszczeń do powietrza (0,8 mln PLN). W 2018 r. w Spółce były realizowane inwestycje, których celem jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery, w tym: EC-3

Głogów – budowa kotłów gazowych wodnych, EC-4 Legnica - modernizacja kotła parowego, EC-1 Lubin – budowa instalacji oczyszczania spalin.

Ze względu na specyfikę produkcji (materiały wybuchowe, systemy inicjujące, dodatek do paliwa), wpływ na środowisko ma działalność Spółki NITROERG S.A. Wysokość opłat środowiskowych poniesionych w 2018 r. wynosi 0,5 mln PLN. W 2018 r. Spółka realizowała inwestycje, których celem jest ograniczenie wpływu na środowisko, w tym: oczyszczalnia ścieków, budowa nowej instalacji do produkcji dodatku do paliw, która umożliwi ponowne wykorzystanie zużytych kwasów w procesie produkcji.

Spółka Cuprum Development Sp. z o.o., która jest właścicielem nieruchomości gruntowych w centrum Wrocławia, pozostaje w sporze z Generalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w przedmiocie egzekucji decyzji remediacyjnej wydanej dla posiadanego gruntu przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska we Wrocławiu (dnia 18 czerwca 2015 r.). W maju 2018 r. spółka otrzymała od Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie odpisy wyroków wraz z uzasadnieniami, oddalających jej skargi na postanowienia Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Pełnomocnik procesowy spółki złożył skargi kasacyjne na przedmiotowe postanowienia WSA do Naczelnego Sądu Administracyjnego. 25 lutego 2019 r. Spółka otrzymała zawiadomienie Wojewody Dolnośląskiego o wszczęciu egzekucji administracyjnej w celu przymusowego wykonania obowiązków o charakterze niepieniężnym. Zawiadomienie to zostało wydane na podstawie, wystawionego przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu, tytułu egzekucyjnego z 14 lutego 2019 r. Tytuł został wydany przez organ pomimo braku zakończenia sprawy przed NSA (brak wyroku o oddaleniu skargi kasacyjnej spółki). Wnioskowanym środkiem egzekucyjnym jest grzywna w celu przymuszenia do wykonania obowiązku. Pełnomocnik procesowy spółki złożył zarzuty dotyczące wszczęcia egzekucji administracyjnej.

17. Zarząd i Rada Nadzorcza Jednostki Dominującej

17.1. Biogramy oraz zakres obowiązków członków Zarządu

Marcin Chludziński – Prezes Zarządu

Absolwent Instytutu Polityki Społecznej oraz Europejskiego Instytutu Rozwoju Regionalnego i Lokalnego na Uniwersytecie Warszawskim. Ukończył studia MBA w Instytucie Nauk Ekonomicznych Polskiej Akademii Nauk. Posiada doświadczenie w zakresie zarządzania spółkami prawa handlowego, w projektach restrukturyzacyjnych oraz nadzorze właścicielskim.

Prezes zarządu KGHM Polska Miedź S.A oraz przewodniczący Rady Związku Pracodawców Polska Miedź . Wcześniej prezes zarządu Agencji Rozwoju Przemysłu S.A., gdzie z sukcesem zrestrukturyzował spółki: Przewozy Regionalne, H. Cegielski – Fabryka Pojazdów Szynowych, Świętokrzyskie Kopalnie Surowców Mineralnych. Od stycznia 2016 r. członek Rady Nadzorczej PZU S.A. Współtwórca i prezes zarządu Invent Grupa Doradztwa i Treningu Sp. o.o. w latach 2006 – 2015. Prezes think tanku gospodarczego Fundacja Republikańska w latach 2011 – 2015.

Członek Narodowej Rady Rozwoju, gremium konsultacyjno-doradczego przy Prezydencie Rzeczypospolitej Polskiej oraz kapituły nagród gospodarczych Prezydenta RP.

Prezes Zarządu jest odpowiedzialny za:

- działania w zakresie kompleksowego zarządzania ryzykiem na poziomie korporacyjnym oraz audyt i kontrolę wewnętrzną Grupy Kapitałowej,
- przygotowanie, wdrażanie i realizację Strategii Spółki oraz Polityki Zrównoważonego Rozwoju w Spółce,
- działania w zakresie kompleksowego zarządzania bezpieczeństwem i przeciwdziałania stratom w Grupie Kapitałowej,
- standardy nadzoru korporacyjnego oraz stosowanie w Spółce przyjętych zasad ładu korporacyjnego,
- wykonywanie funkcji całościowego nadzoru korporacyjnego nad krajowymi i zagranicznymi podmiotami zależnymi Grupy Kapitałowej,
- wypełnianie formalnych obowiązków informacyjnych i publikacyjnych w zakresie wymaganym przepisami prawa,
- działania w zakresie tworzenia, aktualizowania i utrzymania spójności wewnętrznych aktów regulujących stałe zasady funkcjonowania organizacji,
- obsługę organizacyjno-prawną organów Spółki,
- obsługę prawną Spółki,
- działania komunikacyjno-wizerunkowe w Grupie Kapitałowej,
- sposób kształtowania relacji z zewnętrznym otoczeniem biznesowym,
- nadzorowanie funkcjonowania Fundacji KGHM Polska Miedź w imieniu Fundatora oraz innych organizacji pożytku publicznego wspierających realizację celów biznesowych Grupy Kapitałowej,
- kontrolę wewnętrzną,
- działania Oddziału Centralny Ośrodek Przetwarzania Informacji (COPI) w zakresie:

- dostarczania i rozwijania usług teleinformatycznych niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania Centrali,
- racjonalnego wykorzystywania zamówionych i zakontraktowanych dostaw przez kadre zarządzającą,
- działania w zakresie zarządzania kapitałem ludzkim.

Adam Bugajczuk – Wiceprezes Zarządu ds. Rozwoju

Absolwent Wydziału Ekonomii, Zarządzania i Turystyki Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu.

Od stycznia 2011 r. związany z PKO Bank Polski S.A., gdzie pełnił funkcje kierownicze oraz dyrektorskie. Był odpowiedzialny między innymi za nadzór nad realizacją projektów inwestycyjnych, optymalizację procesów biznesowych, a także opracowanie planów rozwoju i usprawnień w nadzorowanych obszarach. Współodpowiedzialny za realizację strategii biznesowej banku w obszarze optymalizacji kosztów. Wspierał procesy ekspansji biznesowej PKO Bank Polski S.A. Odpowiedzialny za wdrożenie polityki zakupów w spółkach Grupy Kapitałowej.

W latach 2002-2010 zatrudniony w spółce Bank Zachodni WBK S.A., gdzie współpracował przy realizacji projektów inwestycyjnych. Był również odpowiedzialny za optymalizację oraz nadzór nad realizacją kontraktów sieciowych.

Posiada wieloletnie doświadczenie w obszarze standaryzacji i normalizacji procesów biznesowych.

Wiceprezes Zarządu ds. Rozwoju jest odpowiedzialny za:

- realizację polityki badawczo – rozwojowej Spółki,
- realizację polityki innowacji oraz ochrony prawa własności intelektualnej Spółki,
- koordynację procesów inwestycyjnych oraz projektów rozwojowych Spółki,
- opracowywanie, aktualizowanie i monitorowanie realizacji planu inwestycji kapitałowych Grupy Kapitałowej,
- kształtowanie portfeli produktów Spółki,
- inicjowanie, opracowywanie i wdrażanie standardów zarządczych w procesie zarządzania projektami i programami,
- pozyskiwanie i rozwój krajowej bazy zasobowej dla potrzeb górniczych,
- zarządzanie nieruchomościami,
- obsługę administracyjną Spółki,
- pracę Centralnego Biura Zakupów.

Paweł Gruza – Wiceprezes Zarządu ds. Aktywów Zagranicznych

Absolwent Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego.

Od listopada 2016 r. do września 2018 r. Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów. Współtwórca reformy podatkowej. Jako przedstawiciel ministra właściwego do spraw instytucji finansowych był również członkiem Komisji Nadzoru Finansowego.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Skarbu Państwa w okresie kwiecień – listopad 2016 r. Zarządzał portfelem spółek z udziałem Skarbu Państwa oraz państwowych podmiotów osób prawnych. Pracował nad reformą nadzoru nad spółkami Skarbu Państwa. Ekspert i członek zarządu Fundacji Republikańskiej w latach 2007 – 2016. Był współnikiem oraz członkiem zarządu MMR Consulting sp. z o.o., a także partnerem kancelarii doradztwa podatkowego GWW Tax w latach 2007- 2016. Pracował w firmach doradczych Arthur Andersen i Ernst & Young w latach 2000 – 2006. Zarządzał interdyscyplinarnymi projektami doradczymi dla firm krajowych oraz zagranicznych, w sektorze przemysłowym oraz finansowym.

Autor i współautor licznych publikacji w obszarze podatków oraz ubezpieczeń społecznych.

Wiceprezes Zarządu ds. Aktywów Zagranicznych jest odpowiedzialny za:

- przygotowanie i wykonanie strategii dla aktywów zagranicznych,
- działania w zakresie pozyskiwania i rozwoju bazy zasobowej za granicą,
- analizę, ocenę i przygotowywanie nowych zagranicznych projektów eksploracyjnych,
- przygotowywanie opracowań i ekspertyz z zakresu zagranicznych projektów zasobowych,
- koordynacja zadań w ramach planu inwestycji kapitałowych Spółki w zależne spółki zagraniczne,
- nadzór merytoryczny nad zagranicznymi podmiotami zależnymi typu produkcyjnego, należącymi do Grupy Kapitałowej, w tym tworzenie i wykonanie ich planów produkcyjnych,
- kształtowanie polityki handlowej i logistycznej Spółki.

Katarzyna Kreczmańska-Gigol – Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych

Absolwentka Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. Ukończyła studium doktoranckie Kolegium Zarządzania i Finansów SGH, gdzie zdobyła tytuł doktora nauk ekonomicznych oraz tytuł doktora habilitowanego nauk ekonomicznych w dyscyplinie finanse.

Wieloletni pracownik sektora bankowego. Pracownik naukowy Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie od 2007 r. Profesor Nadzwyczajny w Zakładzie Finansów Przedsiębiorstwa w Instytucie Finansów Kolegium Zarządzania i Finansów SGH. Kierownik studiów podyplomowych „Windykacja należności” oraz „Bezpieczeństwo finansowe w obrocie gospodarczym” w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. W latach 2016-2018 związana z Poczta Polska S.A., gdzie pełniła funkcję dyrektora zarządzającego Pionem Finansów oraz dyrektora Biura Skarbowości.

Posiada doświadczenie w obszarze finansów, planowania, budżetowania, zarządzania wierzytelnościami i sprawozdawczości finansowej. Ekspert w dziedzinie płynności finansowej, źródeł finansowania, faktoringu i windykacji należności.

Autor i współautor licznych publikacji w obszarze finansów, między innymi: „Finanse spółki akcyjnej”, „Podstawy finansowania spółki akcyjnej”, „Aktywne zarządzanie płynnością finansową przedsiębiorstwa”, „Płynność finansowa. Istota, pomiar, zarządzanie”, „Windykacja należności – ujęcie interdyscyplinarne”, „Windykacja polubowna i przymusowa. Proces, rynek, wycena wierzytelności”, „Faktoring w prawie cywilnym, podatkowym i bilansowym”, „Skarbnik korporacyjny”.

Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych jest odpowiedzialny za:

- kształtowanie polityki finansowej w Grupie Kapitałowej;
- weryfikację projektów Strategii Głównej z punktu widzenia ich wykonalności w aspekcie finansowym;
- finanse we wszystkich obszarach i dziedzinach działalności Grupy Kapitałowej;
- kreowanie polityki podatkowej Grupy Kapitałowej;
- obsługę księgową Spółki.

Radosław Stach - Wiceprezes Zarządu ds. Produkcji

Absolwent Wydziału Górniczego krakowskiej Akademii Górniczo – Hutniczej na kierunku Górnictwo i Geologia - podziemna eksploatacja złóż. Ukończył studia MBA Wielkopolskiej Szkoły Biznesu przy Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu oraz KGHM Executive Academy, prowadzoną wspólnie z IMD Business School w Szwajcarii. Ukończył prestiżowy program menadżerski Personal Leadership Academy w ICAN Institute.

Związany z Grupą Kapitałową KGHM Polska Miedź S.A. od początku kariery zawodowej. Zdobywał kolejne stopnie awansu w Oddziale Zakłady Górnicze Polkowice - Sieroszowice, począwszy od stażysty, poprzez nadgórnika, sztygara zmianowego, sztygara oddziałowego, kierownika działu robót górniczych, do głównego inżyniera górniczego/ zastępcy kierownika ruchu zakładu górniczego. Pełnił funkcję wiceprezesa ds. rozwoju operacji w spółce KGHM INTERNATIONAL LTD. w Kanadzie, odpowiadając za portfel aktywów zagranicznych w Ameryce Północnej i Południowej w latach 2015 - 2016. Następnie objął stanowisko dyrektora naczelnego O/ZG Polkowice – Sieroszowice. Pełni jednocześnie funkcję wiceprezesa zarządu MBA CLUB Wielkopolskiej Szkoły Biznesu przy Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu od 2017 r.

Od 2000 r. czynny członek drużyny ratowniczej KGHM. Zdobył trzecie miejsce drużynowo w Mistrzostwach Świata w Ratownictwie organizowanych w USA (2008 r.). Jako kapitan poprowadził drużynę do zwycięstwa w Mistrzostwach Świata w Ratownictwie w Australii, w zawodach w wirtualnej komorze kopalni (Virtual Comory, 2010).

Współautor publikacji pt. „Wdrożenie zarządzania procesowego w KGHM Polska Miedź S.A.” oraz „Koncepcje biznesowe branży wydobywczej. Studium KGHM Polska Miedź S.A.”.

Wiceprezes Zarządu ds. Produkcji jest odpowiedzialny za:

- zintegrowane planowanie i optymalizację bieżącej produkcji Spółki;
- bezpieczeństwo i higienę pracy oraz kontrolę ryzyka środowiskowego;
- działanie w zakresie utrzymania w gotowości aktywów produkcyjnych i nieprodukcyjnych oraz osiągnięcie głównych celów Strategii Energetycznej;
- działalność w zakresie wytwarzania produktów oraz rozwoju produkcji głównej górniczej i hutniczej,
- nadzorowanie działań związanych z wdrażaniem, utrzymaniem i doskonaleniem systemów zarządzania w Spółce.

17.2. Biogramy członków Rady Nadzorczej

Andrzej Kisielewicz – Przewodniczący Rady Nadzorczej

Absolwent Wydziału Matematyki i Informatyki Uniwersytetu Wrocławskiego. Stopień doktora nauk matematycznych uzyskał w Polskiej Akademii Nauki w Warszawie. Habilitował się na Uniwersytecie Wrocławskim, a w 2001 r. otrzymał tytuł profesora nauk matematycznych. Obecnie zajmuje stanowisko profesora zwyczajnego na Uniwersytecie Wrocławskim, gdzie zatrudniony jest na stałe od 1993 r.

Doświadczenie zawodowe zdobywał w zagranicznych ośrodkach naukowych: University of Manitoba (Winnipeg, Kanada, 1989-1990), Technische Hochschule Darmstadt (Niemcy, 1990-1992), Vanderbilt University (Nashville, USA, 2001-2002). Ponadto odbył wiele krótkookresowych staży zagranicznych między innymi we Francji, Włoszech, Austrii i Izraelu. Jest laureatem dwóch najbardziej prestiżowych na świecie stypendiów naukowych: stypendium Alexandra von Humboldta i stypendium Fulbrighta.

Posiada również wieloletnie doświadczenie w pracy w radach nadzorczych. Między innymi był członkiem i przewodniczącym rad nadzorczych takich spółek jak „Spedtrans” sp. z o.o., „Teta” S.A. oraz PKO BP S.A.

Jest autorem ponad siedemdziesięciu publikacji naukowych z zakresu matematyki, logiki oraz informatyki w czasopiśmie zagranicznych, a także trzech książek w języku polskim („Logika i argumentacja”, „Sztuczna inteligencja i logika”, „Wprowadzenie do informatyki”).

Leszek Banaszak - Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej

Leszek Banaszak jest absolwentem Uniwersytetu Warszawskiego, z wykształcenia magister nauk politycznych.

Od 30 lat nieprzerwanie związany z administracją rządową (w tym dziewięć lat w służbie dyplomatycznej). Pracował między innymi w Biurze Prasowym Rządu, Ministerstwie Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, Ministerstwie Współpracy Gospodarczej z Zagranicą, Ministerstwie Gospodarki, Ministerstwie Energii.

Odpowiadał między innymi za koordynację współpracy dwustronnej Polski w dziedzinie ochrony środowiska, koordynację działań administracji polskiej wynikających ze współpracy Polski z międzynarodowymi instytucjami i organizacjami, działającymi w obszarze ochrony środowiska, między innymi za współpracę w ramach Organizacji Państw Morza Bałtyckiego (HELCOM), koordynację działań Polski w ramach Paneuropejskich Konferencji Ministrów Ochrony Środowiska, koordynację działań w zakresie współpracy międzynarodowej w wypełnianiu postanowień ramowej konwencji ONZ w sprawie zmian klimatu. Współpracował także w ramach Europejskiej Komisji Gospodarczej (EKG ONZ) w Genewie oraz Komisji Trwałego Rozwoju ONZ (KTR ONZ) w Nowym Jorku.

Był głównym negocjatorem obszaru „Środowisko” podczas negocjacji o członkostwo Polski w Organizacji ds. Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) w Paryżu.

Odpowiadał także za koordynację współpracy RP – OECD, RP - WTO (Światowa Organizacja Handlu) oraz nadzorował współpracę z Bankiem Światowym i Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju.

Związany także z Departamentem Energetyki Ministerstwa Gospodarki, odpowiadał za współpracę międzynarodową i integrację europejską (był głównym negocjatorem obszaru negocjacyjnego „Energia” podczas negocjacji o członkostwo Polski w Unii Europejskiej), koordynował także prace legislacyjne, wynikające z dostosowania prawa polskiego do prawodawstwa UE. Był także odpowiedzialny za współpracę z organizacjami i instytucjami międzynarodowymi, działającymi w zakresie energii, m.in. Organizacją Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), Międzynarodową Agencją Energetyczną (IEA), Europejską Komisją Gospodarczą NZ (UN ECE), Komisją Trwałego Rozwoju ONZ (UN CSD), Sekretariatem Traktatu Karty Energetycznej (TKE), Radą Państw Morza Bałtyckiego, Światową Radą Energetyki (WEC).

W latach 2004-2009 oraz 2012-2016 w służbie dyplomatycznej w wydziałach Ambasady RP w Londynie.

Od roku 2016 związany z Departamentem Energii Odnawialnej Ministerstwa Energii.

Posiada wieloletnie doświadczenie w pracy w radach nadzorczych. Między innymi był przewodniczącym rady nadzorczej Krajowej Agencji Poszanowania Energii, obecnie pełni również funkcję przewodniczącego Rady Nadzorczej HUTMAR S.A.

Jarosław Janas – Sekretarz Rady Nadzorczej

Wrocławski adwokat i doktor nauk prawnych. W latach 2009-2010 prowadził badania na University of Exeter School of Law (UK) w przedmiocie brytyjskiej służby zdrowia, co zaowocowało pracą doktorską pt. Prywatyzacja brytyjskiego sektora publicznego na przykładzie National Health Service. Przedsiębiorca nieprzerwanie od 1999 r., nauczyciel akademicki, członek zarządu Fundacji Sancta Familia we Wrocławiu od 2005 r., Przewodniczący Rady Osiedla Biskupin-Sępólno-Bartoszewice-Dąbie w latach 2009-2013, wolontariusz Polish Home Ilford Park (UK) 2009-2010, członek Wrocławskiej Rady ds. Budżetu Obywatelskiego w latach 2015-2017, w latach 2016-2018 członek Rady Nadzorczej Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu S.A. (Skarb Państwa) oraz ekspert w dziedzinie reformy służby zdrowia (2018). W latach 2011-2018 autor artykułów naukowych w przedmiocie prawa brytyjskiego, prywatyzacji sektora publicznego, sądowej kontroli administracji publicznej, prawa ochrony zdrowia. Blisko dwudziestoletnie doświadczenie w zarządzaniu.

Józef Czyczerski

Wykształcenie średnie techniczne. Od 1979 r. zatrudniony w KGHM Polska Miedź S.A. O/ZG „Rudna”, elektromonter pod ziemią. Przewodniczący Krajowej Sekcji Górnictwa Rud Miedzi NSZZ Solidarność. Członek Rady Nadzorczej KGHM Polska Miedź S.A. z wyboru pracowników w latach 1999 – 2011, a następnie od 2014 r.

Janusz Kowalski

Wykształcenie wyższe – kierunek prawo.

Wykształcenie wyższe – kierunek administracja.

Aktualnie członek Zarządu Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych S.A. W 2016 Wiceprezes Zarządu ds. Korporacyjnych/Operacyjnych Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A., odpowiedzialny za koordynację nadzoru właścicielskiego Grupy Kapitałowej PGNiG S.A., departamentu bezpieczeństwa i komunikacji. W 2016 r. był członkiem rady dyrektorów PGNiG Upstream International AS z siedzibą w Stavanger w Norwegii. W latach 2014-2015 zastępca Prezydenta Miasta Opola nadzorujący wydziały sportu, polityki społecznej, bezpieczeństwa, spraw lokalowych oraz OTBS sp. z o.o. W 2014 pełnił funkcję doradcy zarządu Proton Relations sp. z o.o., Warszawa. Wcześniej – w latach 2009-2013 był członkiem zarządu tej spółki. W roku 2008 był głównym specjalistą w Zespole ds. Bezpieczeństwa Energetycznego w Biurze Bezpieczeństwa Narodowego. W latach 2008-2010 był członkiem zespołu ds. Bezpieczeństwa energetycznego w Kancelarii Prezydenta RP śp. Lecha Kaczyńskiego. W latach 2006-2008 pracował w zespole wiceministra Piotra Naimskiego w Ministerstwie Gospodarki.

Aktualnie Członek Rady Fundacji PWPW. Ponadto był członkiem rad nadzorczych między innymi: Poczta Polska S.A., Gas – Trading S.A., System Gazociągów Tranzytowych EuRoPol Gaz S.A., Energetyka Ciepła Opolszczyzny S.A., Opole; Investgas S.A. (Grupa Kapitałowa PGNiG S.A.), Operator Logistyczny Paliw Płynnych sp. z o.o., Płock.

Ireneusz Pasis

Wykształcenie średnie techniczne. Od 1988 r. górnik operator maszyn przodkowych Przedsiębiorstwie Budowy Kopalń „PeBeKa” S.A. w Lubinie (wcześniej Zakład Robót Górniczych w Lubinie). Od 2012 r. Przewodniczący Organizacji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w PeBeKa S.A.; a od 2015 r. Sekretarz Rady Pracowników w PeBeKa S.A. od 2014 r. pełni funkcję Wiceprzewodniczącego Krajowej Sekcji Górnictwa Rud Miedzi NSZZ „Solidarność”. Wcześniej, w latach 2011 – 2015 był Przewodniczącym Rady Pracowników w PeBeKa S.A.

Bartosz Piechota

Bartosz Piechota jest adwokatem, absolwentem Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego a także Cardiff University Law School (Diploma in Legal Studies). Ukończył również Szkołę Prawa Amerykańskiego prowadzoną przez University of Florida Levin College of Law oraz Uniwersytet Warszawski. Posiada wieloletnie doświadczenie w świadczeniu doradztwa prawnego na rzecz największych przedsiębiorstw polskich i zagranicznych w szczególności w zakresie rozwiązywania sporów i restrukturyzacji oraz prawa korporacyjnego. W ostatnich latach doradzał między innymi przy realizacji szeregu kluczowych inwestycji infrastrukturalnych. Od 2010 r. jest współinicjatorem założycielem wiodącej w Polsce kancelarii prawnej zajmującej się rozwiązywaniem sporów i restrukturyzacją. Wcześniej pracował w międzynarodowych i polskich kancelariach prawnych m.in. Allen & Overy oraz Wardyński i Wspólnicy. W okresie od 2014 do 2016 r. pełnił funkcję „Liaison Officer” International Bar Association w sekcji restrukturyzacyjnej i upadłościowej odpowiedzialnego za obszar Europy Środkowej i Wschodniej. Jest członkiem International Bar Association a także autorem publikacji oraz prelegentem na międzynarodowych oraz krajowych konferencjach. Od grudnia 2016 r. jest członkiem Rady Nadzorczej PLL Lot S.A. Od wielu lat współpracuje w charakterze eksperta z Fundacją Republikańską.

Marek Pietrzak

Radca Prawny. Absolwent Wydziału Prawa i Administracji Uczelni Łazarskiego w Warszawie oraz Wydziału Ekonomii Prywatnej Wyższej Szkoły Biznesu i Administracji w Warszawie. W roku 2013 ukończył aplikację radcowską w Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Warszawie i uzyskał uprawnienie do wykonywania zawodu. Ukończył także studia z obszaru zarządzania i biznesu (MBA) w Wyższej Szkole Menedżerskiej w Warszawie akredytowane przez Apsley Business School of London, uzyskując tytuł Executive Master of Business Administration.

Posiada doświadczenie zawodowe w administracji publicznej a także praktykę w zakresie nadzoru i zarządzania spółkami prawa handlowego, w tym z udziałem Skarbu Państwa.

W swojej praktyce zawodowej koncentruje się na obsłudze prawnej podmiotów gospodarczych. Jego wiodącą specjalizacją jest prawo cywilne oraz gospodarcze, w szczególności prawo spółek, a także prawo pracy.

Pan Marek Pietrzak pełni obecnie funkcje Prezesa Zarządu w Orlen Asphalt Sp. z o.o. oraz Przewodniczącego Rady Nadzorczej w Polskim Radio Regionalnej Rozgłośni w Warszawie Radio dla Ciebie S.A.

Bogusław Szarek

Wykształcenie średnie techniczne.

Od 1982 r. zatrudniony w KGHM Polska Miedź S.A. O/ZG „Sierszowice” na stanowisku „ślusarz mechanik maszyn i urządzeń górniczych”.

Od 1992 r. Przewodniczący Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” O/ZG „Sierszowice”. Po połączeniu kopalni Polkowice z kopalnią Sierszowice od 1996 r. Przewodniczący Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” O/ZG Polkowice – Sierszowice. Od 2012 r. Członek Rady Nadzorczej KGHM Polska Miedź S.A. z wyboru pracowników.

Wiceprzewodniczący Rady Krajowej Sekcji Górnictwa Rud Miedzi NSZZ „Solidarność”. Skarbnik Rady Sekretariatu Górnictwa i Energetyki NSZZ „Solidarność”. Członek Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”.

Agnieszka Winnik-Kalemba

Jest adwokatem, absolwentem Wydziału Prawa Uniwersytetu Wrocławskiego. Ukończyła również Public Administration na Georgetown University in Washington D.C.; oraz Public Administration and Business Law na University of Kentucky.

Aplikację adwokacką ukończyła w 2003 r. w Okręgowej Radzie Adwokackiej we Wrocławiu i uzyskała uprawnienie do wykonywania zawodu.

Od 2003 r. jest właścicielem Kancelarii Adwokackiej. W latach 2006-2010 pełniła funkcję doradcy i stałego współpracownika śp. Posłanki Aleksandry Natalii – Świat. W latach 1999-2003 zdobywała doświadczenie jako aplikantka adwokacka w Kancelarii Adwokackiej adw. Kazimierza Cyrklewicza we Wrocławiu. Ponadto wcześniej była Szefem Biura Obsługi Prawnej Dolnośląskiego Urzędu Marszałkowskiego we Wrocławiu oraz Asystentem Prawnym Przewodniczącego Izby Regionów Rady Europy w Strasburgu, Sejmik Samorządowy Województwa Wrocławskiego. Doświadczenie zdobyła również jako Asystent Prawny Law Offices of Bowles in Keating, Matuszewich & Fiordalisi Chicago – Milan – Rome, a Partnership of Professional Corporation, Chicago USA.

Była Wiceprzewodniczącą oraz członkiem Rady Nadzorczej PKO BP S.A. Obecnie pełni również funkcję Przewodniczącej Komitetu Audytu Rady Nadzorczej KGHM Polska Miedź S.A.

17.3. Zmiany w składzie władz Jednostki Dominującej

Zarząd Spółki

Zgodnie ze Statutem KGHM Polska Miedź S.A. Członków Zarządu powołuje i odwołuje Rada Nadzorcza. Skład Zarządu KGHM Polska Miedź S.A. IX kadencji w dniu 1 stycznia 2018 r. przedstawiał się następująco:

– Radosław Domagalski-Łabędzki	Prezes Zarządu,
– Ryszard Jaśkowski	Wiceprezes Zarządu ds. Produkcji,
– Michał Jezioro	Wiceprezes Zarządu ds. Aktywów Zagranicznych,
– Rafał Pawełczak	Wiceprezes Zarządu ds. Rozwoju,
– Stefan Świątkowski	Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych.

Zmiany w składzie i podziale kompetencji Zarządu w 2018 r.:

Data	Opis zmian
10 marca 2018 r.	Rada Nadzorcza: <ul style="list-style-type: none"> - odwołała ze składu Zarządu Spółki Prezesa Zarządu Radosława Domagalskiego- Łabędzkiego oraz Wiceprezesa Zarządu ds. Aktywów Zagranicznych Michała Jezioro, - podjęła uchwałę w sprawie określenia liczby Członków Zarządu KGHM Polska Miedź S.A. IX kadencji na trzech Członków Zarządu, - powierzyła, do dnia powołania Członków Zarządu wyłonionych w wyniku przeprowadzenia postępowania kwalifikacyjnego, Rafałowi Pawełczakowi - Wiceprezesowi Zarządu ds. Rozwoju obowiązki Prezesa Zarządu oraz Stefanowi Świątkowskiemu - Wiceprezesowi Zarządu ds. Finansowych obowiązki Wiceprezesa Zarządu ds. Aktywów Zagranicznych.
22 czerwca 2018 r.	Rada Nadzorcza podjęła uchwałę o powołaniu (z dniem zakończenia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia KGHM Polska Miedź S.A. zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za rok obrotowy kończący się w dniu 31 grudnia 2017 r.) w skład Zarządu X kadencji Pana Marcina Chłudzińskiego, Pani Katarzyny Kreczmańskiej-Gigol oraz Pana Radosława Stacha.
6 lipca 2018 r.	Zgodnie z powyższymi uchwałami z dniem zakończenia Walnego Zgromadzenia KGHM Polska Miedź S.A. Marcin Chłudziński objął stanowisko Prezesa Zarządu, Katarzyna Kreczmańska-Gigol – stanowisko Wiceprezesa Zarządu ds. Finansowych, a Radosław Stach – stanowisko Wiceprezesa Zarządu ds. Produkcji.
23 lipca 2018 r.	Rada Nadzorcza powierzyła do dnia powołania Członków Zarządu KGHM Polska Miedź S.A., wyłonionych w wyniku przeprowadzenia postępowania kwalifikacyjnego: <ul style="list-style-type: none"> - Marciniowi Chłudzińskiemu Prezesowi Zarządu pełnienie obowiązków Wiceprezesa Zarządu ds. Aktywów Zagranicznych, - Pani Katarzynie Kreczmańskiej - Gigol Wiceprezesowi Zarządu ds. Finansowych pełnienie obowiązków Wiceprezesa Zarządu ds. Rozwoju.
24 sierpnia 2018 r.	Rada Nadzorcza powołała w skład Zarządu Adama Bugajczuka oraz Pawła Gruzę, jednocześnie Rada określiła liczbę Członków Zarządu X kadencji na pięciu Członków Zarządu.

Ostatecznie od 24 sierpnia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. skład Zarządu przedstawiał się następująco:

- Marcin Chludziński Prezes Zarządu,
- Adam Bugajczuk Wiceprezes Zarządu ds. Rozwoju,
- Paweł Gruza Wiceprezes Zarządu ds. Aktywów Zagranicznych,
- Katarzyna Kreczmańska-Gigol Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych,
- Radosław Stach Wiceprezes Zarządu ds. Produkcji.

W dniu 25 września 2018 r. nastąpiła zmiana Regulaminu Organizacyjnego KGHM Polska Miedź S.A., w efekcie której nastąpiły zmiany obszarów nadzorowanych przez poszczególnych członków Zarządu. Do głównych zmian w zakresie obszarów nadzorowanych przez członków Zarządu należą:

Prezes Zarządu	<ul style="list-style-type: none"> - przejęcie obszaru nadzorowania dotyczącego wdrażania i realizację Strategii Spółki oraz Polityki Zrównoważonego Rozwoju w Spółce z pionu Wiceprezesa Zarządu ds. Rozwoju; - utworzenie obszaru nadzorowania jakim jest działanie w zakresie kompleksowego zarządzania bezpieczeństwem i przeciwdziałania stratom w Grupie Kapitałowej; - przesunięcie obszaru dotyczącego obsługi administracyjnej Spółki do obszaru nadzorowanego przez Wiceprezesa Zarządu ds. Rozwoju.
Wiceprezes Zarządu ds. Aktywów Zagranicznych	<ul style="list-style-type: none"> - przesunięcie z pionu Wiceprezesa ds. Rozwoju obszaru nadzorowania dotyczącego kształtowanie polityki handlowej i logistycznej Spółki
Wiceprezes Zarządu ds. Rozwoju	<ul style="list-style-type: none"> - przejęcie obszaru nadzorowania dotyczącego opracowywania, aktualizowania i monitorowania realizacji planu inwestycji kapitałowych Grupy Kapitałowej z pionu Prezesa Zarządu; - przejęcie z pionu Prezesa Zarządu obszaru nadzorowania dotyczącego prac Centralnego Biura Zakupów; - przesunięcie z pionu Wiceprezesa ds. Produkcji obszaru dotyczącego pozyskiwania i rozwój krajowej bazy zasobowej dla potrzeb górniczych
Wiceprezes Zarządu ds. Produkcji	<ul style="list-style-type: none"> - przejęcie obszaru nadzorowania dotyczącego działań związanych z wdrażaniem, utrzymaniem i doskonaleniem systemów zarządzania w Spółce z pionu Prezesa Zarządu

Rada Nadzorcza Spółki

Zgodnie ze Statutem Spółki Członków Rady Nadzorczej powołuje i odwołuje Walne Zgromadzenie.

Skład Rady Nadzorczej KGHM Polska Miedź S.A. IX kadencji na dzień 1 stycznia 2018 r. przedstawiał się następująco:

- Dominik Hunek Przewodniczący,
- Michał Czarnik Zastępca Przewodniczącego,
- Janusz Marcin Kowalski,
- Wojciech Andrzej Myślecki,
- Marek Pietrzak,
- Agnieszka Winnik-Kalemba,
- Jarosław Witkowski,

wybrani przez pracowników:

- Bogusław Szarek Sekretarz,
- Józef Czyczerski,
- Leszek Hajdacki.

W dniu 3 kwietnia 2018 r. Pan Wojciech Andrzej Myślecki złożył rezygnację z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej.

W dniu 6 lipca 2018 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie KGHM Polska Miedź S.A. powołało Radę Nadzorczą Spółki X kadencji.

Skład Rady Nadzorczej od dnia 6 lipca 2018 r. do dnia 31 grudnia 2018 r. przedstawiał się następująco:

- Andrzej Kisielewicz Przewodniczący,
- Leszek Banaszak Zastępca Przewodniczącego,
- Jarosław Janas Sekretarz,
- Janusz Marcin Kowalski,
- Bartosz Piechota,
- Marek Pietrzak,
- Agnieszka Winnik-Kalemba,

wybrani przez pracowników:

- Józef Czyczerski,
- Ireneusz Pasis,
- Bogusław Szarek.

17.4. Wynagrodzenia członków organów Jednostki Dominującej i pozostałego kluczowego personelu kierowniczego Grupy Kapitałowej

Informacja dotycząca umów o świadczenie usług zarządzania, wynagrodzenia i zakazu konkurencji po ustaniu pełnienia funkcji członków Zarządu KGHM Polska Miedź S.A.

W związku z wejściem w życie Ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami Rada Nadzorcza - działając na podstawie upoważnień Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki KGHM Polska Miedź S.A., ustalając szczegółowe zasady zatrudnienia i wynagrodzenia członków Zarządu, zatwierdziła wzory umów o świadczenie usług zarządzania dla Zarządu Spółki. Na ich podstawie z członkami Zarządu zawarte zostały umowy o świadczenie usług zarządzania na czas pełnienia przez zarządzających funkcji w oparciu o mandat trwający w okresie jednej kadencji do czasu jego wygaśnięcia. Oznacza to, że rozwiązanie Umowy następuje z ostatnim dniem pełnienia Funkcji bez okresu wypowiedzenia i konieczności dokonywania dodatkowych czynności.

Otrzymywane na ich podstawie wynagrodzenie całkowite, składa się z części stałej stanowiącej miesięczne wynagrodzenie podstawowe oraz części zmiennej, stanowiącej wynagrodzenie uzupełniające za rok obrotowy Spółki.

Zgodnie z decyzją NWZ miesięczne wynagrodzenie stałe dla poszczególnych członków Zarządu Spółki zawiera się w przedziale od siedmiokrotności do piętnastokrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2016 r., ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Wynagrodzenie zmienne uzależnione jest od poziomu realizacji ustalonych przez Radę Nadzorczą celów zarządczych i nie może przekroczyć 100% stałego wynagrodzenia za czas wykonywania przedmiotu umowy (z zastrzeżeniem, że jest on dłuższy niż 3 miesiące).

Na podstawie Statutu KGHM Polska Miedź S.A., regulaminu Rady Nadzorczej, umów o świadczenie usług zarządzania oraz uchwał NW i ZWZ, Rada Nadzorcza zatwierdziła Cele Zarządcze (kluczowe wskaźniki efektywności – KPI) dla Zarządu KGHM Polska Miedź S.A. na 2018 r.

Cele Zarządcze do wykonania warunkujące możliwość otrzymania części zmiennej wynagrodzenia za rok obrotowy Spółki:

- stosowanie zasad wynagradzania członków organów zarządzających i nadzorczych zgodnych z przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami we wszystkich spółkach Grupy;
- realizacja obowiązków, o których mowa w art. 17-20, art. 22 i art. 23 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym.

Rada Nadzorcza ustaliła również dodatkowe cele zarządcze: KPI solidarnościowe (obowiązujące wszystkich członków Zarządu) i KPI/cele indywidualne.

W skład KPI solidarnościowych wchodzi:

- EBITDA skorygowana Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.,
- marża EBITDA Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.,
- sprzężony jednostkowy koszt produkcji miedzi ze wsadów własnych (z wyłączeniem podatku od niektórych kopaliny),
- wolumen produkcji miedzi elektrolitycznej z wsadów własnych.

KPI/cele indywidualne przypisane poszczególnym członkom Zarządu wg ich kompetencji, wynikają z przyjętej przez Spółkę Strategii KGHM na lata 2017-2021 z perspektywą do roku 2040 i są kluczowe z punktu widzenia organizacji.

W trakcie roku, w związku z powołaniem Zarządu na X kadencję, Rada Nadzorcza wyznaczyła nowe cele zarządcze. Dla wszystkich członków Zarządu ustalono ten sam zestaw celów (cele solidarnościowe). Cele zarządcze warunkujące możliwość otrzymania części zmiennej wynagrodzenia za rok obrotowy Spółki nie uległy zmianie. Pozostały zakres celów zarządczych obejmuje 6 zadań z różnych obszarów zarządzania. Trzy z nich tj.: EBITDA Grupy Kapitałowej, jednostkowy koszt produkcji miedzi oraz wolumen produkcji miedzi elektrolitycznej zostały wcześniej przyjęte przez Radę Nadzorczą. Realizacja powyższych wskaźników zapewnia wykonanie głównych celów budżetowych na 2018 r. Dodatkowe proponowane Cele Zarządcze pozwalają na zapewnienie realizacji kluczowych, aktualnie realizowanych zadań Spółki w zakresie: strategii Spółki, przeglądu aktywów zagranicznych, wypracowania kierunków strategicznych Spółki oraz realizacji kluczowej inwestycji dotyczącej rozbudowy OUOW "Żelazny Most".

Wypłata wynagrodzenia zmiennego następuje pod warunkiem realizacji przez zarządzającego celów zarządczych, zatwierdzeniu sprawozdania Zarządu z działalności Spółki, sprawozdania finansowego Spółki za ubiegły rok obrotowy oraz udzieleniu zarządzającemu absolutorium z wykonania przez niego obowiązków członka zarządu przez Walne Zgromadzenie

i przedstawienia przez Zarząd Radzie Nadzorczej sprawozdania z realizacji celów zarządczych. Rada Nadzorcza dokonuje oceny wykonania wyżej wymienionych celów i ustala wysokość należnej wypłaty wynagrodzenia zmiennego.

Zarządzający może przystąpić do Pracowniczego Programu Emerytalnego na zasadach wynikających z obowiązującej w tym względzie Umowy Zakładowej, z tym, że wysokość miesięcznej składki podstawowej w tym Programie zawarta jest w wysokości należnego za ten okres wynagrodzenia stałego.

Łączne roczne wynagrodzenie całkowite zarządzającego, o którym mowa w ustępach poprzedzających nie może przekroczyć iloczynu kwoty 100 000 PLN i liczby miesięcy kalendarzowych przez które pełnił on swoje obowiązki.

Tabela 49. Potencjalnie należne wynagrodzenie Członków Zarządu KGHM Polska Miedź S.A. za 2018 r.

Imię i nazwisko	Stanowisko	Potencjalnie należne wynagrodzenie zmienne za 2018 r. na podstawie umowy o świadczenie usług zarządzania (PLN)
Marcin Chłudziński	Członek Zarządu - Prezes Zarządu	195 467,36
Katarzyna Kreczmańska-Gigol	Członek Zarządu - Wiceprezes Zarządu	221 302,87
Radosław Stach	Członek Zarządu - Wiceprezes Zarządu	221 302,87
Adam Bugajczuk	Członek Zarządu - Wiceprezes Zarządu	161 947,54
Paweł Gruza	Członek Zarządu - Wiceprezes Zarządu	141 884,20
Radosław Domagalski-Łabędzki	Członek Zarządu - Prezes Zarządu	72 318,38
Stefan Świątkowski	Członek Zarządu - Wiceprezes Zarządu	178 225,57
Rafał Pawełczak	Członek Zarządu - Wiceprezes Zarządu	178 225,57
Michał Jezioro	Członek Zarządu - Wiceprezes Zarządu	66 117,15
Ryszard Jaśkowski	Członek Zarządu - Wiceprezes Zarządu	202 410,35
RAZEM		1 639 201,86

Wyżej wymieniona umowa reguluje również sprawy dotyczące stosowania (wykorzystywania) wszelkich zasobów (środków) Spółki wymaganych do wykonywania obowiązków umownych i zachowania wymogów bezpieczeństwa, co do gromadzenia i przesyłania danych, w tym w szczególności:

- powierzchni biurowej wraz z wyposażeniem i urządzeń technicznych, w tym komputera osobistego z bezprzewodowym dostępem do sieci Internet i innym niezbędnym wyposażeniem, środków łączności, w tym telefonu komórkowego,
- lokalu mieszkalnego stosownego do pełnionej Funkcji (przy czym Spółka ponosi koszt takiego lokalu do wysokości 2 500 PLN netto),
- uczestnictwa w konferencjach, seminariach lub spotkaniach o charakterze biznesowym związanych z przedmiotem działalności Spółki, i o ile jest to konieczne dla realizacji tychże zobowiązań, odbywania podróży w kraju i za granicą,
- ponoszenia przez Spółkę kosztów związanych ze świadczeniem usług poza jej siedzibą, niezbędnych do należytego wykonania usług, w szczególności takich jak koszty podróży i zakwaterowania w standardzie stosownym do wykonywanej funkcji,
- korzystania z samochodu służbowego do celów służbowych,
- ponoszenia kosztów ubezpieczenia Zarządzającego od odpowiedzialności cywilnej z tytułu pełnionej funkcji,
- ponoszenia lub refinansowania kosztów indywidualnego szkolenia Zarządzającego związanego z przedmiotem Umowy i obowiązkami umownymi do wysokości 15 000 PLN netto w roku kalendarzowym (o ile Rada Nadzorcza wyrazi zgodę).

Umowy stanowią również, że w przypadku pełnienia przez Zarządzającego funkcji członka organu w podmiotach zależnych od Spółki w ramach grupy kapitałowej, Zarządzający nie będzie pobierał dodatkowego wynagrodzenia z tytułu pełnienia tych funkcji, poza wynagrodzeniem, o którym mowa w umowie o świadczenie usług zarządzania. Ponadto Zarządzający ma obowiązek informować Radę Nadzorczą o posiadaniu akcji spółek publicznych i uzyskać jej zgodę na objęcie lub pełnienie funkcji w organach innej spółki handlowej - z wyłączeniem spółek Grupy Kapitałowej, nabycie lub posiadanie udziałów albo akcji w innej spółce handlowej, jak również na wykonywanie pracy lub świadczenie usług na rzecz innych podmiotów na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenia lub na podstawie innego stosunku prawnego.

Zawarte z członkami Zarządu umowy regulują kwestię wypłaty odprawy w razie rozwiązania albo wypowiedzenia umowy o świadczenie usług zarządzania z innych przyczyn niż naruszenie podstawowych obowiązków wynikających z jej postanowień. Przewiduje ona, że Spółka wypłaci odprawę w wysokości trzykrotności części stałej wynagrodzenia (jeżeli zatrudnienie na stanowisku trwało co najmniej 12 miesięcy).

Umowy z członkami Zarządu zawierają regulacje - zarówno w trakcie trwania umowy, a także po ustaniu pełnienia funkcji - dotyczące zakazu konkurencji. W szczególności stanowią, że w okresie 6 miesięcy od dnia ustania pełnienia funkcji nie będą oni prowadzili działalności konkurencyjnej. Z tytułu przestrzegania zakazu konkurencji KGHM wypłaci zarządcy odszkodowanie w łącznej wysokości obliczonej jako iloczyn miesięcznego wynagrodzenia stałego i 6-miesięcznego okresu trwającego zakazu. Warunkiem wypłaty przedmiotowego odszkodowania jest sprawowanie funkcji zarządcy przez co najmniej 3 miesiące. Członek Zarządu, który naruszy postanowienia wyżej wymienionej umowy, zobowiązany będzie do zapłaty kary umownej w wysokości całości otrzymanego odszkodowania. Zapłata kary umownej nie wyłącza prawa Spółki do dochodzenia odszkodowania przewyższającego jej wysokość na zasadach ogólnych.

Informacja dotycząca wynagrodzeń Członków Rady Nadzorczej

Wynagrodzenia członków organów nadzorczych zostało ustalone dnia 21 czerwca 2017 r. przez Walne Zgromadzenie w oparciu o zapisy Ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami. Wysokość miesięcznego wynagrodzenia poszczególnych członków Rady Nadzorczej uzależniona jest od pełnionej w niej funkcji i ustalana jako 2,2 lub 2-krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez prezesa GUS. Członkom Rady Nadzorczej nie przysługuje wynagrodzenie za miesiąc, w którym nie byli obecni na żadnym z formalnie zwołanych posiedzeń z powodów nieusprawiedliwionych, które ocenia i kwalifikuje Rada Nadzorcza.

Spółka również pokrywa lub zwraca koszty związane z udziałem w pracach Rady Nadzorczej.

Szczegółowa informacja na temat wartości wynagrodzeń, nagród lub korzyści osób nadzorujących, jak i zarządzających znajduje się w nocie 12.10 jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Ogólna informacja o przyjętym i stosowanym systemie wynagrodzeń kluczowych menedżerów

Kluczowa kadra menedżerska wynagradzana jest na podstawie umów o pracę. W czasie jej trwania pracownikowi przysługują:

- podstawowe wynagrodzenie miesięczne, które wynosi – w zależności od pełnionej funkcji – od 6-krotności do 11-krotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, w czwartym kwartale roku ubiegłego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.
- roczna premia, wypłacana zgodnie z zasadami premiowania ustalonymi przez Zarząd, opartymi na systemie mierników biznesowych (KPI) i indywidualnych celów (MBO). Zasady ustalania i przyznawania premii rocznej (STIP - Short-Term Incentive Plan) w KGHM Polska Miedź S.A. funkcjonują od 2013 r. System oparty jest na KPI solidarnościowych, indywidualnych oraz zadaniach, których bazę stanowią kluczowe wskaźniki efektywności Zarządu oraz cele wynikające ze strategii Spółki. Obecnie systemem STIP objęto 156 osobową grupę kadry zarządzającej w Spółce.
- świadczenia dodatkowe, tj. ubezpieczenie na życie, Pracowniczy Program Emerytalny, Abonamentowa Opieka Medyczna,
- samochód służbowy.

18. Etyka i Ład Korporacyjny

Kodeks Etyki Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. jest w kulturze korporacyjnej Grupy Kapitałowej głównym narzędziem, które pomaga określić priorytety i ustalić zbiór zasad obowiązujących dla wszystkich pracowników w ich codziennej pracy.

Zadaniem Kodeksu Etyki jest zapewnienie zgodności zachowania pracowników z najwyższymi standardami opartymi na wartościach, jakimi kierują się pracownicy Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.: bezpieczeństwo, współdziałanie, zorientowaniu na wyniki, odpowiedzialności i odwadze.

Ponadto w celu efektywnego wdrożenia zawartych w Kodeksie Etyki zasad i wartości na poziomie globalnej Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. obowiązują inne, odpowiednie polityki i procedury. Ich wdrożenie wypełnia światowe standardy ładu korporacyjnego oraz coraz większe oczekiwania interesariuszy, w tym przede wszystkim klientów oraz instytucji finansowych.

Oporając się na najlepszych praktykach ładu korporacyjnego obowiązują niżej wymienione polityki, wprowadzające globalne, ujednolicone standardy dostosowane do regulacji prawnych wszystkich jurysdykcji, w których działa Grupa KGHM Polska Miedź S.A.:

Polityka Prawa Konkurencji w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.	Celem Polityki Prawa Konkurencji jest stworzenie ram funkcjonalnych systemu, który pozwoli Grupie KGHM Polska Miedź S.A. na utrzymanie zgodności z prawem konkurencji, które ma zastosowanie we wszystkich krajach, w których działa Grupa KGHM Polska Miedź S.A.
Polityka Antykorupcyjna w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.	Polityka Antykorupcyjna ustala podstawowe zasady i standardy, których celem jest zapobieganie łamaniu obowiązujących regulacji antykorupcyjnych w jurysdykcjach, w których działa Grupa KGHM Polska Miedź S.A. Grupa stosuje politykę zera tolerancji dla korupcji i przekupstwa.
Polityka Odpowiedzialnego Łańcucha Dostaw w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.	Polityka Odpowiedzialnego Łańcucha Dostaw ma na celu zagwarantowanie wyboru tylko odpowiedzialnych dostawców, zwłaszcza w przypadku pozyskiwania tzw. minerałów konfliktowych (złota, cyny, wolframu i tantalu) oraz zapewnienie, że nabywane przez Grupę KGHM Polska Miedź S.A. towary i usługi nie przyczyniają się do finansowania terroryzmu oraz wytwarzane lub świadczone są z poszanowaniem podstawowych praw człowieka, standardów pracy, ochrony środowiska oraz przeciwdziałania korupcji.

W 2018 r. w Spółce dokonano aktualizacji wewnętrznego systemu zarządzania odpowiedzialnym łańcuchem dostaw złota i srebra, poprzez wprowadzenie nowej Polityki odpowiedzialnego łańcucha dostaw w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. oraz nowej Procedury badania łańcucha dostaw dla złota i srebra w KGHM Polska Miedź S.A. System ten podlega corocznemu, niezależnemu, zewnętrznemu audytowi w celu zapewnienia zgodności z wytycznymi LBMA Responsible Gold

Guidance i LBMA Responsible Silver Guidance oraz uzyskaniu certyfikacji LBMA (The London Bullion Market Association). W roku 2019 planowane jest rozszerzenie systemu o dodatkowe mechanizmy zapewniające zgodność z nowymi wytycznymi LBMA zawartymi w zaktualizowanej wersji LBMA Responsible Gold Guidance obowiązującej od stycznia 2019 r.

W roku 2018 Zarząd KGHM Polska Miedź S.A. przyjął nowy „Kodeks Etyki Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.". W celu przestrzegania najważniejszych zasad związanych z zapobieganiem korupcji w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. oraz w spółkach krajowych Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A., zaktualizowano Politykę Antykorupcyjną oraz Procedurę Przeciwdziałania Zagrożeniom Korupcyjnym w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. Procedura szczegółowo określa standardy zachowania w sytuacjach korupcyjnych oraz wskazuje na odpowiedzialność karną za nadużycia. Stosuje się ją w celu minimalizacji ryzyka Korupcji oraz ograniczenia wszelkich zjawisk korupcyjnych, mogących zachodzić w związku z funkcjonowaniem Grupy Kapitałowej KGHM . W Spółkach Grupy Kapitałowej KGHM powołano Pełnomocników ds. Etyki i Antykorupcji oraz wdrożono Procedurę Ujawniania Nieprawidłowości i Ochrony Sygnalistów w Grupie KGHM, której celem jest zwiększenie efektywności wykrywania i rozwiązywania sytuacji związanych z wystąpieniem nieprawidłowości stanowiących nadużycia w stosunku do przyjętych w Grupie KGHM regulacji, w szczególności Kodeksu Etyki Grupy KGHM, Polityki Bezpieczeństwa, Polityki Antykorupcyjnej, Procedury Przeciwdziałania Zagrożeniom Korupcyjnym.

Dodatkowo, prace wspierające i podnoszące standardy etyczne i ładu korporacyjnego będą kontynuowane w roku 2019 r.

Ponadto, nieprzerwanie od 2009 r. KGHM Polska Miedź S.A. znajduje się w gronie spółek notowanych na warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych w ramach prestiżowego RESPECT Index - pierwszego w Europie Środkowo-Wschodniej indeksu spółek odpowiedzialnych.

19. Informacja o raportach bieżących opublikowanych po dniu bilansowym

Data raportu		Rozdział
10 stycznia 2019 r.	Informacja o głównych założeniach Budżetu na 2019 r. Rada Nadzorcza Spółki zatwierdziła Budżet KGHM Polska Miedź S.A. oraz Budżet Grupy Kapitałowej na 2019 r. Szczegółowa informacja o opublikowanych założeniach Budżetu znajduje się w Części 6.5 niniejszego sprawozdania.	6.5
11 stycznia 2019 r.	Informacja o wystąpieniu przesłanek do weryfikacji wartości odzyskiwalnej zagranicznych aktywów górniczych. Szczegółowa informacja na temat wyników przeprowadzonych testów znajduje się w Części 3 Jednostkowego oraz Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego.	6,7
19 lutego 2019 r.	Zawiadomienie o osiągnięciu mniej niż 5% w ogólnej liczbie głosów Spółka otrzymała zawiadomienie przekazane przez Powszechnie Towarzystwo Emerytalne PZU S.A. (PTE PZU S.A.) występujące w imieniu Otwartego Funduszu Emerytalnego PZU „Złota Jesień” (OFE PZU), w którym PTE PZU S.A. poinformowała, że w wyniku zawarcia w dniu 13 lutego 2019 r. transakcji sprzedaży 35 000 akcji Spółki, po jej rozliczeniu w dniu 15 lutego 2019 r. OFE PZU osiągnął mniej niż 5% ogólnej liczby głosów w Spółce.	11
25 lutego 2019 r.	Wyrażenie zgody na zawarcie umowy kredytowej z Bankiem Gospodarstwa Krajowego Spółka poinformowała o wyrażeniu przez Zarząd zgody na zawarcie z Bankiem Gospodarstwa Krajowego umowy niezabezpieczonego kredytu obrotowego na okres finansowania do 84 miesięcy, w formie odnawialnej linii kredytowej w kwocie 450 mln USD na okres 60 miesięcy, z opcją przekształcenia w kredyt nieodnawialny po upływie 60 miesięcy. Umowa została zawarta 27 lutego 2019 r.	6.6
5 marca 2019 r.	Informacja o wynikach przeprowadzonych testów na utratę wartości Informacja o zakończeniu zasadniczych prac związanych z weryfikacją wartości odzyskiwalnej zagranicznych aktywów należących do Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. oraz stanowiących wspólne przedsięwzięcie inwestycyjne, tj. Sierra Gorda SCM.	6,7

Ponadto w 2019 r. opublikowane zostały raporty bieżące dotyczące:

- dat przekazywania raportów okresowych w roku 2019 (17 stycznia 2019 r.),
- wstępnych wyników produkcyjnych i sprzedażowych Grupy KGHM Polska Miedź S.A. za grudzień 2018 r. (22 stycznia 2019 r.) i styczeń 2019 r. (22 lutego 2019 r.).

Załącznik 1 Oświadczenie o stosowaniu Ładu Korporacyjnego

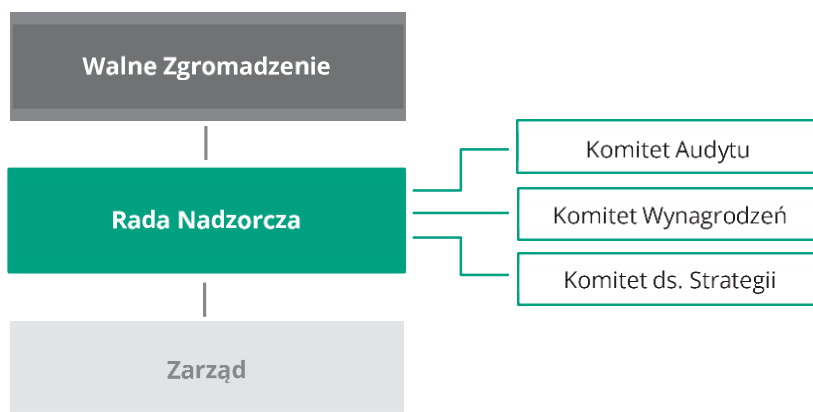
KGHM Polska Miedź S.A., spółka notowana na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., podlegała w 2018 r. zasadom ładu korporacyjnego określonym w dokumencie „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016”, który został przyjętym uchwałą Nr 26/1413/2015 przez Radę Giełdy w dniu 13 października 2015 r. Treść zasad dostępna jest na oficjalnej stronie internetowej Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie poświęconej tej tematyce (www.gpw.pl/dobre-praktyki), a także na stronie KGHM Polska Miedź S.A. w sekcji dotyczącej ładu korporacyjnego www.kghm.com/pl/inwestorzy/lad-korporacyjny/stosowanie-ladu-korporacyjnego.

KGHM Polska Miedź S.A. starała się na każdym etapie funkcjonowania realizować rekomendacje i zasady dotyczące „Dobrych Praktyk” spółek giełdowych.

KGHM Polska Miedź S.A. w 2018 r. nie stosowała rekomendacji IV.R.2 ze zbioru „Dobrych Praktyk...”, mówiącej, że jeśli to uzasadnione, spółka powinna umożliwić akcjonariuszom udział w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poprzez transmisję obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym, dwustronną komunikację w czasie rzeczywistym, w ramach której akcjonariusze mogą wypowiadać się w toku obrad walnego zgromadzenia, przebywając w miejscu innym niż miejsce obrad walnego zgromadzenia, a także wykonywanie, osobiście lub przez pełnomocnika, prawa głosu w toku walnego zgromadzenia.

W ocenie Spółki, wprowadzenie możliwości udziału w walnych zgromadzeniach przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej może nieść ryzyko natury prawno-technicznej prowadzące do zaburzenia sprawnego przebiegu walnego zgromadzenia, a w konsekwencji do ewentualnego podważenia podjętych uchwał. W ocenie Spółki, zasady udziału w walnych zgromadzeniach KGHM Polska Miedź S.A. umożliwiają realizację praw wynikających z akcji oraz zabezpieczają interesy wszystkich akcjonariuszy. Spółka rozważa przeprowadzenie procesu wdrożenia powyższej rekomendacji w sytuacji, gdy ich prawno-techniczny aspekt przestanie budzić wątpliwości i będzie to uzasadnione realną potrzebą tej formy komunikacji ze strony akcjonariuszy. Począwszy od 2016 r. KGHM Polska Miedź S.A. przeprowadza transmisję obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym.

Schemat 8. Struktura ładu korporacyjnego w KGHM Polska Miedź S.A.

Walne Zgromadzenie

Walne Zgromadzenie (WZ) KGHM Polska Miedź S.A. jest najwyższym organem Spółki. Obraduje jako Zwyczajne lub Nadzwyczajne, w oparciu o przepisy powszechnie obowiązujące, Statut Spółki oraz „Regulamin obrad Walnego Zgromadzenia KGHM Polska Miedź S.A. z siedzibą w Lubinie”. Walne Zgromadzenie zwołuje Zarząd Spółki. W przypadkach określonych przepisami Kodeksu spółek handlowych (Ksh) Walne Zgromadzenie może zostać zwołane przez Radę Nadzorczą lub akcjonariuszy. Statut KGHM Polska Miedź S.A. upoważnia również Skarb Państwa do zwołania Walnego Zgromadzenia. Walne Zgromadzenie Spółki zwołuje się przez ogłoszenie dokonywane na stronie internetowej Spółki oraz w sposób określony ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Walne Zgromadzenie może podejmować uchwały, jeżeli reprezentowana jest przynajmniej jedna czwarta kapitału zakładowego. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów oddanych, o ile przepisy prawa lub Statut Spółki nie stanowią inaczej. Zasady działania Walnego Zgromadzenia określone są w przepisach Ksh oraz Statucie Spółki. Dodatkowe kwestie związane z funkcjonowaniem Walnego Zgromadzenia reguluje uchwalony przez Walne Zgromadzenie w dniu 17 maja 2010 r. „Regulamin obrad Walnego Zgromadzenia KGHM Polska Miedź S.A. z siedzibą w Lubinie”, który jest dostępny na stronie internetowej www.kghm.com.

Do kompetencji Walnego Zgromadzenia należy w szczególności:

1. rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu Spółki z działalności Spółki oraz sprawozdań finansowych, w tym sprawozdania finansowego grupy kapitałowej Spółki, za ubiegły rok obrotowy,
2. powzięcie uchwały o podziale zysków lub o pokryciu strat,
3. udzielenie absolutorium członkom organów Spółki z wykonania przez nich obowiązków,
4. zmiany przedmiotu działalności Spółki,

5. zmiany Statutu Spółki,
6. podwyższenie lub obniżenie kapitału zakładowego,
7. sposób i warunki umorzenia akcji,
8. połączenie, podział i przekształcenie Spółki,
9. rozwiązanie i likwidacja Spółki,
10. emisja obligacji zamiennych lub z prawem pierwszeństwa,
11. wyrażenie zgody na zbycie i wydzierżawienie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienie na nich ograniczonego prawa rzeczowego,
12. wszelkie postanowienia dotyczące roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu Spółki lub sprawowaniu zarządu lub nadzoru,
13. nabycie akcji własnych Spółki, które mają być zaoferowane do nabycia pracownikom lub osobom, które były zatrudnione w spółce lub spółce z nią powiązanej przez okres co najmniej trzech lat,
14. ustalanie zasad wynagradzania dla członków Rady Nadzorczej,
15. ustalanie zasad kształtowania wynagrodzeń Członków Zarządu.

Harmonogram prac przy organizacji walnych zgromadzeń Spółki planowany jest w taki sposób, aby należycie wywiązywać się z obowiązków wobec akcjonariuszy i umożliwić im realizację ich praw.

Wprowadzanie zmian do Statutu Spółki wymaga uchwały Walnego Zgromadzenia i wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego. Zmiany w Statucie Spółki dokonywane są przez Walne Zgromadzenie z zachowaniem obowiązujących przepisów prawa, w sposób i w trybie wynikającym z Ksh, tj. większością trzech czwartych głosów oddanych w obecności osób reprezentujących co najmniej połowę kapitału zakładowego.

Spośród rozwiązań uregulowanych w Ksh w zakresie procesu organizacji walnych zgromadzeń i uprawnień akcjonariuszy, Spółka stosuje tylko przepisy obligatoryjne, tj. dotyczące obowiązku publikacji ogłoszeń i materiałów na walne zgromadzenia na stronie internetowej, zastosowania elektronicznych form kontaktu z akcjonariuszami. Nie mają natomiast zastosowania przepisy umożliwiające udział akcjonariuszy w walnych zgromadzeniach przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej.

Akcjonariusze i ich uprawnienia

Szczegółowa informacja o strukturze właścicielskiej znajduje się w Rozdziale 11.4 niniejszego sprawozdania.

Akcjonariusze Spółki swoje uprawnienia wykonują w sposób i w granicach wyznaczonych przez przepisy powszechnie obowiązujące, Statut Spółki oraz Regulamin obrad Walnego Zgromadzenia KGHM Polska Miedź S.A.

Akcjonariusz ma prawo do wykonywania głosu osobiście lub poprzez upoważnionego przez siebie pełnomocnika. Pełnomocnictwo do uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu i wykonywania prawa głosu powinno być udzielone na piśmie lub w postaci elektronicznej. Wszystkie akcje są akcjami na okaziciela. Każda akcja daje prawo do jednego głosu.

Nie istnieją ograniczenia w przenoszeniu praw własności akcji oraz w wykonywaniu prawa głosu z akcji Spółki, inne niż wynikające z powszechnie obowiązujących przepisów prawa.

Spółka nie emitowała papierów wartościowych, które dawałyby specjalne uprawnienia kontrolne w stosunku do Spółki.

Akcjonariusz jest uprawniony w szczególności do:

1. zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia jeśli reprezentuje co najmniej połowę kapitału zakładowego lub został upoważniony przez sąd rejestrowy i reprezentuje co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego,
2. zgłaszania projektów uchwał podczas obrad Walnego Zgromadzenia, dotyczących spraw wprowadzonych do porządku obrad Walnego Zgromadzenia,
3. zgodnie z postanowieniami Statutu akcjonariusz Skarb Państwa może zwołać Zwyczajne Walne Zgromadzenie jeżeli Zarząd nie zwoła go w ustawowym terminie oraz Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie jeżeli zwołanie uzna za wskazane,
4. wnioskowania o zdjęcie z porządku obrad bądź zaniechanie rozpatrywania sprawy umieszczonej w porządku obrad,
5. żądania zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia i umieszczenia określonych spraw w porządku obrad tego zgromadzenia, jeżeli akcjonariusz bądź akcjonariusze reprezentują co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego,
6. żądania umieszczenia określonych spraw w porządku obrad najbliższego Walnego Zgromadzenia, jeżeli akcjonariusz bądź akcjonariusze reprezentują co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego.

Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza KGHM Polska Miedź S.A. jest stałym organem nadzoru KGHM Polska Miedź S.A., we wszystkich dziedzinach działalności Spółki. Zgodnie ze Statutem Spółki Rada Nadzorcza składa się z 7 do 10 członków powołanych przez Walne Zgromadzenie, w tym 3 członków pochodzi z wyboru pracowników Spółki. Członkowie Rady Nadzorczej są powoływani na wspólną kadencję, która trwa trzy lata. Rada Nadzorcza wybiera ze swojego grona Przewodniczącego Rady Nadzorczej, jego Zastępcę oraz w miarę potrzeby także Sekretarza. Rada Nadzorcza powinna być zwoływana nie rzadziej niż raz na kwartał.

Dla ważności uchwał Rady Nadzorczej wymagane jest zaproszenie na posiedzenie wszystkich członków Rady i podjęcie uchwały bezwzględną większością głosów, przy obecności co najmniej połowy członków.

Do kompetencji Rady Nadzorczej należy w szczególności:

1. ocena jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz sprawozdania Zarządu z działalności Spółki za rok obrotowy,
2. ocena wniosków Zarządu co do podziału zysku lub pokrycia strat,
3. składanie Walnemu Zgromadzeniu dorocznego pisemnego sprawozdania z wyników ocen, o których mowa w pkt. 1 i 2,
4. przedkładanie Walnemu Zgromadzeniu dorocznych wniosków w sprawie udzielenia absolutorium członkom Zarządu z wykonania obowiązków w roku obrotowym,
5. badanie i kontrola działalności oraz stanu finansowego Spółki oraz coroczne przedkładanie Walnemu Zgromadzeniu zwięzłej oceny sytuacji Spółki,
6. dokonywanie wyboru biegłego rewidenta do przeprowadzania badania sprawozdań, o których mowa w punkcie 1,
7. określanie liczby członków Zarządu,
8. powoływanie i odwoływanie członków Zarządu, z zastrzeżeniem postanowień §12 Statutu Spółki,
9. zawieszanie z ważnych powodów w czynnościach poszczególnych lub wszystkich członków Zarządu,
10. delegowanie członka lub członków Rady do czasowego wykonywania czynności członków Zarządu Spółki, niemogących sprawować swoich czynności,
11. ustalanie członkom Zarządu wynagrodzenia oraz innych warunków umów lub kontraktów z nimi zawieranych,
12. zatwierdzanie Regulaminu Zarządu Spółki,
13. zatwierdzanie rocznych i wieloletnich planów działalności Spółki, w tym Strategii Spółki oraz rocznego budżetu,
14. opiniowanie wniosków Zarządu kierowanych do Walnego Zgromadzenia,
15. na wniosek Zarządu wyrażanie zgody na:
 - a. nabywanie i zbywanie nieruchomości, użytkownika wieczystego lub udziału w nieruchomości (w tym zakresie nie jest wymagana uchwała Walnego Zgromadzenia),
 - b. udzielanie poręczeń i pożyczek podmiotom gospodarczym, w których Spółka posiada poniżej 1/3 głosów z akcji lub udziałów na Walnych Zgromadzeniach /Zgromadzeniach Wspólników tych podmiotów,
 - c. tworzenie i przystępowanie do spółek handlowych,
 - d. zbywanie akcji i udziałów w podmiotach zależnych Spółki,
 - e. tworzenie za granicą oddziałów, spółek, przedstawicielstw i innych jednostek organizacyjnych lub podmiotów gospodarczych,
 - f. objęcie lub nabycie akcji lub udziałów innej Spółki,
 - g. ustanawianie i likwidację fundacji,
 - h. zawarcie umowy o usługi prawne, usługi marketingowe, usługi w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej oraz usługi doradztwa związanego z zarządzaniem, jeżeli wysokość wynagrodzenia przewidzianego łącznie za świadczone usługi przekracza 500 000 PLN netto, w stosunku rocznym,
 - i. zawarcie zmiany umowy o usługi prawne, usługi marketingowe, usługi w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej oraz usługi doradztwa związanego z zarządzaniem podwyższającej wynagrodzenie powyżej kwoty, o której mowa w lit. h,
 - j. zawarcie umowy o usługi prawne, usługi marketingowe, usługi w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej oraz usługi doradztwa związanego z zarządzaniem, w których maksymalna wysokość wynagrodzenia nie jest przewidziana,
 - k. zawarcie darowizny lub innej umowy o podobnym skutku o wartości przekraczającej 20 000 złotych lub 0,1% sumy aktywów w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, ustalonych na podstawie ostatniego zatwierdzonego sprawozdania finansowego,
 - l. zawarcie zwolnienia z długu lub innej umowy o podobnym skutku o wartości przekraczającej 50 000 złotych lub 0,1% sumy aktywów w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, ustalonych na podstawie ostatniego zatwierdzonego sprawozdania finansowego.
16. określenie sposobu wykonywania prawa głosu przez reprezentanta KGHM Polska Miedź S.A. na Walnym Zgromadzeniu spółek, wobec których Spółka jest przedsiębiorcą dominującym w rozumieniu art. 4 pkt 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2017 r. poz. 229), w sprawach:
 - a. zawiązania przez Spółkę innej spółki;
 - b. zmiany statutu lub umowy oraz przedmiotu działalności Spółki;
 - c. połączenia, przekształcenia, podziału, rozwiązania i likwidacji Spółki;
 - d. podwyższenia lub obniżenia kapitału zakładowego Spółki;
 - e. zbycia i wydzierżawienia przedsiębiorstwa Spółki lub jego organizowanej części oraz ustanowienia na nich ograniczonego prawa rzeczowego;
 - f. umorzenia udziałów lub akcji;
 - g. kształtowania wynagrodzeń członków Zarządów oraz rad nadzorczych;
 - h. postanowienia dotyczącego roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu Spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru;

- i. w sprawach, o których mowa w art. 17 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 2259), z zastrzeżeniem §34 ust. 4 Statutu.
- 17. wyrażanie opinii w sprawach inwestycji Spółki w środki trwałe, które spełniają jeden z warunków:
 - a. inwestycja o wartości powyżej 10% budżetu na wydatki inwestycyjne w środki trwałe Spółki na dany rok obrotowy,
 - b. inwestycja powyżej 5% budżetu na wydatki inwestycyjne w środki trwałe Spółki na dany rok obrotowy, jeżeli inwestycja nie spełnia kryterium planowanej efektywności w porównaniu do przyjętej stopy zwrotu z kapitału w Spółce,
- 18. opiniowanie sporządzonych przez Zarząd sprawozdań o wydatkach reprezentacyjnych, wydatkach na usługi prawne, usługi marketingowe, usługi w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej oraz usługi doradztwa związanego z zarządzaniem,
- 19. opiniowanie zasad działalności sponsoringowej oraz ocena efektywności prowadzonej przez Spółkę działalności sponsoringowej,
- 20. opiniowanie zmiany zasad zbywania aktywów trwałych, określonych w §33¹ Statutu,
- 21. zatwierdzanie polityki wynagrodzeń dla Grupy Kapitałowej.

Rada Nadzorcza działa na podstawie przepisów prawa powszechnie obowiązującego, Statutu Spółki i Regulaminu Rady Nadzorczej. Regulamin i Statut Spółki jest dostępny na stronie internetowej www.kghm.com.

Skład Rady Nadzorczej i jego zmiany w 2018 r. zaprezentowane są w Rozdziale 17.3 niniejszego sprawozdania.

Członkowie Rady Nadzorczej KGHM Polska Miedź S.A.: Andrzej Kisielewicz, Jarosław Janas, Janusz Kowalski, Bartosz Piechota, Marek Pietrzak, Agnieszka Winnik – Kalemba złożyli oświadczenia o spełnianiu kryteriów niezależności określonych w zasadzie szczegółowej II.Z.4. „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2016”.

Komitety Rady Nadzorczej

W ramach Rady Nadzorczej działają trzy komitety, pełniące rolę pomocniczą dla Rady Nadzorczej w zakresie przygotowywania ocen, opinii i innych działań, służących wypracowaniu decyzji, które podejmuje Rada Nadzorcza.

Komitet Audytu	Skład Komitetu Audytu w 2018 r.:	
	1 styczeń – 5 lipiec	23 lipiec - 31 grudzień
Michał Czarnik	✓ (Przewodniczący)	
Leszek Hajdacki	✓	
Dominik Hunek	✓	
Wojciech Myślecki	✓	
Marek Pietrzak	✓	✓
Bogusław Szarek	✓	✓
Agnieszka Winnik-Kalemba	✓	✓ (Przewodniczący)
Jarosław Witkowski	✓	
Janusz Kowalski	✓	
Leszek Banaszak		✓
Jarosław Janas		✓
Ireneusz Pasis		✓
Bartosz Piechota		✓

Komitet Audytu sprawuje nadzór w zakresie sprawozdawczości finansowej, systemu kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem oraz wewnętrznych i zewnętrznych audytów.

Zgodnie z Regulaminem Rady Nadzorczej do zadań Komitetu Audytu należy:

- 1) monitorowanie:
 - a) procesu sprawozdawczości finansowej,
 - b) skuteczności systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego, w tym w zakresie sprawozdawczości finansowej,
- 2) wykonywania czynności rewizji finansowej, w szczególności przeprowadzania przez firmę audytorską badania, z uwzględnieniem wszelkich wniosków i ustaleń Komisji Nadzoru Audytowego wynikających z kontroli przeprowadzonej w firmie audytorskiej; dokonywanie przeglądu transakcji dokonywanych przez Spółkę, które Komitet Audytu uznaje za ważne dla Spółki,
- 3) opiniowanie planu audytu wewnętrznego Spółki i regulaminu audytu wewnętrznego, oraz zmian na stanowisku dyrektora odpowiedzialnego za obszar audytu wewnętrznego, podlegającego bezpośrednio prezesowi lub innemu członkowi Zarządu.
- 4) analiza wniosków i zaleceń audytu wewnętrznego Spółki z monitorowaniem stopnia wdrożenia zaleceń przez Zarząd Spółki,
- 5) kontrolowanie i monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej, w szczególności w przypadku, gdy na rzecz Spółki świadczone są przez firmę audytorską inne usługi niż badanie;
- 6) informowanie Rady Nadzorczej o wynikach badania oraz wyjaśnianie, w jaki sposób badanie to przyczyniło się do rzetelności sprawozdawczości finansowej w Spółce, a także jaka była rola Komitetu Audytu w tym procesie;
- 7) dokonywanie oceny niezależności biegłego rewidenta oraz wyrażanie zgody na świadczenie przez niego dozwolonych usług niebędących badaniem w Spółce;

- 8) opracowywanie polityki wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania;
- 9) opracowywanie polityki świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem;
- 10) określanie procedury wyboru firmy audytorskiej przez Spółkę;
- 11) przedstawianie Radzie Nadzorczej rekomendacji, o której mowa w art. 16 ust. 2 Rozporządzenia nr 537/2014 (tj. rekomendację dotyczącą powołania biegłych rewidentów lub firm audytorskich), zgodnie z politykami, o których mowa w pkt 5 i 6 powyżej;
- 12) przedkładanie zaleceń mających na celu zapewnienie rzetelności procesu sprawozdawczości finansowej w Spółce;
- 13) oraz inne zadania zlecone przez Radę Nadzorczą.

Komitet Wynagrodzeń

Skład Komitetu Wynagrodzeń w 2018 r.:

	1 styczeń – 5 lipiec	23 lipiec - 31 grudzień
Leszek Hajdacki	✓	
Dominik Hunek	✓	
Józef Czyczerski	✓	✓
Marek Pietrzak	✓ (Przewodniczący)	✓
Bogusław Szarek	✓	✓
Andrzej Kisielewicz		✓ (Przewodniczący)
Leszek Banaszak		✓
Jarosław Janas		✓
Ireneusz Pasis		✓

Komitet Wynagrodzeń sprawuje nadzór w zakresie realizacji postanowień umów zawartych z Zarządem, systemu wynagrodzeń i świadczeń w KGHM Polska Miedź S.A. i Grupie Kapitałowej, szkoleń i innych świadczeń realizowanych przez Spółkę oraz audytów realizowanych przez Radę w tym zakresie.

Zgodnie z Regulaminem Rady Nadzorczej, do zadań Komitetu Wynagrodzeń należy:

- 1) prowadzenie spraw rekrutacji i zatrudniania członków Zarządu poprzez opracowywanie i organizowanie projektów dokumentów i procesów do przedłożenia Radzie Nadzorczej do akceptacji,
- 2) opracowywanie projektów umów i wzorów innych dokumentów w związku z nawiązywaniem stosunkiem pracy członków Zarządu oraz nadzorowanie realizacji podjętych zobowiązań umownych przez strony,
- 3) nadzór nad realizacją systemu wynagrodzeń Zarządu, w szczególności przygotowywanie dokumentów rozliczeniowych w zakresie elementów ruchomych i premialnych wynagrodzeń w celu przedłożenia rekomendacji Radzie Nadzorczej,
- 4) monitorowanie i dokonywanie okresowych analiz systemu wynagrodzeń kadry kierowniczej Spółki i jeśli to konieczne formułowanie rekomendacji dla Rady Nadzorczej,
- 5) nadzór nad poprawną realizacją świadczeń dodatkowych dla Zarządu, wynikających z umów o pracę, takich jak: ubezpieczenia, samochody, mieszkania, i innych;
- 6) oraz inne zadania zlecone przez Radę Nadzorczą.

Komitet ds. Strategii

Skład Komitetu ds. Strategii w 2018 r.:

	1 styczeń – 5 lipiec	23 lipiec - 31 grudzień
Michał Czarnik	✓	
Józef Czyczerski	✓	✓
Leszek Hajdacki	✓	
Wojciech Myślecki	✓	
Marek Pietrzak	✓	✓
Bogusław Szarek	✓	✓
Agnieszka Winnik-Kalemba	✓	✓
Jarosław Witkowski	✓ (Przewodniczący)	
Bartosz Piechota		✓ (Przewodniczący)
Leszek Banaszak		✓
Janusz Kowalski		✓
Ireneusz Pasis		✓

Komitet ds. Strategii sprawuje nadzór nad realizacją strategii Spółki, rocznych i wieloletnich planów działalności Spółki, dokonuje oceny spójności tych dokumentów, a także opiniuje Radzie Nadzorczej przedstawiane przez Zarząd Spółki projekty strategii i jej zmian oraz roczne i wieloletnie plany działalności Spółki.

Zgodnie z Regulaminem Rady Nadzorczej do zadań Komitetu ds. Strategii należy:

- 1) wykonywanie w imieniu Rady Nadzorczej Spółki zadań w zakresie nadzoru nad sprawami związanymi ze strategią Spółki oraz rocznymi i wieloletnimi planami działalności Spółki;
- 2) monitorowanie realizacji przez Zarząd strategii Spółki i opiniowanie, na ile obowiązująca strategia odpowiada potrzebom zmieniającej się rzeczywistości;
- 3) monitorowanie realizacji przez Zarząd rocznych i wieloletnich planów działalności Spółki oraz ocena, czy wymagają one modyfikacji;
- 4) ocena spójności rocznych i wieloletnich planów działalności Spółki z realizowaną przez Zarząd strategią Spółki oraz przedstawianie propozycji ewentualnych zmian we wszystkich tych dokumentach Spółki;
- 5) przedkładanie Radzie Nadzorczej Spółki swoich opinii odnośnie przedstawianych przez Zarząd Spółki projektów strategii Spółki i jej zmian oraz rocznych i wieloletnich planów działalności Spółki;

6) oraz inne zadania zlecone przez Radę Nadzorczą.

Szczegółowe uprawnienia, zakres działania i tryb pracy ww. Komitetów określają zatwierdzone przez Radę Nadzorczą regulaminy. Komitety Audytu, Wynagrodzeń i ds. Strategii po zakończeniu roku składają Radzie Nadzorczej sprawozdania ze swojej działalności.

Zarząd

Zakres odpowiedzialności Zarządu dotyczy wszystkich aspektów działalności Spółki, za wyjątkiem zastrzeżonych w przepisach Kodeksu spółek handlowych (Ksh) i Statucie Spółki do kompetencji Walnego Zgromadzenia i Rady Nadzorczej. Szczegółowo zakres odpowiedzialności i obowiązków oraz tryb postępowania Zarządu Spółki określa Regulamin Zarządu.

Zgodnie ze Statutem KGHM Polska Miedź S.A. w skład Zarządu Spółki może wchodzić od 1 do 7 osób powoływanych na wspólną kadencję. Kadencja Zarządu trwa trzy kolejne lata. Liczbę członków Zarządu określa Rada Nadzorcza, która powołuje i odwołuje Prezesa Zarządu i Wiceprezesów. Rada Nadzorcza powołuje członków Zarządu po przeprowadzeniu postępowania kwalifikacyjnego, którego celem jest sprawdzenie i ocena kwalifikacji kandydatów oraz wyłonienie najlepszego kandydata na Członka Zarządu, z zastrzeżeniem postanowień ust. 5 oraz ust. 7 do 12 dotyczących wyboru lub odwołania członka Zarządu wybieranego przez pracowników. Członkowie Zarządu, w tym członek Zarządu wybrany przez pracowników, mogą być odwołani przez Radę Nadzorczą przed upływem kadencji, co nie narusza ich uprawnień wynikających z umowy o pracę lub innego stosunku prawnego dotyczącego pełnienia funkcji członka Zarządu. Wynik wyborów członka Zarządu wybieranego przez pracowników lub wynik głosowania w sprawie jego odwołania jest wiążący dla Rady Nadzorczej, o ile w głosowaniu nad wyborem lub odwołaniem wzięło udział co najmniej 50% pracowników Spółki. Wybór i odwołanie członka Zarządu wybieranego przez pracowników wymaga bezwzględnej większości głosów oddanych.

Zarząd działa na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa, Statutu Spółki i Regulaminu Zarządu KGHM Polska Miedź S.A. Do ważności uchwały Zarządu wymagana jest obecność na posiedzeniu co najmniej dwóch trzecich jego składu. Uchwały Zarządu zapadają zwykłą większością głosów obecnych. W przypadku równej liczby głosów oddanych za uchwałą lub przeciwko uchwale, rozstrzyga głos Prezesa Zarządu.

Szczegółowy wykaz spraw wymagających uchwał Zarządu zawarty jest w Regulaminie Zarządu KGHM Polska Miedź S.A. zatwierdzonym przez Radę Nadzorczą.

Kompetencja Zarządu w zakresie decyzji o emisji lub wykupie akcji ograniczona jest statutowo. Akcje Spółki mogą być umorzone za zgodą akcjonariusza w drodze ich nabycia przez Spółkę. Uchwała Walnego Zgromadzenia o umorzeniu akcji może być poprzedzona porozumieniem zawartym z akcjonariuszem. Zgodnie z treścią §29 ust.1 pkt 6 Statutu Spółki na podwyższenie kapitału zakładowego i emisję akcji wymagane jest uzyskanie zgody Walnego Zgromadzenia. To samo dotyczy możliwości emisji obligacji (§29 ust.1 pkt 10 Statutu Spółki). Zarząd Spółki nie posiada uprawnień do podwyższenia kapitału i emisji akcji Spółki na warunkach określonych w przepisach art. 444 - 446 Ksh.

Podział kompetencji, skład Zarządu oraz jego zmiany w 2018 r. przedstawione są w Rozdziale 17 niniejszego sprawozdania.

Opis głównych cech stosowanych w spółce systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych

System kontroli wewnętrznej KGHM Polska Miedź S.A. oraz zarządzanie ryzykiem w procesie sporządzania sprawozdań finansowych realizuje się poprzez:

<p>Nadzór nad stosowaniem jednolitych zasad rachunkowości przez Jednostkę Dominującą oraz Spółki Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. w procesie przygotowania pakietów sprawozdawczych dla celów sporządzenia skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.</p>	<p>W celu zapewnienia prawidłowości i rzetelności prowadzenia ksiąg rachunkowych Jednostki Dominującej oraz jednolitości stosowanych zasad rachunkowości przy sporządzaniu sprawozdań finansowych w spółkach zależnych Grupy Kapitałowej, Zarząd Jednostki Dominującej wprowadził do stosowania w sposób ciągły Politykę Rachunkowości Grupy Kapitałowej, zgodną z zasadami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską, bieżąco aktualizowaną na podstawie nowych regulacji.</p> <p>Kontrola stosowanych zasad rachunkowości w procesie sporządzania sprawozdań finansowych w KGHM Polska Miedź S.A. jak i w spółkach zależnych Grupy Kapitałowej opiera się na wbudowanych w funkcjonalność systemów sprawozdawczych mechanizmach kontrolnych.</p> <p>Pakiety sprawozdawcze spółek zależnych podlegają również weryfikacji przez służby merytoryczne Jednostki Dominującej oraz przez niezależnego biegłego rewidenta podczas przeprowadzania przeglądów i badań skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej.</p>
<p>Scentralizowana organizacja służb finansowo-księgowych</p>	<p>KGHM Polska Miedź S.A. prowadzi księgi rachunkowe w ramach centralnej organizacji służb finansowo-księgowych. Ewidencja księgowa Jednostki Dominującej prowadzona jest w Centrum Usług Księgowych wyodrębnionym w strukturach Centrali KGHM Polska Miedź S.A. Scentralizowane prowadzenie ksiąg rachunkowych wg modelu procesowego poprzez przejrzysty podział kompetencji i odpowiedzialności zapewnia minimalizowanie ryzyka błędów w ewidencji księgowej oraz wysoką jakość sprawozdań finansowych. Systematycznie podejmowane są dalsze działania optymalizujące funkcjonowanie struktur obsługi księgowej i zwiększające bezpieczeństwo prowadzonej ewidencji.</p>
<p>Systemy finansowo-księgowe</p>	<p>KGHM Polska Miedź S.A. prowadzi księgi rachunkowe w zintegrowanym systemie informatycznym. Modułowa struktura systemu zapewnia przejrzysty podział procesów i kompetencji, spójność zapisów operacji w księgach rachunkowych oraz kontrolę nad księgami: sprawozdawczą, główną i pomocniczą.</p>

	<p>Dostęp do danych w różnych przekrojach i układach jest możliwy dzięki rozbudowanemu systemowi raportowania. Jednostka Dominująca bieżąco dostosowuje system informatyczny do zmieniających się zasad rachunkowości lub innych norm prawnych. Rozwiązania Jednostki Dominującej są implementowane w systemach jednostek Grupy Kapitałowej.</p> <p>W zakresie zapewnienia właściwego użytkowania i ochrony systemów, danych, zabezpieczenia dostępu do danych oraz sprzętu komputerowego wdrożone są odpowiednie rozwiązania organizacyjno-systemowe. Dostęp do zasobów systemu ewidencji finansowo-księgowej oraz sprawozdawczości finansowej ograniczony jest przez system uprawnień, które nadawane są upoważnionym pracownikom wyłącznie w zakresie wykonywanych przez nich obowiązków. Uprawnienia te podlegają regularnej weryfikacji oraz audytom. Kontrola dostępu prowadzona jest na każdym etapie sporządzania sprawozdania finansowego, począwszy od wprowadzenia danych źródłowych, poprzez przetwarzanie danych, aż do generowania informacji wyjściowych.</p> <p>Istotnym elementem wspierającym ograniczanie ryzyka błędów i nieprawidłowości w ewidencji operacji gospodarczych są podejmowane działania zmierzające do zwiększenia wykorzystania narzędzi IT do automatyzacji kontroli i rozliczeń procesów zakupowych w Spółce. Działania te obejmują m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stałe rozszerzanie zakresu systemu elektronicznego obiegu rozliczania i zatwierdzania dokumentów Workflow, - wdrażanie elektronicznego systemu przesyłania danych pomiędzy systemem Jednostki Dominującej, a systemami informatycznymi Spółek Grupy Kapitałowej, - rozliczenia z kontrahentami w oparciu o e-faktury zakupu i e-faktury sprzedaży.
<p>Zarządzanie ryzykiem korporacyjnym</p>	<p>W ramach Polityki i Procedury Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym oraz zaktualizowanego w 2018r. Regulaminu Komitetu Ryzyka Korporacyjnego i Zgodności, konsekwentnie realizowany jest proces zarządzania ryzykiem korporacyjnym w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. W sposób ciągły identyfikowane, oceniane i analizowane w kontekście możliwości ich ograniczenia są ryzyka w różnych obszarach działalności Grupy.</p> <p>Za koordynację przebiegu całego procesu zarządzania ryzykiem korporacyjnym oraz rozwijanie metod i narzędzi wykorzystywanych przez menedżerów w Jednostce Dominującej, we wszystkich spółkach zależnych i projektach odpowiedzialny jest Departament Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym i Zgodności, który monitoruje i eskaluje ryzyka oraz raportuje incydenty.</p> <p>Działania obejmują również zarządzanie ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej.</p> <p>Kompleksowe podejście do analizy ryzyk obejmuje także identyfikację ryzyk związanych z realizacją zakładanych celów strategicznych. W roku 2018r. przeprowadzono rewizję ryzyk związanych z realizacją celów strategicznych zawartych w Strategii Głównej oraz Strategiach Wykonawczych i Wspierających. Proces zarządzania ryzykiem korporacyjnym poddawany jest corocznie audytowi sprawności (zgodnie z wytycznymi – Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016).</p>
<p>Audyt wewnętrzny</p>	<p>Zasadniczym elementem zarządzania ryzykiem w odniesieniu do funkcjonowania mechanizmów kontrolnych oraz występowania ryzyk w działalności KGHM Polska Miedź S.A. są prace prowadzone przez Departament Audytu Wewnętrznego. Prace te wzmacniają pośrednio także proces sporządzania sprawozdań finansowych oraz ich rzetelność.</p> <p>Departament Audytu Wewnętrznego realizuje swoje zadania w oparciu o zatwierdzony przez Zarząd KGHM Polska Miedź S.A. „Zintegrowany Plan Audytu” na dany rok kalendarzowy. Dokument ten został opracowany zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Profesjonalnej Praktyki Audytu Wewnętrznego opublikowanymi przez Instytut Auditorów Wewnętrznych i pozytywnie zaopiniowany przez Komitet Audytu KGHM Polska Miedź S.A.</p> <p>Celem audytu jest dostarczenie Zarządowi i Komitetowi Audytu Rady Nadzorczej KGHM Polska Miedź S.A. niezależnych i obiektywnych informacji o systemie kontroli wewnętrznej i systemach zarządzania ryzykiem oraz analizy procesów biznesowych w KGHM Polska Miedź S.A. oraz w spółkach Grupy Kapitałowej. Niezależnie od audytu wewnętrznego i kontroli instytucjonalnej, w KGHM Polska Miedź S.A. utrzymany jest w pełnym zakresie obowiązek samokontroli pracowników i kontroli funkcjonalnej sprawowanej przez wszystkie szczeble kierownicze w ramach obowiązków koordynacyjno-nadzorczych.</p>
<p>Audyt zewnętrzny</p>	<p>Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa KGHM Polska Miedź S.A. poddaje skonsolidowane sprawozdania finansowe przeglądowi półrocznym oraz badaniom rocznym przeprowadzanym przez biegłego rewidenta. Wyboru biegłego rewidenta dokonuje Rada Nadzorcza drogą postępowania ofertowego, na podstawie rekomendacji Komitetu Audytu oraz sprawozdania z przeprowadzonego przez Komitet postępowania ofertowego.</p> <p>Właściwym do badania sprawozdań finansowych KGHM Polska Miedź S.A. za lata 2016-2018 jest Deloitte Audit Sp. z o. o. Sp. k. W ramach prac audytowych biegły rewident dokonuje niezależnej oceny zasad rachunkowości zastosowanych przez Jednostkę Dominującą przy sporządzaniu sprawozdań finansowych oraz rzetelności i prawidłowości skonsolidowanych sprawozdań finansowych.</p> <p>Potwierdzeniem skuteczności systemu kontroli wewnętrznych i zarządzania ryzykiem w procesie sporządzania sprawozdań finansowych są wydawane przez biegłego rewidenta opinie z badania skonsolidowanych sprawozdań finansowych KGHM Polska Miedź S.A. bez zastrzeżeń.</p>

**Nadzór nad procesem
raportowania finansowego**

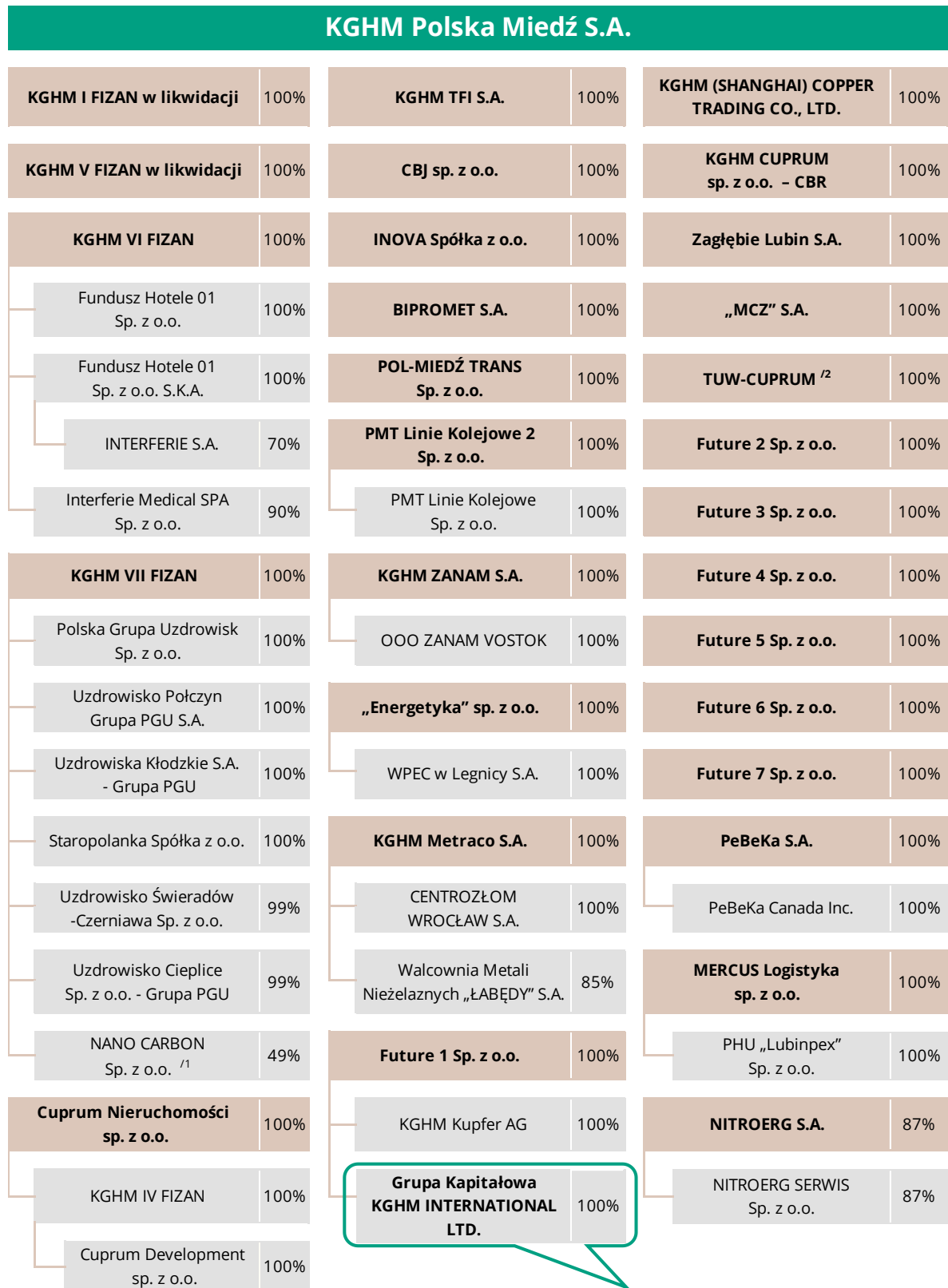
Organem sprawującym nadzór nad procesem raportowania finansowego w KGHM Polska Miedź S.A. oraz współpracującym z niezależnym biegłym rewidentem jest Komitet Audytu powołany w ramach uprawnień Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej. Komitet Audytu zgodnie z kompetencjami określonymi w Ustawie z dnia Ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz.U. 2017 poz. 1089) zajmuje się w szczególności:

- monitorowaniem procesu sprawozdawczości finansowej pod kątem zgodności z Polityką Rachunkowości przyjętą w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. oraz wymogami prawa,
- monitorowaniem skuteczności systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem,
- monitorowaniem niezależności biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych,
- prowadzeniem procesu wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych Jednostki Dominującej celem rekomendowania Radzie Nadzorczej.

Monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej i ocena sprawozdań finansowych przez Radę Nadzorczą stanowi finalny etap weryfikacji i kontroli sprawowanej przez niezależny organ, zapewniający prawidłowość i rzetelność prezentowanych informacji w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych KGHM Polska Miedź S.A.

Właściwe zarządzanie procesem ewidencji oraz sporządzania sprawozdań finansowych zapewnia osiągnięcie bezpieczeństwa i wysokiego poziomu informacji.

Załącznik 2 Struktura Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.

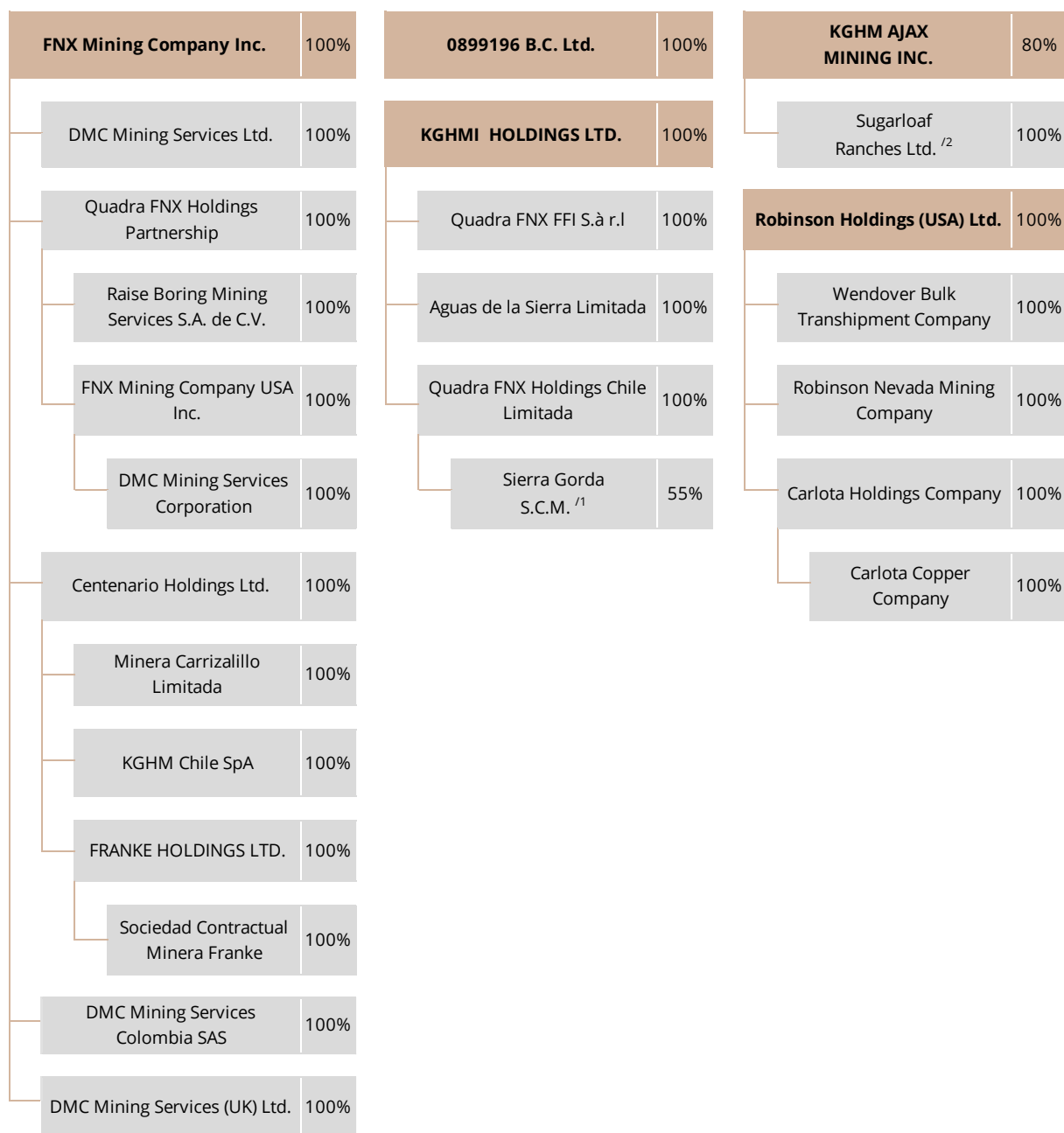
Struktura Grupy przedstawiona w Załączniku 3

1/ wspólne przedsięwzięcie wyceniane metodą praw własności

2/ jednostka zależna niepodlegająca konsolidacji

Załącznik 3 Struktura Grupy Kapitałowej KGHM INTERNATIONAL LTD.

KGHM INTERNATIONAL LTD.

1/ wspólne przedsięwzięcie wyceniane metodą praw własności

2/ rzeczywisty udział Grupy 80%

Załącznik 4 Przedmiot działalności podmiotów zależnych i wspólnych przedsięwzięć KGHM Polska Miedź S.A.

Spółki krajowe

Nazwa jednostki	Kraj siedziby	Przedmiot działalności
KGHM Polska Miedź S.A.	Polska	kopalnictwo rud miedzi, wydobycie soli, produkcja miedzi i metali szlachetnych
„Energetyka” sp. z o.o.	Polska	produkcja, przesył i dystrybucja energii elektrycznej i ciepła; gospodarka wodno-ściekowa; handel produktami naftowymi
PeBeKa S.A.	Polska	budownictwo górnicze (budowa szybów, roboty chodnikowe), budowa tuneli drogowych i kolejowych, budownictwo specjalistyczne, usługi wiertnicze (odwierty geologiczno-rozpoznawcze)
KGHM ZANAM S.A.	Polska	produkcja maszyn i urządzeń dla górnictwa, maszyn budowlanych; remonty maszyn; usługi utrzymania ruchu; realizacja inwestycji; wykonywanie konstrukcji stalowych; towary transport drogowy
KGHM CUPRUM sp. z o.o. - CBR	Polska	działalność projektowa i naukowo-badawcza
CBJ sp. z o.o.	Polska	badania i analizy fizyko-chemiczne; pomiary imisji i emisji; badania przemysłowe; projektowanie i produkcja - innowacyjne rozwiązania z dziedziny elektrotechniki, automatyki i systemów łączności; certyfikacja i atestacja maszyn i urządzeń
INOVA Spółka z o.o.	Polska	handel i przerób złomu metali kolorowych; odzysk renu ze ścieków przemysłowych kwaśnych; przetwarzanie żużla szybowego na kruszywa drogowe i ich sprzedaż; handel solą; odzysk miedzi i srebra z wymurówki hutniczej; handel odczynnikami chemicznymi
KGHM Metraco S.A.	Polska	handel solą; odzysk miedzi i srebra z wymurówki hutniczej; handel odczynnikami chemicznymi
POL-MIEDŹ TRANS Sp. z o.o.	Polska	towary transport kolejowy
NITROERG S.A.	Polska	produkcja materiałów wybuchowych i Nitroretu 50 oraz środków inicjujących
MERCUS Logistyka sp. z o.o.	Polska	logistyka materiałowa; handel towarami konsumpcyjnymi; produkcja wiązek elektrycznych oraz przewodów hydraulicznych; osobowy transport drogowy
NITROERG SERWIS Sp. z o.o.	Polska	kompleksowe prace wiertnicze i strzałowe na potrzeby zakładów górniczych, sprzedaż materiałów wybuchowych i zapalników
CENTROZŁOM WROCŁAW S.A.	Polska	odzysk surowców z materiałów segregowanych - skup i sprzedaż złomu metali, recykling odpadów, sprzedaż stali i aluminium oraz produkcja zbrojeń budowlanych
Walcownia Metali Nieżelaznych „ŁABĘDY” S.A.	Polska	produkcja wyrobów płaskich z miedzi i jej stopów, świadczenie usług walcowania
PHU „LubinpeX” Sp. z o.o.	Polska	usługi gastronomiczne, handlowe, cateringowe
PMT Linie Kolejowe Sp. z o.o.	Polska	utrzymanie infrastruktury kolejowej, świadczenie usług remontowych, zarządzanie liniami kolejowymi
PMT Linie Kolejowe 2 Sp. z o.o.	Polska	zarządzanie bocznkami kolejowymi
KGHM TFI S.A.	Polska	tworzenie funduszy inwestycyjnych i zarządzanie nimi;
INTERFERIE S.A.	Polska	świadczenie usług z zakresu hotelarstwa łączących aktywny wypoczynek z lecnictwem, rehabilitacją, SPA i wellness
Interferie Medical SPA Sp. z o.o.	Polska	świadczenie usług z zakresu hotelarstwa, wypoczynku, rehabilitacji, turystyki zdrowotnej i wellness
WPEC w Legnicy S.A.	Polska	produkcja ciepła we własnych źródłach, przesył i dystrybucja ciepła, usługi serwisowe
Uzdrowiska Kłodzkie S.A. - Grupa PGU		
Uzdrowisko Połczyn Grupa PGU S.A.	Polska	świadczenie usług lecznictwa uzdrowiskowego, sanatoryjnych, usług w zakresie profilaktyki, rehabilitacji, odnowy biologicznej i rekreacji w oparciu o naturalne surowce lecznicze oraz warunki bioklimatyczne
Uzdrowisko Cieplice sp. z o.o. – Grupa PGU		
Uzdrowisko Świeradów - Czerniawa Sp. z o.o. - Grupa PGU		
Staropolanka Spółka z o.o.	Polska	produkcja i sprzedaż wody mineralnej (spółka nie uruchomiła działalności operacyjnej)
Fundusz Hotele 01 Sp. z o.o.	Polska	spółki celowe funkcjonujące w strukturach KGHM VI FIZAN
Fundusz Hotele 01 Sp. z o.o. S.K.A.	Polska	spółka celowa funkcjonująca w strukturach KGHM VII FIZAN
Polska Grupa Uzdrowisk Sp. z o.o.	Polska	spółka celowa funkcjonująca w strukturach KGHM VII FIZAN
KGHM I FIZAN w likwidacji		
KGHM IV FIZAN		
KGHM V FIZAN w likwidacji	Polska	fundusze inwestycyjne zamknięte aktywów niepublicznych - lokowanie środków pieniężnych
KGHM VI FIZAN		
KGHM VII FIZAN		
„MCZ” S.A.	Polska	szpitalnictwo, praktyka lekarska, działalność związana z ochroną zdrowia ludzkiego, medycyna pracy
Zagłębie Lubin S.A.	Polska	prowadzenie sekcji piłki nożnej; organizacja profesjonalnych zawodów sportowych

Nazwa jednostki	Kraj siedziby	Przedmiot działalności
BIPROMET S.A.	Polska	usługi projektowe, konsulting, koncepcje techniczne; generalna realizacja inwestycji
Cuprum Nieruchomości sp. z o.o.	Polska	działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, usługami budowlanymi, projektowymi, finansowymi
Cuprum Development sp. z o.o.		
Future 2 Sp. z o.o.		
Future 3 Sp. z o.o.		
Future 4 Sp. z o.o.		
Future 5 Sp. z o.o.	Polska	spółki nieprowadzące działalności operacyjnej
Future 6 Sp. z o.o.		
Future 7 Sp. z o.o.		
NANO CARBON Sp. z o.o.	Polska	produkcja grafenu epitaksjalnego

Spółki zagraniczne (oraz Future 1 Sp. z o.o.)

Nazwa jednostki	Kraj siedziby	Przedmiot działalności
SPÓŁKI BEZPOŚREDNIO ZALEŻNE		
Future 1 Sp. z o.o.	Polska	zarządzanie i sprawowanie kontroli nad innymi spółkami, w tym nad Grupą Kapitałową KGHM INTERNATIONAL LTD.
KGHM (SHANGHAI) COPPER TRADING CO. LTD.	Chiny	działalność handlowa w zakresie wyrobów miedzianych/krzemowych
SPÓŁKI POŚREDNIO ZALEŻNE		
SPÓŁKI Future 1 Sp. z o.o.		
KGHM INTERNATIONAL LTD.	Kanada	zakładanie, rozwój, zarządzanie lub sprawowanie kontroli nad spółkami Grupy Kapitałowej KGHM INTERNATIONAL LTD.
KGHM Kupfer AG	Niemcy	w 2018 r. nie prowadziła działalności operacyjnej
SPÓŁKI KGHM INTERNATIONAL LTD.		
KGHM Ajax Mining Inc.	Kanada	przewodzenie prac poszukiwawczych i rozpoznawczych złóż surowców mineralnych
Sugarloaf Ranches Ltd.	Kanada	działalność rolnicza (spółka posiada aktywa w postaci gruntów pod przyszłą działalność górniczą związaną z projektem Ajax)
Robinson Nevada Mining Company	USA	kopalnictwo rud miedzi, produkcja i sprzedaż miedzi
Carlota Copper Company	USA	ługowanie rud miedzi, produkcja i sprzedaż miedzi
FNX Mining Company Inc.	Kanada	kopalnictwo rud miedzi i niklu, produkcja i sprzedaż miedzi i niklu
Sociedad Contractual Minera Franke	Chile	ługowanie rud miedzi, produkcja i sprzedaż miedzi
Aguas de la Sierra Limitada	Chile	posiadanie i operowanie prawami do wody w Chile
Robinson Holdings (USA) Ltd.	USA	usługi techniczne i zarządcze
DMC Mining Services Corporation	USA	kontraktacja usług górniczych
KGHM Chile SpA (wcześniej Minería y Exploraciones KGHM International SpA)	Chile	świadczenie usług zarządczych i eksploracyjnych
Minera Carrizalillo Limitada	Chile	posiadanie praw do wody i złóż
Wendover Bulk Transhipment Company	USA	usługi przeładunku
Malmbjerg Molybdenum A/S (spółka zlikwidowana w maju 2018 r.)	Grenlandia	w 2018 r. nie prowadziła działalności operacyjnej
Raise Boring Mining Services, S.A. de C.V.	Meksyk	usługi wiertnictwa górniczego
KGHMI Holdings Ltd.	Kanada	zarządzanie i sprawowanie kontroli nad innymi spółkami
Carlota Holdings Company	USA	zarządzanie i sprawowanie kontroli nad innymi spółkami
Quadra FNX FFI S.à r.l.	Luksemburg	działalność finansowa
Centenario Holdings Ltd.	Kanada	zarządzanie i sprawowanie kontroli nad innymi spółkami
Franke Holdings Ltd.	Kanada	zarządzanie i sprawowanie kontroli nad innymi spółkami
Quadra FNX Holdings Chile Limitada	Chile	zarządzanie i sprawowanie kontroli nad innymi spółkami
FNX Mining Company USA Inc.	USA	zarządzanie i sprawowanie kontroli nad innymi spółkami
Quadra FNX Holdings Partnership	Kanada	zarządzanie i sprawowanie kontroli nad innymi spółkami
0899196 B.C. Ltd.	Kanada	zarządzanie i sprawowanie kontroli nad innymi spółkami
DMC Mining Services Ltd.	Kanada	kontraktacja usług górniczych
Sierra Gorda S.C.M.	Chile	budowa i eksploatacja kopalni odkrywkowej rudy miedzi i molibdenu
DMC Mining Services Colombia SAS	Kolumbia	kontraktacja usług górniczych
DMC Mining Services (UK) Ltd.	Wielka Brytania	kontraktacja usług górniczych
SPÓŁKA Przedsiębiorstwa Budowy Kopalń PeBeKa Spółka Akcyjna		
PEBEKA CANADA INC.	Kanada	w 2018 r. nie prowadziła działalności operacyjnej
SPÓŁKA KGHM ZANAM S.A. (99%) i Przedsiębiorstwa Budowy Kopalń PeBeKa S.A. (1%)		
Obszczenie s ograniczennoj otwietstwiennostju ZANAM VOSTOK	Federacja Rosyjska	sprzedaż i obsługa posprzedażna maszyn górniczych produkowanych przez KGHM ZANAM S.A.

Spis tabel, wykresów i schematów

Tabele

Tabela 1.	Zmiany w strukturze i organizacji Grupy Kapitałowej w 2018 r.	18
Tabela 2.	Warunki rynkowe istotne dla działalności Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. – średnie notowania	28
Tabela 3.	Wyniki produkcyjne w Grupie Kapitałowej	36
Tabela 4.	Koszt produkcji miedzi w koncentracji C1 w Grupie Kapitałowej	36
Tabela 5.	Wyniki finansowe Grupy Kapitałowej	37
Tabela 6.	Przepływy pieniężne Grupy Kapitałowej	38
Tabela 7.	Skonsolidowane aktywa	39
Tabela 8.	Skonsolidowany kapitał i zobowiązania	40
Tabela 9.	Realizacja założeń Budżetu w 2018 r. i założenia Budżetu na 2019 r.	42
Tabela 10.	Struktura długu netto Grupy Kapitałowej	43
Tabela 11.	Struktura długu netto Spółki	43
Tabela 12.	Kwota dostępnego i wykorzystanego finansowania zewnętrznego Grupy Kapitałowej	44
Tabela 13.	Wartość wskaźnika Dług netto/EBITDA Grupy Kapitałowej	44
Tabela 14.	Pożyczki udzielone przez spółki Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2018 r.	45
Tabela 15.	Produkcja górnicza KGHM Polska Miedź S.A.	47
Tabela 16.	Produkcja hutnicza KGHM Polska Miedź S.A.	47
Tabela 17.	Wolumen sprzedaży podstawowych wyrobów KGHM Polska Miedź S.A.	49
Tabela 18.	Przychody ze sprzedaży KGHM Polska Miedź S.A.	49
Tabela 19.	Koszty według rodzaju KGHM Polska Miedź S.A.	50
Tabela 20.	Podstawowe elementy sprawozdania z zysków lub strat KGHM Polska Miedź S.A.	52
Tabela 21.	Główne czynniki wpływające na zmianę wyniku finansowego KGHM Polska Miedź S.A.	52
Tabela 22.	Rachunek przepływów pieniężnych KGHM Polska Miedź S.A.	54
Tabela 23.	Aktywa KGHM Polska Miedź S.A.	55
Tabela 24.	Kapitały własne i zobowiązania KGHM Polska Miedź S.A.	56
Tabela 25.	Struktura nakładów na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne KGHM Polska Miedź S.A.	57
Tabela 26.	Ważniejsze zadania i obiekty realizowane KGHM Polska Miedź S.A. w 2018 r.	57
Tabela 27.	Wyniki produkcyjne KGHM INTERNATIONAL LTD.	59
Tabela 28.	Wolumen i przychody ze sprzedaży KGHM INTERNATIONAL LTD. (mln USD)	60
Tabela 29.	Przychody ze sprzedaży KGHM INTERNATIONAL LTD. (mln PLN)	60
Tabela 30.	Koszt jednostkowy C1 KGHM INTERNATIONAL LTD.	60
Tabela 31.	Wyniki finansowe KGHM INTERNATIONAL LTD. (mln USD)	61
Tabela 32.	Wyniki finansowe KGHM INTERNATIONAL LTD. (mln PLN)	61
Tabela 33.	Wydatki inwestycyjne KGHM INTERNATIONAL LTD. (mln USD)	62
Tabela 34.	Wydatki inwestycyjne KGHM INTERNATIONAL LTD. (mln PLN)	62
Tabela 35.	Produkcja miedzi, molibdenu i metali szlachetnych Sierra Gorda S.C.M.	63
Tabela 36.	Wolumen i przychody ze sprzedaży Sierra Gorda S.C.M.	63
Tabela 37.	Koszty (przed odpisem z tytułu utraty wartości aktywów trwałych) oraz koszt jednostkowy produkcji miedzi (C1) Sierra Gorda S.C.M.	64
Tabela 38.	Wyniki Sierra Gorda S.C.M. w mln USD (udział własnościowy 100%)	64
Tabela 39.	Wyniki segmentu Sierra Gorda S.C.M. proporcjonalnie do posiadanych udziałów (55%) w mln PLN	64
Tabela 40.	Wydatki inwestycyjne Sierra Gorda S.C.M.	65
Tabela 41.	Wyniki finansowe pozostałych segmentów (przed korektami konsolidacyjnymi)	66
Tabela 42.	Kluczowe dane dotyczące notowań akcji Spółki na GPW w Warszawie S.A.	67
Tabela 43.	Wykaz biur maklerskich sporządzających raporty analityczne o KGHM Polska Miedź S.A.	67
Tabela 44.	Wypłata dywidendy w latach 2017 – 2018	68
Tabela 45.	Struktura akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2018 r.	68
Tabela 46.	Struktura akcjonariatu na dzień podpisania sprawozdania	68
Tabela 47.	Przeciętne zatrudnienie w KGHM Polska Miedź S.A.	77
Tabela 48.	Przeciętne zatrudnienie w Grupie Kapitałowej	77
Tabela 49.	Potencjalnie należne wynagrodzenie Członków Zarządu KGHM Polska Miedź S.A. za 2018 r.	93

Wykresy

Wykres 1.	Struktura geograficzna produkcji koncentratów Cu w 2018 r.	22
Wykres 2.	Struktura geograficzna produkcji miedzi blister z koncentratów Cu w 2018 r.	22
Wykres 3.	Struktura geograficzna produkcji miedzi rafinowanej w 2018 r.	22
Wykres 4.	Struktura geograficzna konsumpcji miedzi rafinowanej w 2018 r.	22
Wykres 5.	Struktura geograficzna produkcji walcówki miedzianej w 2018 r.	23
Wykres 6.	Struktura geograficzna światowej konsumpcji walcówki w 2018 r.	23
Wykres 7.	Struktura geograficzna światowej produkcji górniczej srebra w 2018 r.	23
Wykres 8.	Struktura geograficzna światowej konsumpcji srebra w 2018 r.	23

Wykres 9.	Bieżące prognozy wzrostu realnego PKB według Międzynarodowego Funduszu Walutowego w zestawieniu do poprzednich prognoz	24
Wykres 10.	Zmiany cen na rynku towarowym w 2018 r.....	25
Wykres 11.	Notowania miedzi według LME	26
Wykres 12.	Notowania srebra wg LBMA	26
Wykres 13.	Notowania niklu wg LME	26
Wykres 14.	Notowania molibdenu wg CRU.....	27
Wykres 15.	Kurs walutowy USD/PLN wg NBP.....	27
Wykres 16.	Kurs walutowy USD/CAD wg Banku Kanady.....	27
Wykres 17.	Kurs walutowy USD/CLP wg Banku Chile.....	28
Wykres 18.	Struktura geograficzna sprzedaży Grupy Kapitałowej.....	36
Wykres 19.	Struktura sprzedaży Grupy Kapitałowej według produktów	36
Wykres 20.	Zmiana wyniku finansowego Grupy Kapitałowej w 2018 r.	38
Wykres 21.	Przepływy pieniężne Grupy Kapitałowej w 2018 r.	39
Wykres 22.	Zmiana wartości aktywów Grupy Kapitałowej w 2018 r.	40
Wykres 23.	Zmiana wartości zobowiązań i kapitałów Grupy Kapitałowej w 2018 r.	41
Wykres 24.	Przychody ze sprzedaży KGHM Polska Miedź S.A. według rynków zbytu	50
Wykres 25.	Struktura kosztów według rodzaju w 2018 r.	50
Wykres 26.	Koszt produkcji miedzi w koncentracji – C1 (USD/funt).....	50
Wykres 27.	Sprzężony jednostkowy koszt produkcji miedzi elektrolitycznej – ze wsadów własnych	51
Wykres 28.	Zmiana wyniku netto KGHM Polska Miedź S.A.	53
Wykres 29.	Rachunek przepływów pieniężnych KGHM Polska Miedź S.A.	54
Wykres 30.	Zmiana wartości aktywów KGHM Polska Miedź S.A. w 2018 r.	55
Wykres 31.	Zmiana wartości zobowiązań i kapitałów własnych KGHM Polska Miedź S.A. w 2018 r.	56
Wykres 32.	Zmiana wyniku netto KGHM INTERNATIONAL LTD.	62
Wykres 33.	Zmiana wyniku netto	65
Wykres 34.	Kurs akcji KGHM Polska Miedź S.A. na tle indeksów WIG i FTSE 350 mining	67
Wykres 35.	Geograficzna struktura akcjonariatu KGHM Polska Miedź S.A.	69
Wykres 36.	Struktura zatrudnienia w Grupie Kapitałowej w 2018 r.....	77
Wykres 37.	Wskaźnik LTIFR _{KGHM} w Jednostce Dominującej	80
Wykres 38.	Wskaźnik TRIR w KGHM INTERNATIONAL LTD.	81

Schematy

Schemat 1.	Główne segmenty sprawozdawcze Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.	10
Schemat 2.	Struktura organizacyjna Spółki według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r.	11
Schemat 3.	Lokalizacja aktywów górniczych Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.	11
Schemat 4.	Zintegrowana działalność geologiczno-górnicza i hutnicza w KGHM Polska Miedź S.A.....	16
Schemat 5.	Uproszczony schemat podstawowej działalności w Grupie Kapitałowej KGHM INTERNATIONAL LTD.....	18
Schemat 6.	Kierunki rozwoju wynikające ze Strategii KGHM Polska Miedź S.A.	28
Schemat 7.	Struktura organizacyjna zarządzania ryzykiem w KGHM Polska Miedź S.A.	70
Schemat 8.	Struktura ładu korporacyjnego w KGHM Polska Miedź S.A.	96

PODPISY WSZYSTKICH CZŁONKÓW ZARZĄDU

Niniejsze sprawozdanie zostało zatwierdzone do publikacji dnia 13 marca 2019 r.

Prezes Zarządu

Marcin Chludziński

Wiceprezes Zarządu

Adam Bugajczuk

Wiceprezes Zarządu

Paweł Gruza

Wiceprezes Zarządu

Katarzyna Kreczmańska-Gigol

Wiceprezes Zarządu

Radosław Stach